

Aportacions al
BARCELONA CONSENSUS

Sobre alternatives interculturals
a la globalització neoliberal

PER UN MÓN HABITABLE PER A TOTHOM

Juan Carlos Anselmi Elissalde

Aportacions al
BARCELONA CONSENSUS

Sobre alternatives interculturals
a la globalització neoliberal
PER UN MÓN HABITABLE PER A TOTHOM

projecte del "Consens de Barcelona",
el que avança amb pas ferm, i el que
segurament conclourà amb resultats finals
tangibles en el córrer de l'any 2011, amb la
presentació d'un conjunt de recomanacions sobre la
possible organització d'una estructura productiu-financera-
social, que representi una bona i convenient alternativa amb
el predominant model neoliberal actual, i que permeti
l'establiment de relacions d'intercanvi i de convivència més
justes, més racionals i equitatives, més equilibrades en la
geografia, més eficients en la globalitat, i menys agressives per
al medi ambient en el curt, mitjà, i llarg termini.

* * *

Les propostes del Consens de Barcelona són contribucions
d'alguns centenars de participants elegits equilibradament
en la geografia i en el seu repartiment per sexe. Aquí hem triat
particularment els suggeriments en contingut i en redacció
de Juan Carlos Anselmi Elissalde, Enginyer, Investigador
social a *Cúdita-Uruguay* i també investigador-associat
al Centre d'Estudis Joan Bardina a l'Uruguai

9 788461 494040

CENTRE D'ESTUDIS
JOAN BARDINA

**CONSENS DE BARCELONA
PROPOSTES SOBRE EL SISTEMA ECOLÒGIC I EL
SISTEMA ECONÒMIC - RESPECTE PELS LÍMITS
ECOLÒGICS DEL PLANETA**

Dipòsit Legal: B-17327-2011

ISBN: 978-84-614-9404-0

Registre: 11/35222

Disseny: Eduardo Ávila

Traduït de l'original castellà

1a edició: 23 d'abril de 2011

Edita: Centre d'Estudis Joan Bardina

www.bardina.org

ÍNDIX

Introducció	5
A. Visions i objectius sobre el món que tenim.....	8
B. Estratègies sobre el sistema ecològic	19
C. Propostes sobre el sistema ecològic: Energia i canvi climàtic...	32
D. Propostes sobre el sistema ecològic: Població.....	39
E. Propostes sobre el sistema ecològic: Altres aspectes (contaminació, agricultura, boscos, etcètera).....	42
F. Propostes sobre el sistema ecològic i el sistema polític	46
G. Propostes sobre el sistema ecològic i el sistema econòmic - idees i principis	60
G. Propostes sobre el sistema ecològic i el sistema econòmic - construcció d'una macroeconomia per a la sostenibilitat.....	75
G. Propostes sobre el sistema ecològic i el sistema econòmic - protecció de les capacitats de desenvolupament i progrés humà ...	78
G. Propostes sobre el sistema ecològic i el sistema econòmic - respecte pels límits ecològics del planeta	81
H. Visions i valors: Sobre els Drets Humans	85
I. Política i seguretat, política global: com volem decidir? - institucions internacionals	102
J. Política i seguretat, política global: com volem decidir? - governança.....	114
K. Política i seguretat, política global: com volem decidir? - ciutadania.....	126
L. Política i seguretat, política global: com volem decidir? - estratègies.....	137
M. El món que volem, el món que desitgem	146
N. Pluja d'idees: Orientacions i valors que es podrien compartir.	155
P. Quina societat imaginem i volem? Quina societat desitgem i necessitem?: Valors, visions, objectius generals.....	165
Q. Alternatives al Consens de Washington.....	171
R. Alternatives al Consens de Washington, alternatives al neoliberalisme	243
S. Informació, comunicació, coneixement	303
Declaració del Consens de Barcelona	336

Introducció

Projecte que avança en forma ferma i molt segura, i segons planificació: El "Consens de Barcelona" en les seves etapes d'elaboració

Les propostes del Consens de Barcelona són contribucions d'alguns centenars de participants elegits equilibradament en la geografia i en el seu repartiment per sexe. Aquí hem triat particularment els suggeriments en contingut i en redacció de Juan Carlos Anselmi Elissalde, col.laborador del Centre d'Estudis Joan Bardina a Uruguai, i un dels participants i redactors del referit Consens de Barcelona

En les següents seccions, continuarem proporcionant informacions addicionals sobre aquest molt interessant projecte del "Consens de Barcelona", el que avança amb pas ferm, i el que segurament conclourà amb resultats finals tangibles en el córrer de l'any 2011, amb la presentació d'un conjunt de recomanacions sobre la possible organització d'una estructura productiu-financera-social, que representi una bona i convenient alternativa amb el predominant model neoliberal actual, i que permeti l'establiment de relacions d'intercanvi i de convivència més justes, més racionals i equitatives, més equilibrades en la geografia, més eficients en la globalitat, i menys agressives per al medi ambient en el curt, mitjà, i llarg termini.

Els especialistes que participen en aquesta iniciativa, que òbviament estan escampats per la geografia dels cinc continents, ja han elaborat una nombrosa sèrie de recomanacions, utilitzant amb aquesta finalitat idees pròpies així com recomanacions i suggeriments d'altres companys.

I qui escriu aquest article va fer el següent exercici. Com a entrada va prendre les recomanacions ja concretades en el citat projecte, en

la redacció de principis de setembre d'aquest any 2010, i va modificar aquest material en alguns casos canviant la redacció, en altres casos introduint enfocaments nous, en altres casos retocant aquí i allà tant en expressió lingüística com en contingut i substància, etc.

Per cert, el resultat així obtingut no s'ha de prendre com a resultat final del "Consens de Barcelona", ja que encara queden uns quants mesos de treball, discutint aquests preceptes, eliminant alguns, modificant altres, substituint altres, agregant recomanacions noves i estenent l'abast d'altres, etcètera, etcètera, etcètera. D'altra banda, està per veure si els canvis introduïts per qui subscriu són valorats positivament pels companys, o si per contra ells s'inclinen per redaccions alternatives i / o enfocaments complementaris o substitutius.

De tota manera, sembla ser que la fotografia així concretada en el moment present i amb l'especial biaix personal donat per qui escriu, pot donar alguna idea al lector del que s'ha avançat fins a la data en l'esmentat projecte, i del que eventualment pot esperar del document final a presentar-formal i públicament el 2011. I és per això que hem decidit donar difusió a les notes que es presentaran més endavant, en l'esperança que això serveixi d'alguna manera a algú que tot just es trobi preparant algun treball sobre aquestes qüestions, i per tal també que si algun lector té alguna idea millor sobre algun punt, que ho faci saber per exemple publicant un comentari en aquest article. Per raons de tipus operatiu, actualment està tancada la llista de redactors que estan treballant en l'elaboració del Consens de Barcelona, però per cert, qualsevol de nosaltres i en particular qui subscriu, rebrem de molt bon grat els suggeriments i aportacions que se'ns puguin fer arribar.

Als qui vulguin accedir a les citades recomanacions efectivament ja concretades durant l'execució del projecte, i / o als qui vulguin ampliar els seus informacions sobre el "Consens de Barcelona" i sobre la metodologia informàtica que en aquesta etapa li suporta, se'ls recomana visitar el lloc web que s'indique a continuació.

Es reitera, les recomanacions presentades "infra" són de moment simples documents de treball de qui escriu aquestes línies, i per tant es pot esperar trobar-hi aspectes que es reiteren només amb lleugeres diferències de redacció. D'altra banda, tampoc s'han jerarquitzat aquestes recomanacions per ordre d'importància. A més i com és lògic, més avall poden també trobar alguns ítems amb molt poca elaboració i per tant amb poc substrat conceptual, ja que més aviat són esborranys d'ajuda-memòria de l'autor d'aquest article.

Correspondria també assenyalar que hi ha un Consell Assessor del "Consens de Barcelona" que compleix una funció destacada en aquest projecte, i la llista d'integrants és la següent:

Aminata Touré Barry, Ana Esther Ceceña, Anwarul Chowdury, Aung San Suu Kyi, Boaventura de Sousa Santos, Cynthia Ann McKinney, François Houtard, Gertrude Ibengwe Mongella, Ibrahima Coulibaly, Pierre Beaudet, P V Rajagopal, Samir Amin, Vandana Shiva.

Fetes totes aquestes consideracions i aclariments generals, es transcriuen a continuació les referides recomanacions amb les audaces modificacions provisòries fetes per l'autor d'aquest escrit.

Traduït de l'original castellà

Juan Carlos Anselmi Elissalde

A. Visions i objectius sobre el món que tenim

A01. Tenim un planeta i una civilització en profunda crisi, que frustra molts dels anhels més legítims i preuats dels humans. La crisi que ens afecta comporta violència, depressió, discriminació, mortaldat, guerres, i dissolució dels valors de vincle. Ens hem de convèncer sobre la necessitat d'impulsar un important cop de timó, un nou i transcendent gir de rosca, doncs ja no valen les esmenes limitades, els pegats, i l'aprofundiment de controls i de reglamentacions.

A02. Les problemàtiques i les preocupacions no estan potser especialment centrades en la vida i en les relacions socials, sinó en la pròpia manera de base d'orientar la producció. I tot procés de canvi hauria de tenir molt present que en l'actualitat, la producció dominant està dirigit molt més al guany immediat que a la satisfacció col·lectiva. La pràctica humana de la producció i de la utilització dels recursos, s'ha desviat del seu propòsit fonamental, tot hauria d'estar al servei dels humans, i orientar a la millora dels nivells promig de vida de tots nosaltres en el curt i llarg termini, però actualment l'estructura soci-productiva serveix de fet per regular i controlar la vida de les persones, posant-se especialment al servei dels interessos de les grans corporacions, i afavorint cada vegada més a sectors reduïts amb bona i immediata capacitat de pagament. Cert, la ciència i la tecnologia han millorat notòriament els mecanismes de producció i els rendiments del treball humà, i els han tornat més eficients. No obstant això, moltes de les problemàtiques socials es mantenen o s'agregen. Els inconvenients potser no estan tant en les possibilitats potencials que ofereix el sistema productiu, sinó en la pròpia organització social i en els objectius institucionals i jurídics que ens orienten, així com en els premis i càstigs de fet vigents, tot el que sovint no respon totalment ni a interessos socials ni a interessos generals. Les millores productives i les accions de govern, es veuen esbiaixades pel maneig d'estadístiques imperfectes i tardanes, i per l'aplicació de grollers mecanismes de redistribució i de justícia, tot el que d'una banda distorsiona l'avaluació de situacions en els seus termes justos i el que

per altra banda poc impedeix que s'anteposin interessos personals o sectorials o corporatius als més nobles interessos socials i generals.

A03. El gegantí desastre econòmic i ecològic, manifestat en ciutats insostenibles i poblacions sense futur, és producte d'una organització financera i monetària enterament arbitrària i allunyada dels valors vitals de la natura i la societat. Bombolles especulatives gegantines han esclatat després de desgastar recursos naturals i humans, i després que es fes més evident la irraonable estructura de preus. I les empreses sorgeixen, es desenvolupen, o es deprimeixen, com a fruit de realitats canviant, però també com a conseqüència de manejos especulatius, d'enganys, de deslleials estratègies de competència, de balanços maquillats, I a més, les grans xacres de la nostra època continuen sense ser combatudes en forma eficaç, i és així com segueixen gravitant en forma important, activitats indesitjables des de múltiples punt de vista, com ara el narcotràfic, el contraban d'armaments i de substàncies perilloses, la producció depredadora del medi ambient, el tràfic d'influències, l'especulació i els suborns, les estafes, els robatoris i els furt, el contraban i el comerç informal, la defraudació fiscal, i els incompliments contractuals. I certament tot això colpeja fort en l'estructura social i en el deteriorament dels valors vitals, i degrada el nivell de vida d'un important percentatge de la població, especialment en els sectors més febles.

A04. El problema real és que la nostra estructura econòmica i productiva afavoreix l'acaparament i l'acumulació de riquesa per una minoria, en detriment de la satisfacció de les necessitats bàsiques d'un gran percentatge de la població mundial, cosa que per cert afecta interessos socials, i el que en molts casos comporta també importants costos ecològics.

A05. Vivim una emergència alimentària que, sens dubte, s'aguditzarà amb el pas del temps, cosa que en algun moment podria donar lloc a un desastre social de grans proporcions, provocat per una desigual i injusta distribució de recursos, i amb origen també en un augment no controlat i anàrquic de la població mundial. Molts organismes internacionals, així com institucions de bé públic, estan donant crits

d'alarma en relació a l'augment desmesurat del cost de l'energia així com també al augment constant, i per moments erràtics, dels preus dels aliments. Tot això, sens dubte té un impacte molt negatiu en els grups de població amb menys recursos, aspecte que haurà d'estudiar-se i solucionar.

A06. No podem escapar d'una deducció trista: Possiblement hi ha un cert límit per al desenvolupament tecnològic, després del qual la civilització de qualsevol planeta maneja inadequadament els nous avenços, corrent el risc de arruïnar-se o deteriorar-se greument a si mateixa. I també hi ha un cert límit per a l'augment d'una població com la humana a nivell mundial, ja que els avenços tecnològics i sanitaris permeten aquest increment poblacional en detriment de la biodiversitat i en detriment dels recursos no renovables del planeta. És obvi que l'evolució a la Terra s'està acostant als límits assenyalats, i els enormes perills a què ens arrisquem, només podran ser superats o atenuats a través d'un Govern Mundial que d'una banda s'imposi convenients i intel·ligents objectius socials i ecològics, i que d'altra banda desenvolupi mecanismes de govern molt eficaços i determinants.

A07. El nostre planeta potser està en condicions de poder alimentar convenientment a tota l'actual població mundial, sempre que canviem adequadament el model productiu i distributiu, i sobretot sempre que també sapiguem modificar les línies generals de l'organització econòmica i financera, i si a més aconseguim fer un ús intel·ligent i sostenible dels recursos naturals, que són un bé comú de la nostra generació i de les que vindran. Però malgrat les millores que en el sentit esmentat puguin obtenir, notòriament la població humana mundial no podrà créixer indefinidament en un planeta que té límits en extensió i en recursos.

A08. Tota la vida a la Terra fa servir cada dia l'energia provinent directament o indirectament del Sol, o d'alguna manera emmagatzemada durant eons. L'energia al nostre planeta s'ha emmagatzemat durant mil·lennis en diferents formes, i la nostra generació descuidadament ha usat un important percentatge d'aquests recursos en un període relativament curt de temps, sense

cap preocupació per les properes generacions. Hem d'orientar-nos molt més a l'ús de les energies renovables i sostenibles.

A09. Els excedents alimentaris en el Nord i el seu esquema de subsidis, d'una banda està compromentent a la pròpia naturalesa en el Nord, i paral·lelament al propi sosteniment dels productors d'aliments en el Sud. Més encara, en línies generals, la producció al Sud s'orienta més a proveir recursos al Nord majoritàriament ric, que a satisfer les necessitats pròpies del Sud majoritàriament pobre. Així, tota la societat obté quantitat en lloc de qualitat en bona part dels productes, afavorint a més la fragmentació contundent dels països en pobres i rics.

A10. El sòl és sagrat. L'aire és sagrat. L'aigua és sagrada. I la terra és sagrada. Ja que tots ells sustenten la meravella de vida. L'escassetat d'aigua dolça i la contaminació de l'aire comprometen i degraden la vida en els continents. I la sobre explotació o inadequada explotació dels sòls, comprometen també la producció alimentària i per tant la supervivència de nombroses espècies. De la terra, dels cursos d'aigua, i dels oceans, traiem el fonamental per alimentar i per poder viure. Gairebé tot el que necessitem per a la nostra existència prové de la mare terra i de la vida aquàtica. Hem de respectar la vida de totes les espècies, ja que això està en l'essència de nosaltres mateixos, ja que les diferents formes de vida animal i vegetal són els nostres companys de ruta. Mentre fem camí en la vida, hauríem de considerar i respectar tots els drets a una existència digna, no quedar-nos només amb els drets humans, no restringir les nostres preocupacions únicament als drets de l'espècie humana, sinó ser molt més amplis i abastables. Per cert, els drets de la naturalesa i de l'univers, no són contradictoris amb els drets humans, i hem de considerar tant uns com altres, i hem de conciliar els uns amb els altres. Tots junts hem de viure i evolucionar.

A11. La nostra Mare Terra ha estat ferida en mil maneres, i el futur de moltes formes de vida està en perill, i el propi futur de la humanitat també. Confrontem la crisi molt possiblement terminal del model civilitzador patriarcal, basat en la submissió i destrucció d'éssers humans i de la pròpia naturalesa, el que notòriament es va

accelerar perillosament amb la revolució industrial. El sistema capitalista tal com és aplicat avui dia, ens ha imposat una lògica de competència, progrés, creixement desenfrenat, i consumisme. Aquest règim de producció i consum busca els guanys de totes maneres, en algun sentit separant o allunyant l'ésser humà de la natura, establint una lògica de dominació sobre aquesta, i tot convertint en mercaderia i en comerç: fins i tot l'aigua, la terra, el genoma humà, les llavors, les cultures ancestrals, la biodiversitat, la justícia, l'ètica, els drets dels pobles, la mort i la vida mateixa. Sota el capitalisme consumista i controlat per moneda anònima, la Mare Terra es converteix en font només de matèries primeres, i els éssers humans entren en aquest engranatge quan són consumidors i quan constitueixen força de treball, valen com a consumidors i com a mitjans de producció, són persones que valen pel que tenen o pel que poden produir i no pel que són.

A12. L'expressió "Mare Terra" és una metàfora pròpia d'un pensament simbòlic, que tendeix a identificar el símbol amb la realitat. La Mare Terra és una cosa viva, que fructifica, que es renova, que és capaç de reaccionar i de ser estimada, i per això, capaç de ser subjecte de dret. Sens dubte tenim una relació indivisible amb la "Mare Terra", de dependència, complementària, i espiritual. Però no tot és pensament simbòlic o metafòric; tampoc hem d'oblidar el pensament analític, que disgrega en components i que parteix de la causalitat dels fenòmens.

A13. Hem de canviar l'enfocament de l'explotació sense fi i del "gaudi" sense límits que orienta l'acció de molts dels habitants d'aquest planeta, però aquesta és la base ideològica del sistema capitalista i ultra-liberal actualment predominant, i els seus valors són hegemònics. Per tant, és impossible canviar aquest estat de situació només convencent a la gent, àmpliament educats en "el no preocupar-se" de les coses que no els afecten directament, i sensibles a gaudir "aquí" i "ara". El sistema capitalista es retroba fal·laçment en el interès pel 'medi ambient', simulant que ambdues necessitats (diners i medi ambient) poden anar juntes, però els desviaments produïts per importants interessos econòmics són

massa. L'única solució sembla ser doncs canviar en forma substantiva les regles del joc econòmic.

A14. Les causes principals del canvi climàtic, reposen en el nostre actual sistema econòmic i financer, que privilegia la recerca del lucre sense incloure generalment en els costos ni els deterioraments produïts sobre el medi ambient ni les afectacions de les estratègies de vida dels grups eventualment perjudicats. Les corporacions i principalment els governs dels països anomenats "més desenvolupats", en complicitat amb un segment de la comunitat científica, i amb la connivència de funcionaris corruptes i d'autoritats complaents de tot el món, ens proposen discutir el canvi climàtic com un problema limitat a l'elevació de les temperatures, sense qüestionar la causa última que és l'actual estructura econòmica i productiva i el seu associat sistema de premis i càstigs. Les discussions i els compromisos gestats en grans reunions internacionals d'alt nivell, han demostrat per altres la seva extrema debilitat i els seus paranys, en relació al medi ambient i també en relació a altres importants temàtiques. És cert, s'ha de deixar àmplia llibertat als pobles i als seus governs perquè adoptin a l'interior les mesures que considerin més pertinents. Però concomitantment hauria d'existir una estructura mundial única que regulés els intercanvis i els conflictes entre països, alhora de gestionar una veritable moneda internacional; aquesta moneda internacional podria ser un bon instrument des del punt de vista operatiu i comercial, però a més podria també permetre la implementació d'un àgil sistema de càstigs i indemnitzacions aplicats als propis països. No podem donar satisfacció a les grans problemàtiques de la nostra època, evitant la instauració d'un bon sistema internacional de justícia, que pugui prendre resolucions vinculants, i que també pugui aplicar sancions o assignar indemnitzacions.

A15. Els patrons de consum dels països desenvolupats no són sostenibles a llarg termini, i menys encara si certs beneficis pretenen també estendre's a les comunitats més pobres i necessitades del planeta. La gent hauria de considerar reduir el seu consum, per tal de facilitar un desenvolupament més sostenible i equilibrat, i així aturar o atenuar la destrucció de la nostra biodiversitat i el

deteriorament mediambiental. Cert, a la instauració d'aquesta estratègia, l'educació jugarà un rol sens dubte molt important, però així no podrem convèncer a tots. No hi ha altra forma que també aplicar algun sistema de premis i càstigs a nivell individual i a nivell familiar, que sigui àgil, i que sigui just. Però això últim no podrà fer-se amb l'actual estructura dinerària i de comercialització. A nivell global haurem avançar en transparència pel que fa a comercialització i consum, i per a això serà imprescindible el maneig de monedes virtuals, que a més siguin nominatives, i que a més permeten un còmode seguiment de llargues cadenes de pagament.

A16. Tard o d'hora haurem de controlar activitats productives i poblacions humanes, i això haurem de fer-ho a tots els nivells: Grans corporacions, Organitzacions governamentals i no governamentals, Organismes i estructures internacionals, Empreses, Famílies, Persones. Els objectius a assolir amb aquesta estratègia han de ser múltiples, i implementats progressivament. En l' inici fonamentalment es facilitaran qüestions operatives i s'avançarà en transparència. Després es podrà donar suport a estratègies més finalistes: Reducció de consums superflus i disminució del malbaratament, Protecció de la biodiversitat i del medi ambient, Reducció de la pol·lució ambiental i temperament del canvi climàtic; Combat d'activitats no desitjades i de desviaments (narcotràfic, contraban, defraudació fiscal, tràfic d'armaments i de persones, suborns, especulació, violència de gènere, corrupció, etcètera, etcètera). L'enfocament ha de ser holístic, integral, ja que no sempre és el millor dividir i aïllar els problemes, i intentar resoldre'ls independentment i per separat. En aquesta construcció o reconstrucció, es podrà avançar amb notòries diferències entre països i regions, encara que també seran necessàries convenients reglamentacions de caràcter universal, i també algun tipus de planificació familiar feta efectiva en tota la geografia.

A17. Els recursos naturals han de ser controlats i gestionats a nivell nacional o regional. Han de ser els països i les províncies els que es preocupin de l'explotació racional i sostenible dels seus recursos naturals, en benefici de la seva pròpia gent, i no tant en benefici de poblacions foranes o dels oligopolis mundials dominants. Però

perquè això sigui realitat, necessàriament molt s'haurà avançar en transparència.

A18. Els camperols i els sectors de baixos recursos del sud, comporten debilitats intrínseques i carències, a causa de les quals els és molt difícil competir en aquest món globalitzat d'avui dia. Aquests grups necessiten i mereixen ser recolzats en tecnologies apropiades, en capacitat, en comercialització i presència, en complementació, en cooperativisme, en justícia i assessorament. Deixar aquests grups lliurats a la seva sort, és condemnar molts a la pauperització i la delinqüència, ja que en la producció i en el mercat de treball no poden competir ni amb les multinacionals, ni amb les grans superfícies, ni amb els grups de gran poder econòmic, ni amb els diplomats o treballadors ben capacitats. La producció artesanal i el treball a petita escala, també poden oferir bones possibilitats de desenvolupament, i en alguns casos així s'aconsegueix també una millor defensa del medi ambient. Aquest enfocament agrari i de treball en petita escala, és un dels principals reptes d'aquest segle.

A19. La pròpia supervivència humana està molt lligada a la biodiversitat, a la preservació de diferents ecosistemes, i al que podríem anomenar "Salut de la Terra".

A20. Promoure els estudis de gènere i les anàlisis de casos. La societat humana la formem tots, i en ella no hauria d'haver ciutadans de primera, de segona, i de tercera. Però en aquest aspecte sens dubte les cultures i les tradicions tenen una important incidència. Aquesta qüestió no és senzilla de canviar, però no per això hem de descuidar-la.

A21. Qüestionar la idea del creixement il·limitat o desenfrenat, recuperant l'ètica com a reguladora del desenvolupament econòmic i tecnocientífic.

A22. Segons investigacions relativament recents, hem alterat l'alta atmosfera provocant el canvi climàtic accelerat, i també hem transgredit altres dos límits de difícil retorn: La creixent pèrdua de biodiversitat, La interferència amb el cicle del nitrogen a partir de

l'ús massiu d'adobs. Cadascun d'aquests aspectes per separat, podrien causar canvis ambientals d'efectes imprevisibles i amb poca capacitat de poder recuperar nivells de seguretat.

[Planetary Boundaries: Exploring the safe operating space for humanity;

<http://www.stockholmresilience.org/>]

A23. Davant d'una situació sense precedents històrics, cal una profunda revisió de l'estructura de l'economia i de l'ús de les fonts d'energia, potser només possible amb un lideratge científic, social, i polític, molt valents i innovadors, que contrarestin i canalitzen les forces invisibles i cegues dels mercats i de la presa individual de decisions. Cal un lideratge compartit, que adequadament comuniqui a la societat la percepció de viure en una situació d'emergència, imprescindible perquè cadascú des de la seva responsabilitat proporcioni respostes adequades i prengui iniciatives intel·ligents, d'acord amb la gravetat dels reptes que com a societat se'ns presenten.

A24. La nostra societat serà sostenible o no serà viable en el llarg termini. La sostenibilitat i els problemes ambientals han de deixar de ser qüestions especialitzades, pròpies del món acadèmic, i secundàries en el món polític. Les problemàtiques ambientals han de arrelar en el dia a dia de la gent, i ser preocupació central en els cercles polítics i dirigents. La sostenibilitat ha de deixar de ser un adjectiu més o menys de moda i més o menys manipulat, per ser un substantiu, un objectiu de referència de les decisions personals i col·lectives.

A25. El nou tipus de creixement ha de ser predominantment personal, social, educatiu, i ecològic, basat en les qüestions fonamentals en valors post-materialistes, que ens guïïn cap a una societat més sana en el relacional i en l'espiritual, i més respectuosa del medi ambient i de la natura. No podem aconseguir una societat sostenible, si no canvien els valors i els paradigmes que ens guien.

A26. La sostenibilitat ha de guiar les nostres accions, per poder establir una estructura social viable, i per aconseguir la màxima prosperitat possible i el màxim estat de benestar per a tothom, i no només per a certes minories privilegiades. Les nostres accions s'han d'orientar a:

(A). Cobrir les necessitats bàsiques de la present generació, sense comprometre la capacitat perquè les generacions futures puguin cobrir les seves (comissió Brundtland 1987).

(B). Evitar utilitzar els recursos renovables a un ritme major que el seu ritme de regeneració;

(C). Evitar emetre pol·lució a un ritme més ràpid que el que els sistemes naturals són capaços d'absorbir o neutralitzar;

(D). Evitar que els ritmes d'utilització dels recursos no renovables, no excedeixin el ritme amb què es desenvolupen els recursos renovables substitutius;

(I). Produir residus a un ritme inferior al que els sistemes normals els puguin absorbir o neutralitzar.

A27. Afavorir un brusc i intel·ligent cop de timó, un important canvi en enfocaments i tendències, perquè resulta evident que el deteriorament ambiental i el canvi climàtic que ja es constata, així com la tendència a la disminució de la biodiversitat i altres tantes senyals observables, fins i tot enmig d'ambients micro, estan indicant que ja s'han sobrepassat els límits raonables.

A28. El creixement il·limitat és dolent només quan és material i basat en energia, i no ho és, quan és immaterial i basat en l'esperit i en el coneixement i en valors socials. Hem de reemplaçar el creixement material / energètic descontrolat i desenfrenat, per un creixement més desmaterialitzat, més basat en valors i en atenció de necessitats bàsiques. Això significa que hem d'introduir una profunda reforma en la nostra estructura econòmica i financera, que és en definitiva la que impulsa el creixement a qualsevol preu.

A29. La densitat poblacional global sostenible depèn de la petjada ecològica i, per tant, de la densitat energia / matèria aconseguida. En aquesta empremta, sembla ser que ja som massa, però bé podríem ser més habitants si la nostra petjada mitjana descendís, si la nostra petjada mitjana disminuís. La relació important és: La "Gent" en proporció a la "Petjada". Aquesta proporció varia de manera desigual en recórrer el món, però fins i tot això no és absolutament fix, ja que un particular ecosistema complex podria absorbir més residus i produir més, i per tant sostenir a més gent.

A30. Preservar les condicions ecològiques i de vida de la població, perquè puguem evitar una catàstrofe ecològica abans que passi.

B. Estratègies sobre el sistema ecològic

B01. Plantejar als pobles del món la recuperació i la revaloració i l'enfortiment dels coneixements, les savieses, i les pràctiques ancestrals dels Pobles Indígenes, afirmats en la vivència i la proposta del " Viure Bé " i del "Saber Viure", i desenvolupant-se en harmonia i equilibri respecte de la naturalesa i de la Mare Terra. S'ha de canviar l'enfocament de que l'entorn està per servir-nos, i que per tant podem aprofitar d' ell al nostre gust. No som independents sinó que formem part de la natura, i per conseqüència la nostra relació amb l'ambient ha de sentir-se com a indivisible, interdependent, complementària, i fins i tot espiritual.

B02. Canviar l'orientació del benestar social, allunyant-se de la recerca material, i apropant-se a la recerca de la felicitat de les persones i al desenvolupament dels sentiments. La recerca del material sense límits clars, és resultat de la industrialització moderna, dels valors exaltats per la publicitat, i del concepte de creixement econòmic. És prioritari observar el benestar de la societat i de les persones, com el gaudi de béns públics i d'escenaris socials, que són essencials i que afecten l'estat espiritual integral de tots. Aquest canvi cal implementar-lo a través d'una intel·ligent associació entre el poble i els governs locals.

B03. Reconèixer la conveniència d'aquelles identitats col·lectives que combinen assentaments humans, amb una economia solidària (on prevalen l'ajuda mútua, l'equitat, i valors estètics i espirituals), i amb la cura del medi ambient. Bé podem anomenar ECOSISTEMES o ECO-COL·LECTIVITATS a aquestes identitats, i procurar una articulació reticular entre elles, establint fluxos solidaris de producció, consum, i reciclatge. Les ECO-COLECTIVITATS han d'aprendre a identificar-se, equilibrar, articular-se, defensar-se, i promoure, mitjançant valors d'ús, de canvi, i de vincle, enterament inèdits i innovadors, donant a llum un nou tipus de civilització.

B04. Forjar una xarxa d'economia solidària que prioritzi la defensa i l'aprofitament racional de l'aigua i altres recursos naturals, establint

una nova relació entre productors, consumidors, i medi ambient. Perseguir i promoure així un nou i millorat Ecosistema d'economia ecològica solidària.

B05. Apreciar la vida social en les seves dimensions més senzilles, treball, satisfacció de necessitats, i enfortiment d'un adequat entramat de relacions, en contacte estret i acurat amb els elements bàsics de la natura (terra, aigua, energia, aire, fauna, flora, ecosistemes).

B06. Desenvolupar un sistema de reconeixement i promoció d'identitats comunitàries (culturals, ètniques, laborals, religioses, històriques, documentàries, artístiques, etcètera), que informen i difonguin informacions i valors a tot el món i que als grups preocupats infonguin la confiança necessària per abordar etapes més creatives i de lideratge, per tal de tractar de superar les carències i els anquilosament de les actuals institucions 'de poder', les que sens dubte en una sèrie d'aspectes estan en profunda crisi. Els lideratges i els governs s'han d'orientar amb una òptica multipolar, sense perjudici que en determinats aspectes es pugui arribar a acords mundials.

B07. Promoure iniciatives proposades i realistes, i no únicament plantejaments crítics o de diagnòstic, o plans utòpics que no resulten clars i factibles d'implementar. Promoure convenients i amplis àmbits de debat. No hem de deixar les solucions de les transcendents problemàtiques de la nostra època, únicament en mans de les autoritats nacionals i / o dels organismes internacionals i / o de la tecnocràcia, tots hem d'estar involucrats, ja que tots estem afectats.

B08. Enfortir i ampliar la Declaració Universal de Drets Humans, amb clàusules relatives a la preservació del medi ambient i de la Mare Terra. En un sistema molt inter- dependent en el qual els éssers humans som un dels components, no és possible reconèixer drets només a la part humana, sense provocar indirectament un desequilibri en tot el sistema. Per a garantir els drets humans i restablir l'harmonia amb la natura, cal reconèixer i aplicar

efectivament drets concernents la preservació i la cura del medi ambient.

B09. Forjar un nou sistema que restableixi l'harmonia amb la natura i entre els éssers humans. La humanitat està davant d'una gran disjuntiva: (a) Continuar pel camí de l'actual sistema capitalista, la depredació, el deteriorament irrecuperable, i la injustícia social, o (b) emprendre el camí de l'harmonia amb la natura, el respecte a la vida en totes les seves formes, i l'establiment de bons valors socials i de convivència. El model que hem de propugnar no és de desenvolupament parcialment destructiu i il·limitat. Els països necessiten produir béns i serveis per satisfer les necessitats fonamentals de la seva població, però a aquest ritme de consumisme i de sobre- explotació de la Mare Naturalesa, es necessitarien almenys dos planetes com el nostre per al 2030.

B10. Avançar cap al decreixement. Combatre la propaganda esbiaixada que el creixement de necessitats pot ser generós i il·limitat en un món finit. El creixement (del PIB, de l'energia, del consum, de la riquesa, de la producció, etcètera) pel creixement mateix no té sentit i, a més, el mateix és insostenible i també injust des de múltiples punts de vista. S'ha de propèndir a consumir de manera responsable i limitada. S'han prioritzar economies i mercats locals i nacionals. S'ha d'impulsar i desenvolupar l'ús i el gaudi d'espais comunitaris i de béns comunitaris. S'ha de enfortir la societat digital.

B11. Cal un canvi del model socioeconòmic que ens condueixi cap al decreixement voluntàriament acceptat, però amb un àgil i factible sistema de premis i càstigs usat per incentiu i com a control. Els éssers humans generalitzadament haurem de desprendre'ns de molts dels béns materials que avui acumulem innecessàriament, i renunciar a una manera de vida impossible de sostenir a llarg termini. Hem de parar el creixement desenfrenat. Cal un intel·ligent i raonable decreixement del consum.

B12. Considerar el "decreixement" des del que podríem anomenar "Programa de les R" i en concordança amb els "Acords dels Pobles"

expressats en la "Conferència Mundial dels Pobles sobre el Canvi Climàtic i els Drets de la Terra - CMPCC)" (Tiquipaya, Cochabamba, Bolívia, 20-22/abril/2010), i per tal d'adoptar mesures cap a la creació d'un model econòmic productiu alternatiu. Aquestes "R" serien les següents: Re-avaluar i Re-formular els nostres valors i objectius de vida; Re-estructurar la producció; Redistribuir la riquesa i els recursos segons paràmetres que tinguin major justícia social; Reduir l'impacte de la nostra contaminació sobre el medi ambient, reutilitzar i reciclar tot el que es pugui; Recrear nous models de vida i de desenvolupament, alternatius a l'actual sistema productiu-financer capitalista. Per això, des de les bases, des del sentir generalitzat de la gent, promoure un ampli moviment social que pressionin als Estats i Governos i organismes internacionals, i entre altres coses exigint igualtat i equitat de gènere, i valoració del rol específic de la dona en la pròpia supervivència de la humanitat. Igualment lluitar contra la sobreexplotació de la naturalesa així com de les i els treballadors, i també desenvolupar una consciència ecològica universal en solidaritat amb les futures generacions, produir i consumir amb més tendència local, i deixar d'utilitzar béns contaminants. Així mateix, i per cert, també eliminar o reduir dràsticament la producció d'armes, perquè la militarització és la forma en que amb excessiva freqüència els països i els pobles s'imposen uns sobre altres; convindria que aquesta lògica de confrontació fos substituïda per una lògica de col·laboració solidària.

B13. Considerar l'estratègia del decreixement com un pas cap a la construcció d'un nou món alternatiu al creixement il·limitat i socialment injust, recuperant els principis universals de l'ètica i la solidaritat. Abandonar el paradigma capitalista del creixement il·limitat i l'enriquiment individualista, i recolzar-se en una ètica de respecte i equilibri amb la natura i amb la resta dels éssers humans. Reduir o eliminar el consum de béns contaminants. Promoure l'autonomia alimentària dels pobles, a través de la producció i el consum local. Promoure la participació dels moviments socials, i particularment la inclusió de la perspectiva de gènere, en l'elaboració d'estratègies i solucions. Tenir en compte les propostes de les dones, reconeixent particularment la seva saviesa per a la supervivència.

B14. Desitgem una estructura social amb un disseny integrat, que millori i transformi els assentaments humans, de tal manera que les estratègies de supervivència, els negocis, l'economia, les estructures físiques i tecnologies, no interfereixin amb la capacitat inherent de la naturalesa per sostenir les diferents manifestacions de vida. Algunes de les característiques d'aquest món integral desitjable inclouen:

(A) Limitar l'economia extractiva, afavorint els sistemes productius renovables.

(B) En els assentaments humans i en totes les escales, llogarets, pobles, ciutats, reduir els residus, i usar energia i materials amb la major eficiència possible.

(C) Els entorns naturals i construïts capturen els fluxos de recursos, l'energia solar, els vents predominants, els sòls, els nutrients, els recursos hídrics, les reserves forestals. Inserir intel·ligentment els cicles productius en aquests sistemes, de manera d'obtenir el màxim d'aprofitament amb el mínim de residus.

(D) Afavorir parcs eco- industrials integrats, on els residus i les emanacions d'una indústria serveixin com subministraments i matèries primeres per als cicles productius en empreses veïnes,

(E) Afavorir la producció, la distribució, i el consum local d'aliments, potenciant les economies regionals, i desenvolupant els sentiments de pertinença i de compromís.

B15. Controlar l'ús dels recursos del planeta, amb l'enfocament que cada govern necessita algun programa per al control i la salvaguarda de les seves riqueses naturals. Prioritzar les polítiques que mantenen la salut dels ecosistemes i els serveis de suport de vida que aquests ofereixen, mitjançant l'extracció de recursos renovables com ara per exemple els peixos i la fusta, a una velocitat no major que la seva pròpia regeneració, i consumint recursos no renovables com ara els combustibles fòssils i els minerals, a una velocitat no major a la que poden ser reemplaçats pel descobriment de substituïts renovables. A més, dipositar residus en el medi ambient, amb tractament adequat i

en llocs adequats, i a una velocitat no major de la que poden ser assimilats de manera segura per la pròpia naturalesa.

B16. Un consens sobre el concepte "humanitat sostenible" ha de ser assolit per tots els països del món, i no només per un grupet de països, tractant d'establir aquest acord de manera que es protegeixi al medi ambient en forma efectiva en tota la geografia, i de manera que també es respectin les diferències culturals i religioses de les comunitats de tot el món.

B17. Canviar de manera radical la nostra manera de viure. Canviar també de manera radical la nostra estructura econòmica i financera i els nostres actuals incentius. Produir, transformar, transportar, comercialitzar, i consumir productes agrícoles i industrials, de forma neta i sostenible, reutilitzant subproductes, i reciclant materials i deixalles. Reformar el nostre sistema bàsic d'intercanvis, utilitzant monedes telemàtiques nominatives i que permetin el seguiment de llargues cadenes de pagament, i introduint a més un molt bon sistema de reparacions i penes tal que implementi amb molta agilitat el principi: "Qui fa mal és qui finança les reparacions ; qui perjudica és qui ha de compensar les pèrdues ".

B18. Els valors adquirits i transmesos tindran un paper clau en la transició cap a un món més just, sostenible, equitatiu, i satisfactori. Això es deu al fet que els canvis estructurals no han estat suficients per efectuar per si sols una adequada i convenient transformació. Les reformes fundades en arrelats valors interiors i espirituals compartits per un important percentatge de població, tenen un indubtable paper de lideratge en la modernització i la millora de les societats. Però atenció, no és el cas tampoc de menysprear i donar escassa atenció a les reformes estructurals i als controls institucionals, en la mesura del possible, elles i ells han d'acompanyar i donar suport als nous paradigmes socials. L'ideal seria que la mateixa organització estructural de base impedís o dificultés els desviaments indesitjats i les conductes negatives.

B19. El canvi del comportament individual sembla necessari, més com una forma de començament o d'assaig de l'aplicació d'un

"sistema ètic- alternatiu que com una solució real i final. Hem de treballar d 'una forma creativa i innovadora aquest 'contra sistema', i elaborar els nostres punts de vista personals, d'acord amb la nostra ètica i a les nostres creences millors i més profundes. I això ho hem de desenvolupar no només des d'una posició ideològica (un somni, una utopia, un sistema de nous paradigmes socials de base), sinó tractant de ser realistes i pràctics, i demostrant que la proposta és viable i que es pot implantar.

B20. El planeta pertany a tot aquell que està vivint en el nostre món finit. Per descomptat, els rics, els benestants, que monopolitzen i arriben a utilitzar fins al 80% dels recursos que globalment avui dia s'extreuen del planeta, han d'assumir percentualment més responsabilitats per al nostre món pel que fa a la resolució dels problemes que se'ns plantegen, encara que cada habitant qualsevol sigui la seva situació, també ha de tenir cura del seu entorn i estalviar recursos en la seva vida quotidiana. Aquesta és tasca de tots i no només dels rics, aquesta és responsabilitat de tots i no només dels governants, dels jerarques dels organismes internacionals, i dels grans empresaris. L'educació ambiental s'ha d'aplicar a les escoles, als hospitals, als centres comunals, en les administracions locals, i s'ha de difondre a través dels mitjans massius de comunicació social, per així tractar d'aconseguir que més gent compregui que tots hem de tenir cura i respecte pel nostre entorn natural, i que tots hem d'implementar aquestes conductes personals que aïlladament considerades semblen ser insignificants, però que sumades podrien ser transcendents per a la naturalesa i per al futur de la nostra espècie. Hem de preocupar-nos a nivell individual per no malgastar energia, i per consumir aquest recurs en l'exacta mesura del necessari. Hem de prescindir dels recursos superflus. Hem de desenvolupar estratègies de supervivència i de confort que directament o indirectament requereixin un mínim de materials i d'energia.

B21. Adoptar i respectar el "Principi de Precaució" per part dels governs locals i nacionals així com per part de tots en general, ja que la ciència s'adapta menys ràpidament a la realitat, en un món de canvis tan ràpids. L'assenyalat principi s'adhereix al concepte que

dóna suport a l'adopció de mesures protectores o precautòries, quan no hi ha certesa científica de les conseqüències d'una determinada acció o d'un determinat producte, en relació al medi ambient i / o en relació a les comunitats humanes.

B22. Aplicar i complir els acords Mediambientals establerts i proposats en les reunions internacionals. Tots els països, i especialment els anomenats països industrialitzats, haurien de ratificar i implementar el Protocol de Kyoto. Tots els països haurien de signar els tractats multilaterals per a la gestió de recursos naturals. I els desviaments d'aquests directrius no haurien de ser tolerats. Però com en aquesta matèria no s'hauria d'aplicar la violència i la força de les armes, el que pot proposar-se és l'establiment de sancions econòmiques als qui amb les seves omissions o les seves accions perjudiquin a la comunitat tota internacional. I això últim és perfectament plausible de concretar, a condició de tenir una justícia internacional àgil i eficient, que pugui dictaminar sancions financeres molt ràpidament executades. I aquest últim detall és factible d'implementar, a condició de tenir una moneda internacional semblant al Bancor oportunament proposat per Lord John Maynard Keynes, moneda que hauria de ser virtual (és a dir escriptural), estrictament nominativa, i amb suficient informació extracomptable com per permetre el seguiment de llargues cadenes de pagaments.

B23. Acordar la reducció al 50% de les emissions de CO₂ per l'any 2050, en base a la situació de l'any 1990. Limitar a 1 grau centígrad l'augment tolerable de la temperatura mitjana del planeta, i no a 2 graus centígrads com va ser previst en la reunió de Copenhaguen.

B24. Tots hem de ser protagonistes en la recerca de solucions a la crisi civilitzadora, pensant en termes d'humanitat i solidaritat universal. Tots hem de ser responsables de la marxa de la nostra estructura social. Aquests assumptes són massa importants, com per deixar-los exclusivament en mans dels governants de torn, al costat dels jerarques dels organismes internacionals, i al costat dels dirigents i líders més poderosos del planeta.

B25. Exercir el dret i la responsabilitat d'adquirir productes que no contribueixin a la degradació ambiental i social per part dels consumidors individuals i corporatius. Existeixen reemplaçaments substitutius gairebé per a cada producte. Però atenció, aquí hi ha un problema d'informació, ja que si els consumidors i els contractistes no tenen un adequat coneixement sobre aquest assumpte, serà poc probable que puguin coordinar una acció conjunta. D'altra banda, en cert grau també s'ha d'atendre el punt de vista de les autoritats governamentals i també el dels treballadors involucrats en produccions nocives o inconvenients. No tot s'ha de deixar sota la responsabilitat dels consumidors. Ans el contrari, els governs i els responsables de la salut humana i del medi ambient, haurien de jugar també un paper molt actiu, en certs casos prohibint senzillament certes produccions i certes pràctiques, i en altres casos aplicant un impost ecològic sanitari a aquestes activitats, gravamen que podria ser progressiu i cada vegada més pesat, amb la idea que això incidís bastant significativament sobre el cost dels productes i dels processos. Com a estratègia general, el increment de costos pot ser un bon substitutiu de la prohibició simple i plana.

B26. Fer viables els nostres recursos de forma duradora, per sempre intentar preservar-los, i per tractar de no danyar-los mai. Viure, conrear, i prosperar, en el lloc on es neix o en el lloc on es triï. Establir la seguretat alimentària per a la realitat present i per les generacions futures. I si es determina que el nivell actual de població és un greu impediment al plantejat, no dubtar a analitzar la qüestió, i d'alguna manera aplicar algun sistema de planificació familiar a nivell global, que permeti l'adequat control de la població a nivell mundial.

B27. Repensar una nova economia que no tingui per fonament l'actual model de creixement, que destrueix el planeta i que és depredador amb la natura i amb el social, sinó prendre com a nord (com a orientació) el desenvolupament d'una estructura productiva i social que sigui sostenible i equilibrada i justa. Repensar una nova realitat productiva i financera, de manera de tornar als fonaments de l'economia real, allunyant-se el més possible de l'economia

especulativa, així com de l'economia informal e il·legal , i de l'economia depredadora del medi ambient, i també de l'economia financera artificial i artificiosa. És urgent organitzar trobades en el si de la ONU per debatre sobre aquestes qüestions, així com crear altres espais multilaterals per àmpliament proposar i avaluar solucions, de forma de així involucrar i comprometre la societat civil en els seus més amplis termes, i per cert de forma de així també donar àmplia participació als mitjans de comunicació i a tots els organismes internacionals i supranacionals.

B28. Re- inventar o replantejar un tipus d'ecologia que no es basi únicament en evitar catàstrofes i en reparar els seus efectes negatius més notoris, sinó també a impulsar i establir una nova relació amb les comunitats humanes i amb la natura, i per a això només cal un marc ètic i educatiu, així com una molt bona estructuració de base que acompanyi i que complementi. Aquesta tasca s'ha de construir i impulsar a través d'una varietat de formes i d'iniciatives, especialment en relació a l'educació de joves, a l'organització de manifestacions culturals i altres formes d'educació no formal, a la constitució de fet d'un correcte i adequat sistema de aprovació i reprovació social, etcètera, etcètera. Des de que es posin en marxa aquestes iniciatives, encara que siguin inicialment modestes, molt probablement s'obtindran grans i saludables efectes sobre la nostra realitat sociocultural: canvis en els hàbits consumistes, voluntat de millor justícia en el repartiment dels recursos del planeta, pressions polítiques i electorals més importants sobre dirigents i governants. La defensa i la protecció del nostre planeta, sens dubte, ha d'entrar en una era nova, afavorint una comunió més harmònica entre la humanitat i els altres elements naturals (quan no deixo córrer innecessàriament l'aigua a l'aixeta, sóc acurat i estalviador, no per evitar una factura més "cara", sinó perquè trobo indigne malgastar una part del patrimoni natural).

B29. Les Eco-tecnologies han arribat a un estat de maduresa, en bona mesura adquirint capacitat per allunyar el fantasma de la fatalitat de la fam, de les epidèmies, de la misèria i la desherència per l'abandó i / o degradació de terres fèrtils. Les Eco-tecnologies ens obren la via cap a una explotació raonada, productiva, i sostenible,

que respongui al interès general de tota la societat, així com al de les seves diferents regions i Estats. Les transferències de tècniques, l'adquisició d'adequats equipaments, el codesenvolupament i el cofinançament amb l'aplicació dels mecanismes de cooperació, són entre altres les condicions pràctiques per a acompanyar, i per posar en pràctica bones idees sobre el terreny. Però atenció, en l'actual estructura social financera i productiva, hi ha activitats indesitjables que s'apropien de molts recursos molt necessaris per a altres fins, com ara per exemple el narcotràfic, l'especulació, la corrupció, el maneig d'influències i suborns, les estafes i els robatoris, la defraudació impositiva i la morositat fiscal, els incompliments contractuals, el comerç informal i la contractació informal e il·legal i els incompliments contractuals, el contraban, etcètera, etcètera. Hi ha idees i projectes pel que fa a lo social o la protecció del medi ambient, que per millors que siguin en quant a organització i resultats esperats, poden acabar en fracàs total o parcial, en la mesura que també juguin tots o alguns dels desviaments que recentment hem enumerat.

B30. Rebutjar la "vitrina tecnològica" i els "manejos financers" proposats pels països centrals i els centres hegemònics mundials, que fan molt bons negocis amb la tecnologia i amb les patents, i com si això no fos poc, a més s'enriqueixen immerescudament per aplicació d'una complicada i poc clara enginyeria financera que perjudica molt als països perifèrics. Crear un mecanisme multilateral i multidisciplinari per al control participatiu, la gestió, i l'avaluació continuada, tant de intercanvi de tecnologies com del maneig d'una veritable moneda internacional. Les tecnologies transmeses han de ser útils, netes, i socialment adequades. Els recursos monetaris internacionals han de ser controlats i manejats per una autoritat internacional.

B31. Els valors ètics i socials i l'educació tindran un lloc clau en la transició cap a un món més just, sostenible, equilibrat, i satisfactori. La innovació tecnològica i el progrés productiu, per grans i avançats que siguin, per si sols no podran tornar a un equilibri sostenible amb la capacitat de càrrega del planeta. En aquest món industrialitzat i supercomercial i egoista que avui orienta les nostres

destinacions, haurem de trobar un camí cap a una redefinició de la felicitat i de la qualitat de vida, d'alguna manera dissociada dels alts nivells de consum material. No tinguem por a revisar i canviar els paradigmes que ara per ara regeixen les nostres conductes socials.

B32. Intensificar la tasca educativa i la transmissió de valors tant en les cèl·lules familiars, com en les estructures veïnals, socials, gremials, culturals, ètniques, professionals, estudiantils, etcètera, per tal de conformar un nou teixit social enfortit, que es destaquï per la seva voluntat de canvi i pel seu sentit innovador. I tenir en compte molt especialment que les famílies són l'àmbit bàsic i primer on es transmeten la cultura i els valors socials, així com on es desenvolupen les accions educatives més transcendents.

B33. Retornar a lo simple i gratuït. Reprendre el gust pel que no és comercial. L'educació serà l'eina bàsica a través de la qual coneixem i apreciem el món que ens envolta, i no hem de confondre el procés educatiu ni amb la simple obtenció d'un diploma o d'un certificat, ni amb la simple adquisició de destreses tècniques i d'informacions de cert interès. Òbviament, la capacitació utilitària ha d'estar compresa en els objectius educatius, tant en l'ensenyament formal com no formal, però allà també hem de contemplar un espai destacat, per elucubrar, per filosofar, per redescobrir, per experimentar, i també per a validar nosaltres mateixos com a éssers pensants, sensibles, i amb consciència social. Hem propendrer a que cada ésser humà es formi adequadament en cos, ment, esperit, emoció, sensibilitat, sentiments, i coneixements. La qualitat de l'educació sens dubte marca significativament el desenvolupament dels pobles. S'ha enfortir l'educació formal, però també s'ha de donar renovada atenció a l'educació no formal, canalitzada a través de centres culturals, biblioteques i mediateques, espectacles públics, exposicions d'art, curssets i conferències de variada índole, presentacions i museus, etcètera, etcètera. Preocupació especial s'ha de donar al rescat dels valors ancestrals, així com a les recomanacions i propostes transmeses per tradició popular, o emanades de juntes de notables, de consells d'ancians, i de fòrums d'especialistes. Les escoles i les institucions educatives formals de tots els nivells no ho són tot. També poden complir una tasca

educativa i formativa summament important, àmbits on es desenvolupen temàtiques culturals diverses i on es discuteix i debat sobre aquestes, així com espais més informals d'intercanvi a nivell familiar, a nivell comunitari, o creats de fet en el marc d'accions comunitàries. Avui dia les nostres experiències estan exageradament fragmentades i dissociades, i en molts casos l'educació és considerada com un fi en si mateix, i no com una eina per compartir pensaments i experiències, i per encarar projectes. El parcial allunyament del sistema educatiu de les realitats socials i polítiques, afavoreix les concepcions materialistes i les inclinacions consumistes, i això ha de ser canviat. Grups socials, organitzacions comunitàries, centres d'estudi, espais culturals de tot tipus, etcètera, bé poden liderar i reorientar en una sèrie d'aspectes. Els que tenim aquest tipus d'inquietuds, tenim l'obligació de proposar substancials canvis d'enfocament, actuant en espiral: la parella, la família, el veïnat, la comunitat, l'escola, el centre de treball, els àmbits socials i professionals, etcètera. La clau pot estar en dialogar, intercanviar, discutir, acordar, liderar, desenvolupar específics plans d'acció, etcètera, etcètera.

B34. Impulsar i revaloritzar la responsabilitat compartida però diferenciada. Promoure processos de reflexió i de concertació en el conjunt de la ciutadania, i en àmbits específics que reuneixin per exemple a comerciants, o consumidors, o productors, o científics, o jerarques públics, etcètera. I així estimular accions de responsabilitat compartida però diferenciada, és a dir on la responsabilitat és compartida però no amb el mateix pes i la mateixa orientació en cada actor.

C. Propostes sobre el sistema ecològic:

Energia i canvi climàtic

C01. Cal pensar com transitar cap a una societat post-fòssil, és a dir cal establir les bases d'un reformat sistema de convivència i de producció, que en alguna mesura defaci el camí recorregut en els últims dos segles, i que ens situï de nou en relació harmònica amb el medi rural. Cal implantar estils de vida i de convivència que no pressuposin el creixement econòmic il·limitat i el descontrolat consumisme. Cal repensar el sistema bancari i financer, ja que l'actual és molt ineficient, alhora que permet maniobres injustes i fosques que molt beneficien als centres de poder, alhora que perjudiquen enormement a les economies perifèriques i als grups poblacionals més febles.

C02. La generació distribuïda d'energia fa viable l'autosuficiència local o s'apropa a això. Les fonts alternatives d'energia generalment permeten la generació en diferents escales. I per això no haurien d'estar en mans de grans empreses amb concentració de capital, que tenen una gran capacitat d'influència sobre les decisions polítiques i tècniques, i que per tant no sempre orienten les solucions establertes en el millor sentit des del punt de vista de l'interès general, ja que moltes vegades prevalen els interessos empresarials i corporatius.

C03. Remodelar i repensar el sistema de transport, per substituir-lo per un altre més eficient tant per passatgers com per mercaderies. Potenciar l'ús de bicicletes, i millor desenvolupar el transport públic (principalment elèctric), així com l'ús de vehicles elèctrics o híbrids, i l'aprofitament en algun aspecte de l'energia solar. Tenir en compte, entre altres, l'experiència de Vélib a França (referència: el nou sistema de bicicletes de lliure servei, <http://www.slideshare.net/AnselmiJuan/pres-francia-paris-subido-slideshare>)

C04. Procurar la reducció de demanda de mobilitat i de transport - mercaderies i passatgers, privat i públic - perquè és un element clau fonamental, que sens dubte incidirà en el model energètic.

C05. Fomentar la protecció ambiental i promoure un estil de vida baix en carboni. Promoure sistemes de producció que no es trobin tan basats en el carboni i la contaminació. Promoure les fonts d'energia renovable amb metes obligatòries i clars incentius fiscals i operatius.

C06. Promoure les energies renovables, i involucrar-hi no només majors inversions estatals i majors compromisos empresarials (R + D), sinó també un major sacrifici per part de tots els consumidors. Hem d'estar disposats a pagar més per les energies renovables, per així fomentar el seu desenvolupament, i perquè d'aquesta manera i a mig termini, siguin més eficients i barates que les energies actualment emprades. Però a més i com en l'economia tot està integrat, per diferents vies també hem de provocar l'augment dels costos de les energies tradicionals, entre altres coses, per exemple aplicant a les mateixes un impost ecològic. L'augment dels preus del petroli, no només s'hauria de donar en períodes d'auge i davant un inusual increment de la demanda, sinó que a través de diferents vies, i especialment les fiscals, això hauria de ser incentivat i promogut.

C07. Prioritzar l'ús d'energies renovables, així com la protecció pública dels recursos naturals essencials per a la vida, com ara l'aigua, l'aire, les llavors, la diversitat biològica i els ecosistemes equilibrats. Aquests recursos constitueixen 'patrimoni de la humanitat', i haurien d'estar per sobre de la llei del valor i de qualsevol altra consideració de caràcter pràctic o curt termini. A tota costa hem de protegir aquest 'patrimoni de la humanitat' de la destrucció, de la degradació, de la sobre-explotació, del inadequat maneig. Però atenció, estem immersos en un sistema econòmic capitalista, que es guia per l'estructura de preus i per la recerca de beneficis, i d'aquest esquema és molt difícil sortir només amb crides altruistes i invocacions al seny. No hi ha un altra forma d'incidir de diferents maneres en l'estructura de preus, entre d'altres per mitjans fiscals i punitius. I com les concertacions a nivell mundial no són

senzilles de concretar, també hem de convèncer que no hi ha una altra forma de concretar algun tipus de Govern Mundial o d'Estructura supranacional Mundial, que s'ocupi d'incidir en aquest tipus de qüestions que tenen un abast general. Aquest Govern Mundial, aquesta estructura Internacional, possiblement podria instal·lar-se poc a poc, i sens dubte hauria de tenir moneda pròpia, justícia pròpia per regular els conflictes entre Estats i per incidir en les qüestions d'índole internacional, i també per cert, les resolucions i sentències emanades d'aquest àmbit haurien de ser de caràcter vinculant.

C08. Reduir la dependència en relació amb el petroli, i promoure una nova cultura de l'energia. Les companyies petrolieres han d'entendre que els seus objectius i necessitats no poden ni han de prevaler per sobre de les necessitats socials o el interès general, i que per tant han de resignar-se a perdre part del seu actual poder. L'extracció i crema de combustibles fòssils ha de ser reduïda. I la pròpia indústria petroliera hauria de finançar en part l'esforç de reconversió i d'investigació que per a això fos requerit.

C09. Els països desenvolupats necessàriament han d'adaptar els seus estils de vida i de consum, davant l'emergència planetària del canvi climàtic, i davant la possibilitat d'esgotament dels anomenats recursos no renovables. Com a principals causants del canvi climàtic, els anomenats països industrialitzats i altament desenvolupats han d'assumir la seva responsabilitat històrica i actual, i han de reconèixer i honrar / saldar el seu deute ecològic en totes les seves dimensions, com a base per a una solució justa, efectiva, i equitativa, en notori i perillós canvi climàtic que ja s'esbossa amb contundència. I l'enfocament s'ha d'orientar no només a la compensació econòmica de les circumstàncies i perjudicis visibles a curt i mitjà termini. També s'han de tenir en compte principis de justícia restaurativa, és a dir, també ha de ser exigít un esforç substantiu en restituir la plena integritat a les persones afectades, així com a reparar la pèrdua d'identitat i d'estils tradicionals de vida que poguessin observar en el si de les comunitats. En aquest marc, en aquest context, els països desenvolupats han de: (9 / a) Restablir als països perifèrics la qualitat de l'espai atmosfèric que li és propi, i que

ha estat degradat per les emissions de gasos d'efecte hivernacle efectuades amb tota evidència a les zones industrialitzades i desenvolupades, en cert sentit això implica una mena de descolonització de l'atmosfera, mitjançant la reducció i absorció de les emissions nocives. (9 / b) Assumir els costos i les necessitats de transferència de tecnologia cap als països en desenvolupament, per efecte de la pèrdua d'oportunitats imposada per un comerç internacional injust i per un sistema financer encara més arbitrari i injust. (9 / c) Assumir responsabilitat pels centenars de milions de persones que obligadament han de migrar dels seus països d'origen, per efecte dels canvis climàtics que ja es manifesten, i per efecte de les arbitràries i desequilibrades polítiques comercials que ens han regit en les últimes centúries, tots tenim dret a una vida digna, tots tenim dret que se'ns ofereixi un mínim d'oportunitats. (9 / d) Assumir el deute d'adaptació relacionada amb els impactes del canvi climàtic en els països perifèrics, proveint els mitjans per prevenir, minimitzar, i atendre els danys, que sorgeixen i sorgiran per les excessives i nocives emissions realitzades.

C10. Necessitem orientar a un ús més just i equilibrat de l'energia entre els diferents països i regions. A més, la nostra societat consumista ha de deixar suficients recursos, energia, i nutrients, per a la biosfera no humana. I a més, s'ha de vetllar per proporcionar una quota de recursos, justa i raonable, a cada persona d'aquest planeta, sota la forma d'aliments, habitatge, roba, productes d'higiene, serveis sanitaris i socials, etcètera.

C11. Reconèixer que la inèrcia social i els sentiments egoistes seran els que en molts casos prevalguin quan indefectiblement ens haguem d'estrènyer el cinturó, i acceptar menors nivells de consum per a l'energia i per altres elements bàsics. Per cert, no serà gens fàcil establir límits mensuals i anuals raonables i realitzables, convèncer a nivell individual i a nivell familiar que aquests límits han de ser respectats, i alhora implantar un eficient sistema de control, que d'una banda proporcioni informació fiable de base, i que d'altra banda permeti manejar adequadament les desviacions que puguin produir-se. Òbviament alguna cosa com el que aquí s'està esbossant haurà de començar per una molt bona educació a nivell individual i

a nivell corporatiu, i per la presa generalitzada de consciència que implantar una mica d'aquest estil és inevitable. A nivell tècnic s'ha d'establir una porció quantificable d'energia per a un consum sostenible a nivell de cada ésser humà, a nivell de cada grup familiar, i a nivell de cada unitat consumidora institucional. La quota establerta científicament per al dret d'un ús sostenible d'energia, òbviament dependrà d'una sèrie de factors, entre ells el nombre de persones a la localitat i a nivell mundial, la major o menor contribució assolida per cada país d'acord amb una bona administració nacional o local, etcètera, etcètera. Notòriament, aquesta qüestió seria manejada centralitzadament per una agència mundial, amb poder i competències, que pugui regular els usos a nivell general, i que pugui incidir adequadament sobre els nivells de producció així com sobre els justos i raonables intercanvis de béns materials i de energia. L'organització d'aquesta agència global i els recursos i mitjans que se li assignin, lògicament ha d'estar a l'altura de les seves competències i de les seves realitzacions pràctiques, i una de les seves formes d'actuació naturalment s'ha de basar en una determinada estructura fiscal aplicable a les importacions, a les exportacions, als consums per càpita (reals o mitjana), a les transferències internacionals de capitals, etcètera, perquè, amb el temps, aquest sistema s'orienti cap a una distribució justa i raonable i equilibrada per a cada país. Amb tota certesa, a la majoria dels països o en tots els països, això només serà políticament possible amb el suport massiu de la població. És cert, serà necessari aplicar estrictes reglamentacions i doloroses punicions en els casos que sigui necessari, però no menyspreem les informals sancions socials, un veí, un transeünt ocasional, un familiar, un company de tasques, tots ells poden observar i sancionar moralment, i això pot arribar a establir un sistema molt pràctic i eficient de control. Els ciutadans, els treballadors, els consumidors, els dirigents i líders, poden avançar en aquest principi global a través d'una sèrie d'accions locals, nacionals, i internacionals, i aplicant diversos punts de vista i variades metes parcials a aconseguir, fins que el principi assenyalat sigui àmpliament comprès, acceptat, i respectat per suficient gent, com per a fer viable l'abast d'objectius globals, i com per generar la pressió política necessària per a efectivament orientar cap a un governament vinculant nacional i també global. Tancarem aquí

aquesta recomanació, no sense abans emfatitzar que l'assenyalat serà un procés d'anys i de dècades, i que les metes finals han de ser aproximades per refinaments successius, per canvis progressius. D'altra banda, l'enfocament donat a aquesta recomanació, en major o menor grau té implícita la idea d'un Govern Mundial o d'una Governament Global. A més, la complexitat i abast del sistema no deixa altra alternativa que fer un ús intensiu de la informàtica, per d'alguna manera portar registre de tots els consums realitzats per cada individu i per cada unitat productora / consumidora, complementats gairebé segurament amb el propi control individual sobre el territori, amb l'ús de monedes telemàtiques a nivell nacional, i amb l'ús d'una veritable moneda internacional que també sigui virtual, que també sigui immaterial. Qui llegeixi i analitzi aquests darrers requeriments, notòriament comprendrà les dificultats i les polèmiques que despertarà un sistema d'aquest tipus, però bé, els perills que planen sobre la humanitat no deixen molt marge a la discrecionalitat d'accions i de procediments, i a la bona voluntat de les persones.

C12. El 20% de consum superior ha de millorar la seva eficiència en l'ús de recursos en un factor de almenys 5, per donar "espai" de creixement al 80% de la cua.

C13. Es necessiten reformes profundes en relació amb el comerç d'emissions de carboni. És ridícul que els països i les empreses puguin "compensar" les seves emissions de carboni, ja sigui comprant "permisos d'emissió" a altres països, o participant en projectes transfronterers per tal d'equilibrar les seves emissions tòxiques. En tot cas, aquest enfocament va poder estar encertat en un inici, quan encara s'estava conscienciat sobre la gravetat d'aquest assumpte, però en el moment actual aquest tipus de compensacions és inacceptable. Els que contaminen ràpidament han de canviar processos i modalitats de forma d'evolucionar cap a produccions cada vegada més netes, cada vegada menys agressives amb el medi ambient, i els que no ho facin o els que progressin amb excessiva lentitud, hauran de pagar danys.

C14. El més important de tot potser no és una "producció en baix contingut de carboni", sinó una "vida desenvolupada amb baix consum de carboni", i la responsabilitat de fer això no s'ha de reduir a "pràctiques personals", sinó l'establiment de una molt bona "pràctica social", sinó a la consolidació d'una molt bona "consciència social".

D. Propostes sobre el sistema ecològic: Població

D01. Aspirar a un creixement negatiu de la població, començant per l'estabilització de la població en 8 mil milions o menys per a l'any 2050. Ca que ens convencem. La població humana no ha de créixer sense control sobre un planeta notòriament finit. S'han d'establir polítiques de població a nivell global. S'han d'establir polítiques de planificació familiar a nivell mundial.

D02. Diversos analistes i especialistes calculen la capacitat de càrrega del nostre planeta en uns dos mil milions de persones, assumint nivells de sostenibilitat i consum bastant conservadors. Potser aquesta estimació és exageradament moderada i cautelosa, però sens dubte un límit ha d'haver, un límit ha de ser acceptat. Amb tota evidència l'actual disponibilitat de recursos no és suficient per sostenir la nostra població sense riscos en el llarg termini, perquè ja compta amb més de sis mil milions de persones. Una reducció substancial dels nombres en termes de consum i consumidors és, per tant, inevitable. És cert, molt es diu sobre que la reducció de la pobresa i l'elevació del nivell cultural, comporten una substancial reducció de la natalitat. De tota manera, sembla que en aquesta matèria s'han d'aplicar polítiques més proactives, i no actuar indolentment amb passivitat, sota el supòsit que el problema acabarà per arreglar-se d'una manera o d'una altra. Les polítiques de població, la sostenibilitat de les produccions, la defensa de la biodiversitat, la salvaguarda del medi ambient, són aspectes d'una mateixa qüestió, que a llarg termini segurament haurem d'anar revisant i adaptant a les noves realitats, sense perjudici de reconèixer que en aquesta matèria també haurem d'actuar de forma molt ràpida, si volem evitar una veritable hecatombe planetària.

D03. Reconèixer la responsabilitat dels països desenvolupats pel que fa al creixement poblacion al incontrolable, per la imposició de fet del seu model de desenvolupament.

D04. Supervisar i controlar permanentment les dades de les investigacions demogràfiques, ja que un cop els números es

disparen, és molt difícil fer compatibles els retrocessos necessaris, amb els drets humans i amb l'ètica social.

D05. Recórrer a l'educació i al convenciment, per intervenir convenientment en l'evolució demogràfica, sense caure en imposicions i absolutismes, perquè mesures inadequades tenen conseqüències en l'àrea social, així com efectes en el demogràfic (generalment a llarg termini i de difícil avaluació).

D06. Tenir en compte que la petjada ecològica i la densitat de població sostenible, depenen de molts i variats factors, com la distribució geogràfica de la població, els enfrontaments bèl·lics, el desenvolupament tecnològic i la innovació, l'estructura dels sistemes productius, la mateixa organització social en la mesura que influeixi sobre els comportaments individuals i sobre la mitjana de consum per càpita, etcètera, etcètera. És molt difícil establir una densitat mitjana de la població humana mundial com un valor determinat, que marqui la situació límit entre el que el nostre planeta podria suportar sense gran deteriorament i el que no seria viable en el mitjà i llarg termini. Conseqüentment, tampoc haurien de manejar nombres concrets en relació a la petjada ecològica sostenible (concepte que serveix més des del punt de vista teòric que per fixar un límit concret).

D07. Planejar una ordenada i efectiva política demogràfica, per ser l'única alternativa viable front al increment descontrolat de la població humana. Els estats i les organitzacions internacionals tenen l'obligació de planejar una reducció poblacional, informant els ciutadans sobre la situació global present, i prenent mesures per a: (1) combatre i prevenir els casos d'embaràs no desitjat, (2) posar a disposició convenientes mètodes anticonceptius compatibles amb diferents situacions i diferents cultures, (3) legalitzar l'avortament segons adequada reglamentació i adequat procediment, que en alguna mesura contempli tant als progenitors com a la vida que s'està gestant, i (4) popularitzar i facilitar l'adopció més sobre la base dels drets dels infants que sobre els que puguin tenir els seus pares biològics. Les polítiques demogràfiques que s'implantïn deuran tenir en compte múltiples factors, aspectes culturals i ètics, variacions en

les expectatives de vida dels éssers humans, èxits o fracassos previsibles en la producció alimentària i en les cadenes alimentàries, canvis observats i previsibles en les tendències de consum, etc.

D08. Cada país necessita establir un específic programa estatal per controlar la seva pròpia densitat de població. És un fet constatat que l'índex de natalitat és menor en els països econòmicament desenvolupats, i que en ells és més efectiu el desenvolupament de plans educatius, sanitaris, i d'organització social. Cal doncs que fer un esforç especial per elevar el nivell de vida en els països subdesenvolupats, així com el nivell educatiu i sanitari en aquestes poblacions, no tant pensant directament en aspectes demogràfics, sinó per raons ètiques i de justícia social. La reducció artificial i imposada de la natalitat, com ara la implementada a la Xina, és molt inadequada des de diversos punts de vista. La planificació familiar i un molt correcte acompanyament de les mares gestants, és el camí correcte.

D09. Promoure els avantatges de nous i saludables hàbits de consum, que en definitiva permetin pagar preus més alts per béns de producció local o de comerç just, així com promoure el consum d'aliments de qualitat, i educar per afavorir millors patrons alimentaris, a causa dels beneficis socials i ambientals i sanitaris que així es podrien obtenir a les diferents comunitats a banda i banda del món. No inhibir-se en l'aplicació de mesures que s'orientin en aquest sentit, siguin elles de caràcter informatiu o educatiu o normatiu o fiscal, o siguin elles de tall predominantment social, o s'orientin elles a la reducció dels costos de transport i de distribució, o principalment persegueixin la protecció del medi ambient i de la sanitat. Les pràctiques consumistes han de tractar d'equilibrar la complexa equació entre capacitat de càrrega, població, i viabilitat mediambiental.

D10. Promoure importants canvis socials, orientant-se a hàbits sostenibles. Animar la gent a menjar menys carn, no només perquè això és bo per a la salut, sinó perquè també és bo per al medi ambient, a causa de la gran quantitat d'aigua i de recursos necessaris per a la cria d'animals. També animar a la gent a consumir aliments

segons el raonable i segons el seu patró de vida, entre d'altres per tal de reduir l'obesitat i indirectament també ajudar a protegir el medi ambient. Incentivar més les produccions de granja i també les produccions ecològiques, promoure el treball manual en aquells sectors que això pugui ser convenient, fer servir més el transport públic i menys el transport individual, basar-se més en les telegestions i en el teletreball, gastar menys en transport de càrrega, consumir menys productes de luxe, estalviar aigua i altres recursos naturals, utilitzar més les habilitats tradicionals, fer servir més mercaderies de segona mà i més mercaderies amb materials reciclats, promoure solucions enginyoses que permetin obtenir èxits amb menys recursos. Per fer això realitat, bàsicament incidir sobre l'educació i sobre la conscienciació social, però tampoc limitar-se en mesures fiscals i en modificacions de l'estructura de preus.

E. Propostes sobre el sistema ecològic: Altres aspectes (contaminació, agricultura, boscos, etcètera)

E01. Convèncer a més gent per que presti més atenció a la contaminació dels rius i a la protecció dels micro-ambients propers, i permetre que més persones siguin conscients de protegir el nostre hàbitat i els nostres recursos naturals. Cadascun de nosaltres podem prendre petites accions, cadascun de nosaltres podem fer petits canvis en les nostres vides, i així, si tots col·laborem una mica, si tots féssim un esforç en el bon sentit, podríem incidir en forma molt positiva sobre el nostre planeta i sobre la nostra organització social. Aquestes formes d'acció bé poden portar-se endavant des de l'individual, encara que en això també poden col·laborar, i molt, les organitzacions socials i les institucions especialitzades en el medi ambient i en la preservació d'espècies endèmiques, i també per cert, no menyspreem la incidència que en això puguin tenir els premis, els càstigs, i el propi sistema fiscal.

E02. Aturar la greu contaminació dels recursos naturals (aigua, aire, sòl) deguda a l'ús de substàncies tòxiques perilloses i d'efectes acumulatius, i degut també a la manipulació indiscriminada i desregulada dels recursos genètics. Posar fi a la fabricació, ús, i

disposició de substàncies sintètiques perilloses, particularment els COP (contaminants orgànics persistents), que són les substàncies més tòxiques existents a nivell mundial i que s'acumulen ja que no es degraden.

E03. Ocupar-se adequadament del tractament d'aigües residuals (domèstiques i industrials), i propendrir a la seva reutilització en tots els nivells possibles. Els que generen els residus són els que hauran de pagar pel seu tractament, o pel seu no tractament si en algun cas això no es pogués fer en forma total.

E04. Promoure la col·lecta selectiva de residus, basats en el model Residu Mínim. Reduir, reutilitzar, i reciclar els materials tot el que es pugui, segons el nou model de consum sostenible i ecoeficient. Responsabilitzar els productors de residus, perquè ells ajudin a resoldre els problemes que ocasionen així com a finançar les solucions, i perquè en la mesura del possible es redueixin els volums d'efluents líquids i d'escombraries. La participació ciutadana en el sistema de recollida o col·lecta, la simplicitat tecnològica a les instal·lacions de tractament, la recollida selectiva de les escombraries per recuperar el màxim percentatge de materials (objectiu 75%), la separació en origen de la brossa orgànica per obtenir un compost de qualitat i lliure de tòxics; aquestes són algunes de les mesures que s'hauran d'analitzar i implementar.

E05. Promoure el compostatge a través de programes municipals obligatoris de compostatge, i creant mecanismes per distribuir aquest fertilitzant en els establiments agropecuaris, i per aquesta via reduir, al mateix temps, el volum d'escombraries.

E06. Aturar l'explotació forestal no sostenible, començant a breu termini per castigar econòmicament aquest tipus d'activitats. La tala de boscos quedarà autoritzada quan tingui la corresponent certificació de gestió forestal sostenible.

E07. Ampliar la superfície de les reserves naturals, per tal de tractar de no perdre biodiversitat, i preservar determinats ecosistemes naturals. Prohibir la formació de ciutats o d'assentaments humans

de certa rellevància, en la proximitat de les àrees protegides i particularment dins d'elles. Els països que acceptin i donin suport a aquesta política, han de rebre suports financers rellevants i substantius per part de la comunitat internacional, segons l'esforç realitzat i segons la magnitud i amplitud dels resultats assolits.

E08. Transformar l'agricultura orientant aquesta activitat cap a models sostenibles de producció agrícola campesino-indígena/originario, així com cap a altres models que reprenguin i readapten pràctiques ancestrals ecològiques de maneig, per contribuir així a millorar la problemàtica del canvi climàtic, i per tractar d'assegurar la sobirania alimentària de les nacions del món. Sense perjudici de l'ús de tecnologies avançades en certes parts del món pel que fa a agricultura i cria animal (sempre que es demostrin els seus avantatges i la seva poca o nul·la incidència negativa sobre el medi ambient), per totes les vies hem de no perdre els models tradicionals de producció, permetent i donant suport a la aplicació d'aquests en certes àrees seleccionades.

E09. Prohibir la importació i exportació d'aliments genèticament modificats, o si més no penalitzar adequadament aquestes activitats. A més prohibir subsidis i reintegraments a l'agricultura transgènica, i imposar fortes càrregues a aquestes activitats segons els danys que les diferents produccions vagin induint.

E10 Els fertilitzants són una arma de doble tall. Conrear sense fertilitzants generalment disminueix rendiments i és més intensiu en mà d'obra que l'actual "mecanització i fumigació". Així, per conrear una quantitat suficient d'aliments, es requerirà que uns quants milions més de persones treballen en el camp. I per assegurar que hi haurà prou mà d'obra capacitada, s'haurà d'executar un bon programa que desenvolupi tecnologia apropiada i que inclogui cursos de capacitació per a una nova generació d'agricultors.

E11. Exigir als promotors immobiliaris que facin estudis d'impacte en els entorns naturals i en els sistemes agrícoles, abans d'iniciar qualsevol fraccionament i qualsevol pla d'habitatges. Això podria ser objecte d'incentius i seguiment, mitjançant la creació d'avantatges

fiscals i de zonificacions, perquè així s'integren terres de cultiu a les àrees urbanitzades, de la mateixa manera que avui dia s'inclouen camps de golf, zones verdes, i àrees recreatives.

F. Propostes sobre el sistema ecològic i el sistema polític

F01. Seria molt interessant que es realitzés un Referèndum Mundial, o plebiscit, una extensa consulta popular, en relació a les grans problemàtiques del segle XXI i en relació per exemple al canvi climàtic i a les mesures que podrien prendre per atenuar-lo. Allà òbviament i després de certes apreciacions tècniques, es podria consultar sobre les reduccions d'emissions que haurien de respectar tots els països (desenvolupats i perifèrics), i també sobre el que s'hauria d'imposar a les principals empreses transnacionals. Es podria consultar també sobre els qui haurien de finançar les accions que es decidissin, i com haurien administrar aquests fons. Altres assumptes de consulta, podrien ser la creació d'un Tribunal Internacional de Justícia Climàtica, i / o la concreció d'una Declaració Universal de Drets de la Mare Terra, i / o la necessitat d'introduir grans canvis en l'actual entramat financer, etcètera, etcètera. Naturalment, perquè la proposta fos viable i els resultats obtinguts fossin significatius i útils, caldria desenvolupar una molt bona i detallada metodologia. Internet i l'adquisició de dades a distància, naturalment haurien d'estar involucrats en aquest assumpte. I pel que fa a les respostes obtingudes, necessàriament hauríem de qualificar-les d'alguna manera, ja que no seria el mateix prendre com a vàlides les respostes d'una persona que al llarg de la pròpia entrevista es contradiu, i en el mateix nivell prendre els retorns d'un entrevistat que actua amb gran coherència i aparent idoneïtat tècnica. En fi, les dificultats tècniques, metodològiques, i financeres, d'alguna cosa semblant al que aquí s'està plantejant, òbviament serien moltes, però, també seria molt interessant poder fer consultes d'aquest estil. Hem d'anar acostumant-nos a la idea que les opinions dels comuns, les opinions dels anomenats ciutadans del carrer, també són potencialment molt interessants i importants, i que podrien elles ser font d'orientació i de presa de decisions.

F02. Cal que ens convencem. La nau planetària en què vivim és una de sola. I els problemes de l'hàbitat no reconeixen les fronteres

polítiques dels països del món. El medi ambient terrestre pot alterar-se a causa d'accions humanes i també a causa de raons naturals, i tant les unes com les altres poden afectar negativament els grups humans. I en general, les problemàtiques mediambientals són de tipus global, o si més no tenen incidència en vastes regions planetàries. No hi ha altra manera doncs que encarar aquesta qüestió amb un enfocament global i mundial, però l'actual gran autonomia política -econòmica- social dels països, unida a les debilitats tant del dret internacional com de les organitzacions internacionals, ens estan enfrontant a situacions molt difícils, perilloses, i complexes. Cert, les maneres de producció incideixen sobre aquesta qüestió. Cert, les modalitats de consum i l'estructura financera també incideixen. És cert, el creixement de la població humana també exerceix la seva quota de pressió. Però les grans dificultats pel que fa a donar adequada i coordinada solució a aquest assumpte, són sens dubte de tipus polític, i derivades principalment de les grans disparitats de població i de recursos dels diferents països, de les grans diferències pel que fa al poder dels països del món així com els seus respectius i elevats graus d'autonomia, i també a l'absència d'adequats àmbits de resolució de conflictes a nivell internacional. No hi ha altra forma doncs, que anar creant àmbits internacionals d'entesa que siguin cada vegada més àgils, justos, raonables, i vinculants. I en matèria mediambiental, sens dubte serà necessari crear un Consell de Seguretat Mediambiental Mundial (CSMM), amb amplis poders de proposta i de resolució, amb àmplies facultats que es trobin per sobre que les que puguin exercir des d'àmbits nacionals, i que entre altres coses impulsi un nou contracte Mediambiental Mundial, que fixi clarament les obligacions a què s'han de sotmetre els diferents països. És clar, la creació de nous àmbits internacionals d'entesa i l'enfortiment dels ja creats, no és quelcom que es pugui resoldre de la nit al dia, en aquesta matèria serà necessari desenvolupar un procés de canvi, progressiu i gradual, que haurà de ser analitzat i estudiat molt en profunditat, i la caracterització excedeix llargament el que es pugui esbossar en una recomanació del tipus de la que aquí ens ocupa.

F03. Dins d'un enfocament general similar al establert en la recomanació anterior, també considerar la possibilitat i necessitat de

creació d'una Autoritat Internacional que orienti i reguli el maneig de l'Energia i l'Aigua. Aquests dos elements són massa importants, i essencials per a la vida i per al desenvolupament econòmic i social dels pobles, i per cert en aquesta matèria no s'ha de deixar la conducció i regulació al que resulti de la força de les armes, o de la simple i desigual negociació que pogués resultar dels àmbits diplomàtics tradicionals. Un àmbit de discussió i de resolució de tipus internacional es revela aleshores com absolutament imprescindible. Les resolucions emanades d'aquest àmbit haurien de ser vinculants i encarades amb enfocaments predominantment tècnics, i els incompliments i danys haurien de donar lloc a sancions de tipus econòmic, materialitzades a través d'un sistema financer internacional que es basi en moneda digital pròpia, en moneda digital no directament ancorada a cistelles de monedes nacionals o cistelles de preus de principals produccions.

F04. Creació d'un Tribunal Internacional de Justícia Climàtica i Ambiental, que tingui la capacitat jurídica vinculant de prevenir, jutjar, i sancionar els Estats, i a través d'aquests fins i tot a les empreses i a les persones que, per acció o omissió, contaminin i provoquin canvis climàtics negatius i / o danys a l'hàbitat. Un àmbit de justícia com l'indicat, haurà de ser establert com a resposta a la manca de voluntat política dels països desenvolupats, per complir de manera efectiva els seus compromisos i obligacions establerts en la Convenció Marc de les Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic i el Protocol de Kyoto, i davant la inexistència d'una instància legal internacional que adequadament previngui i sancioni tots aquells delictes i crims climàtics i ambientals, que atemptin contra els equilibris de la naturalesa i contra els propis drets dels grups humans, que atemptin contra els anomenats drets de la Mare Terra i de la humanitat.

F05. La Declaració de la ONU sobre els Drets dels Pobles Indígenes ha de ser plenament reconeguda i implementada, i també integrada a les negociacions de canvi climàtic. Una bona estratègia i acció per evitar la desforestació, així com la degradació de la selva i dels boscos nadius, és si més no en certes regions reconèixer els drets col·lectius sobre terres i territoris. Cal considerar que bona

part dels boscos i selves estan en territoris de pobles i nacions amb tradicionals assentaments indígenes, comunitats camperoles i sovint de llarga estada, que al llarg de centúries han demostrat que són capaços de portar endavant un adequat maneig dels recursos naturals. En ànim de suposadament defensar un desenvolupament econòmic general, de vegades es lliuren extenses zones de selva o d'hàbitats complexos i delicats, per a grans explotacions mineres, o per a produccions molt mecanitzades i extensives, o per algun tipus de mega-estructura o mega-projecte, iniciatives aquestes que passen llavors a ser administrats per tècnics i empresaris que no són forasters i que no se senten compromesos amb la regió i de vegades ni tan sols amb la nació que els acull. I això ha de ser molt tingut en compte per les autoritats nacionals a l'hora d'atorgar les autoritzacions corresponents, per més informes tècnics que es presentin, per més estudis d'impacte que s'interposin, per més avantatges econòmics que es destaquen. Els que no se senten compromesos amb un lloc, qui són estrangers en aquestes terres, moltes vegades poden actuar com a depredadors: arriben, s'alimenten, i després prenen vol deixant enrere el cadàver. Per cert, tampoc es pot negar el progrés i la tecnificació amb caràcter general. El que aquí s'està demanant és ser molt curós amb les autoritzacions, ja que sovint hi ha danys amagats que després són molt difícils de revertir. I d'altra banda, les autoritzacions no han de ser una patent per suavitzar responsabilitats. Si hi ha danys directes o indirectes fruit d'accidents o d'errors d'avaluació o de problemes d'impacte, o per la raó que sigui, són els causants que ràpidament hauran de compensar econòmicament per aquests danys i en forma adequada, i les autoritats nacionals i la justícia, i en cas d'omissió la pròpia comunitat internacional, seran els qui hauran de vetllar perquè aquestes compensacions siguin implementades en suma, temps, i forma.

F06. Constituir un Tribunal Internacional de Consciència per denunciar, fer visible, documentar, avaluar, i fins i tot jutjar i sancionar les violacions dels drets dels (o les) emigrants, refugiats (des), i desplaçats (des), tant en els propis països d'origen com en els països de trànsit i destinació, identificant clarament les

responsabilitats dels Estats, les companyies, i altres actors involucrats.

F07. Crear urgentment un "Consell del Consens de Barcelona". El mateix emprenedor del "Consens de Barcelona" va ser capaç d'iniciar la proposta, de preparar el seu contingut i les tasques funcionals, i de proposar als participants i adherents que han de ser indisputables líders morals (ètics), i alhora científics i polítics i economistes en el millor sentit d'aquests termes. En major o menor mesura tots hem de involucrar amb la conducció de la nostra societat, per procurar un planeta habitable, i per establir una estructura social millor que l'actual, més justa i equitativa, més igualitària en la geografia, més racional, més estable i viable en el llarg termini. En aquesta tasca no només cal involucrar jerarquies i autoritats i governants nacionals, ja jerarquies i tècnics d'organismes internacionals. Entre tots hem d'analitzar i discutir els grans desafiaments globals i iniciatives als que com a societat avui dia ens enfrontem: (1) la pobresa, (2) el maneig del medi ambient (l'ecologia), (3) la militarització; (4) els riscos globals interconnectats; (5) el col·lapse ecològic i / o financer; (6) la proliferació nuclear; (7) el creixement insostenible; (8) les transgressions als drets humans universals, així com qualsevol acció o intervenció sobre armes i drogues que vulnerin aquests drets; (9) el desenvolupament i la difusió de noves tecnologies que propiciïn un major estalvi energètic, i / o que ajudin a la salut i a la sanitat; (10) l'especulació; (11) la corrupció i els suborns ; (12) les mancances operatives i les falles en la transparència administrativa; (13) la bretxa educativa i la bretxa digital; etcètera; etcètera. El G-7, el G-8, el G-10, i fins i tot el G-20 i el G-22 i el G-24 i el G-33 i el G-77, no han aconseguit resoldre adequadament la majoria de els problemes globals. És cert, en aquestes reunions com a mínim es discuteix sobre certes importants temàtiques, però allà moltes vegades no s'analitzen les qüestions des del punt de vista global de tota la humanitat, al mateix temps que els consensos allà concretats generalment no passen d'expressions de desig, sense una adequada i efectiva part resolutiva, i sense un convenient seguiment posterior. Cal que una institució capaç i independent pugui prendre decisions en moments importants, i almenys fer adequats i importants estudis d'impacte,

així com esbós de possibles solucions i de possibles mesures generals, tenint en compte el interès de totes les nacions i de totes les comunitats. Així es tractarà d'establir normes a seguir i estratègies a adoptar, que permetin posar a la humanitat a l'abric dels enormes perills que actualment hi ha sobre ella. Així es tractarà de conciliar les aportacions i les idees de personalitats influents i de tècnics de prestigi. I entre altres coses, per aquesta via s'haurà cridat l'atenció a les nacions més malgastadores i indolents (com per exemple EUA), perquè acceptin algunes limitacions en quant al seu consum dels recursos del planeta i les seves emissions tòxiques. Si no fos creat un "Consell del Consens de Barcelona" o institució equivalent, encarregat de portar a la pràctica tots els acords presos a través del projecte "Consens de Barcelona" i fer un adequat seguiment, l'esforç realitzat i les recomanacions concretades no seran res més que una nova salutació a la bandera, i una nova verborrea destinada a arxivar i dormir en els prestatges. Els mitjans per assolir un desenvolupament i un ús regulats dels recursos limitats del planeta, passen només per una acceptació benèvola de les decisions morals conjuntes preses per un "Consell Mundial del Consens de Barcelona". I des de la nostra perspectiva, no semblen haver-hi bones solucions alternatives que la substituïxin.

F08. Redissenyar el sistema global, redissenyar l'arquitectura política global, per generar-ne una altra que tingui més en compte als éssers humans i la seva dignitat. El primer i més important és aturar totes les guerres a tots els efectes pràctics, així com la comercialització d'armaments, i la proliferació sense adequat tractament de substàncies tòxiques. Necessitem negociar conscientment un "contracte social global", que inclogui com a mínim algunes regles globals comuns, és a dir, cal elaborar una espècie de constitució mundial, i a més establir com a mínim, una organització econòmica i financera global, i un parlament global.

F09. Controlar nacionalment els recursos naturals. Han de ser els països els que gestionin de forma sostenible els seus recursos naturals, en benefici de la seva pròpia gent i com a base productiva de molts dels seus ciutadans, i no en benefici dels oligopolis mundials dominants o de tendències egoïstes imposades pels països

poderosos. Però atenció, el desequilibri de negociació i de convenient assessorament entre els governs dels països, és massa gran com per deixar lliurats els esdeveniments als acords i les autoritzacions que poguessin concretar-se, perquè en aquests acords i aquestes autoritzacions pot haver negligència, incompetència, adulteracions, pressions, suborns i corrupció. Una convenient justícia internacional hauria de tenir competència en aquests assumptes, amb la finalitat de poder aplicar el principi general "Qui afecta i qui fa mal, és qui ha de finançar reparacions i compensar pèrdues, i si demostrant afectacions i danys els responsables no estan en condicions de suportar les reparacions econòmiques que s'imposen, en certs casos es consideraran responsables solidaris a altres actors, a certes administracions, i fins i tot governs i als Estats.

F10. Major responsabilitat i més estrictes regulacions en els països desenvolupats, per aturar la transferència d'indústries tòxiques a països en desenvolupament. En els fets, la negligència o inoperància o falta d'informació que es pogués tenir en aquest sentit, no eximirà de reparacions i responsabilitats. Un Estat serà solidàriament responsable per danys que s'ocasionin en qualsevol part del món, haurà de reparar o compensar pels mateixos, en la proporció que aquests danys s'hagin generat (A) en la producció de béns destinats a aquest país, o (B) en l'absorció de deixalles o productes inadequats amb origen en aquest país, o (C) en la mesura que a aquest país s'hagin repatriat beneficis amb origen en inconvenients activitats industrials o productives o de qualsevol tipus realitzades en altres parts del món.

F11. Abolir la propietat intel·lectual sobre productes naturals, gens humans, llavors genèticament modificades, etc. Una adequada indemnització per investigacions involucrades que tinguin aquest tipus de complicacions i que es determinen com beneficioses, haurà de ser estudiada i implementada per vies idònies.

F12. En el marc de moltes teories econòmiques, són considerats positius els suports i subsidis a la indústria naixent. Aplicar aquestes mesures també per afavorir el desenvolupament i consolidació de les energies renovables en els diferents països del món, en atenció

entre altres coses als beneficis que així es podrien obtenir per al medi ambient. L'estructura de preus és la que de fet ordena la economia, i per tant hem de tenir molt en compte aquesta eina, per a la millor orientació de les activitats socials i productives.

F13. Exigir la plena i efectiva aplicació del dret a opinar, a participar, i a influir en les decisions, dels Pobles Indígenes i Autòctons, en els més importants processos de negociació així com especialment en el disseny i implementació de les mesures relatives al canvi climàtic. Les comunitats indígenes formen part de la nostra societat i mantenen molt interessants i ancestrals cultures, i en general aporten punts de vista intel·ligents, nous i diferents, els que convé analitzar i considerar. Necessitem un món per comoditat i benefici de tots, i no només a la conveniència del sector dominant de població.

F14. La protecció contra els desviaments també està en la diversitat cultural i en la varietat d'estils de vida dels pobles. No hi ha cultures superiors i cultures inferiors, ja que totes tenen aportacions a realitzar, i valors a transmetre. Per tant aquesta idea de base ha de ser tinguda en compte a l'hora de la presa de les grans decisions polítiques. Les cultures ancestrals d'Àsia, Àfrica, i Amèrica Llatina, notòriament estan relegades dels importants processos internacionals de consulta i de presa de resolucions, i això ha de canviar, pel bé de tots, per al bé de la humanitat, i per al bé de la pròpia salut del planeta.

F15. Emprendre campanyes de transparència i informació a nivell mundial, així com afavorir la creació d'amplis àmbits de debat. També tenir en compte que els organismes internacionals són molt necessaris, però que l'actual estructura política i operativa dels mateixos no serveix, i per això en aquest àmbit han de ser introduïdes importants reformes i reestructures. És inadequada i ineficient la cooperació internacional i l'ajuda multilateral, i per això les que hi ha no serveixen i han de ser reformulades i reorientades. Són inadequats i desequilibrats els processos internacionals de presa de decisions, i per això no serveixen i han de ser reformats. Són inadequats els mecanismes de deute, i per això han de ser revisats.

Les accions desplegades pels organismes internacionals generalment es queden curtes, i les resolucions emanades de les grans reunions internacionals amb excessiva freqüència són molt tímides i també molt lentes en la implementació, i per tant no queda altra remei que introduir substancials canvis: (1) Reformar els organismes internacionals i readequar els seus objectius, (2) Avançar cap a nivells creixents de transparència i informació, (3) Reformar el sistema financer internacional i introduir una important reestructuració en el sistema bancari, avançant cap a l'ús de monedes telemàtiques nominatives. Amb excessiva freqüència els organismes internacionals es mouen amb molta cautela i dependència en matèria diplomàtic- política, la qual cosa redunda en que les seves accions generalment són d'acord amb els interessos defensats per les empreses transnacionals i pels països més rics. I l'ordenament internacional comercial i polític, continua estant d'acord amb els interessos i les idees dels guanyadors de la Segona Guerra mundial. En línies generals, les reformes de les estructures internacionals s'han d'orientar a una major democràcia, a una major efectivitat, a una major transparència, i a un major poder operatiu i sancionador implementat per la via de tribunals internacionals vinculants i per la via de l'ús de l' almenys una moneda internacional de tipus escriptural i nominatiu, i amb grans possibilitats de seguiment de les cadenes de pagament.

F16. Els governs i les corporacions haurien d'intentar fer tot el possible per protegir el nostre medi ambient i desenvolupar economies de reciclatge, i no només perseguir el creixement del PIB i l'assoliment de beneficis. Es necessita més interès en els aspectes ambientals per resoldre tot tipus de crisis ecològiques i de recursos. Però atenció, un objectiu com el plantejat no pot deixar-se lliurat a la bona voluntat i discrecionalitat dels actors. Serà necessari implementar càstigs amb el criteri general: "Qui fa mal és qui ha de reparar", "Qui perjudica és qui ha de compensar". Òbviament serà necessari implementar una adequada estructura de justícia a aquests efectes. I òbviament s'haurà de incrementar molt la transparència, i això probablement només podrà ser assolit amb l'ús de monedes telemàtiques.

F17. Els governs viuen en un continuat conflicte, ja que d'una banda tenen la responsabilitat de "assegurar el futur", protegint a llarg termini els àmbits socials i ecològics, i tractant d'implementar polítiques contracíclicues, i d'altra banda també tenen la responsabilitat de a curt termini mantenir l'estabilitat econòmica i disminuir la desocupació. Mentre la macro -estabilitat econòmica en algun sentit depengui del creixement econòmic, i mentre es conegui malament tant el present com el passat donat un molt inadequat maneig de les transaccions així com donada la inadequada naturalesa dels diners que és d'aplicació, els governs tindran tendència a orientar la seva política en base a les conjuntures i sobre la base dels paradigmes que estan més o menys de moda. En algun moment es prioritzarà la pau social, encara que les mesures adoptades generin inflació i deute públic. En altres moments s'alliberaran crèdits per incentivar el consumisme materialista, i d'aquesta manera rellançar l'economia i disminuir la desocupació. En altres moments es donarà més importància a tenir els indicadors macroeconòmics sota control, i a fer un molt estricte maneig de les finances públiques, encara a costa d'alguns sacrificis en el social i en el productiu. Hauríem d'alliberar almenys en part de les teories econòmiques de moda, i avançar veritablement en la teoria i doctrinari pel que fa a les ciències econòmic i financeres. Estabilitat macroeconòmica, productivitat, pau social i benestar social, endeutament controlat, segurament poden ser assolits sense comprometre o degradar el medi ambient, i sense caminar per la senda d'un creixement continu i esbojarrat que sens dubte no és sostenible en el llarg termini, i que notòriament és generador de moltes desigualtats en la geografia. Hem alliberar la macroeconomia i la conducció política del requisit estructural del creixement, per tal de posar més èmfasi en objectius socials i ecològics de llarg termini, i per així fer sostenible la nostra existència en aquest món.

F18. Concebre i aplicar polítiques per aturar la recerca constant del desenvolupament basat en el permanent creixement econòmic, i educar la gent comuna, i educar el anomenat ciutadà del carrer, sobre com pot viure ell i la seva família amb relatiu benestar, i de manera que la presència de la humanitat sobre el planeta sigui més sostenible. Governos, acadèmics, organitzacions no governamentals,

dirigents polítics i gremials, mitjans de comunicació de tot el món, haurien de donar suport a aquest esforç educatiu de totes les formes possibles. Sense perjudici de reconèixer que l'assenyalat esforç educatiu és necessari i imprescindible, sense perjudici de reconèixer que és millor educar i convèncer que imposar, també haurà de pensar que cert percentatge de desviaments són inevitables, i que per tant també s'han de tenir mecanismes de desestímuls i de control a aquest tipus de desviacions, i aquesta última part no és utòpica d'assolir, en la mesura que l'economia es trobi immersa en una estructura financera molt nominativa i telemàtica. Una societat telemàtica plena és possible. Una societat telemàtica ben desenvolupada i amb bona base, pot anar gradualment donant solució als importants reptes de la nostra època.

F19. Cada Govern ha de desenvolupar polítiques tributàries adequades en matèria dels mitjans de transport que siguin ecològicament perillosos, així com també imposar majors o menors càrregues fiscals segons les diferents àrees d'activitat. En resum, l'estructura fiscal ha de ser fiscalitzadora (és a dir, ha de donar a l'Estat els recursos que necessita), però també ha de ser finalista (és a dir, ha d'orientar l'economia), i també ha de ser equitativa (és a dir, a cadascú un esforç fiscal segons les seves possibilitats), i també ha de ser justa (és a dir, les bases imposables s'han d'establir amb criteris socials, però a més, l'evasió fiscal i la morositat fiscal, que actualment són les principals fonts d'injustícies, han de ser reduïdes a un mínim o fins i tot eradicades). El que s'ha fins ara no és una utopia, encara que certament, no es podrà aconseguir de la nit al dia. El futur sistema fiscal ha d'estar molt automatitzat, de manera que ni els contribuents ni els agents de retenció hagin de fer càlculs d'algun tipus o declaracions jurades, i els contribuents ni tan sols han de preocupar-se per dates de venciment i per pagaments fiscals, perquè fins i tot la recaptació impositiva serà gairebé totalment automàtica i de percepció compulsiva. És clar, un sistema fiscal amb aquestes característiques, i gairebé sense personal, i gairebé sense inspectors, perfectament pot ser possible però en una societat plenament telemàtica dotada de diners telemàtic.

F20. Canviar la forma d'assignar els subsidis agraris i les càrregues fiscals del sector, per tal de canviar la mentalitat de produir a preus baixos i en quantitats altes, per la de produir una millor qualitat amb els menors impactes negatius possibles sobre el medi ambient. La reconducció dels subsidis i de les qüestions fiscals per donar suport a les petites explotacions de productes orgànics i de qualitat, reduiria les activitats de transport (distribució de proximitat), aconseguiria donar una major qualitat d'alimentació als consumidors, i permetria reduir o suprimir els excedents innecessaris que en l'actualitat de vegades es llencen o es malgasten. Els Governos del Sud i la UE han de apropar els seus divergents punts de vista, el que resulta ser la part més difícil, donada la importància dels agro- negocis per a l'economia i donada la importància d'aquesta qüestió pel que fa al ecològic i també al sanitari- social.

F21. Els principals ajustos estructurals necessaris per caminar cap a la sostenibilitat, haurien d'implicar estratègies orientades a la gent, estratègies orientades a la demanda domèstica i al desenvolupament sostenible. Però per lògica, per diferents vies també hauria instrumentar algun sistema o mecanisme per controlar i dificultar els desviaments a tots els nivells (incloent penalitzacions econòmiques i curses obligatoris de reeducació).

F22. Prendre com a referència algunes formes alternatives de consens en el debat internacional com el IAASTD ("International Agricultural Knowledge and Assessment Summary for Technology Development", consens de agrònoms i economistes de 54 països), que es va fundar l'any 2009. El IAASTD considera que les tecnologies agrícoles i els mètodes de producció multifuncionals basats en el coneixement local i l'adaptació al clima, així com l'agricultura a petita escala (cooperació entre agricultors i comunitats), tenen un efecte positiu sobre el medi ambient i els grups vulnerables, i proposa ajustos polítics, tecnològics, i d'entrades, adequadament orientats. El esmentat fòrum per cert, fa aportacions interessants pel que fa a les estratègies de desenvolupament agrícola globals i els canvis polítics a implementar, i per cert no és l'únic. S'ha d'estar atent a propostes originals i potencialment beneficioses, que sorgeixen aquí i allà impulsades per

certs grups socials, o promogudes fins i tot per alguns grups de tècnics o per certes agrupacions professionals.

F23. Els líders i responsables locals (del govern, de les comunitats, de l'àmbit empresarial i dels partits polítics, dels àmbits corporatiu - gremials) hauran d'actuar en els seus àmbits impulsant debats i estudis sobre el benestar de les persones i sobre la sostenibilitat de l'estructura social, i també han de concretar les seves pròpies i personals propostes. Cal facilitar els debats i el diàleg en nivells horitzontals, ja que els projectes, els enfocaments, les recomanades formes de vida, els procediments per mesurar benestar, poden tenir origen en molt diversos sectors i no només en nivells tècnics o polítics.

F24. Potenciar iniciatives interessants i prometedores, com la portada a terme en els "Pobles en Transició" (o "Transition Towns" per la seva denominació en anglès), la qual s'orienta a la recerca de l'autosuficiència alimentària i fins i tot energètica, afavorint intercanvis i activitats ciutadanes, i així tractant de no dependre dels circuits de finançament i de les solucions massives, i també tenint cura reduir les emissions de CO₂ i el consum de combustibles fòssils, gràcies a la implicació voluntària i l'esforç dels diferents sectors de la població.

F25. Cal reaccionar com més aviat millor a l'emergència social i ecològica que actualment estem patint. És absolutament imprescindible per al món centrar la seva ajuda per al desenvolupament durant la dècada 2011-2020, en els 90 països més vulnerables que no tenen la capacitat de tirar endavant sense suport extern per la seva vulnerabilitat. A més a més de la vulnerabilitat estructural de base, aquests països es veuen molt limitats en els seus esforços de desenvolupament, per problemes de caràcter medi-ambientals, ecològics, geogràfics, i de govern. Els seus reptes es tornen més intensos, doncs aquests països de fet no tenen veu en els processos mundials de presa de decisions. Sense el adequat desenvolupament i progrés d'aquestes zones, no es podrà aconseguir cap objectiu de desenvolupament mundial veritablement significatiu. Només aquest esforç tan especial i concentrat, donarà

credibilitat a les Nacions Unides i altres actors internacionals, en les seves accions per el desenvolupament just i harmònic a nivell global, a nivell mundial. Els objectius a complir per afavorir el desenvolupament dels països vulnerables, ha d'estar centrat en quatre àrees principals: (a) Reducció de la pobresa inclòs la seguretat alimentària; (b) Ocupació i desenvolupament del sector privat; (c) Educació per ambdós sexes i més poder a les dones; (d) Govern efectius i responsabilitat en tots els sectors. Per tal de aconseguir aquests objectius els països més vulnerables han de tenir prioritat en l'assignació de l'assistència global per el desenvolupament. Els governs amb consulta amb la societat civil i el sector privat, prepararan documents d'estratègia nacional que descriuran el que cal fer, amb un calendari clar i realista per a la seva aplicació. La ONU i les organitzacions regionals per el desenvolupament donaran prioritat per recolzar el procés, amb assistència tècnica i financera donant el enfocament i el recolzament al desenvolupament de capacitats a nivell de país. Govern, societat civil, contraparts del desenvolupament (mundial, regional i bilateral), sectors privats i grups professionals, necessiten actuar sense més demora, doncs els països pobres i la seva gent segueix patint. Com més tardem, més patiran. La iniciativa s'originaria preferentment a través de les Nacions Unides, per tal de poder ajudar especialment als països més vulnerables.

G. PROPOSTES SOBRE EL SISTEMA ECOLÒGIC I EL SISTEMA ECONÒMIC - IDEES I PRINCIPIS

G. PROPOSTES SOBRE EL SISTEMA ECOLÒGIC I EL SISTEMA ECONÒMIC - CONSTRUCCIÓ D'UNA MACROECONOMIA PER A LA SOSTENIBILITAT

G. PROPOSTES SOBRE EL SISTEMA ECOLÒGIC I EL SISTEMA ECONÒMIC - PROTECCIÓ DE LES CAPACITATS DE DESENVOLUPAMENT I PROGRÉS HUMÀ

G. PROPOSTES SOBRE EL SISTEMA ECOLÒGIC I EL SISTEMA ECONÒMIC - RESPECTE PELS LÍMITS ECOLÒGICS DEL PLANETA

G. Propostes sobre el sistema ecològic i el sistema econòmic - idees i principis

G01. S'ha insistit molt en la creença que per millorar les bosses de pobresa cal tenir riqueses per distribuir, i que l'equitat mal entesa és igualar cap avall en lloc d'ajudar a créixer. I també molt s'ha insistit que recolzant el creixement en gran mesura és una bona manera de combatre la pobresa i la indigència, ja que la bonança d'una manera o altra acaba per desbordar i per arribar a tots els sectors o a la majoria de ells. I també molt s'ha dit en referència al fet que és millor ocupar-se d'administrar el creixement i la justa distribució per així obtenir èxits socials, que ocupar-se d'administrar la pobresa per així atendre les situacions més compromeses. Indubtablement ha de qüestionar-se la "religió del creixement", perquè aquest mite a les clares ja ha demostrat el seu fracàs. I ja ho ha fet mostrant a 2.000 milions de persones que amb prou feines sobreviuen amb menys de dos dòlars nord-americans al dia, i mostrant als 1.000 milions d'humans que avui dia pateixen fam i desnutrició. I també la indicada política, l'indicat paradigma socioeconòmic, ha mostrat els seus límits i els seus paranys, amb els 200 milions de persones addicionals en situació compromesa que van sorgir com a

conseqüència de la crisi financera de l'any 2008. I ha fracassat el supòsit indicat, al mostrar-se incompatible amb el manteniment dels equilibris ecològics que depenem per sobreviure, i també ha fracassat, fins i tot segons el seu propi criteri d'èxit, perquè en certs moments crítics no s'ha pogut proporcionar estabilitat econòmica, ni s'ha pogut garantir un nivell de vida digne a la majoria de la humanitat. Seguim suposant que, un cop passi l'actual crisi financera tornarem a reprendre el camí del creixement i de la bonança, i llavors, i en conseqüència, les mesures fins ara adoptades des de les posicions de poder, singularment van en aquest sentit, juntament amb la implantació de tèbies mesures de control, que tendeixen a allunyar la possibilitat que en el futur es donin condicions semblants a les que en el passat han desencadenat les reiterades crisis. Per cert, ens agradaria que el creixement fos il·limitat, i fa el mateix goig amb aquest miratge tot i que la lògica indica que aquest no és sostenible. I no només aquests miratges i aquestes il·lusions es donen en els països més empobrits, on certament hi ha molt per millorar, sinó també en les societats avançades i opulentes, en les que una major riquesa material necessàriament no es correspondrà amb un augment de la felicitat, com enganyosament sovint ens han volgut fer creure. Aquesta ceguesa col·lectiva té explicació senzilla: (a) Sense creixement, el sistema econòmic i financer actual col·lapsaria; (b) Amb una profunda reforma del teixit financer i en particular del sistema financer internacional, molt aviat desapareixerien les encobertes i grans sagnies de recursos que avui dia obscurament beneficien a un grapat de grups privilegiats, i per tant cal impedir aquesta possibilitat. Els problemes de tot tipus que avui dia ens afecten, no tenen tant la seva causa en la manera efectiva de producció (per més que aquí també es requereixen propostes de canvi), sinó que en les qüestions fonamentals tenen el seu origen en l'estructura financera i bancària i especulativa que avui dia mou al món. Per sortir d'aquesta conjuntura viciosa i repetitiva, cal reformar la banca així com el sistema financer en general. Per sortir d'aquesta conjuntura maligna, cal canviar la naturalesa dels diners, derivant a l'ús de monedes digitals, nominatives, i explicatives de transaccions.

G02. La difícil situació a la que avui dia ens enfrontem, de fet és directament causada per l'actual sistema capitalista soci- econòmic-productiu- liberal que avui dia ens regeix. Però atenció, aquesta realitat que cega els ulls, no necessàriament invalida tots els principis sobre els quals es basa aquest sistema econòmic i social. La llisa i plana substitució de l'actual model per un altre basat en principis molt diferents i oposats, no necessàriament assegura l'èxit. La senzilla eradicació del sistema capitalista actual i la seva substitució per quelcom diferent, fins i tot pot representar un retrocés en lloc d'un avanç. Està bé plantejar com nord un canvi de model o almenys la seva profunda reestructuració, però atenció, és molt difícil establir una modificació d'aquest tipus en un temps breu i a escala planetària, per tant, haurem d'acostumar-nos a la idea que les reformes i reestructures seran progressives i més aviat lentes, i que no tots els països i les regions aniran a l'uníson amb aquestes modificacions. D'altra banda, cal reconèixer que els artífexs del nou sistema no necessàriament seran uns il·luminats, i per tant, la progressivitat gairebé obligada de les mesures que es vagin adoptant, anirà molt bé per així anar adquirint experiència, avaluar realitats, i introduir convenients adaptacions i ajustaments. A més, cal reconèixer que les majors dificultats per recórrer un camí de canvi com l'indicat, molt probablement no vindran des dels sectors tècnics sinó des dels àmbits polítics. Complementàriament, i atès que gairebé amb seguretat el canvi de model serà progressiu en el temps i en la geografia, el benefici d'obtenir una proposta nova i factible, en bona mesura radicarà en la intel·ligència amb què es plantegi el període de transició, en el qual obligatòriament hauran de conviure els dos sistemes d'una manera harmoniosa i no traumàtica.

G03. Establir un Fons Tecnològic Internacional per donar suport a projectes amb sostenibilitat econòmica, i per també establir un inventari de tecnologies apropiades i alliberades de drets de propietat intel·lectual, i en particular de patents, que així passaran de monopolis privats al domini públic, amb lliure accessibilitat o amb molt baixos costos. Les economies dels països enriquits han de resignar-se a que el creixement sense límits és insostenible a nivell mundial, i fins i tot també insostenible al nivell restringit de les actuals regions centrals dominants, i per tant hauran d'afavorir i

donar suport a un creixement raonable de les economies de els països avui dia empobrits, i que sigui compatible amb sensats i justos i reflexius objectius socials. Aquesta recomanació de principis per cert no ha de quedar únicament en una expressió de desig, ni en els fets quedar desvirtuada per desequilibris d'un altre tipus a nivell dels intercanvis internacionals. Plantejar recomanacions com la aquí esbossada, és una cosa positiva i intel·ligent, però que de poc servirà si es pretén impulsar-la convivint amb un molt injust i desequilibrat sistema d'intercanvis. Per cert i concomitantment, allà també s'hauran d'introduir importants i valents reformes, que fins i tot per exemple contemplin l'eradicació del concepte clàssic d'interès compensatori en relació amb els crèdits i debits entre països. En aquest reduït context no correspon entrar en més detalls, però com a orientació es pot dir que convé recordar als grans de l'economia, i entre ells a John Maynard Keynes i a Ernst Friedrich Shumacher.

G04. Compartir en major grau la tecnologia entre països desenvolupats i països en desenvolupament, sense que això menyspreï apreciablement les inversions de risc en recerca i innovació, ni l'esforç en incrementar els coneixements. Crear centres de molt alt nivell a tota la geografia, per donar suport al perfeccionament de tecnologies i innovacions apropiades, així com per defensar i impulsar el seu desenvolupament i aplicació per al viure bé. El coneixement és universal, i sembla com que els drets d'autor i de patent són actualment exageradament generosos, o almenys exageradament exigents amb els sectors socials més fràgils, per tant s'ha d'estudiar aquesta qüestió amb més profunditat, de forma d'arribar a un nou equilibri en el qual els drets dels països pobres i dels sectors més febles de la societat es troben millor defensats i contemplats.

G05. Manejar financerament la societat tota de forma de desapropiar els menors recursos que sigui possible i obtenir la major utilitat possible, no serà una tasca fàcil, ni en el pla productiu, ni en el pla social, ni en matèria de cooperació. En certs casos els projectes socials i de desenvolupament, i els fons de cooperació, podran ser administrats i orientats directament des de lo local o amb molt directa participació estatal. En altres casos això podria no ser

convenient, i llavors organismes i assessors internacionals se n'hauran d'encarregar. L'específica formació de fons d'auxili, d'investigació, d'emergència, de suport social, per al desenvolupament regional, per enfrontar el canvi climàtic, etcètera, sembla en principi una bona idea, encara que l'administració d'aquests fons i la conducció dels projectes i de les investigacions, molt possiblement convingui orientar de manera heterodoxa i no en forma molt estàndard i uniforme. L'assenyalat pot ser una via que resulti útil, i les metodologies posades en joc i l'avaluació de resultats, donaran la paraula final sobre si és o no convenient aquesta forma de encarar els assumptes vinculats al desenvolupament i el social.

G06. Des d'alguns sectors es reclama millorar la redistribució de la riquesa a través d'un salari universal. S'indica per exemple que el primer pas podria ser l'explícita remuneració del treball de les dones en la reproducció social i en la cura de la prole i de la família, com a reconeixement a la seva aportació a l'economia global, i per tal de reduir especialment la pobresa i les situacions crítiques en famílies monoparentals amb dona cap de llar, el que també és font de violència ja que en general la dona compleix un rol molt important i esforçat amb un insuficient grau de suport per part de la societat, i el que és pitjor encara, suportant de vegades situacions molt desgraciades i desesperants. També alguns sectors promouen reconèixer la freqüent saviesa i experiència de la dona rural en el seu tracte amb la natura, en la producció d'aliments, en l'atenció a la salut de les zones rurals, etc. Les dones solen ocupar l'últim lloc en la repartició de la riquesa, en l'accés a béns i oportunitats, en l'accés a l'educació, en l'accés a càrrecs de direcció, i en alguns altres variats aspectes. En molts casos les dones realitzen treball reproductiu i de cura no remunerat, tenen una participació no assalariada en la producció agrícola i en empreses familiars, un sou més baix per fer la mateixa manera tasca i responsabilitat, i també pateixen discriminació per embaràs, entre d'altres assumptes que amb notorietat haurien estudiar i d'alguna manera corregir o atenuar. Una estimació del valor del treball no remunerat fet per dones a nivell de tot el món, segons la ONU, ronda com a mínim els onze mil milions de dòlars nord-americans anuals. Donades aquestes

consideracions, des de diversos sectors es demana que els Estats reconeguin formalment el treball de les dones en la reproducció de la vida i la supervivència de les comunitats, entre altres coses validant aquest esforç per a la seguretat social, o fins i tot atorgant un salari mínim i en efectiu, i per això proposen diferents vies de finançament (creació d'una taxa o impost especial, donar facilitats a les dones per a la seva formal inscripció com a treballadores a la llar, etcètera). Indubtablement cal aprofundir en estudis de gènere, així com en polítiques públiques i governamentals en suport a tasques generalment desenvolupades per dones a la llar, com ara atenció de nens i malalts, manteniment de la unitat i funcionament de la llar, etc. Ara, a curt i mitjà termini indubtablement la nostra societat no sembla estar ben preparada per implementar els nous esmentats beneficis amb caràcter general, per la disparitat de situacions i de qüestions a atendre. Cert, les dones, els ancians, els nens, els minusvàlids, els desocupats que real i sincerament busquen feina i no ho troben, mereixen el suport de la societat perquè són part del teixit social més feble de la mateixa, però en una primera instància hauríem de orientar aquests ajuts amb oportunitats, i amb serveis gratuïts o de molt baix cost, molt més que amb l'atorgament de sumes dineràries directes als beneficiaris. Potser en un futur, i quan ja ens trobem immersos en una madura societat telemàtica que usi diners digital, nominatiu, i informatiu, potser en aquest moment puguem donar ajudes en forma de sumes monetàries per a la seva administració directa als beneficiaris, encara que semblaria que no fos bona la idea de donar el caràcter de salari a aquest tipus de suport; ajudes per part de la societat com les indicades, sempre haurien de ser molt personalitzades, depenent de la situació particular dels individus i de les famílies involucrades, i haurien de regular-se de forma d'atendre únicament les mancances específiques que es poguessin estar donant, i sense pensar en sumes uniformes per a cada un dels integrants de la població meta.

G07. Exigir canvis de política i compensacions per la destrucció de zones rurals, que ha estat induïda pel creixement incontrolat de les ciutats i també per certes activitats econòmiques (especialment les relacionades amb grans iniciatives productives o d'implantació d'infraestructures, en les quals generalment estan involucrats els

grans centres de poder i les multinacionals). L'actual model econòmic neoliberal prioritza l'obtenció de lucre per sobre d'una important sèrie de qüestions, impactant negativament en molts aspectes, per exemple en la urbanització descontrolada o molt mal regulada, en qüestions vinculades amb les migracions internes i internacionals, en relació als assentaments i la pobresa, etcètera, etcètera. A més, és notori que importants interessos econòmics estan darrere de moltes guerres, de moltes intervencions de caràcter neocolonial, de molts condicionaments i intervencions, de molts enfrontaments entre germans i entre veïns. Tot això ha de canviar, en suport d'un món més racional i equilibrat, en suport del retorn de camperols i treballadors rurals a les seves àrees tradicionals d'origen, en suport d'una distribució més justa i equitativa de la riquesa en la geografia, en suport d'un planeta amb menor contaminació i amb menors desviacions del clima, en suport a menys greus problemes socials, en suport a menors discriminacions de gènere.

G08. Els Acords d'Associació, els Tractats de Lliure Comerç, els acords duaners i sobre Aranzels, etcètera, són formes comercials establertes entre dos països o entre diversos països, amb la finalitat d'incrementar entre ells tant les inversions com el comerç, els intercanvis culturals i les investigacions científic -tecnològiques, etc. Ara bé, aquests convenis de vegades es troben bastant equilibrats, i de vegades beneficien més particularment a alguna de les parts. Per cert, aquests arranjaments sempre impliquen una modificació de la situació interna dels països involucrats, així que no és inusual trobar sectors que han estat influïts negativament o que diuen haver estat influïts negativament enfront a aquestes realitats. És clar, tot canvi modifica interessos, així que perfectament pot passar que això afecti negativament a uns i positivament a uns altres. La modificació d'una parada en el transport col·lectiu d'una ciutat, la rectificació d'una ruta, la implementació en una avinguda d'un carril només per òmnibus i taxis i ambulàncies, etcètera, etcètera, de vegades són resistits per certs grups d'una manera per moments enèrgica i vehement. Davant aquestes situacions, l'important per a un determinat país o comunitat, és que el balanç entre efectes positius i negatius sigui netament favorable als primers. És clar, la problemàtica que en molts casos es planteja, és que en l'avaluació de

resultats de vegades prevalen raons polítiques o ideològiques, i de vegades també els efectes creuats són summament complexos i variats, tot això contribueix a que sigui difícil establir una avaluació tècnica categòrica, i la qual cosa també desorienta molts, i especialment als comuns, als anomenats ciutadans del carrer. D'altra banda, també és just reconèixer que en aquest tipus d'acords de vegades dissimuladament s'inclouen clàusules que acaben per perjudicar molt particularment a una de les parts. Per exemple, (1) de vegades en els intercanvis de contenidors entre les parts s'obliga a que el transport sempre es realitzi en una particular marina mercant i a preus no especialment definits, o (2) s'involucra d'alguna manera drets de propietat intel·lectual quan ja se sap que una de les parts no va a comerciar perquè desenvolupa molt poca recerca, o (3) s'obren les portes comercials a paquets tecnològics (potser agroquímics o transgènics) amb molt pocs controls tècnics, o s'ofereixen falses solucions en matèries com agrocombustibles, geoenginyeria, nanotecnologia, tecnologia Terminator, i similars, que únicament s'aguditzaran els problemes ambientals, i / o que generaran atur i problemes diversos, etcètera, etcètera. Com actuar davant aquest tipus d'acords o convenis o tractats? D'una banda, just és reconèixer que no convé rebutjar de ple aquests mecanismes, sota l'argument que podrien ser perillosos o podrien encobrir perills. Caldrà analitzar cas per cas. D'altra banda, just és reconèixer que a vegades els intercanvis que s'emparen o que s'incentiven, bé poden implicar l'acceptació del maneig de substàncies perilloses, o l'acceptació de processos que perjudiquen al medi ambient, o també provocar greus situacions d'atur en certes regions, i aquestes coses no necessàriament són clares de determinar durant el procés de negociació. En resum i en relació a l'anterior, no és possible prohibir o recomanar no fer servir aquests mecanismes amb caràcter general. Més aviat seria més intel·ligent establir normes generals i mundials, que per sobre de iniciatives binacionals o nacionals i de les corresponents autoritzacions i acords, sempre defensi el medi ambient, i sempre defensi afectacions socials de certa entitat i generalitat, obligant en aquests casos a la compensació de perjudicis i a la reparacions com a mesura vinculant i obligatòria. Una mica del que hem indicat podria ser una solució intel·ligent al que hem plantejat.

G09. Els països contaminants que a través de les seves indústries i dels seus hàbits consumistes estan canviant el clima del planeta, tenen una enorme responsabilitat pel que fa a la resolució o atenuació d'aquesta problemàtica, i haurien de contribuir tècnica i financerament a la resolució de la mateixa . I entre altres coses, aquestes nacions haurien de atorgar els recursos i els mitjans adequats, per a la restauració i el manteniment dels boscos i de les selves, buscant a aquests efectes la col·laboració i participació dels pobles i de les estructures orgàniques ancestrals originàries. S'entén lògic buscar aquesta participació directa, ja que precisament aquests grups han estat els desplaçats i afectats pels canvis climàtics i per les empreses mal encausades en les seves zones de establiment i per tant ells mereixen algun tipus de reparació. Els acords derivats d'aquesta recomanació haurien de quedar per fora d'eventuals compensacions en el marc del mercat del carboni.

G10. Promoure una economia verda, promoure un desenvolupament sostenible. Economia, ecologia, i benestar, no són incompatibles. Promoure els principis de l'economia ambiental en tota la seva extensió imaginable, tenint en compte els impactes negatius de les activitats humanes sobre la nostra pròpia espècie, sobre els ecosistemes, sobre la biodiversitat.

G11. Imposar límits progressivament més reduïts sobre el consum de tots els recursos no renovables. La imposició de límits estrictes a les emissions de CO₂ i altres contaminants, amb importants penalitzacions econòmiques als desviaments, és vital per a una economia sostenible. Sobre els recursos renovables cal identificar, a grosso modo, quin nivell de consum és compatible amb el seu manteniment, i un cop siguin determinats, aquests límits són els que han de governar la nova macroeconomia i els nous sistemes productius, així com els nivells de consum .

G12. Donar prioritat al desenvolupament humà i al desenvolupament sostenible, invertint, al mateix temps, sobre el capital humà i sobre la conservació i preservació del medi ambient.

G13. Acordar sobre polítiques i instruments de desenvolupament sostenible, que garanteixin la protecció de l'entorn i dels recursos naturals.

G14. Com a indicador bàsic de referència, substituir el Producte Interior Brut per l'Índex de Desenvolupament Humà (IDH), basat principalment en les següents variables: Esperança de Vida, Nivell d'Instrucció, i Renda per Habitant.

G15. Reestructurar els mercats energètics, per donar prioritat a l'eficiència energètica i les energies netes.

G16. No cal deïficar ni endimoniar els mecanismes de mercat. Cert, els actuals mecanismes de mercat fan molt poc per combatre o atenuar el canvi climàtic que afecta el globus, i que sens dubte ja està provocant desastres, i molt presumiblement els provocarà encara més en el futur, però la culpa no és a la eina en si mateixa, sinó en el mal ús que estem fent de ella. És possible orientar els mercats amb regulacions, amb controls, amb impostos, amb una legislació clara i acord, i un sistema judicial eficient i ràpid. Però certament, per poder fer això, cal que el context general econòmic- financer-productiu sigui ordenat i transparent, ja que si no ho fora és molt difícil orientar la producció i l'economia en el bon sentit. L'orientació amb objectius clars i precisos és molt difícil de realitzar si no sabem bé on estem aturats, i si només podem avaluar confusament i tardanament els efectes de tals o quals mesures. L'orientació és molt difícil de concretar si les regulacions que s'imposen poden ser evitades o desvirtuades sota certes circumstàncies. L'orientació és molt difícil d'escometre en un context on pugui existir l'evasió fiscal i la morositat fiscal. L'orientació és molt difícil de consumir en un context judicial on les proves siguin de difícil concreció. Si es desitja que els mecanismes de mercat juguin a favor dels pobles i a favor del medi ambient i a favor d'un sistema de vida sostenible en el temps, no hi ha altra manera que primer posar ordre a la casa, no hi ha una altra forma de començar per ordenar i transparentar l'economia i les transaccions, i que llavors, en base a aquest nou entramat, aquí sí regular i controlar i orientar en el bon sentit i en forma eficient. Ens hem de

convèncer. Els grans desafiaments globals als que avui dia ens enfrontem, no podran ser resolts en l'actual teixit econòmic-financer -judicial, ja que en aquest context hi haurà sempre desviaments d'entitat que no podrem evitar ni controlar. Les solucions a les problemàtiques socials i mediambientals només podran ser trobades en la mesura que ens animem a organitzar un veritable Govern Mundial, i en la mesura que implantem una veritable societat telemàtica basada en monedes telemàtiques.

G17. Crear un Sistema Fiscal Global contra la contaminació, sota les consignes: "Qui contamina paga"; "Qui perjudica posa remei i indemnitzacions". Els responsables de la contaminació i d'algun tipus de perjudici mediambiental (tant de tipus atmosfèric com marítim com de qualsevol altra classe) han d'assumir plenament les seves responsabilitats. Cal crear més impostos ecològics globals així com incentivar els Estats en la protecció dels seus espais naturals i en la cura i el emparament que fa a la sanitat de les seves comunitats.

G18. El focus de la reestructuració del nostre sistema socioeconòmic i productiu, en bona mesura s'ha de centrar en la "Reforma Fiscal", en els diferents nivells nacionals i en el nivell internacional. Entre altres coses, allà s'ha de contemplar per exemple, convenients reparacions econòmiques per les agressions al medi ambient, siguin del tipus que siguin, i tinguessin o no un abast estès. Cert, en altres èpoques es van donar subsidis, de vegades generosos, a l'energia i al transport, com a forma de controlar la inflació, i / o com a forma d'incentivar el desenvolupament, etcètera. Avui dia sembla més propici que el preu de l'energia i del transport reflecteixi en forma transparent els seus propis costos interns, i que en tot cas i com a mesura finalista, es recarreguin amb impostos les solucions que manifestin inconvenients. Observeu els contrasentits en què de vegades s'incorre. D'una banda es vol impulsar les energies noves, renovables, i netes, però d'altra banda es posa el crit al cel quan el preu del petroli s'encareix més enllà de certs límits. No, no, i no, els preus també ajuden a regular i a orientar l'economia. Tard o d'hora el petroli produït no serà suficient per cobrir la demanda, si no hi ha una reorientació dràstica

del nostre sistema de transport i del nostre esquema productiu. Per tant pensem que a l'hora present és bo pagar car transport i energia, com a forma a llarg termini de trobar adequades alternatives a l'ús de combustibles fòssils.

G19. Promoure reconeixement i mesures en relació al deute ecològic. Els països industrialitzats han basat i basen el seu desenvolupament i benestar passats i actuals, en la industrialització accelerada i bastant desregulada, agressora del medi ambient i també perillosa per a la preservació de la biodiversitat i de la pròpia sanitat humana. I això ens ha perjudicat a tots, a les actuals generacions i a les futures. I això ha perjudicat i perjudica a totes les poblacions i a tots els països del món. Reconeguem amb generalitat el principi "Qui perjudica és qui finança les reparacions", "Qui fa mal és qui repara o compensa el mal". La comunitat internacional tota, i en particular els països més implicats i més rics, han de reconèixer el deute ecològic que els països més industrialitzats acumulen cap als països del sud i cap a la tota comunitat internacional, i per tant entre tots hauríem d'analitzar i implementar els mecanismes per d'alguna manera restituir o complir aquest deute, aplicant des de ara en més sanes polítiques de producció i de consum, i evitant que en el futur una altra vegada es generin situacions negatives i desequilibrades com les assenyalades en aquesta recomanació.

G20. Canvis substantius en el nostre entramat social i financer i productiu, modificacions importants en el nostre perfil consumista, sense cap dubte només s'aconseguiran implantar amb molt bons programes educatius, així com amb molt bones campanyes publicitàries, de suport a l'economia solidària i sostenible, i de reestructuració i reforma de les bases mateixes de l'entramat social i monetari. Si les empreses industrials, comercials, bancàries, comunicatives, continuen orientant la seva acció amb criteris molt egoistes i de curt termini, buscant la primacia dels beneficis crematístics dels accionistes o propietaris, bé per sobre dels beneficis dels treballadors, dels consumidors, de la sostenibilitat ambiental, i de les problemàtiques socials fonamentals, potser serà necessari emprendre molt bones i intel·ligents campanyes i concertacions per comprar, estalviar, invertir, treballar, i interactuar,

només amb i en aquelles empreses, botigues, comerços, bancs, i mitjans de comunicació, que apostin clarament per una economia solidària i sostenible. El consumidor, l'oient, el televident, el comprador, l'empleat, el pacient, sens dubte tenen un poder potencial enorme si actuen en forma més o menys concertada. I per obtenir canvis socials i estructurals de certa entitat, probablement haurem de recórrer a totes les formes possibles de convenciment i d'acció.

G21. Els ajustaments estratègics han d'estar orientats a afavorir a "les persones" i al "medi ambient" i les "qüestions socials". Per massa temps hem prioritzat el "capital" i a la "especulació" i al "desenvolupament empresarial" i a les "iniciatives d'enorme lucre però il·legals".

G22. Afegir un sector de representativitat civil per equilibrar el sector empresarial en els fideïcomisos públics. Es tracta que hi hagi apoderats per als interessats no representats, és a dir, que d'ofici quedin representats els afectats per la contaminació i les generacions futures i les espècies no humanes, adjuntant els béns comuns restants del capital natural (atmosfera, espectre electromagnètic, terres públiques, etcètera). En donar preu a elements generalment no considerats, en demanar reparacions per als que generalment no tenen veu ni poden reclamar, s'incidirà en reparacions i reparticions amb un major criteri de justícia.

G23. Tendir cap a una economia d'estat estacionària, és a dir, una economia relativament estable, en què fluctui lleugerament el producte de la població i el consum per càpita.

G24. Hem de canviar les estructures econòmiques i incentius actuals que, en general, fan menys rendible produir a escala petita per les necessitats locals utilitzant matèries primeres locals (la classe de sistemes de producció amb freqüència necessaris per a viure dins de la capacitat de càrrega acceptable per a la terra). Fins que aquestes estructures i incentius no comencin a canviar, el nostre comportament econòmic hauria d'estar fortament informat i influït per decisions basades en valors: Quant és suficient?; Quina és la

relació entre els nivells de consum material i el benestar humà?; ¿ depèn la nostra riquesa de la pobresa d'altres?; ¿Depèn el nostre benestar de la degradació del medi natural o de la biodiversitat?

G25. Per a una transició de l'economia contaminant a una economia verda, en termes polítics, són fonamentals quatre orientacions bàsiques: (1) Establir normes estrictes des del punt de vista ecològic i social, amb vista a limitar els danys a la natura, i respectar els drets de les poblacions; (2) Exigir als països industrials del nord, del interès dels quals es realitzen molts megaemprendiments, que ha de reduir el seu consum d'energia i de recursos naturals, així com les emissions de gasos amb efecte hivernacle, i també que ha de finançar els esforços dels països del sud orientats a protegir la naturalesa i respectar els drets socials, (3) Establir normes internacionals, sancionades per un tribunal internacional, a fi d'evitar penúries a aquells països que respecten estrictament els principis de protecció ambiental i equitat.

G26. Tot l'entramat financer haurà de ser revisat. Els fons d'inversió pertanyen a les persones, i els guanys obtinguts han de repercutir-hi, per exemple sota formes de participacions productives en la millora de les seves pròpies condicions de vida. El lloc i la funció de la liquiditat circulant, no és per facilitar la participació en riscos especulatius, ni per facilitar dissimular riquesa en els paradisos fiscals, perquè un dia aquests manejos es tornin una arma contra la pròpia societat i els Estats.

G27. Per a les economies occidentals avançades, la prosperitat sense creixement ja no és un somni utòpic, sinó una necessitat financera i ecològica. I tot i molts esforços i de moltes adhesions, no s'està progressant adequadament cap a la sostenibilitat. L'obstacle principal és l'aposta absoluta pel creixement, impulsada fonamentalment des de les cúpules governamentals. La crisi actual però, pot ser una bona oportunitat perquè els governs i els polítics demostrin lideratge, i promoguin a nivell internacional actuacions a favor de la sostenibilitat. El missatge més clar de la crisi financera del 2008, és que els fonaments del nostre model d'èxit econòmic

són defectuosos i contraproductius, i que per tant els hem de revisar i canviar.

G28. La construcció d'una economia sostenible planteja considerables exigències al sistema polític. Cal un esforç i un compromís per part dels governs, per dissenyar i establir una sèrie de polítiques viables i possibles, que siguin el començament d'una transició efectiva a uns anys vista. Cal que les forces polítiques elaborin i ofereixin programes polítics, per iniciar la transició cap a una economia i una societat sostenibles, basades en una nova macroeconomia capaç de guiar-nos cap a una prosperitat duradora, una prosperitat sense creixement, una prosperitat respectuosa del medi ambient. I també cal redissenyar la relació entre els Estats i la Societat Civil, de manera que aquesta última sigui presa en compte en les decisions que impacten als pobles i / o al patrimoni natural.

G. Propostes sobre el sistema ecològic i el sistema econòmic - construcció d'una macroeconomia per a la sostenibilitat

G29. L'economia ha de ser reformada, el teixit financer- productiu-social ha de ser reestructurat. I els canvis s'han d'orientar respectant almenys les següents tres premisses: (A) Construcció d'una nova macroeconomia per a la sostenibilitat, (B) Protecció de les capacitats del desenvolupament i del progrés humà, (C) Respecte pels límits ecològics del planeta.

G30. Cal desenvolupar noves funcionalitats en l'entramat macroeconòmic. Cal desenvolupar eines per explorar diferents configuracions i interrelacions entre les variables macroeconòmiques més importants, i també entre aquestes i les variables ecològiques. I cal construir aquesta base de tal manera que almenys permeti: (1) Explorar les necessitats d'inversió associades a una economia sostenible i social, (2) Comprendre les implicacions econòmiques d'una restricció estricta de les emissions de CO₂, (3) Avaluar el impacte sobre l'estabilitat econòmica dels canvis en els actius naturals, i en el funcionament dels ecosistemes.

G31. Els Estats preferentment han d'invertir en creació de llocs de treball, en infraestructures, i en actius físics. A més, també és molt important donar bons i amplis serveis socials o almenys donar suport a aquest tipus de prestacions, especialment aquelles i aquells que puguin utilitzar i gaudir i necessitar les famílies i els individus amb menys recursos (biblioteques, centres socials i culturals, cura de nens i de malalts, prestacions a les famílies, alimentació en menjadors i als domicilis, etc), i les possibilitats d'intervenció dels Estats en aquest sentit són àmplies, i van des de prestacions directament brindades per institucions estatals i municipals, a suports donats a cooperatives i institucions socials que tinguin les tasques assenyalades, convenis amb empreses i ambaixades i organismes internacionals, etcètera, etcètera. Prioritari ha de ser també: (a) Dirigir correctament inversions en sectors clau, energies renovables, construcció i manteniment d'infraestructures públiques,

transports públics, espais públics, administració digital, (b) Donar suport rehabilitació o reequipament d'edificis i habitatges per millorar la seva eficiència energètica , (c) També promoure fiscalment i donar suport a la creació d'empreses especialitzades en eficiència energètica i tecnologies netes, (d) D'alguna manera encarregar-se del manteniment i la protecció d'ecosistemes.

G32. Augmentar la prudència financera i fiscal. El creixement econòmic dels darrers temps s'ha alimentat d'un consum excessiu de productes domèstics, d'inversions immobiliàries, de compra d'automòbils, etcètera, finançat amb deute, que ha acabat per tornar més inestable l'economia. Cal impulsar ara una època de prudència financera i fiscal: Reformar la regulació nacional i internacional dels mercats financers, Augmentar el control públic sobre la massa monetària i sobre la creació del anomenat diner bancari; Incentivar l'estalvi domèstic orientant a ser possible a inversions públiques estratègiques; Prohibir o reduir a un mínim les pràctiques financeres especulatives i poc escrupoloses, que desestabilitzen els mercats, que s'enriqueixen sense aportar riquesa efectiva a la societat, i que a sobre i en molts casos, són depredadores de l'ambient natural; Protegir els consumidors d'un excessiu endeutament a través de pràctiques comercials generalment enganyoses.

G33. Reformar la comptabilitat macroeconòmica. Les insuficiències i confusions que resulten de la utilització del PIB com gairebé única mesura important de l'activitat econòmica, ja han estat àmpliament establertes. Fan falta nous índexs de mesura i control, i també indicadors molt més precisos que d'alguna manera també s'introdueixin o contemplin interessos socials: Que comptabilitzin correctament les variacions dels actius, Que incorporin les pèrdues de benestar i les conseqüències de les desigualtats econòmiques; Que tinguin degudament en compte la pèrdua de recursos naturals no renovables i d'altres formes de capital natural; Que comptabilitzin els costos socials de les emissions de carboni i d'altres efluent; Que d'alguna manera manegen monedes telemàtiques, no només per així aconseguir càlculs més afinats , sinó també per obtenir avantatges derivats del seguiment de llargues

cadena de pagament (el que és permès per l'ús dels diners digital i nominatiu i explicatiu).

G. Propostes sobre el sistema ecològic i el sistema econòmic - protecció de les capacitats de desenvolupament i progrés humà

G34. Compartir el treball i millorar la relació treball- vida. En una economia sense creixement, les polítiques de repartiment del treball són essencials per dues raons principals: (1) Per aconseguir estabilitat econòmica i social, i (2) Per protegir els llocs de treball i els salaris de les persones. Però, a més, la reducció de la jornada laboral pot contribuir a millorar el balanç treball / vida. Cal que les polítiques a implementar incorporin: (a) Reducció planificada de la jornada laboral; (b) Flexibilització d'horaris, (c) Treballs a temps parcial sense discriminació en la formació, la promoció, la seguretat laboral, etc; (d) Millors incentius per als permisos familiars, les vacances sabàtiques, etcètera; (e) Facilitats i estímuls per a la formació continuada, i per a les activitats culturals i artístiques i recreatives; (f) Facilitats per al treball des de la llar o teletreball; (g) Control sobre les ocupacions de les persones, perquè no s'aprofiti la disminució de la jornada laboral per al doble ocupació.

G35. Reduir les desigualtats econòmiques sistèmiques. Les desigualtats sistèmiques d'ingressos incentiven el consum de prestigi social, augmenten l'ansietat, fan malbé el capital social, i redueixen la qualitat de vida tant dels addictes a la feina com dels menys afortunats. S'ha d'invertir la tendència actual d'augment de les desigualtats any rere any. Els mecanismes redistributius són prou coneguts: Revisar l'estructura impositiva; Fixar salaris mínims i màxims (potser amb una estricta política fiscal); Millorar l'accés i la qualitat de l'ensenyament universal; Legislar contra la discriminació; Invertir en les zones més deprimides; Facilitar la integració dels immigrants i dels que canvien de domicili, Combatre la pobresa i l'exclusió social, Orientar els canvis societaris cap a una economia telemàtica que usi diners telemàtic, i així tenir millors estimacions sobre ingressos i riqueses de cada família; etcètera.

G36. Crear indicadors de prosperitat. Si els indicadors econòmics convencionals no serveixen per avaluar la prosperitat d'una societat

avançada, cal desenvolupar altres indicadors que en conjunt ens permetin avaluar els progressos realitzats. Això significa mesurar capacitats de diferents sectors de la població i del país. Desenvolupar una comptabilitat nacional del benestar, amb paràmetres com ara esperança de vida, nivell educatiu, capital social, capital natural, estructuració i fortalesa de comunitats, comissió de il·legalitats, addiccions a drogues, al tabaquisme, i l'alcoholisme, etc. Aquesta nova comptabilitat nacional hauria, també, d'incorporar d'una manera sistemàtica altres factors ecològics i socials no esmentats.

G37. Reforçar el capital humà i social, i també enfocar en un valor com la felicitat. Comprendre que la prosperitat consisteix, en part, en la capacitat de participar tots junts en la vida de la societat de la qual formem part, el que ens obliga a tenir en compte els recursos humans i socials en el seu conjunt. La construcció de societats resistents als xocs econòmics és un objectiu fonamental, i per això caldrà crear i protegir els espais públics, donar suport i reforçar les iniciatives de comunitats sostenibles, reduir potser la mobilitat geogràfica laboral, proporcionar formació continuada, descentralitzar la responsabilitat de planificació local, protegir els mitjans de comunicació públics, els museus, les biblioteques, els parcs, donar suport al teletreball, preocupar-se bastant més per l'educació física i per la salut humana, etcètera, etcètera.

G38. Revertir la cultura del consumisme, desestimar la cultura del consumisme. Aquest estil i enfocament de vida és encoratjat per la propaganda i per les empreses, i els propis Estats han permès aquest desenvolupament en part per afavorir el creixement basat en el consum, però sens dubte aquest consumisme hiper-estímulat i exacerbada també té impactes psicològics, socials, i ambientals, molt negatius. Hem de desmuntar sistemàticament els incentius que afavoreixen el consum materialista i la competència improductiva per l'estatus social. Això requerirà: Millorar la protecció del consumidor, especialment pel que fa a la qualitat i la durabilitat dels productes, i també regular la comunicació comercial (la propaganda comercial). Potser, fins i tot, caldrà prohibir la publicitat adreçada als joves (almenys de certs productes, alcohol, cigarrets, menjar

ferralla, peces de vestir), i també establir zones lliures d'establiments i missatges comercials, i també establir el dret a aclarir els costats foscos dels missatges publicitaris (entre algunes de les mesures que podrien ser estudiades i assajades).

G. Propostes sobre el sistema ecològic i el sistema econòmic - respecte pels límits ecològics del planeta

G39. Imposar limitacions clarament definides a l'explotació de recursos fòssils i les emissions gasoses. Una prosperitat sostenible implica una atenció constant als límits de l'activitat econòmica, i la imposició de límits estrictes a les emissions és vital per a una economia sostenible. S'ha d'aplicar el model de contracció i convergència que s'ha desenvolupat per controlar les emissions a nivell global. S'han d'imposar límits progressivament més reduïts sobre el consum de tots els recursos no renovables, i per als renovables hem d'identificar quin nivell de consum és compatible amb el seu manteniment. Un cop es determinin aquests límits, han de ser aquests els que governin la nova macroeconomia. Però bé, també cal reconèixer les enormes dificultats que hi haurà per que alguna cosa d'aquest tipus s'aprovi a nivell internacional. Per això seria bo pensar també altres estratègies que podrien ser alternatives o complementàries de la indicada. Recordem el principi ja pregonat en diverses recomanacions d'aquest consens: "Qui perjudica és qui paga", "Qui fa mal és qui ha de reparar el dany". Si s'implanta una veritable moneda internacional controlada per un organisme internacional, és a través d'aquesta moneda que es podrien orientar activitats i investigacions en el sentit abans indicat, i usant bàsicament eines econòmiques. Finalment són els diners que mou al món. La caiguda del anomenat socialisme real es va produir a causa d'efectes econòmics i no a causa del resultat d'una guerra.

G40. Impulsar una reforma fiscal generalitzada que afavoreixi la sostenibilitat. Calen sistemes impositius ecològics, sistemes que potser penalitzi menys els ingressos i més les despeses, en funció del impacte ecològic que aquests últims tinguin. En certa manera, això ja s'ha començat a fer, sobretot a Europa, però de forma insuficient, i per cert caldrà aprofundir la tendència fins a tal vegada convertir el consum de recursos i les corresponents emissions en el principal criteri fiscal, procurant fer-ho , respectant i accentuant la progressivitat actual dels sistemes tributaris. Des d'aquest punt de vista s'ha de tenir en compte que la fiscalitat automàtica o gairebé

totalment automàtica és perfectament possible, en una societat fortament telemàtica basada en bona mesura en diners telemàtics. Això permetria des del punt de vista pràctic, tenir una enorme quantitat d'impostos, directes i indirectes, als ingressos i als consums, progressius i de taxa única, a determinats actes o situacions o realitats familiars de conjunt, etcètera, etcètera. Per cert, si la comoditat per als contribuents no es veu afectada ja que la recaptació tributària seria automàtica i compulsiva, i si no hi ha majors despeses en controls ja que els càlculs dels impostos i de les taxes serien gairebé totalment automàtics, llavors els legisladors i els instituts especialitzats dels Estats bé podrien manipular els percentatges de càrrec, de manera que en cert moment tindran més importància alguns dels impostos mentre que altres serien d'incidència molt marginal o insignificant. Així podríem obtenir sistemes fiscals molt eficients, i molt finalistes, i molt ajustables a les necessitats dels Estats i de la comunitat internacional.

G41. Promoure una transferència tecnològica més oberta, i per diferents vies promoure la protecció dels ecosistemes. Una de les principals motivacions per a redefinir les bases de la prosperitat en les economies avançades, és facilitar el creixement que necessiten els països més empobrits, molts dels quals tenen situacions socials veritablement desastroses que d'una manera o d'una altra és obligatori atendre. Però quan aquestes economies perifèriques millorin i creixin, també tindran necessitat d'assegurar-se que el que facin sigui sostenible. Caldrà doncs constituir un fons tecnològic internacional per a inversions en energies renovables, així com en eficiència energètica, en reducció d'emissions, en suport als mecanismes d'absorció de carboni (boscós, mètodes industrials, etcètera), en suport a la protecció de la biodiversitat. Aquest fons es podria finançar amb impostos sobre les importacions provinents d'aquests països, i / o amb taxes tipus Tobin sobre els moviments internacionals de capitals, i / o amb mecanismes com els que un dia proposés Lord John Maynard Keynes. En fi, aquest és un tema tècnic que haurà de ser profundament estudiat. Des d'aquestes línies emfasitzem que els diners digital, nominatiu, i informatiu, podrien ajudar molt en la implementació d'aquestes eines fiscals.

Projecte que avança en forma ferma i molt segura, i segons planificació: El "Consens de Barcelona" en les seves etapes d'elaboració.

H. Política i seguretat, política global: com volem decidir? - visions i valors

H01. VISIONS I VALORS: Sobre el poder en el món

H01.1 Considerem que des de fa sis dècades vivim sota un frau polític internacional. Les grans democràcies formals representatives, que promouen la democratització dels països "enemics", són les que controlen antidemocràticament les institucions financeres internacionals, sota el lema "un dòlar, un vot", al servei dels seus privilegis i del lucre de les seves principals empreses transnacionals. I les grans potències nuclears i principals venedores d'armes, són les que tenen dret a veto al Consell de Seguretat, amb la ingènua funció de "evitar els horrors de les guerres". Indubtablement ha de reestructurar el funcionament del Consell de Seguretat de NNUU.

H01.2 Considerem que, de fet, moltes de les grans empreses transnacionals industrials, comercials, i financeres, s'han convertit en els autèntics governants de les polítiques mundials. La mercat -cia, la pluto-cràcia, manen sobre la democràcia. Els presidents, "presideixen, però en molts casos no governen", perquè els seus poders de maniobra són limitats, i perquè sovint s'adapten als dictats de l'activitat borsària, de les agències de qualificació, dels especuladors, dels fabricants de armes, dels mitjans de comunicació. Els presidents i els governs que ells dirigeixen, tenen un poder bastant limitat perquè no manegen el veritable poder econòmic, i perquè no ho poden controlar adequadament per no disposar dels mecanismes idonis. I en aquest sentit la principal falla que cal anotar és la falta d'informació. Els governs amb prou feines poden incidir sobre els manejos financers i sobre l'activitat econòmica, ja que els mateixos es realitzen a l'ombra, aprofitant que els diners és anònim, i també aprofitant la privacitat dels contractes i l'anonimat de les seves fonts de recursos i de ingressos. Cert, les empreses i els

individus tenen dret a un cert grau de privacitat, però els governs haurien de tenir dret a una informació econòmica fidedigna i molt actualitzada, per a la millor orientació de les seves polítiques, i per a la millor implementació dels seus respectius sistemes fiscals.

H01.3 Considerem que davant de la força de sotmetre del poder polític (els estats nacionals i les institucions internacionals) als interessos del poder dels diners (les empreses transnacionals, i especialment les financeres), potser només queda el poder de la ciutadania activa per defensar els drets humans més elementals, i per construir altres mons possibles i desitjables en ple equilibri amb la natura. En les democràcies representatives actuals, clarament els polítics són ostatsges del poder econòmic, però també tenen una forta dependència amb el vot ciutadà, i és per aquesta via que el poder ciutadà es pot fer sentir. Però atenció, tampoc esperem molt de la ciutadania, en la mesura que per lògica hi van a expressar-se un gran nombre molt divers de posicions i d'enfocaments, i tampoc esperem tot dels líders socials i de les institucions socials, en la mesura que elles i ells poden eventualment adoptar i defensar solucions parcials i / o esbiaixades, que en definitiva no aportin les veritables solucions globals que requereixen les urgències i les problemàtiques de l'hora present. Una empresa tal com el CONSENS DE BARCELONA, que a tots els participants dóna molt bones i equilibrades possibilitats d'expressió i de debat, sens dubte té molt millors possibilitats d'arribar a propostes bones i raonables, que altres esquemes de reflexió i de participació que es puguin gestar en les bases.

H01.4 Considerem que hem de rebel·lar-nos contra unes regles de joc en la presa de decisions en bona mesura arbitràries i desequilibrades, i contra unes institucions internacionals estructuralment injustes, lentes, antidemocràtiques, i amb clars límits operatius. Aquesta revolta, aquesta protesta, està inspirada en el preàmbul de la Declaració Universal dels Drets Humans, quan considera que és "essencial que els drets humans siguin protegits per un règim de dret per tal que les persones no es vegin obligades al recurs de la rebel·lió contra la tirania i l'opressió...".

H. Visions i valors: Sobre els Drets Humans

H02.1 Volem i hem de promoure els drets humans, tot i que la Declaració fos fruit d'unes circumstàncies que ens porten a qüestionar la seva concepció individualista i instrumental, pròpia de la cultura occidental.

H02.2 També volem i hem de promoure l'ampliació de la Declaració de Drets Humans, amb noves generacions de drets.

H02.3 Volem que els drets humans s'inspirin el comportament de les persones i de les societats. Volem promoure l'estudi i la reflexió freqüent d'aquest assumpte, i volem recordar la lletra i l'esperit dels drets humans en el sistema educatiu i a través dels mitjans massius de comunicació social.

H03. VISIONS I VALORS: Sobre la democràcia

H03.1 Considerem que els sistemes autoritaris i / o d'organització social molt centralitzada, que des de les cúpules imposen al poble els punts de vista dels seus dirigents, a la curta o a la llarga sempre deriven en la ineficiència i en l'arbitrarietat. Obviament l'administració de les societats ha d'estar regulada i controlada per un bon sistema de pesos i contrapesos. Però atenció, les societats actuals són complexes, molt complexes, i la informació tant social com econòmica molt pot millorar molt, el que sens dubte redundaria en una millor base per a la presa de decisions per part dels governs, i el que també redundaria en un marc més adequat perquè el propi ciutadà pugui formar opinió sobre una determinada gestió o sobre una determinada qüestió. Sense millorar en forma important la informació per a la presa de decisions, en qualitat i en detall i en rapidesa d'elaboració, i sense bona transparència a tots els nivells possibles, sens dubte també pot caure en la ineficiència i en l'arbitrarietat i en les incongruències de gestió.

H03.2 Considerem que les monarquies autàrquiques tradicionals, els governs religiosos, o els governs militars o de tipus feixista, són

inconvenients per a l'obtenció de la millora social i benestar dels pobles.

H03.3 Considerem que les democràcies republicanes i liberals no han de enlluernar, tot i reconèixer en aquests sistemes diverses característiques positives, en la teoria, i de vegades també en la pràctica: llibertats civils i drets fonamentals; imperi de la llei i igualtat i equitat en la seva aplicació (almenys en teoria); separació de poders i independència de poders, llibertat d'informació a través dels mitjans massius de comunicació social. Per cert, el desenvolupament pràctic de les actuals democràcies republicanes i liberals lamentablement dista molt de ser perfecte i ideal, perquè està subjecte a un nombre excessiu de desviaments. Cert, en teoria hi ha igualtat i equitat davant de la justícia, encara que sense això, la corrupció afecta tots els sectors de la societat, i per cert també a aquest, en l'àrea dels assessors legals i advocats sense cap dubte, i en certs casos i països fins i tot a nivell dels propis jutges i dels funcionaris judicials. El mateix es pot dir dels servidors públics, dels legisladors, dels governants, ja que en aquests grups afortunadament hi ha gent competent i honesta com cal, però també hi ha incompetents i corruptes. Es necessita molta més transparència en la societat, en els actes laborals en l'àmbit estatal, i per cert també en els aspectes econòmics, i això només pot ser millorat introduint els diners telemàtic i la traçabilitat de les transferències dineràries, ja que per contenció són pocs els resultats que en la pràctica podran ser obtinguts.

H03.4 Considerem que la democràcia representativa és el millor sistema polític, perquè en bona mesura permet la gestió de les complexitats de les nostres globalitzades societats actuals, tenint en compte almenys en part la nostra diversitat cultural, impulsant la tolerància, i reduint la vulnerabilitat humana als canvis en el medi ambient. Per cert el que acaba d'expressar-se no exclou algun tipus de dificultats, i no exclou que es puguin introduir canvis que resultin positius en més d'un aspecte. Hi ha col·lectius que aconsegueixen fer-se sentir millor que altres, i que aconsegueixen millors condicions. S'ha de reconèixer que en molts casos els marginats, els immigrants, les dones, els indígenes, els afro- descendents, tenen

menors oportunitats que altres grups, i llavors poden i s'han de prendre mesures perquè aquesta situació s'equilibri o almenys s'atenuï. I els correctius que podrien equilibrar o atenuar aquests desequilibris pel que fa a oportunitats i quant a incidència en la conducció general, serien els següents: (A) Més i millor educació per a tots, i especialment per als sectors més fràgils i de actual menor incidència, (B) Millor capacitació tecnològica en tota la població, ja que les tècniques de WEB2.0 i WEB3.0, sens dubte permeten un perfeccionament pràctic de la democràcia, (C) Organització de sectors per al suport específic als grups més relegats o amb més dificultats, (D) Perfeccionament dels mecanismes democràtics de consulta i de votació, a través del vot electrònic, a través de consultes generals més freqüents i remotes, a través de pluges d'idees dirigides a la ciutadania, etcètera, les diferents Corts electorals haurien d'adquirir estatus de poder de l'Estat.

H03.5 Podríem dir que avui dia hi ha tres tipus de sistemes de govern: (A) les democràcies formals pluri-partidistes; (B) les democràcies populars de partit únic o que s'apropen a aquest esquema, i (C) els règims autoritaris més o menys autocràtics o teocràtics. La lògica de cada un d'aquests sistemes, certament implica una sèrie de vicis i de problemes, que en major o menor mesura els incapacita per fer front als canvis que hem emprendre. Però bé, això és el que hi ha, i d'això s'ha de partir. Encara el pitjor d'aquests sistemes és perfectible o millorable, i no s'ha d'imposar un canvi radical a la força, especialment si aquest es indueix des de fora, ja que potser la pròpia població no es trobi preparada com per a això. Per cert, el millor camí, les millors mesures, dependran del punt de partida, però en línies generals, podrien recomanar, entre altres, les següents qüestions: (AA) Més i millor educació per a tots; (BB) Més i millor comunicació digital per a tots, en l'intern, i també per cert a nivell global, (CC) Més i millor capacitació tecnològica per a tots; (DD) Més i millors serveis, especialment per a les persones i els grups més febles (infants, dones caps de llar, etcètera), (EE) Més i millors suports socials.

H03.6 Evidentment hi ha certa hipocresia o manca d'ubicació a Occident, ja que des de sectors democràtics es vol promoure o

imposar la democràcia formal en països considerats "enemics", sense sospesar diferències culturals i d'educació, sense tenir en compte situacions de fet i de tradició, com el tribalisme i les diferències ètniques, com les pràctiques religioses que es consideren bàrbares o absurdes, mentre d'altra banda a vegades es toleren despotismes i absolutismes en països suposats "amics". Així, de vegades es defensa a ultrança el model "formal" democràtic dels estats- nació, encara que a l'interior d'aquests països- estats occidentals es toleren pràctiques de distorsió de la democràcia, i tot i que s'apliquen procediments poc democràtics en els propis organismes internacionals. És clar, potser hi ha certes coses que no s'han de tolerar, i que s'han de denunciar i penalitzar, però sobre bases més tolerants, i més recolzats en fets constatats. Sens dubte cal una reforma del sistema de Nacions Unides, i sens dubte es requereix una moneda internacional des d'allà controlada. D'aquesta manera, es podria ser més caut i equitatiu a l'hora de sancionar, però es podria ser més eficient a l'hora de sancionar i de controlar, a aquests efectes utilitzant la mateixa moneda internacional.

H03.7 Volem una democràcia representativa amb una bona cultura cívica dels ciutadans, i això implica una bona cultura general. Per enfortir les democràcies cal millorar en tot el possible el nivell cultural i educatiu de la població, ja que un poble culte i educat és més difícil d'enganyar.

H03.8 Volem promoure un sistema electoral mixt, almenys al nivell municipal, que combini el sistema de circumscripcions electorals i la representació proporcional, i que fomenti l'educació del votant, així com la inculcació d'un sentit de la responsabilitat, dels que estan en el poder i cap a la ciutadania a qui estan servint.

H03.9 Volem promocionar un altre tipus de classe política, perquè ajudi millor a gestionar el nostre món, perquè es preocupi per la naturalesa i pel maneig responsable dels recursos del planeta, perquè en les grans línies contribueixi a mantenir en equilibri necessitats i aportacions personals amb distribució de riquesa, i també perquè es posi més atenció a fer veritable servei públic i menys preocupació a fer demagògia. Però tampoc siguem massa ingenus. Els egoïsmes i

les conveniències personals afloren amb gran facilitat en els humans i a tots els nivells. A més, és evident que els mals exemples s'estenen. Persones inicialment irreprotxables i altruistes i de molt bones intencions, es cansen i desanimen observant els seus veïns i als seus col·legues fer les seves sense que res els passi, i sense que gran cosa transcendeixi, i per cert és inevitable llavors que almenys alguns d'ells es preguntin: Per què no fer jo com ells? Per què no aprofitar la volada, i aprofundir els meus casuals privilegis? Per què no anteposar els meus propis interessos i la meva pròpia seguretat i la de la meva família, per sobre d'ideals més generals i difusos? Per què no actuar així, si finalment la caritat ben entesa ha de començar per casa? El millor que pot fer la humanitat i la societat civil, és no concentrar únicament en ressonants invocacions a l'altruisme i la solidaritat, ja que es corre el risc de posar aquestes aportacions en un sac foradat. Recordem el molt savi adagi llatí: "Res non verba", "Fets i no paraules". Hem d'imaginar i implementar un nou i modernitzat sistema socioeconòmic, que sigui molt més transparent, i que permeti en casos justificats avaluar situacions reals i demandar esforços proporcionals a capacitats i recursos personals. El millor dels mons, la millor de les societats, no seria la que la seva població, en la seva gran majoria, fora irreprotxable i altruista i solidària des del punt de vista ètic, i per naturalesa i convicció, sinó seria la que gairebé tots tinguessin aquest tipus de comportament perquè no tinguessin una altra opció, perquè les normes institucionals i els controls estandarditzats no els deixessin espais com per a actuar d'una altra manera. Amb això volem expressar, per exemple, que seria molt bo que tots o gairebé tots paguessin els seus impostos amb els diners deguts i en les dates degudes, però no com a fruit de que tots fessin declaracions jurades no falsejades i pagaments en les dates i sumes correctes, sinó per aplicació d'un sistema fiscal automatitzat que calculés les aportacions fiscals de cadascú i que fins i tot fes la recaptació tributària en forma automatitzada. I el que ve d'expressar-se perfectament pot fer-se realitat, aplicant el projecte de moneda telemàtica oportunament promogut des de Barcelona per l'investigador social Agustí Chalaux. ¿O potser es té una proposta millor a la que avui dia és impulsada pel Centre d'Estudis Joan Bardina?

H03.10 Volem que s'implementi una forma de fer política i de governar, en què els governants apreïïn i reconeixin a l'oposició com un soci, com un destacat col·laborador, com integrat per legisladors i tècnics que representen a una part de l'electorat, amb capacitat per assenyalar bones propostes i possibles errors. La recerca de consensos i el treball mancomunat, han d'estar presents en la ment de tots els qui es dediquen a la política.

H03.11 Hem de crear una estructura social i institucional que assegurí que tinguin algun tipus de sanció tots aquells que no respectin els drets dels ciutadans i minen els seus valors ètic- morals; segons la gravetat de les accions o de les omissions, i segons paràmetres que hauran de ser acuradament estudiats. Les sancions podran ser penals, econòmiques, i / o d'assenyalament públic.

H03.12 Òbviament tota la societat i particularment la classe política, haurien d'estar molt atentes a perfeccionar els mecanismes democràtics, entre ells les consultes electorals. La propaganda esbiaixada i maliciosa, les campanyes estratègiques, els perfils públics dels polítics que es retoquen i adulteren, els mecanismes operatius que beneficien a les grans comunitats partidàries i perjudiquen a les mitjanes i petites, i una sèrie d'altres aspectes i de pràctiques, indubtablement embruten els sistemes democràtics i els seus resultats. Per exemple, un acte electoral avalat per un petit nombre de ciutadans fruit d'un gran abstencionisme, no hauria de tenir el mateix valor que una instància similar pel que fa a percentatges finals, però sorgida d'una consulta on la participació va ser superior, diguem per cas, al 90% dels habilitats. És clar, des d'aquest document on es pretén enumerar una sèrie de recomanacions generals, d'aplicació a diferents països, amb diferents realitats i diferents tradicions, no es pot ni s'ha de fer recomanacions molt específiques. Se sap per exemple que les enquestes sobre opinions socials i sobre pronòstics electorals cometen els seus errors de diagnòstic, i que almenys en alguns casos els seus resultats són esbiaixats, per errors metodològics i / o per malícia, i se sap també que la difusió dels resultats d'aquestes enquestes influeix sobre el comportament de l'electorat. Per tant, no estaria malament pensar en profunditat sobre totes aquestes qüestions, tractant que es posin

en ús mecanismes i pràctiques que accentuïn la transparència i la correcció de tots els processos electorals. Des d'aquestes línies i en acord amb les consideracions plantejades, com a recomanació general es proposa elevar el "estatus" de les "Corts electorals", per exemple assignant rang d'un altre "Poder de l'Estat" independent i autònom respecte dels coneguts "Poder Executiu" , "Poder Legislatiu", i "poder judicial". Així mateix, al costat de cada "Poder Electoral" s'hauria de crear un institut tècnic- consultiu de molt bon nivell. Així mateix i a nivell universitari, s'haurien de promoure especialitats pel que fa a ciències polítiques i mecanismes de consulta popular. Així mateix, és una bona recomanació que s'aprofundeixi en mecanismes digitals d'identificació de persones, així com en mecanismes de consulta a distància, i en mecanismes de votació electrònica, en la seguretat que si hi ha una bona instrumentació, així s'evitarien distorsions en els resultats, i així es disminuirien també els costos de les consultes, el que possibilitaria augmentar la freqüència de les mateixes, intercalant fins i tot instàncies vinculants amb altres simplement consultives i no vinculants.

H03.13 Volem una democràcia participativa i en alguns aspectes directament, i que també s'orienti a ser igualitària, paritària, i plural. Volem una democràcia que no només garanteixi unes llibertats individuals per als que tenen recursos per defensar-les i voluntat d'actuar i d'incidir, sinó que avanci cap a una democràcia molt deliberativa i molt participativa, on les decisions es prenen després d'haver analitzat arguments a favor i en contra, tant de sectors del govern com de sectors de l'oposició, i també analitzant resultats obtinguts a través de mecanismes de consulta popular. Perfeccionar la democràcia en tots els àmbits segons les pautes que acaben d'expressar-se, no és una tasca massa senzilla però tampoc és un resultat exageradament difícil d'assolir. La moderna tecnologia digital ens ofereix avui dia possibilitats que fa unes poques dècades enrere haguessin estat impossibles. Les consultes asíncrones a distància i la participació a distància actualment són ben factibles i pràctiques, gràcies a les xarxes digitals i la multiplicitat dels mòduls de processament i de càlcul. Les consultes nominatives o les consultes secretes també avui dia són perfectament factibles en

moltes diferents operatives, ja sigui que les mateixes siguin presencials, ja sigui que aquestes siguin a distància, evitant per exemple i entre altres, estratègies de distorsió, de manipulació dels moments de votació en instàncies presencials i pel procediment de mà alçada.

H03.14 Volem una democràcia més participativa, on la gent s'engrandeix a través de l'educació i l'aprenentatge, i es legitima mitjançant estructures formals de governament, per contribuir en la presa de decisions durant tota la vida d'un parlament, i no només durant les instàncies consultiu- electorals.

H03.15 Volem una estructura política forjada a través de consultes intensives i extensives, que millorin i atreguin la participació activa de tots els sectors de la societat, i també volem esforços intensius de lobby, és a dir accions organitzades de convenciment i d'argumentació, que exposin les debilitats de l'estructura política actual i de les formes actuals de decisió. El terme "lobbista" té en general un tint pejoratiu, encara que en aquest context òbviament no és aquesta la intenció.

H03.16 Volem una democràcia representativa que els representants elegits es preocupin molt per les problemàtiques i interessos de la població o del sector de població que els va portar al Parlament o al Govern, i no polítics que ocupin càrrecs electius i que siguin servils dels interessos o dels sectors que van finançar les seves respectives campanyes polítiques. Volem molta més transparència en el finançament dels partits polítics i de les seves campanyes electorals.

H03.17 Volem que almenys una part dels legisladors siguin no professionals de la política, elegits convenientment entre la ciutadania i per complir funcions per un sol període o com a màxim dos períodes, o fins i tot en només part d'un període. La corrupció per interessos creats i els favoritismes complaents, són enemics de les decisions democràtiques justes. Per tant, seria bo que els propis partits polítics reconeguessin la importància que alguns dels seus representants tinguessin aquesta característica, i això es podria implementar per un acord intern partidari, a través del qual algunes

banques fossin ocupades per rotació per titular i suplents, persones aquestes que tindrien la característica de ser integrants de la societat civil, amb diversitat d'ocupacions, empresaris, empleats, professionals, militars retirats, funcionaris públics, artistes, connacionals residents fora del país, etcètera.

H03.18 Volem que els representants del poble tinguin o perfeccionen un millor contacte amb la ciutadania, a través de diferents vies que podrien ser estudiades i perfeccionades, i entre les que a manera d'exemples es podrien citar: (A) Espais digitals de relació amb els ciutadans a través d'Internet. (B) Trobades regulars amb institucions socials, en les respectives seus o en llocs apropiats. (C) Elaboració d'informes d'actuació i rendició de comptes de l'exercici polític, en alguns casos com a mínim seguint un determinat model. (D) Consultes específiques a sectors ciutadans.

H03.19 Volem que els aspirants a parlamentaris, a la presidència, i altres càrrecs electius, participin més en debats d'idees amb col·legues o amb altres candidats, especialment durant les campanyes electorals. I almenys en el cas de certes candidatures, no hauria d'acceptar que un aspirant es negués a debatre, com a conseqüència d'una recomanació dels seus assessors d'imatge, o per qualsevol altra causa. La ciutadania aspira i espera que hi hagi més debats dialèctics entre polítics en els mitjans de comunicació. Recordar que "Parlament" ve de "paràbola" i de "parlare", no de "votar".

H03.20 Desitgem que la presa de decisions sigui més descentralitzada, a través d'unitats de coordinació que canviïn de lloc en forma regular, i que tinguin gran abast gràcies a l'ús efectiu de tecnologies interactives de comunicació.

H03.21 Volem que les tecnologies per a usos soci- comunitaris s'utilitzin per millorar la pròpia estructuració social i el seu funcionament, particularment pel que fa a:

a. L'estabilitat política- institucional, amb disminució del malestar social i de les tensions internacionals induïdes.

b. L'efectivitat governamental, obtenint qualitat i ràpida diligència obtenint transparència i adequada rendició de comptes, i respectant el dret ciutadà a la informació.

c. Una atenció preferent a evitar els impostos discriminatoris, així com les pràctiques competitives injustes.

d. La millora de l'Estat de Dret, amb més equitat i velocitat i transparència en els procediments judicials, amb més atenció a reduir la corrupció i els suborns en el funcionariat públic.

H04. Sobre un nou contracte social mundial

H04.1 Considerem que molts dels assumptes globals no es poden resoldre de manera aïllada o descontextualitzada, localment, regions, o sectorialment, i per això:

a. Volem impulsar un nou contracte social global- local (glo- cal) per a la ciutadania, que vol es preservin els seus drets. No volem governs pressionats, dependents, o corromputs per les grans transnacionals, o per alguns sectors de poder de l'empresariat, o per les Institucions Financeres Internacionals (especialment Banc Mundial i Fons Monetari Internacional).

b. Volem que aquest nou contracte social faciliti concertar una transició global calç, que permeti aconseguir en pocs anys objectius concrets comuns i altruistes.

c. Volem impulsar un contracte social global que sigui un "pacte" global i pràctic, perquè la ciutadania pugui plantejar i aconseguir resolució a les seves problemàtiques.

d. Volem un nou contracte econòmic- social, a escala planetària, i també dins de cada nació.

e. Volem impulsar acords vinculants de consens global, dotats de recursos necessaris i amb agendes d'acció ben definides, que serveixin per incentivar relacions internacionals més justes, estables,

i favorables, per a la població mundial i per a l'adequada preservació del planeta.

f. Volem no només un conjunt més o menys innovador de polítiques públiques, sinó també, i sobretot, un pacte polític nou, que a més contingui una dimensió de canvi de civilització.

g. Volem cridar l'atenció en el sentit que des- mercantilitzar, democratitzar, i descolonitzar, signifiquen re- fundar els conceptes de justícia social, en incloure en la igualtat i la llibertat, el reconeixement de la diferència (més enllà del relativisme i el universalisme), de la justícia cognitiva (l'ecologia dels sabers), i de la justícia històrica (la lluita contra el colonialisme estranger, contra el colonialisme intern, contra el colonialisme cultural).

h. Volem cridar l'atenció que des- mercantilitzar significa també des- pensar la naturalització del capitalisme; consisteix a sostreure vastos camps d'activitat econòmica a la valorització del capital (la llei del valor): economia social, comunitària, i popular, cooperativisme, control públic dels recursos estratègics i dels serveis de què depèn directament el benestar dels ciutadans i de les comunitats.

i. També volem assenyalar que democratitzar significa des- pensar la naturalització de la democràcia liberal -representativa, i legitimar altres formes de deliberació democràtica (demo- diversitat), així com buscar noves articulacions entre la democràcia representativa, la democràcia participativa, la democràcia comunitària, i la democràcia social.

j. I ja per acabar, volem assenyalar que colonitzar significa des- pensar la naturalització del racisme (el racisme justificat com a resultat de la suposada inferioritat de certes races o ètnies respecte d'altres), i denunciar tot el vast conjunt de tècniques, supòsits, paradigmes, i accions institucionals, que els reproduïxen.

H04.2 Volem promocionar i aplicar dues estratègies: (1) Trobar maneres de no ser ostatsges de l'antic sistema i de les anteriors formes de pensar, i sobretot de la gran inèrcia que induïxen les

anteriors institucions i reglamentacions, i (2) Seguir produint i seguir funcionant, tot i les contradiccions que es puguin plantejar, i manejan les etapes de transició el millor que es pugui, a efectes de satisfer el millor possible les demandes humanes. Així que inevitablement i per molt de temps haurem de desenvolupar sobre dues bases: (A) Una per cert en l'antic sistema, i (B) L'altra en terra nova però desconeguda, i que a poc a poc anirà guanyant en importància. El gran repte és com gestionar la transició d'un sistema consumista i des-informatiu i poc transparent com l'actual, que pressiona en excés sobre la naturalesa i que demana sacrificis diversos a les persones, a un sistema de suport a llarg termini a formes de convivència en harmonia amb la Mare Terra, respectant els límits de cada ecosistema, i tendint a una distribució equitativa de la riquesa natural i els productes industrials produïts, i que a més i en el pla econòmic -financer, plantegi una gran transparència i també s'instrumenti formes de interacció molt nominatives i quantitatives, i amb possibilitats de rastreig o seguiment cap al passat.

H04.3 Volem generar una transició en el camp de la política i del govern global que permeti:

a. Disminuir la importància de la força de les armes, passant a prioritzar la força del discurs, de la raó, de l'argumentació i de la diplomàcia, i per cert legitimant el dret internacional i les corts internacionals. Abandonar definitivament les guerres i les pressions que els poderosos exerceixen sobre els febles, impulsant per sobre de tot la força de la paraula i del interès general. La resolució dels conflictes internacionals ha de ser encausada en els fòrums internacionals i en els tribunals internacionals, per aplicació dels convenis subscrits i per imperi del dret internacional. Pot pensar-se també en una constitució de validesa mundial, en una carta magna internacional.

b. Passar de les democràcies formals representatives actuals a democràcies més perfeccionades, amb àmplia i constant implicació ciutadana, i amb ús intensiu de les xarxes digitals de comunicació i de les tecnologies web2.0. No hi ha democràcia genuïna si d'una o

altra manera no participa una majoria de persones. A més, no hi ha democràcia genuïna si els governants i parlamentaris no són, de veritat, portadors de la " veu del poble " i de les " necessitats i angoixes del poble ".

c. Indubtablement passar també de la plutocràcia (poder dels diners) representada pels organismes G7, G8, G20, al multilateralisme eficient, amb un nou sistema de Nacions Unides fundat i repensat a escala mundial, que apliqui nous i nous procediments operatius per al millor desenvolupament dels intercanvis, i manejant tot a través d'una operativa amb una nova moneda global, amb una moneda veritablement internacional, i abandonant així definitivament l'ús del dòlar nord-americà per al control dels intercanvis internacionals, així com també de l'euro, del ien japonès, i del qualsevol altre sistema nou que es pogués plantejar en aquest sentit, sigui aquest basat en una cistella de divises fortes i estables, sigui aquest basat en una cistella de productes, és a dir aquest alguna altra idea estrofolària que barregi els sistemes recentment enumerats.

d. Derivar l'actual predomini de les lleis del lliure mercat, amb el lamentable resultat de les recents crisis financeres, mediambientals, alimentàries, i / o democràtiques, a un nou sistema que prioritzi els valors fonamentals de la justícia social i els Drets Humans, prenent com a centre les polítiques econòmiques, sota control dels diners telemàtic, és a dir sota control de monedes digitals, nominatives, informatives de transaccions, i amb possibilitats de seguiment de llargues cadenes de pagaments.

e. Esborrar la hipocresia dels paradisos fiscals, que fan possibles la corrupció, el finançament il·legal, el rentat de diners, l'evasió fiscal, els tràfics de tota índole (drogues, armes, persones, influències). Els paradisos fiscals han de desaparèixer, però atenció, no caure en la ingenuïtat que això aconseguirem per decret, o per convenis bilaterals o multilaterals d'intercanvi d'informació fiscal. No, i absolutament no. No i mil vegades no. És a través d'una correcta i nova operativa monetària, i d'una adequada nova institució, que això podrem aconseguir de forma correcta i ordenada i multilateral. Els diners són un invent social, i com a tal pot ser revisat. Per exemple,

el concepte d'interès no està arrelat en fonamentacions inamovibles i consolidades en forma definitiva, sinó en pràctiques socials que en el seu moment van servir i van funcionar, però que avui dia poden ser revisades. I si els manuals d'economia diuen amb claredat que els diners són deute, no hem de restringir la nostra normativa a manejar en substància amb quantitats monetàries sempre positives, sinó que també podríem tractar als diners, almenys en certs circuits com ara el de la economia internacional, pel procediment de comptes corrents nominatives, i en les quals els respectius saldos bé podrien ser negres o vermells, i de suma global zero. I llavors, amb una intel·ligent normativa de maneig dinerari en el circuit internacional, i amb l'ús d'una veritable moneda internacional sense circulació en els àmbits nacionals, és que podem posar raonable vedat i control als moviments internacionals de capitals i als paradisos fiscals.

f. Passar d'un sistema financer especulatiu i orientat molt especialment al lucre, a un sistema financer amb orientació de tipus social, que proveeixi crèdit sense lucre o a molt baix cost als sectors més febles de la societat. Per cert, hem d'intentar passar de l'actual capitalisme especulatiu i desinformatiu així com també parcialment informal i il·legal i subterrani, a un capitalisme que prioritzi l'economia real i sostenible. I aquest és un excel·lent objectiu a retenir. Però atenció, no creiem que podrem baixar els interessos compensatoris a nivell de les economies nacionals, tot i que això es restringeixi amb criteris exclusivament socials, mantenint l'actual infraestructura bancària i financera, mantenint l'actual operativa monetària, i justificant l'enorme plantilla de treballadors bancaris avui dia existent. No, les lloables metes indicades inicialment, només podran ser assolides amb una molt important reforma dels sectors bancaris nacionals, que permeti derivar des de la situació actual a una banca amb una plantilla de treballadors molt més reduïda que l'actual, per estar llavors la banca gairebé totalment automatitzada. Tampoc creguem en la ingenuïtat que es podrà dur endavant el pla indicat, deixant que les institucions bancàries continuïn amb la creació de diners bancaris. Moltes coses hauran de ser revisades. És clar, el que aquí s'està esbossant no podrà ser aconseguit de la nit al dia, i serà resultat d'un llarg i estudiat procés. I que la banca fins i tot a nivell mundial i general pugui funcionar gairebé sense empleats

bancarís, no és una utopia irrealitzable! Vegem una mica, i pensem per un moment en la futura societat telemàtica que Agustí Chalaux va somiar i potser amb prou feines va intuir durant les seves elucubracions. Funcionaris per comptar diners i per donar canvis no seran necessaris, ja que en aquest futur totes les monedes seran virtuals i telemàtiques, i tot es gestionarà a través de transferències entre comptes nominatives, implementades per cert a través de les factures- xec proposades pel recentment esmentat investigador social català. Estudis de patrimoni de clients (riquesa, efectiu, ingressos esperats, compromisos adquirits) per avaluar la possibilitat i la conveniència d'atorgar préstecs segons les sol·licituds, requeriran un molt baix tractament personalitzat per part dels banquers. Cert, la personalització manual, gairebé no serà necessària, excepte casos especials, ja que tota la riquesa i el patrimoni d'una persona física o jurídica que sol·liciti d'un préstec, estarà tota en línia, i per tant n'hi haurà prou amb que un sistema expert computacional avaluï el cas, faci un examen de risc, i si l'índex obtingut és molt baix, aprovi el préstec o el crèdit en forma immediata i automàtica, i si l'índex de risc està en una zona grisa o d'incertesa, llavors sí, es demanarà a un analista humà, perquè accepti el requeriment o ho rebutgi en forma definitiva. I per al cobrament d'interessos i amortitzacions d'un préstec, tampoc serà necessària la participació de personal bancari humà, perquè els diners efectiu de les persones estarà tot en línia, i simplement llavors, la institució bancària a través d'un convenient programari i amb la corresponent auditoria externa també automatitzada que es requereixi, es cobrarà la quota d'amortització del préstec que correspongui i els interessos que corresponguin. Pensem en altres casos, per exemple un venciment associat al pagament d'una mensualitat de lloguer, o un venciment associat a qualsevol altra obligació contractual. Bé, el que en el personal imaginem per a la futura societat digital que estem descrivint, és que ja es podrà haver arribat al contracte digital, que, si no hi ha una intervenció de part o de la supervisió notarial que segurament es necessitarà, expulsarà oportunament una factura- xec en forma automàtica, la qual s'encarregarà de saldar el lloguer o aquesta obligació contractual. I així podríem seguir analitzant tràmits bancaris, i verificant que els mateixos, en una enorme proporció, podran ser coberts en aquesta

futura organització societària, d'una manera totalment automatitzada o gairebé totalment automatitzada, amb molt pocs requeriments de personal.

g. Evitar una excessiva concentració del poder mediàtic, particularment en relació a la confecció d'agenda, a un sistema d'informació i comunicació desmercantilitzat i desestatitzar, en el qual els usuaris tinguin una molt més gran ingerència quant a propostes, i fins i tot pel que fa a continguts.

h. Partint de l'actual model econòmic irresponsable i insostenible, passar a un nou model productiu de desenvolupament global sostenible. És cert que per assolir aquest objectiu en forma completa hi haurà dificultats, però els inconvenients es podran aplanar gràcies a una major transparència global de les relacions socials i d'intercanvi, i gràcies a la introducció massiva de tecnologia digital, fins i tot en aspectes vinculats amb el sector financer i bancari.

H04.4 Volem que les relacions Nord- Sud s'encausin diferentment:

a. Movent-se dins de l'actual sistema de normes i reglaments ambientals, per preservar el més possible els béns i serveis naturals, i per gestionar el seu ús de manera sostenible i socialment responsable.

b. No reduint als països del Tercer Món a mers exportadors de matèries primeres, sinó impulsant al fet que en origen també s'incorporin tecnologies que proporcionin un valor afegit als productes, i en origen també desenvolupant tecnologies innovadores, i al sud perifèric també orientant les economies al mercat intern. Els recursos humans i naturals dels països del sud, han de servir per a la construcció de nous models de desenvolupament, que orienten els objectius principals a la millora dels seus propis pobles. S'han d'abandonar les antigues orientacions molt centrades en les necessitats de les antigues metròpolis colonials.

c. Exigir als països importadors que contaminin el menys possible com a resultat d'aquests ingressos d'importacions, i també que ells contribueixin econòmicament a la preservació i la regeneració ecològica, dels recursos naturals que importen. Per cert, a més és important impulsar la recerca en matèria de noves fonts d'energia, i produir energia amb combustibles nets i renovables.

d. Exigir una legislació ambiental internacional més estricta, propiciant produccions ecològicament sostenibles i socialment justes.

e. Impulsar una transició que permeti protegir els "béns comuns globals", que són les teranyines de vida en l'esfera natural, social i cultural. Els béns comuns naturals són necessaris per a la nostra supervivència. Els béns comuns socials són necessaris per a la nostra cohesió com a grup. Els béns comuns culturals són necessaris per a enfortir les nostres identitats.

FRASES CÈLEBRES DE LLEÓ TOLSTOI

1 - La meva felicitat és que sé apreciar el que tinc, i no vull amb excés el que no tinc.

2 - El secret de la felicitat no és fer sempre el que es vol, sinó voler sempre el que es fa.

Pensaments de Liev Nikoláievich Tolstoi (1828-1910), novel·lista rus, profund analista social i moral.

I. Política i seguretat, política global: com volem decidir? - institucions internacionals

101. INSTITUCIONS INTERNACIONALS: Sobre els canvis democràtics en les organitzacions mundials

101.1 Considerem que una estratègia de canvi democràtic mundial, requereix d'una anàlisi sistemàtica de les idees preconcebudes i de les possibles millores democràtiques que comporten les diferents propostes. Òbviament es requereix un ampli debat, per obtenir per aproximacions successives un ampli consens.

101.2 Considerem que la responsabilitat dels governs s'estén més enllà de les seves fronteres nacionals, perquè hi ha problemes de naturalesa global que requereixen solucions globals. Aquesta interdependència indica la necessitat d'agències i institucions globals, que tinguin l'autoritat competent necessària per assegurar que es trobin i es portin a terme solucions efectives. Ara bé, per cert hi ha aspectes de sobirania nacional que s'hauran de respectar, així que obligatòriament, almenys en certs nivells d'aquestes agències i institucions globals, s'hauria de tenir la possibilitat d'aprovar sancions dineràries, i de implementar -ràpidament, sota la idea d' que qui fa mal i qui perjudica, és qui ha de pagar les reparacions. Molt bé, això implica per cert l'existència de tribunals internacionals per a entendre en els litigis, però és de presumir que aquests litigis poden demora-ser molt de temps. A efectes de no caure en arbitrarietats, i reprenent una idea que reiteradament ha estat invocada en aquestes recomanacions, pensem per un moment que el comerç internacional i que les transferències internacionals de capitals són implementades fent ús d'una nova i veritable moneda internacional telemàtica (Banca telemàtica). Molt bé, però llavors, tots els recursos monetaris internacionals dels països estan tots en línia, i per tant les sancions degudament aprovades poden ser executades immediatament, per alguna cosa semblant al dèbit bancari. És cert, si el país que rep la sanció no està d'acord amb aquesta, té tot el dret de recórrer davant dels tribunals internacionals, iniciant aquest procés potser amb una etapa de

conciliació, i després, complint les següents instàncies fins a una resolució final, la qual, si fos favorable al país reclamant, òbviament implicarà la devolució del que retingut i la indemnització per costos de procés que pogués correspondre. Òbviament tot això és molt tècnic, i haurà de ser molt ben estudiat; impossible descriure aquí aquest assumpte en forma adequada i mitjanament completa. Però observi el lector que el que s'està proposant, altera l'ordre de certes coses en aquest tipus de litigis. Usualment i en l'actualitat, quan s'imposa una sanció monetària, el difícil és cobrar-la, i encara amb embargaments, l'actor que va ser penat sempre pot recórrer la pena, i generalment encara perdent la seva posició en primera i segona instància, el cobrament del degut es fa efectiu generalment en l'última etapa. El sistema que aquí es proposa és diferent. Primer s'estudia la pena per notoris perjudicis provocats, per exemple, dany ambiental. I un cop analitzat això en les instàncies administratives i tècniques internacionals, s'aprova la pena, es notifica la resolució, i gairebé immediatament es compleix el cobrament de la pena. Si el penat, sempre un país, entén que hi va haver injustícia, a partir d'aquí podrà protestar i fer valer els seus drets. Però en general, el que els països probablement faran, és avaluar si la pena és recórrer o no, i si hagués mèrit a aquesta, tractaran (si correspon) de trobar dins del seu territori a les empreses i / o als actors responsables per generar els danys, i repercutir-hi (potser en forma prorratejada) la pena imposada. En resum, així es farà responsable als Estats per tot el que es faci dins del seu territori, i per cobrir i poder repercutir sancions rebudes a actors nacionals, s'hauran d'estudiar profundament les autoritzacions que es donin, s'hauran de fer controls i supervisions adequades, etcètera, etcètera.

I01.3 Considerem que el sistema de Nacions Unides lluita per superar els nostres problemes globals, però és massa feble i inefectiu, i els seus nivells i procediments de finançament són tan inadequats que és impossible que tingui èxit. Necessitem, de manera urgent, un sistema més fort de govern democràtic global. Aquesta fermesa en lo financer, només pot ser aconseguida amb la creació d'una moneda internacional, i amb el pagament, per debit automatitzat, tant de les aportacions d'afiliació com de les anualitats de tots els països -membres.

I01.4 Considerem que per a la consecució dels objectius globals de desenvolupament sostenible, és necessari elevar la importància de les resolucions de Nacions Unides, passant de l'estat de recomanació a obligacions, a nivells local, regional, i nacional.

I02. INSTITUCIONS INTERNACIONALS: Sobre les funcions de les Nacions Unides

02.1 Volem recordar i reforçar, que les Nacions Unides compleixin l'encàrrec de "evitar els horrors de les guerres". Les NNUU no són forts, i en molts casos no són capaços de complir ràpida i eficaçment la missió que els encomana la Carta, ni d'evitar tants drames, genocidis, invasions, guerres civils, etcètera, etcètera.

I02.2 Considerem que el G-8, la "pluto-cràcia" dels països enriquets, opaca el G-192, la "democràcia" de les Nacions Unides. En definitiva, els Estats més poderosos són els més responsables que les NNUU no compleixin adequadament la seva missió. Es canvien ajudes per préstecs, i cooperació per explotació, i principis democràtics per entrenament militar o per altres regals. I a sobre, Nacions Unides i les seves organitzacions especialitzades, de vegades cedeixen sota amenaça que s'endarreriran les aportacions financers a l'organisme, o que tal o qual país processarà la seva desafiliació si no s'atenen uns o altres qüestions.

I02.3 Considerem que ja no es tracta d'adoptar unes quantes improvisades i precipitades mesures, com el "rescat" dels responsables que ens van conduir a aquesta última crisi, sinó d'introduir un canvi qualitatiu en el nostre sistema financer, imprimint un fort gir de timó a normatives i paradigmes. Els temps han canviat. Els grans instruments de la política mundial també han de canviar. La pròpia naturalesa dels diners ha de canviar, perquè aquesta eina d'ordenament social serveixi també per a la planificació, i no només per fer les comptabilitats.

I02.4 Considerem que una de les primeres preguntes en el procés de construcció d'una comunitat internacional sana, hauria de ser: "Com hem de decidir?". S'han de prendre decisions clares sobre

qüestions fonamentals del poder i dels processos de presa de decisió. Ha de revisar el procés decisor en els organismes internacionals, i especialment a les Nacions Unides. Pot un grup heterogeni de nacions egoistes i enfrontades, induir una comunitat mundial forta, incloent, i estable? D'alguna manera haurem de resoldre aquest dilema, ja que en això potser es juga el nostre futur com a espècie.

102.5 Volem unes Nacions Unides protegides per tots els Estats, amb representació de la societat civil, com la Carta estableix. Volem un multilateralisme eficient, amb institucions internacionals dotades dels mitjans de tota índole necessaris per a l'exercici de les seves missions.

102.6 Volem que les NNUU tinguin la capacitat com per atendre determinades problemàtiques amb menors restriccions de tipus polític, i amb majors mitjans, i entre ells els següents:

A. Acabar amb els tràfics i màfies que avui gaudeixen de la major impunitat, en bona mesura gràcies als paradisos fiscals, els que han de ser clausurats en els terminis més breus possibles, però no a través d'impulsar convenis multilaterals, o de generalitzar el intercanvi de informació fiscal, estratègies que són excessivament lentes i de resultats mediocres. Les NNUU definitivament han de agafar amb les seves mans la creació d'una veritable moneda internacional, creant un convenient teixit de suport al comerç internacional i a les transferències dineràries internacionals, i un cop instal·lada una infraestructura bàsica d'aquest tipus, aquí sí estudiar i implementar una normativa de control dels moviments internacionals de capitals, que de fet inhabiliti el funcionament dels paradisos fiscals i d'altres propostes equivalents.

B. Fer front al narcotràfic, a l'escalfament global, a les pandèmies, a les crisis alimentàries, al tràfic de persones, al terrorisme virtual i també al terrorisme assassí i destructor tradicional, però clar, sense perjudici de desenvolupar estratègies de contenció en els sentits anotats, també és important que aquí s'utilitzin els avantatges de les monedes nominatives, ja que en bona mesura el control i les

solucions a les problemàtiques assenyalades, passa per manejar-se en un ambient d'informació molt més segur i transparent.

C. Donar participació als Cascos Blaus i altres Forces Internacionals de Pau, també quan tenen lloc violacions massives dels drets humans, a l'empara de la "sobirania nacional" i sota pretext del combat a notòries il·legalitats i molt negatius trànsits, i tot i que el desordre intern al respectiu nivell nacional no sigui caòtic i desbordant. També donar participació a forces del tipus assenyalat, quan es tinguin fundades informacions que una nació és omisa o negligent o incompetent o indiferent, en el combat a màfies o forces irregulars que sentin les seves bases en llocs diferents als que es dirigeix el seu accionar, especialment en zones de frontera.

D. Actuar ràpida i coordinadament i conjuntament amb els respectius nivells nacionals, per reduir els impactes de les grans catàstrofes naturals (huracans, ciclons, inundacions, incendis, terratrèmols, sismes submarins), i també de les significatives catàstrofes provocades. I si el país o els països concernits tenen bons nivells interns de resposta, si més no enviar observadors que objectivament puguin assenyalar encerts i errors.

E. Observar que certs mecanismes fins ara utilitzats en l'àmbit de NNUU són molt ineficients. Per exemple, les reunions de la COP no han arribat a significatives solucions mundials sobre el canvi climàtic, perquè els països més desenvolupats i més contaminants no assumeixen responsabilitats i compromisos per canviar les seves polítiques, i per donar suport convenients i raonables plans internacionals. Seguim amb els discursos i amb les pomposes descripcions de falses solucions. Òbviament en aquests casos es xoca amb els legítims i raonables drets de sobirania de les nacions, i llavors, alguns Estats actuen en contra de les opinions majoritàries mundials, entre altres coses perquè se senten emparats en les seves accions, i perquè no reben majors penalitzacions concretes, a part potser de les morals. L'única solució perquè es canviï aquest descoratjador escenari sense dominar la sobirania de les nacions, és implantar el criteri que "QUI PERJUDICA ÉS QUI PAGA". I és clar, perquè les sancions pecuniàries que es poguessin aplicar no

siguin de lenta i problemàtica instrumentació, novament sorgeix la idea de manejar en el comerç internacional amb una veritable moneda internacional nominativa i de tipus virtual, de forma de a través de ella poder cobrar ràpidament les assenyalades penalitzacions dineràries.

F. Avançar en el desarmament nuclear, la gran aspiració de la humanitat que pensa responsablement a les generacions futures. La paradoxa és que són els que tenen més armes nuclears els que s'oposen a que altres països també puguin tenir-les.

G. Afavorir la transició d'una economia especulativa i de guerra (3.000 milions de dòlars al dia en despeses militars, alhora que per jornada moren de fam més de 60.000 persones), a una economia de desenvolupament sostenible global, que amplii progressivament el nombre de persones que poden accedir als serveis i béns que es consideren bàsics (energies renovables, aliments, aigua, protecció de la salut, medi ambient, habitatge, transport). Però atenció, vivim en un planeta finit, i per tant alguna cosa s'ha de fer perquè la població humana no creixi indefinidament.

H. Impulsar una àmplia i constructiva discussió, amb tots els estats i a altres nivells, sobre els mals globals que ens afecten, i establir un procés constituent per a la creació d'una carta magna mundial i una institució mundial, que permeti implementar mecanismes reals de prevenció i acció . En aquesta tasca han d'intervenir les principals mentes del món, que n'hi ha i que han de ser ateses, i que algunes ja han manejat i s'han referit als nous temes de l'agenda global.

103. INSTITUCIONS INTERNACIONALS: Sobre l'Assemblea General de Nacions Unides

103.1 Volem enfortir la posició de l'Assemblea General, dins del marc de la Carta existent, aplicant l'article 13, que dóna facultat per iniciar processos sobre assumptes relacionats amb la pau, la seguretat, o el benestar. Preferent atenció ha de ser donada a les metodologies de treball i de resolució, per així aconseguir més eficiència en les accions i en els resultats.

I03.2 Assenyalem que es pot i s'hauria incorporar més actors no governamentals, en el treball que es realitza en l'Assemblea General i en altres àmbits mundials o internacionals.

I03.3 Volem convertir les Nacions Unides en un parlament global democràtic i deliberatiu, a partir d'una Assemblea Parlamentària de les Nacions Unides (UNPA), formada inicialment per parlamentaris dels estats membres.

I04. INSTITUCIONS INTERNACIONALS: Sobre el Consell de Seguretat de Nacions Unides

I04.1 Considerem que les propostes per democratitzar el Consell de Seguretat, es justifiquen perquè la democràcia és el principi acceptat per la majoria dels Estats membres, i està en conformitat amb l'esperit de la Carta.

I04.2 Volem una reforma del Consell de Seguretat sota el principi d'igualtat formal entre els Estats sobirans, i d'alguna manera prenent com a base la població que ells representen, o ponderant els vots segons diversos paràmetres.

I04.3 Volem l'abolició o l'eliminació gradual del poder de vet dels membres permanents del Consell de Seguretat, o bé un sistema que impedeixi potser prendre resolució amb un únic veto, ja que és imprescindible per fer possibles certes reformes.

I05. INSTITUCIONS INTERNACIONALS: Sobre el finançament de l' ONU

I05.1 Volem una nova base per finançar el sistema de les Nacions Unides. I per això convé saber que una majoria de dos terços dels membres de l'Assemblea General, poden decidir la fixació d'un màxim de la contribució de qualsevol país al pressupost de la ONU, i evitar així el control d'uns pocs països rics, que aporten molt més que els altres.

I05.2 Volem donar suport a noves fonts de finançament, mecanismes que haurien de ser molt ben estudiats, i que bé podrien incloure algun gravamen mundial. Part d'aquests diners podria ingressar al sistema de la ONU, per enfortir a l'Assemblea General i altres òrgans especialitzats del sistema, així com per alleujar la condicionalitat financera que utilitza EEUU al seu favor. Novament en aquest punt, es revela com a necessària una moneda internacional digital i nominativa, per facilitar i transparentar els mecanismes recaptadors. A més, en realitat són diversos els països els que retenen les seves quotes d'aportació al sistema, com a forma de pressió. Aquesta pràctica es podria abolir plantejant un sistema de recaptació automàtica.

I06. INSTITUCIONS INTERNACIONALS: Sobre alternatives democràtiques a les Nacions Unides

I06.1 Volem promoure un Parlament Mundial que doni dret de sufragi universal a cada ésser humà adult, i que estarà, pressuposant, encara que també creant, una ciutadania mundial.

I06.2 Volem promoure una Comunitat de Nacions Democràtiques progressistes que inclourien tots els ingredients bàsics d'un govern en estat embrionari, i que després construiria, a partir d'aquí ia través d'una sèrie de tractats, un veritable Govern Mundial, incoent de forma progressiva nous membres, i expandint les funcions de l'associació fins que s'aconseguís arribar a un inqüestionable parlament global universal. En aquest àmbit, només les democràcies haurien de ser acceptades com a estats membres.

I06.3 Volem una Convenció Constituent d'una Federació Mundial. I comencem ja un procés per a construir aquesta convenció, en la que resulti aquesta eventual Carta Magna o Constitució d'una Federació Mundial.

I06.4 Volem organitzar un referèndum de prova sobre les diferents propostes d'un eventual Parlament Mundial. Una mostra estadísticament representativa dels ciutadans mundials votaria en aquesta fase.

I06.5 Volem crear una assemblea veritablement democràtica representativa dels pobles (i no dels Estats del món), òrgan de govern suprem d'una "aldea planetària".

I07. INSTITUCIONS INTERNACIONALS: Sobre el Consell Econòmic i Social (ECOSOC)

I07.1 Considerem que el Consell Econòmic i Social (ECOSOC) va ser dissenyat per ser el nucli del sistema emergent d'organitzacions internacionals, incloses les institucions de Bretton Woods. L'ECOSOC és molt més democràtic que el Consell de Seguretat, i té un ampli mandat que li permet tractar sobre qualsevol tema excepte el de la pau i la seguretat.

I07.2 Volem que l'ECOSOC sigui l'equivalent a un Consell de Ministres, i que s'ocupi de la planificació de llarg termini, d'accions relatives a les tendències de l'economia política mundial.

I08. INSTITUCIONS INTERNACIONALS: Sobre les Institucions de Bretton Woods

I08.1 Considerem que les institucions sorgides dels acords de Bretton Woods, i fonamentalment el Banc Mundial i el Fons Monetari Internacional (que en endavant identificarem amb la sigla IBW), són les instàncies de govern mundial més antidemocràtiques que existeixen.

I08.2 Volem reestructurar les IBW, per fer-les funcionar d'una manera més justa, equitativa, i democràtica i, potser, suscitar una discussió pluralista sobre els seus principis operatius.

I08.3 Volem abandonar l'actual sistema internacional de les IBW, i crear noves institucions regionals i mundials entre els països emergents i anti- neoliberalers.

I08.4 Volem que els esforços internacionals per reformar l'arquitectura financera internacional, siguin sostinguts amb una major transparència, i amb la participació efectiva i activa, dels

països en desenvolupament i dels països amb economies en transició.

I08.5 Volem que totes les nacions es converteixin en agents inversors d'un nou i més incloent sistema monetari internacional. Una nova i veritable moneda internacional hauria de contemplar en la seva pròpia operativa, les bases de la justícia social i de la justícia internacional, i convertir-se en l'element central sobre el qual pivotin totes les monedes nacionals.

I09. INSTITUCIONS INTERNACIONALS: Sobre l'Organització Mundial del Comerç

I09.1 Considerem que els nous abast i poders de l'Organització Mundial del Comerç abasten gairebé totes les mercaderies i serveis. Les successives expansions de àrees de "lliure comerç", han impulsat el trànsit del clàssic comerç internacional de béns materials, a un procés de liberalització i desregulació i, en conseqüència, de reestructuració neoliberal de l'economia.

I09.2 Considerem que l'OMC limita, gairebé constitucionalment, l'abast i l'autenticitat dels sistemes democràtics existents. Òbviament és important que hi hagi l'OMC per a donar cert ordre al comerç, però les dificultats sorgides per exemple durant la Ronda de Doha o durant la Ronda Uruguai, mostra a les clares que les coses no van bé, i que els països poderosos imposen els seus punts de vista als països febles.

I09.3 Volem un sistema de comerç multilateral, universal, regulat, obert, no discriminatori i igualitari.

I09.4 Volem una reforma de l'OMC que la faci més transparent, que millori els processos preparatoris, les negociacions, els processos de presa de decisions, i el sistema d'arranjament de diferències. Ja que els Estats són formalment més iguals en l'OMC que en les altres IBW, potser és més fàcil pressionar aquí a favor del procés de democratització.

I10. INSTITUCIONS INTERNACIONALS: Sobre la Justícia Internacional

I10.1 Considerem que la Cort Internacional de Justícia (CIJ) i la Cort Penal Internacional (CPI) apunten a establir una sèrie de drets bàsics per als Estats (CIJ) i per als individus (CPI), i a fer que aquests drets siguin aplicats de manera imparcial.

I10.2 Considerem que una estratègia de canvi democràtic mundial, requereix d'una anàlisi sistemàtica de les idees preconcebudes i de les possibles millores democràtiques que comporten les diferents propostes.

I10.3 Volem que es reforcin els poders d'aquestes Corts de Justícia i que tots els Estats se sumin al sistema de la Cort Penal Internacional.

I10.4 Volem universalitzar el règim de protecció dels drets humans per lluitar contra la impunitat. Es tracta que les legislacions nacionals promulguin lleis d'acord amb la Cort Penal Internacional.

I10.5 Volem la creació d'una Cort Penal Internacional per al Medi Ambient, sota el principi que els desastres ecològics són un crim contra la humanitat. Les Corts sobre Drets Humans defensen a les persones, però no als pobles ni al medi ambient.

I10.6 Volem la creació d'una Comissió Mundial de la Veritat sobre els conflictes que no tracta la justícia internacional, perquè es facilitin la reconciliació, les sancions, i / o les compensacions.

FRASES CÈLEBRES DE LLEÓ TOLSTOI

1 - La meua felicitat és que sé apreciar el que tinc, i no vull amb excés el que no tinc.

2 - El secret de la felicitat no és fer sempre el que es vol, sinó voler sempre el que es fa.

Pensaments de Liev Nikoláievich Tolstoi (1828-1910), novel·lista rus, profund analista social i moral.

J. Política i seguretat, política global: com volem decidir? - governança

J01. GOVERNAMENT: Transparència i rendició de comptes

J01.1 Considerem que els governs del món, al costat del G- 8 i al G-20, encaren amb timidesa i impotència la megaviolència estructural i global d'aquesta època de crisi. Sembla increïble i sorprèn, la falta d'idees noves i de propostes heterodoxes en aquests nivells. I és clar, si les solucions s'orienten a alguns pegats a les estructures ortodoxes tradicionals, en el millor dels casos el que s'obtindrà, és desembocar en un període d'uns quants anys de relativa calma i estabilitat. Hem de prendre consciència de la realitat. Hem de convèncer: L'hora dels grans canvis i de les reformes en profunditat ha arribat.

J01.2 Considerem que les crítiques més fortes i consistents a les democràcies occidentals, es concentren en les problemàtiques socials que no aconsegueixen ser resoltes, ni en els diferents nivells nacionals, ni de bon tros a nivell mundial o regional. Per tant, qualsevol reforma o canvi substancial que s'implementi, haurà de considerar aquest aspecte, tenint en compte més les possibilitats i conseqüències de futur que els pal·liatius i ajuts a les actuals situacions més problemàtiques. Els remeis han de dirigir molt més a les causes profundes que als símptomes molestos, superficials, i negatius.

J01.3 Considerem que la corrupció impera arreu, des de les institucions internacionals i els governs, fins als funcionaris públics i els representants locals o sindicals o empresarials. Aquesta situació no canviarà ni per boniques invocacions ni per augment de les penalitats. No hi ha altra manera per disminuir o fins i tot eradicar la corrupció, d'anar a esquemes molt més transparents, basats per exemple en introduir monedes digitals i nominatives en les comunitats, en el teixit soci- financer, per impedir per vies de les pròpies operatives en vigor, les possibilitats de desviaments

fraudulents de fons, o de propines, o d'aprovació de contractes compleants, o de tràfic d'influències, etcètera.

J01.4 Considerem que la corrupció no és un comportament afegit a l'estructura política, externa, i d'alguna manera "reformable". En canvi, és part del procés de treball. És part de la pròpia vida en comunitat, en la qual i entre altres coses, s'aprofita de mil maneres i a tots els nivells l'anonimat de la moneda, per cometre tot tipus d'il·lícits, des de petits i molt petits, a mitjans, grans i súper grans. Per cert, per canviar aquest estat de coses, cal insistir en una educació en valors, però també cal derivar cap a la implantació de monedes digitals, nominatives, i informatives de transaccions. Recordeu: "La ciutat més neta no és la que més es neteja sinó la que menys s'embruta", "El país menys corrupte no és el majoritàriament format per una població èticament irreprotxable que desestima possibilitats d'enriquir-se immerescuda i il·legalment quan es presenten oportunitats, sinó la comunitat l'estructura soci- financera de base és tal, que és molt difícil cometre il·lícits i desviaments fraudulents, tot i que a certs nivells individuals això sigui desitjat i promogut ".

J01.5 Volem que la lluita contra la corrupció, en tots els nivells, sigui una prioritat. Per cert, a aquests efectes s'haurà de recórrer a més i millors procediments d'investigació i de contenció, i també a una millor educació en valors. Però també s'haurà d'incrementar molt la transparència respecte de recursos rebuts i d'accions recolzades, i per fer això és imprescindible l'ús de monedes telemàtiques i informatives de transaccions.

J01.6 Volem la màxima transparència pública, amb un accés a les dades, accessibles i intel·ligibles, per via d'Internet, tant en els processos de consulta, com en els de participació i de decisió. Cal aprofundir els sistemes de govern electrònic i d'Administració Electrònica. Això ha de ser una prioritat.

J01.7 Volem utilitzar i canviar les lleis i els principis socials i també les normatives financeres, per tractar d'evitar la corrupció fins i tot

des del operatiu, i per posar algun tipus de límits al poder en alguns aspectes discrecional dels polítics en exercici.

J01.8 Volem la instauració de clàusules de responsabilitat civil / penal per als càrrecs públics electes, de confiança o de funcionaris, per les quals, els suposats incompliments de promeses electorals o d'objectius de gestió clarament establerts, podrien ser denunciats per la ciutadania davant d'una injustícia o un incompliment manifest. També es podria pensar en un "Comitè d'Avaluació de Gestió" o "Tribunal de Control de Gestió", integrat per tècnics i també amb representació multipartidista i / o ciutadana, que pogués fer un informe per exemple anual, assenyalant principals avenços, principals èxits, i principals incompliments, en diferents àmbits (gestió de govern, polítiques, administració pública, problemàtiques socials, control de comptes, etc).

J01.9 Volem una clara incompatibilitat de les funcions públiques amb el sector privat, per evitar conflictes d'interessos, si més no en els càrrecs de confiança i en les direccions tècniques.

J01.10 Volem que, per reduir la corrupció i l'abús de les elits polítiques i per promoure la transparència i la responsabilitat, es promulguin àmplies i pensades lleis sobre el dret a la informació de la ciutadania.

J01.11 Volem promoure la "glasnot" a nivell general i mundial: Obertura, transparència, franquesa, equanimitat, intercanvis d'informacions i de propostes en el si de la societat civil, sobre problemes comuns i sobre les seves solucions.

J01.12 Volem convertir la transparència responsable i la participació deliberativa de la ciutadana, en una resposta a la corrupció. A les institucions internacionals i en la majoria de països, avui no hi ha cap impediment tècnic perquè la gestió sigui pública, tant en els aspectes macro com en molts aspectes micro. En aquest sentit, es suggereix considerar en concret les possibilitats que s'enumeren a continuació.

J01.12.A La contrastació permanent i pública per Internet entre les promeses electorals i la seva aplicació;

J01.12.B L'elaboració participativa dels pressupostos públics, i el seguiment de la seva aplicació en tots els seus àmbits i quantia;

J01.12.C La supressió dels pagaments i cobraments en efectiu de tot el sector públic (administracions, contractes, subvencions, etcètera) i de tots els servidors públics i les seves famílies (funcionaris, contractats, polítics, directius d'empreses i d'organitzacions no governamentals que reben o manegen recursos públics o d'organismes internacionals). Per cert, aquesta aspiració a poc a poc es podria estendre al sector privat, fent així realitat la concepció d'una societat telemàtica sense moneda anònima i controlada per diners telemàtic, al seu estadi complet i madur.

J02. GOVERNAMENT: Sobre la seguretat

J02.1 Considerem que només majors graus de cooperació internacional poden resoldre els dilemes complexos que ens presenten la seguretat global i la possibilitat d'una existència col·lectiva, sense els riscos ni les greus conseqüències dels problemes que avui ens afecten.

J02.2 Volem anar cap a un món sense guerres ni conflictes. És el moment de deixar de banda el llenguatge de l'interès, a favor del llenguatge del diàleg i de la coexistència. Els esforços globals cap a la pau i la reconciliació, només poden tenir èxit amb un apropament col·lectiu basat en la confiança, el diàleg, l'intercanvi de propostes ben estructurades, i la col·laboració.

J02.3 Volem rebutjar l'opció militar com a forma legítima d'acció o d'amenaça, en enteses i mediacions globals. Considerem que la seguretat s'ha convertit en un tema de poder polític, per protegir interessos estratègics i del món empresarial, i que és regularment utilitzat com una arma de dominació sobre els menys poderosos.

J02.4 Considerem que es necessiten almenys dues coses per aconseguir i mantenir la pau al món, i així trencar el cicle viciós pobresa- conflicte seguit generalment de més pobresa, de desplaçats, i de degradació ambiental: (1) Necessitem millorar les condicions de vida objectives de tota la humanitat, a través de l'eradicació de la pobresa amb desenvolupament econòmic, bo govern, democratització generalitzada, respecte pels drets humans, i molt possiblement també la implantació d'una bona política mundial de planificació familiar o de control de la natalitat, (2) Necessitem canviar les condicions subjectives que engendren conflictes, entre ells les nostres creences i els nostres prejudicis, cultivant els valors de tolerància i comprensió, és a dir, cultura de pau, en les nostres conviccions paradigmàtiques més arrelades.

J02.5 Considerem que la seguretat mundial s'ha de fonamentar en cobrir les necessitats bàsiques de tots, en una societat global que promogui activament l'equitat i dissuadeixi la sobreacumulació de la riquesa material.

J02.6 Considerem que necessitem l'adopció d'un estil de vida de negociació col·lectiva, que sigui ensenyat i practicat a casa (en el si familiar), en les escoles, i en els llocs de treball, el que podria convertir-se en una qualitat central de les interaccions polítiques i econòmiques, formals i informals, capaços de propiciar i induir consensos, equitat, i pau social i laboral sostenible.

J02.7 Considerem que la cooperació en seguretat regional, ha d'estar fonamentada en un apropament cap a la "seguretat integral".

J02.8 Considerem que el maneig d'amenaques de seguretat convencionals, hauria de combinar estretament amb el maneig d'amenaques no-convencionals.

J03. GOVERNAMENT: El que es vol promoure en l'àmbit de la seguretat internacional

J03.1 Promoure el desarmament nuclear, ratificat en la sessió del Consell de Seguretat del 24 setembre 2009, on es va adoptar

unànimement la reducció dels arsenals nuclears. Cal enfortir les iniciatives existents per al desarmament a escala mundial; hi ha molta cosa ja avançada, que cal rescatar i perfeccionar-se, deixant així de ser lletra morta.

J03.2 Promoure la cancel·lació del programa d'escuts antimíssils, que en algun moment l'administració nord-americana havia previst instal·lar a Europa.

J03.3 Promoure una nova política de defensa que substitueixi, almenys parcialment, les armes convencionals (avions, submarins, tancs, etcètera), pels procediments que puguin no només fer front a les amenaces d'avui, sinó evitar-les, detectant a temps .

J03.4 Confiar la seguretat internacional a les Nacions Unides, amb totes les mesures que es requereixin per a la ràpida i eficaç actuació dels cascos blaus.

J03.5 Revisar amb urgència les obligacions contractuals de les aliances militars existents, per reduir les adquisicions d'artificis bèl·lics propis de confrontacions "tradicionals", que estan activant recentment el "mercat armamentístic".

J03.6 Amb els fons que s'alliberin de les desmesurades inversions actuals en despeses militars, reactivar la cooperació internacional de manera que substitueixi una economia basada en bona part en la guerra, per una economia que permeti un desenvolupament global sostenible.

J03.7 Establir amb urgència els mecanismes adequats per a la resolució de conflictes, sota els criteris i els procediments de seguiment, control, i rendicions de comptes, que es revelen necessaris, i amb la participació de tots els actors implicats.

J03.8 Considerar que la seguretat global necessàriament requereix diversos passos, segons detall que s'indica.

J03.8.1 Enfortir i democratitzar les Nacions Unides, per ser capaç realment de complir amb les previsions de la seva Carta;

J03.8.2 Implementar les nombroses resolucions de les Nacions Unides sobre els conflictes existents;

J03.8.3 Sancionar, sense doble vara de mesurar (doble estàndard), a qualsevol Estat que es trobi violant resolucions de les Nacions Unides.

J03.9 Considerar que la democràcia i el bon govern, són arrel de pau, caracteritzades per la responsabilitat dels governs envers la gent a qui afecten les seves decisions.

J03.9.1 I considerar que en el món globalitzat modern, la salut humana ha de ser considerada no només com un estat del benestar desitjable, sinó un dels principals drets humans pel qual és necessari esforçar-se i lluitar.

J03.9.2 I tractar de crear i induir un estil de vida sostenible, entre altres coses a través de procediments de negociació col·lectiva. Si el món ha de suportar a 9.000 milions de persones per a l'any 2050, la negociació ha d'incloure el dret a la seguretat de la població, és a dir, que els recursos disponibles al planeta siguin sostenibles en relació amb la població global i el consum per persona.

J04. GOVERNAMENT: Sobre integracions regionals

J04.1 Considerem important la integració regional entre les nacions, per a una major prosperitat econòmica i una millorada pau i seguretat per a tothom. Seguint potser l'exemple europeu, afortunadament s'han començat a organitzar: la Unió Africana, el Mercosud a Amèrica del Sud, el NAFTA a Amèrica del Nord, i l'ASEAN a Àsia. Aquesta és una tendència natural que hauria de portar beneficis substancials.

J04.2 Volem promoure consells regionals governats per líders transparents i responsables, que podrien estar oberts a tots els que

estiguessin d'acord amb les regles bàsiques necessàries, per tal de generar un diàleg compromès. Pel que fa al finançament d'aquests mecanismes, els mateixos podrien estar coberts per les pròpies organitzacions constituents.

J04.3 Volem promoure consells regionals que, per coordinar els assumptes globals, haurien de seleccionar representants regionals per un Consell Global. Els representants elegits haurien de responsabilitzar-se plenament, i podrien ser revocats en casos justificats. Aquest Consell Global podrà oferir pistes per a l'establiment d'un Parlament Global que representi a la ciutadania mundial.

J05. GOVERNAMENT Sobre el deute extern

J05.1 Considerar que la importància i la supremacia de les Institucions de Bretton Woods sobre les polítiques econòmiques (i d'un altre tipus), d'un gran nombre de països, prové de les situacions de dependència que generen els deutes externes, i que en alguna mesura aquestes mateixes institucions han promogut.

J05.2 Considerar la posada en marxa d'algun mecanisme d'arbitratge dels deutes externes, que permeti establir un règim legal mínim en les relacions financeres internacionals, i que permeti resoldre les situacions d'insolvència.

J05.3 Afavorir auditories sobre els deutes externs, per saber en què s'ha utilitzat els diners dels préstecs, i sota quines condicions van ser contrets aquests préstecs, així com també establir quina part va ser desviada a paradisos fiscals, i quins eventuals crims socials o de jerarquies es van cometre amb aquests fons.

J05.4 Promoure i eventualment acordar la cancel·lació dels deutes externes dels països del sud, per il·legítima, i perquè és un mitjà d'imposar condicions, de crear servitud, i de empobrir els països i a les seves respectives poblacions. Per cert no hi ha perquè establir un criteri general, sinó més aviat s'hauria de promoure un estudi cas per cas. El posar aquest tema en agenda, si més no tindria la virtut de

discutir sobre aquest assumpte en una forma àmplia i generalitzada. En l'increment moltes vegades poc racional del deute extern dels països, és cert, ha passat de tot, mala administració, corrupció, préstecs per a obres que finalment van afavorir més a les empreses multinacionals allà instal·lades que a la pròpia població local, etcètera. De tota manera, des del nostre punt de vista i sense cap dubte, ens preocupen més les deutes externes del futur que les actuals. Anem a continuar admetent una enginyeria d'interessos que infla les deutes externes en forma artificial? Anem a continuar prestant perquè després es tinguin a penes indicis sobre la destinació d'aquests fons, perquè seguim fent servir diner anònim i escassament informatiu? A més, considerar que el principal problema del deute extern és el pagament d'interessos, el que alguns anomenen els serveis de deute. Doncs bé, perfectament podria aplicar un sistema financer en el circuit internacional, coherent i ajustat a sentit comú, i on es podrien cobrar interessos a tots els saldos de compte, siguin ells creditors o deutors, tal com recomanat oportunament per l'economista Lord John Maynard Keynes. Per cert, impossible descriure aquest mecanisme en el marc d'aquest comentari. A més, a Internet es pot trobar alguna informació al respecte, entre ells els antecedents del "Projecte Bancor".

J06. GOVERNAMENT: Sobre la tributació mundial

J06.1 Considerar que la creació d'alguns impostos mundials - sobre emissions de gas hivernacle, sobre transaccions financeres o de divises - permetrien fer front a importants problemes. Segurament així s'obtindrien voluminosos recursos, que podrien ser assignats a fons mundials. Òbviament, aquest assumpte de la "tributació mundial" dona per molt, i diferents pensadors ja s'han ocupat de l'assumpte. Els majors problemes de tipus pràctic, que es poden plantejar al aprovar una cosa d'aquest estil, d'una banda són les notòries reticències polítiques que es plantegen, d'altra banda els problemes administratius de recaptació i de càlcul, i d'altra banda, els circuits que per evadir o per no adherir al sistema, finalment no paguen, creant així notoris desequilibris i molt injustes desigualtats. La posició més correcta sembla ser donar suport a la tributació mundial, però assenyalar i establir condicions perquè sigui factible, i

en la pràctica no distorsionada. Molt probablement, per aplicar una mica d'aquest estil, caldria tenir un Govern Mundial, entre altres coses amb moneda pròpia. A més, hauria de plantejar una molt intel·ligent enginyeria monetària en el tractament del comerç exterior, en la manipulació de les transferències internacionals de capitals, i també, en el maneig dels temps i en l'establiment de portes on es farien les conversions entre diners internacional i fons establerts en monedes nacionals o en monedes d'unions monetàries.

J07. GOVERNAMENT: Sobre un Pla Marshall Global

J07.1 Plantejar un Pla Marshall Global, que tindria en compte la recollida i registre de les necessitats, l'inventari de capacitats de producció global, i l'establiment dels mecanismes apropiats per crear un pol comú de recursos, que puguin recórrer les nacions que ho necessiten. Les claus d'aquest Pla podrien ser:

J07.1.1 Cancel·lació completa del deute extern del Tercer Món. Amb notorietat hi va haver préstecs que es van forçar, i que van ser una vergonya, així que és raonable demanar almenys la condonació de certes deutes. Però òbviament, tampoc es pot esborrar massa deute tota junta sense els adequats mecanismes de substitució, ja que no es pot generar un caos econòmic global, amb situacions de desigual tractament per tot arreu. El més important és demanar un canvi profund en el sistema financer internacional, en el qual de fet bé podria no cobrar interessos, i sí una taxa que penalitzi almenys les deutes altes i les voluminoses acumulacions de riquesa. Diversos han estat els economistes i els analistes socials que han assenyalat la conveniència de gravar amb algun impost l'enorme acumulació de riquesa per part de particulars, el que sembla molt adequat, però llavors, és que als països molt rics els anem a deixar acumular crèdits mesurats en moneda internacional, sense aplicar a aquesta riquesa cap impost ni cap taxa. Això no seria raonable. Això no seria just.

J07.1.2 Concretar una gran transferència de diners, tecnologia, saber fer, i assistència, per capacitar els països menys desenvolupats i el segment més baix de les nacions en desenvolupament, i així construir agricultures i economies sostenibles.

J07.1.3 Revertir les condicions imposades per l' FMI a les nacions en desenvolupament.

J07.1.4 Alliberar els estalvis mundials del control dels mercats financers i especulatius, guiats principalment per intencions a curt i mitjà termini.

J08. GOVERNAMENT: Sobre el paper de la ciutadania en les reformes, i cap a una democratització de les institucions

J08.1 Considerar que tant les reformes necessàries de les institucions i agències de les Nacions Unides, com les de les Institucions Financeres de Bretton Woods (IBW) o les de l'OMC, són incertes i depenen d'un ampli suport polític i social.

J08.2 Considerar que el fonamental és enfrontar primer les formes més immediates de dependència financera, mitjançant l'establiment d'un mecanisme d'arbitratge dels deutes externes, i mitjançant la posada en marxa d'un impost sobre transaccions de divises. Per cert i perquè tot això sigui viable sense caure en desviaments i injustícies importants, és imprescindible implementar abans una moneda internacional telemàtica (un Bancor telemàtic), per a un millor control del comerç internacional i de les conversions entre diferents monedes, i també per a un millor seguiment de les deutes externes dels països. Insistir en plantejaments com els assenyalats en aquesta recomanació amb l'actual sistema financer basat en monedes anònimes i desinformatives, molt segurament serà sinònim de fracàs. En canvi, encarar aquestes qüestions amb un teixit financer recolzat en monedes digitals, nominatives, escripturals, i que permetin seguiment de llargues cadenes de pagament, permetrà implementar aquesta recomanació en forma més ordenada, sense traumes i sense inconvenients insalvables.

FRASES CÈLEBRES DE LLEÓ TOLSTOI

1 - La meva felicitat és que sé apreciar el que tinc, i no vull amb excés el que no tinc.

2 - El secret de la felicitat no és fer sempre el que es vol, sinó voler sempre el que es fa.

Pensaments de Liev Nikoláievich Tolstoi (1828-1910), novel·lista rus, profund analista social i moral.

K. Política i seguretat, política global: com volem decidir? - ciutadania

K01. CIUTADANIA: Sobre el poder de la ciutadania activa

K01.1 Considerem que cap canvi important de la societat pot succeir, llevat que nosaltres, les ciutadanes i els ciutadans, creiem que pot passar, i / o vulguem que passi, i / o siguem indiferents o prescindim quan passi. Un canvi de paradigma de la societat difícilment es podrà instal·lar, si la gent no ho comprèn o si la gent ho rebutja. I si alguna cosa és rebutjada de debò per una majoria de ciutadanes i ciutadans, això difícilment passarà, i si per algunes circumstàncies especials això arriba a succeir, tard o d'hora es pot desbaratar, per la pròpia força i marxa dels esdeveniments, per el propi esdevenir de la societat.

K01.2 Considerem que el món polític i econòmic, tal com està organitzat, no té la capacitat de respondre a les demandes d'una ciutadania planetària emergent, que necessita un nou horitzó civilitzador, que necessita que tots els drets siguin per a tots respectats, sense exclusions ni discriminacions ni limitacions. No és per incapacitat dels governants i dels especialistes i tècnics que els envolten que això succeeix. Tampoc és per falta d'idees de la intel·lectualitat. La raó principal d'aquesta situació, és que el nostre teixit soci- financer de fet impulsa a tots a ser individualistes i en bona mesura egoistes. Cadascú s'ha de preocupar de si mateix, ja que difícilment ho facin els seus veïns. Ja bé prou ho diu aquest adagi d'un escriptor gaucho de Río de la Plata: "Cada garrí en la seva tetilla és la forma de mamar". Per a una reflexió més profunda, recordar el text original d'alguns dels "Consells del Vell Viscacha", important peça literària rioplatense: "" "Jo vaig on em convé; I mai m'esgarrio; Emporta't l'exemple meu; I ompliràs la panxa; Aprendre de les formigues, No van a un lloc buit. / / A ningú tinguis enveja; És molt trist envejar; Quan vegis a un altre guanyar; a destorbar no t'hi fiquis; Cada garrí amb la seva teta; És la manera de mamar. / / Així s'alimenten molts; Mentre els pobres ho paguen; Com el xai hi

ha qui ho fa; A la punteta, no nego; Però altres com el borrego, Tota sencera se la s'empassen. "" "

K01.3 Considerem que des de que va esclatar la crisi especulativa-financera el desembre de l'any 2007, ni el G- 8 ni el G-20 han aconseguit acordar i posar en marxa la necessària i urgent reforma del sistema financer internacional, i tampoc d'allà han sorgit directrius interessants relatius a la per cert ineludible reestructura dels sistemes nacionals bancaris, més enllà de certes idees imprecises sobre l'aplicació de majors controls, i sobre la conveniència que els propis sistemes financers nacionals siguin els que d'una manera o d'una altra paguin pels perjudicis que ocasionen, quan de fet promouen bombolles especulatives o de preus irrealment, per procurar un major lucre. Ha quedat doncs ben clar que el poder financer globalitzat i les grans estructures empresarials, són molt més intel·ligents, fortes, i hàbils, que els Estats i els seus governs. En alguns dirigents hi ha falta d'idees, i / o temor a recomanar solucions heterodoxes de que els seus resultats no estan molt segurs. I en altres mandataris molt possiblement hi ha complicitat. Per sortir d'aquesta trampa, per sortir d'aquest "cul-de-sac", possiblement no hi ha una altra que el Poder Ciutadà prengui per si mateix capacitat de denúncia, proposta, i protagonisme.

K01.4 Considerem que, per crear les bases per a una bio- civilització fundada en la justícia social i ambiental, els canvis en l'arquitectura del poder mundial han de ser profunds. Necessitem un món organitzat d'acord amb la lògica d'interdependència i responsabilitat compartida. Necessitem una societat amb més solidaritat i cooperació, amb més respecte per la diversitat, amb major preocupació per les cultures locals i pels ecosistemes, amb més tolerància cap a les idees dissidents. Certament, necessitem un món amb major tendència al debat dialèctic constructiu i enriquidor (tesi o proposta, problemes i contradiccions, síntesi o resultat).

K01.5 Considerem que, en la història, sovint han estat les mobilitzacions produïdes en les bases de la societat, les que han impulsat els canvis. Avui dia i davant de poderoses empreses i les seves entrenades estructures, que semblen dominar-ho tot, hem

d'inventar models ciutadans de control social i públic, de difusió i denúncia, que limitin certs marges d'acció empresarial, i que obliguin a canviar estratègies i pràctiques. Al cap i a la fi, cap estructura empresarial o sector empresarial pot resistir a un ferri boicot ciutadà. Però el problema, és que perquè aquest boicot sigui efectiu, cal molta informació i difusió, i també es requereix que es desenvolupi una bona conscienciació ciutadana.

K01.6 Per tot i pel que fa som societat comunitària, volem assumir la responsabilitat de canviar, de propiciar "un nou començament", "un nou renéixer". Necessitem l' incentiu mental i motivant d'una espècie de revolució cultural, que reposi tot al seu lloc i en els seus justos valors, la vida humana, la riquesa i la necessitat de la diversitat biològica, la naturalesa i la seva evolució, les idees- base i els objectius de vida, la capacitat col·lectiva de l'espècie humana de crear, d'inventar, d'imaginar, de somiar, de filosofar, d'estimar.

K01.7 Volem assumir la responsabilitat de canviar, de propiciar "un nou començament", d'impulsar "una nova refundació de la societat". Hem de fer-ho. No deixem passar novament una gran oportunitat, com l'any 1990 amb la fi de la Guerra Freda, moment en que per un temps van deixar d'existir estèrils enfrontaments dialèctics i controvèrsies disputes localitzades, o com l'any 2002 amb la posada en circulació efectiva de la moneda única europea, gran canvi financer aquest que bé es podria haver aprofitat per començar a fer habitual el maneig transaccional sobre la base de monedes digitals, d'acord amb procediments electrònics.

K01.8 Volem inventar el futur, perquè entenem que som capaços de fer-ho. Volem construir el futur, vencent la inèrcia dels que s'obstinen a voler resoldre els problemes del demà amb les receptes d'ahir. Moltes coses s'han de conservar. Però altres s'han de canviar. I cal atrevir-se. Ara és el moment! I si la cúpula governant no s'anima a promoure i donar aquest pas, i si des dels organismes internacionals tampoc proposa gran cosa, és la societat civil el gran agent de canvi i transformació.

K01.9 Volem alliberar-nos de les excuses per a romandre callats. Hem de fer aquest esforç, superant així una rutina indolent. El temps del silenci ha conclòs. El poder ciutadà, ben utilitzat, pot ara expressar-se sense traves i amb efectivitat, sense tancar passivament els ulls davant el inadmissible.

K01.10 Volem canviar aquesta situació mitjançant una gran mobilització ciutadana. Tenim el convenciment que el canvi és possible. "Sí, volem, Sí, podem".

K02. Sobre la responsabilitat i la capacitat de la ciutadania

K02.1 Considerem que cal canviar les actuals relacions de domini i complicitat, pel fet que en la societat humana, i és un sistema molt complex on tot interactua, els poderosos es mantenen perquè la població plana col·labora a això, amb la seva passivitat, amb el seu silenci, amb la seva complicitat, amb el seu ardu treball quotidià, amb el seu respecte cap a les normatives socials.

K02.2 Considerem que avui dia, més i més persones estan desil·lusionades amb les estructures verticals, amb les estructures "de dalt a baix", en què uns pocs poderosos prenen decisions que ens afecten a tots. A través de la pràctica de la "democràcia profunda", i tenint cura de no caure en l'anarquia, podem i hem de desenvolupar i assajar formes i models que permetin establir un veritable canvi en els processos de jerarquia, dominació, imposició, convenciment, cooperació.

K02.3 Considerem que el moviment de justícia global i de centenars de xarxes socials, notòriament han augmentat amb Internet. Cada vegada són més les xarxes, i ara, també xarxes de xarxes, amb potser dos milions d'organitzacions treballant per a un futur sostenible, ecològic, i la justícia social en el món. Aquesta vasta col·lecció d'individus compromesos, no constitueix convencionalment un moviment, ja que els moviments tenen líders, ideologies, i seguidors. Aquest "moviment" està dispers i és ferotgement independent. No s'adhereix a cap manifest o doctrina molt específics, i de vegades es mobilitza en forma insòlita,

reaccionant en forma inesperada. I una de les seves característiques distintives, és que s'està convertint en un moviment humanista global de tipus "de baix a dalt": un moviment de moviments, una federació de moviments.

K02.4 Considerem que pràcticament en tot el món s'estan buscant millors maneres de discutir i resoldre problemes comuns, intentant construir un futur sostenible i just per a les generacions futures, i acceptable per a les generacions presents. Per cert, el procés de presa de decisions que millor pot donar suport a aquesta intenció es diu "CONSENS". El procés de consens rau en la creença fonamental que cada membre té una peça del "puzle". En el consens, com en un ecosistema, i com des de la xarxa de nodes d'Internet, cada membre o node dirigeix i és dirigit per una comunitat, en un entrellaçament de relacions recíproques i de concessions recíproques. El procés del consens és un mètode de presa de decisions, fonamentat en valors com ara la cooperació, la confiança, l'honestedat, la creativitat, la igualtat, el respecte, les concessions recíproques. El consens va més enllà de la norma de la majoria o de la norma d'una majoria especial. Reemplaça els estils tradicions de lideratge de dalt a baix, amb un model de poder compartit i de responsabilitat distribuïda. Un grup, una comunitat, una empresa, una ciutat, una nació, que aprofundeixi en un procés de consens de forma efectiva, bé es pot convertir en un teixit social saludable, i una poderosa força motora per al canvi. És clar, tot això potser es podria dir més breument! No obstant això, no sempre les repeticions són redundants. I aquest potser és un cas.

K02.5 Volem fer un pas cap endavant des de les pròpies bases, aprofitant l'oportunitat de la crisi que, encara que ha tingut notoris efectes negatius, està revelant i ressaltant la necessitat d'un urgent canvi estructural, així com un lamentable i molt alt grau de inoperància dels alts sectors dirigents nacionals i intergovernamentals.

K02.6 Volem que la societat civil s'animi a influir en la construcció d'una nova arquitectura mundial, substituïnt així el fracassat i indecís lideratge dels sectors polítics, governamentals, i internacionals, que

en definitiva són els que ens van dirigir cap a l'actual situació de crisi social i financera, amb les seves actuacions o omissions, tot el que es va manifestar amb força des de l'any 2008.

K02.7 Volem potenciar la participació de la ciutadania, impulsant l'acció col·lectiva a través d'associacions i xarxes d'informació, i volem ocupar espais del sistema, sota un punt de vista plural, units per principis de respecte als drets humans i ambientals, i independents de qualsevol interès econòmic privat. La finalitat d'aquestes accions ha d'anar encaminada a revertir la situació generada per l'aplicació de la concepció neoliberal actual, en què les finances i l'economia estan estructurades d'una manera desequilibrada, que afavoreix els sectors de poder en detriment de les bases. Cal anar doncs cap a una total reestructuració del sistema financer internacional. I aquest és el principi del principi.

K02.8 Volem afavorir l'estratègia de la "no- cooperació" amb la injustícia i amb la corrupció. Volem insistir en la recerca de potencials alternatives a l'actual concepció neoliberal de l'economia. Volem la transformació de l'actual sistema socioeconòmic, de manera de potenciar el canvi personal / individual, el canvi social / col·lectiu, i el canvi institucional / estructural.

K02.9 Les iniciatives ciutadanes de transició cap a un món habitable, sostenible, equitatiu per a tots els habitants d'aquest planeta, s'han d'aplicar en tres àmbits i de forma complementària i sinèrgica: (1) el canvi personal de consciència, amb el canvi de hàbits i de estils de vida, coherents amb la nova visió societària (a nivell individual cal que canviem i hem de canviar), (2) el canvi col·lectiu de consciència, amb la promoció de noves relacions socials i noves estratègies de supervivència, coherents amb els nous paradigmes socials (a nivell col·lectiu s'han explicitar els nous paradigmes i les noves estratègies de vida, generalitzant el seu coneixement i la seva acceptació per part de la gent), (3) el canvi polític -institucional de consciència, fruit de la demanda, la pressió, i l'acció, dels canvis personals i col·lectius, ja sigui transmesos per la pròpia ciutadania, ja sigui invocats pels propis integrants de les

organitzacions o institucions polítiques (la classe política obligatòriament ha de funcionar d'una altra manera).

K02.10 Volem incrementar la participació interna en totes les organitzacions. Necessitem enfortir la democràcia de baix a dalt, des de les bases a les cúpules, seguint els criteris de complementarietat i subsidiarietat.

K02.11 Volem promoure accions comunes globals per a la construcció d'una democràcia real deliberativa, que busqui modificar les regles de joc que han imposat les elits al seu favor. Hem de contenir els interessos de les elits amb mitjans adequats als fins perseguits, plantejant canvis en la correlació de forces.

K02.12 Volem fer possibles altres mons, en els quals el fi no justifiqui els mitjans. No són possibles altres mons si els entenem com una meta a aconseguir en el futur a qualsevol preu. O si els entenem com una utopia que un dia imposarem per la força, per permetre així que el món visqui en pau i justícia.

K02.13 Volem inventar i assajar i practicar altres mitjans d'acció transformadora, que vagin més enllà de manifestacions i vagues i pintades i talls de tràfic. I a tall d'exemple, particularment s'assenyalen les següents possibles vies d'acció:

A. No- cooperació amb certes empreses o governs o institucions financeres, a través de no consumir, no comprar, no votar, no invertir, no fer servir, no adherir, no recomanar.

B. Desobediència civil: Cometre actes públics no violents, encara que siguin il·legals, com són, no complir lleis, o no pagar certs impostos, etcètera, i per cert, esperar i acatar les sancions que es puguin generar per aquests comportaments. Cal ser conscients i realistes: Per canviar lleis injustes o trencar pràctiques aberrants, cal actuar en protesta i assumir conseqüències.

C. Iniciativa ciutadana: Presentar peticions avalades per firmes, per modificar lleis o impulsar canvis de pràctiques, tot i que el demanat pugui no ser vinculant.

D. Tenir en compte la gestió comunal de eco-poblets, que impulsa la vida en petits assentaments humans, adoptant com a guia la cura i enfortiment del grup, la cura de l'entorn, la cura de la pròpia persona. Certament i per ser d'un interès general, aquesta experiència s'hauria de complementar amb models aplicables a grans urbs o històriques formes de supervivència, ressaltant elements del bon viure i del bon conviure.

E. Volem, amb els procediments que es revelin idonis, aconseguir adequada rendició de comptes dels governants, induir a un canvi en normes que considerem il·legítimes, i apel·lar al sentit de justícia de la majoria.

F. Volem canviar els règims polític, econòmics que no assegurin la satisfacció de les necessitats i de les llibertats bàsiques de tota la població: Aplicant estratègies no violentes de transformació social, que permetin enfortir la ciutadania sense buscar prendre el poder polític formal, respectant la vida de tots, i sense sacrificar vides en nom d'un futur millor; Donant operativitat a una força ciutadana, que faci canviar la correlació de forces, de cara a aconseguir una democràcia real i una economia sostenible; Lluitant contra la violència estructural, però sense generar una espiral de violència.

G. Volem elaborar i aplicar nous models soci econòmics - comunitaris que garanteixin les llibertats, que promocionen les responsabilitats individuals, i que estableixin variats procediments d'informació i transparència. Volem que hi hagi equitat, volem que hi hagi equilibri en les oportunitats que s'ofereixin. Volem construir, participativa i inter-culturalment, les regles de joc polític, social, econòmic, ambiental, en tots els àmbits: nació, regió, món. Volem garantir les llibertats i les necessitats bàsiques de tota la població.

K03. Sobre com donar poder a la ciutadania, la societat civil, les comunitats

K03.1 Per enfortir la ciutadania volem:

A. Reconèixer el dret dels pobles a la seva autodeterminació a través de mesures pacífiques.

B. Donar veu a les minories i als grups ètnics, en reconeixement de la diversitat i la no- exclusió.

C. Garantir a la ciutadania el dret a un judici just.

D. Posar fi a totes les formes d'espionatge.

E. Administrar amb gran correcció i equitat, judici i càstig a tots aquells que hagin causat dany humà o ambiental, perquè cessi en la societat el sentiment d'injustícia, el sentiment d'impunitat enfront d'accions doloses en grau màxim.

F. Promocionar el desenvolupament i millora de la societat civil, especialment en les condicions d'un ciberespai d'informació global.

G. Supervisar els governs a través de la societat civil i dels parlaments, per assegurar que les polítiques es fonamenten en les necessitats i en les conviccions de la població.

H. Considerar la quotidianitat, des de on es reproduceix la vida, perquè en el quotidià es manifesten les desigualtats i les jerarquies de l'actual model de civilització.

I. També tenir en compte les necessitats i propostes de les poblacions d'indígenes i dels grups de afro- descendents, així com de camperols / es, de petits / es empresaris / es, de treballadors / es, i de dones i ciutadans / es en general, que no són gairebé mai considerats a l'hora de les grans decisions, en virtut que en general es prenen per acords polítics.

J. Enfortir i donar suport a les poblacions rurals, considerant la vida rural com un important centre d'estabilitat dels països. Si no

aconseguim contenir la pobresa rural, tampoc podrem aturar o controlar la pobresa urbana, ja que els cinturons de misèria de les urbs en molts casos es nodreixen amb poblacions que migren del camp a les ciutats.

K. Enfortir l'arrelament de la gent, que és bàsic per lluitar pel seu desenvolupament i els seus drets. Si es desarrela a la gent, si es desintegra el teixit social autòcton, s'acaba tenint poblacions flotants, el que porta a la desunió i la pèrdua d'identitat de les comunitats. Cal retornar la terra a la gent desposseïda.

K04. Sobre el Fòrum Social Mundial

K04.1 Considerem que la creació i les activitats regulars del Fòrum Social Mundial són molt necessàries pels missatges que així es transmeten, i pels espais de trobada i de debat que així s'operen. Aquestes reunions destaquen com a espais nous i importants creats per i per a la societat civil mundial, els que ofereixen la capacitat per generar nous projectes i aliances.

K04.2 Considerem que és important que el procés del FSM conservi i desenvolupi la seva obertura, així com la seva naturalesa pluralista i no violenta.

K04.3 Considerem que el Consell Internacional del FSM de fet ja s'ha convertit en un referent, i en una articulació clau de presa de decisions, que cada dia adquireix més importància en l'orientació de les activitats del FSM

K04.4 Volem que el Consell Internacional del FSM sigui obert, i triat per procediments democràtics, de manera que les resolucions tinguin un abast més enllà del propi FSM

K04.5 Volem que s'assumeixi un dels reptes més grans del FSM, crear mecanismes per a futurs projectes de transcendència, sense que es pretengui que l'opinió dels participants del propi Fòrum sigui hegemònica o monològica.

FRASES CÈLEBRES DE LLEÓ TOLSTOI

1 - La meva felicitat és que sé apreciar el que tinc, i no vull amb excés el que no tinc.

2 - El secret de la felicitat no és fer sempre el que es vol, sinó voler sempre el que es fa.

Pensaments de Liev Nikoláievich Tolstoi (1828-1910), novel·lista rus, profund analista social i moral.

L. Política i seguretat, política global: com volem decidir? - estratègies

L01. ESTRATÈGIES: Sobre els diversos tipus de mobilitzacions

L01.1 Per diversificar les formes de mobilització ciutadana, volem i proposem les següents estratègies:

L01.1.A Elaborar un calendari social d'accions, que sigui una alternativa vàlida d'acció contestatària respecte de l'actual globalització neoliberal.

L01.1.B Generar accions comunes mundials, per a fer efectius alguns canvis claus sobre la base de certs objectius, marcant terminis i suscitant presències públiques simultànies en totes les grans àrees mundials.

L01.1.C Escollir participant el poble alguna acció clau cada any, sobre la qual vertebrar campanyes internacionals. Plantejar consultes transparents i a distància, perquè les organitzacions que regularment s'impliquen en els Fòrums Socials puguin proposar campanyes anuals i prioritzin entre totes una que vulguin donar suport a nivell mundial, i així tractar d'aconseguir major impacte i millors resultats concrets transformadors.

L01.1.D Participar en els processos d'autoorganització de la comunicació i del treball en xarxes, per poder assolir massa crítica, i generar capacitat col·lectiva de presa de consciència.

L01.1.E Apostar per mobilitzacions horitzontals (res més fàcil de corrompre que un líder). Intentar ser milions i actuar junts i solidàriament, encara que no pensem exactament igual, ni avaluem igual les estratègies d'acció.

L01.1.F Afavorir la creació de sindicats transnacionals. Recuperar la capacitat de lluita adaptant-se a les noves realitats, encara que sempre aplicant mètodes no violents, i sempre respectant la dissidència.

L01.1.G A nivell regional o mundial, unificar i sincronitzar accions dels contrapoders ciutadans (sindicats, associacions de consumidors, moviments ecologistes, moviments feministes, organitzacions no governamentals de bé públic). Establir metes intermèdies i realistes, per aconseguir victòries parcials, i així enfortir i seguir creixent.

L01.1.H Reforçar les xarxes de suport a les grans causes, perquè la pressió popular a escala internacional, arribi a un nivell tal que posi als Estats dominants a revisar les seves respectives posicions.

L01.1.I Anar més enllà de la protesta reactiva, i articular una agenda proactiva comú entre els diferents moviments socials: activistes indígenes, feministes, sindicalistes, camperols, activistes pels drets humans, ecologistes, etc. En bona mesura, tots aquests moviments, totes aquestes estructures, es preocupen i donen suport a diferents aspectes d'un repte unitari genèric, que tendeix a la construcció d'un futur global més just i sostenible, i òbviament, l'èxit és interdependent, i requereix un canvi sistèmic i una coordinació global.

L01.1.J Agrupar i unir la ciutadania local de diferents parts del planeta, en coalicions d'organitzacions o de moviments socials, per crear futurs alternatius, rellevants per a les cultures i respectives situacions locals, però en concordança amb un marc global.

L01.1.K Avançar en l'articulació, interconnexió, coordinació, i organització de moviments de base, per crear un veritable contrapoder, i evitar que el que fem des de la ciutadania resulti merament testimonial. El poder del sistema econòmic mundial està molt organitzat i és aclaparador, i en molts casos obté la complicitat dels mitjans massius de comunicació social. Si com a ciutadans des del pla volem incidir, cal que millorem les metodologies d'acció.

L01.1.L Participar en els Fòrums Socials Mundials, Regionals, o Temàtics, com a procés permanent de trobada d'interrelació i treball, entre organitzacions i moviments de tot el món i durant tot l'any.

L02. Sobre com fer-nos conscients de les possibilitats i avantatges de l'agrupament i de la creativitat

L02.1 Per aprofundir la consciència de força de la ciutadania volem:

L02.1.A Promoure accions comunes locals per a la construcció d'una democràcia real deliberativa, així com impulsar àmbits d'intercanvi d'idees i de projectes a diferents nivells. Aquestes accions han de ser eina, metodologia, i acció, de gran importància per construir altres realitats, reclamar altres mons, i construir processos democràtics reals i veritables. L'estat de benestar oportunament va donar els seus bons fruits, però també va fomentar certa passivitat i cert conformisme en la ciutadania, i això ha de ser sanament revertit.

L02.1.B Trobar vies alternatives d'expressió participativa, usant les oportunitats que ofereixen les noves tecnologies, per a processos de decisió cada vegada més complexos, equilibrats, i democràtics.

L02.1.C Prendre part activa de manera deliberativa, apostant pel diàleg (some talk)-i no tant del monòleg (few talk) o de la xerrameca (many talk) -, com a forma de participació ciutadana estructurada, que focalitza l'atenció i clarifica posicions, que escolta i rebutja, i que permet construir solucions operatives.

L02.1.D Assumir funcions de coproducció, legitimació, millora de les decisions i enfortiment del capital social.

L02.1.E Ajudar a la deliberació, participació, i resolució de conflictes, gràcies a fomentar diferents rols, i també donant suport a la divulgació i l'ús d'eines metodològiques.

L02.1.F Construir un teixit social i polític, que articuli diversos tipus de grups, entitats i espais socials, juntament amb les organitzacions socials i comunitàries formalment constituïdes, i juntament amb els governs locals.

L02.1.G Aconseguir que les autoritats locals promoguin i donin suport col·lectius conscients, implicats i crítics, i ofereixin espais per desenvolupar les seves activitats de caràcter social.

L02.2 Pensar i actuar alhora en l'àmbit local i en el global: coordinació i estratègia "glocal".

L03. Sobre la participació ciutadana en el ciberespai

L03.1 Considerem que després d'anys i anys de democràcies fràgils i maniobres, arriba, amb les noves tecnologies de la informació i de la comunicació, la possibilitat de construir al ciberespai el que fins ara no s'ha pogut exercir en la "vida real": Que la pròpia societat civil, que el mateix i sens dubte important poder ciutadà, s'expressi amb llibertat a través de l'opinió independent i heterodoxa dels propis ciutadans, i que les potencialment millors propostes expressades per aquesta via, no caiguin en sac trencat ni quedin diluïdes en una enorme multiplicitat de propostes mediocres, sinó que transcendeixin i circulin i s'avaluin pels tècnics, i fins i tot pels polítics i pels propis ciutadans en general.

L03.2 Considerem que fins ara era molt difícil per als ciutadans expressar la seva opinió sense traves. Les urnes -que ja és molt- s'estan quedant en poc. Ara, amb les tecnologies de la comunicació i de la informació, no podem seguir com a testimonis aclaparats, atemorits, distrets per l'omnímoda influència recreativa i tergiversadora del poder mediàtic i de les cúpules de poder. Hi ha un únic problema que caldrà estudiar, un únic temor que amb intel·ligència haurà de ser vençut. En diversos casos, els ciutadans honestos i ben intencionats tenen por d'assenyalar accions impròpies i corrupcions amb excessius detalls, fins i tot identificant clarament als responsables, perquè temen ser demandats judicialment per dany moral, per injúries i calúmnies, i / o per

figures jurídiques similars . Això haurà de ser estudiat i resolt, ja que en cas contrari l'auto censura deixarà en part emmordassats a un bon contingent de ciutadans.

L03.3 Considerem que la participació de la gent també té lloc en el ciberespai. Milions i milions de persones cada dia exposen els seus punts de vista. Bé podria dir-se que tots ells són ciutadans de les noves democràcies, en les quals el poder d'orientació, de propostes, d'inquietuds de reforma, de valoració, emanarà realment del propi poble i des dels seus bases.

L04. Sobre la força de les accions personals

L04.1 Volem que les persones s'enforteixin perquè es converteixin en ciutadans capacitats i actius, i perquè es desenvolupin com intel·ligents actors polítics, individualment i / o en representació de col·lectius, i que plantegin i de fet exerceixin una democràcia deliberativa i participativa , per tal de transformar els sistemes polítics actuals i els teixits institucionals de base.

L04.2 Volem assumir i suggerir accions orientades als individus, per l'esbós de la construcció d'altres móns possibles. Cal vèncer l'escepticisme i la incredulitat, que menysprea qualsevol acció o iniciativa individual, per intel·ligent que sigui i per raonablement ben plantejada que es trobi, ignorant el poder potencial de la dialèctica creativa, del debat ben conduït, i de les genials inspiracions individuals que de tant en tant sorgeixen a la nostra societat. Es tracta d'en algun sentit afeblir o infiltrar els mecanismes de concentració de poder pel que fa a propostes i resolucions, per tal de consolidar una àmplia base de transformació social i comunitària. Entre aquestes possibles accions puntuals dirigides als ciutadans en general, es destaquen les següents propostes concretes:

L04.2.A Transmetre missatges essencials per a la transformació política, i per al canvi de les actituds de la gent comuna i corrent.

L04.2.B Convèncer a les empreses perquè posin en pràctica criteris de negoci, responsables i ètics. I entre altres coses difondre i donar

suport a la consolidació de la BANCA ÈTICA "o" BANCA SOCIAL".

L04.2.C Promoure la justícia global entre els que prenen decisions (i fer lobby com per a això, en el millor sentit d'aquest terme).

L04.2.D Vincular-se amb grups sensibilitzats sobre aquests temes, per actuar estratègicament i multiplicar els nostres impactes. És preferible no actuar sols, per així no escampar esforços.

L04.2.E Facilitar espais de diàleg intercultural, per afavorir la convivència entre tots, i així poder afrontar millor reptes comuns.

L04.2.F Recomanar sempre el implicació personal en els processos democràtics i en les consultes democràtiques, i en la mesura del possible, sempre acudir a la crida de les urnes, o a les votacions per altres procediments (per més imperfecte i arbitrari que sembli el sistema). Mai deixar de votar, excepte raons justificades de força major. I no descartar del tot el suport personal en militància i / o en vot, a partits polítics petits i / o emergents, ja que la sang nova en política és molt necessària, almenys per a control i per denúncia a nivell dels parlaments, i en general com un efectiu antídote a la corrupció, l'amiguisme, a la adjudicació complaent de contractacions públiques.

L04.2.G Participar en activitats socials i de potencial millora ideològic- social, amb convicció i amb fermesa i amb honradesa, però sempre sense violència i sense picardia distorsionant i sense desqualificacions innecessàries. I gaudir del que es fa, i gaudir del que s'ajuda a construir. Buscar recursos humans i materials, promoure estratègies d'intervenció, i plantejar exemples d'acció directa i de comportaments sempre no violents, perquè d'aquesta manera, perquè amb aquest accionar des de l'individual, aflorin diversitat de bones idees, diversitat d'estratègies sobre com aconseguir objectius.

L04.2.H Promoure que l'opinió i els valors de les persones comunes i corrents, i no només les elits polítiques o a les cúpules

multinationals, influeixin i donin forma a les polítiques que ens governen.

L04.2.I Participar com a voluntaris en organitzacions que treballen per a la transformació de la societat. Participar el més activament que es pugui, en campanyes de conscienciació i en les tasques específiques.

L04.2.J Canviar el nostre estil de vida, per fer-lo més equitatiu i sostenible en el conjunt de la societat. La vida senzilla pot donar tanta o més satisfaccions, que situar-nos en un entorn recarregat de béns i serveis i consumisme, que de vegades més que una aportació, són una molèstia. Calcular la nostra petjada ecològica familiar i individual, i reduir-la a un nivell més sostenible.

L04.2.K Optar per un consum ètic. En la mesura del possible, evitar comprar productes de transnacionals, o en comerços que dirigeixen les transnacionals. Donem també oportunitat als nostres veïns i als nostres connacionals.

L04.2.L Estalviar i invertir èticament. Assegurar que els nostres estalvis o les nostres inversions, no estiguin contribuint a causes injustes, o produccions no amigables amb el medi ambient o amb les pròpies comunitats.

L04.2.M Controlar l'ús dels nostres impostos i donatius per a la cooperació internacional o regional, i per al desenvolupament de l'acció social local. Particularment els ciutadans del Nord haurien de prestar més atenció a com s'utilitzen els seus impostos i donatius, per evitar el que es podria anomenar un "segon colonialisme", i per evitar també distorsions en l'ús dels fons, que finalment tornin als països centrals per exemple en forma de consultories cares i / o innecessàries, i / o per exemple sota la forma de compra d'equipaments que fan servir tecnologies ja abandonades (per ser no amigables amb l'ambient, per ser poc eficients, per tenir massa defectes i provocar massa efectes col·laterals negatius).

L05. Destacant iniciatives heterodoxes i promissòries de relativament data recent

L05.1 Donar suport als Estats emergents en les seves accions diplomàtiques, que aspiren a reequilibrar el poder en el si del Consell de Seguretat de les NNUU

L05.2 Amb totes les dificultats i errors que és d'imaginar, països de l'Amèrica Llatina estan fent passos qualitius en la construcció d'estructures democràtiques més participatives. Donar suport aquests esforços, donar-los a conèixer en forma més àmplia, i enriquir aquestes iniciatives de totes les formes possibles.

L05.3 Donar suport a les aliances econòmiques, culturals, i polítiques, especialment en el nivell regional, ja que són una bona manera d'enfortir-se per poder fer front als grans poders internacionals.

L05.4 Donar suport a les forces socials emergents: els moviments feministes, els moviments indigenistes i de afro -descendents, els moviments socials i / o de bé públic, els moviments ecologistes, les associacions de consumidors, i també certes fundacions d'origen autòcton.

L05.5 Donar suport a la reorganització de l'equilibri internacional, amb iniciatives que siguin independents dels actuals grans centres internacionals de poder, amb iniciatives que donin més pes als països del anomenat Tercer Món, i també que donin a aquests països major incidència en la presa de decisions a nivell mundial.

L05.6 Donar suport a la difusió i possible aplicació del "Consens de Barcelona". El nucli central que participa en l'actual elaboració de l'esmentat conjunt de recomanacions, està molt bé que incideixi en aquesta temàtica a través de "pluja d'idees". Encara que possiblement, i per resoldre en definitiva què cal retenir i què cal eliminar per a la declaració final de l'esmentat decàleg i les seves successives revisions, i com concretar una millor redacció, seria potser millor un "COMITÈ DE REDACCIÓ I DE SELECCIÓ

DE PROPOSTES", amb uns pocs integrants que poguessin donar una bona dedicació a nivell individual a aquesta qüestió.

FRASES CÈLEBRES DE LLEÓ TOLSTOI

1 - La meva felicitat és que sé apreciar el que tinc, i no vull amb excés el que no tinc.

2 - El secret de la felicitat no és fer sempre el que es vol, sinó voler sempre el que es fa.

Pensaments de Liev Nikoláievich Tolstoi (1828-1910), novel·lista rus, profund analista social i moral.

Quina societat imaginem i volem? Quina societat desitgem i necessitem?: Valors, visions, objectius generals

M. El món que volem, el món que desitgem

M01. VISIONS MODELS: Referències generals

M01.1 Les persones en diferents països i regions provenen de diferents cultures i entorns. En conseqüència, hauríem d'actuar i planificar amb l'atenció d'acord amb els diferents contextos i a les diferents situacions. Diàleg, cooperació, comprensió, i respecte mutu, possiblement vet aquí les principals claus.

M01.2 Ens hem d'iniciar per un canvi local, per així crear contagi i reacció en cadena, a fi d'intentar obtenir un impacte global positiu. Per totes les vies possibles, les persones han de unir-se i consensuar objectius comuns. Una bona consigna pot ser: "Actuar localment i pensar globalment". La gent hauria de tenir orgull en fer propostes elaborades i coherents, i potencialment útils. I la gent hauria de sentir-se molt satisfeta, al poder dur a terme algunes d'aquestes propostes com a mínim en alguns entorns locals.

M01.3 Reconstruir una relació íntima amb la natura i regenerar relacions socials harmonioses, que per cert requerirà accions de llarg termini. La protecció de la natura és un assumpte prioritari, però no ho és menys l'harmonia de les relacions humanes en el si de les comunitats. Cert, si ens disputem més enllà del que és raonable, si no aconseguim consensuar encara en qüestions bàsiques, si cadascú mira el seu interès personal molt més enllà que l'interès general, en veritat estarem condemnats pel que fa al futur de l'espècie.

M01.4 La violència en els seus diferents aspectes és la nostra més perillosa enemiga. Necessitem reconèixer la violència en totes les seves formes: violència estructural i sistèmica (cultural, epistemològica, econòmica), i violència ecològica i psicològica (de gènere, de domini, de menyspreu cap a l'entorn natural). Actuar amb coherència en relació amb aquest assumpte no serà una tasca fàcil, ja que la humanitat va sentint i convivint amb la violència des de fa molt de temps, des de les pròpies èpoques de l'home primitiu.

M01.5 Hem de treballar per la pau entre els països i també en el si de les pròpies comunitats. La pau no s'imposa sinó que més aviat s'ha de reconèixer que es construeix. Per cert, tampoc hem d'oblidar la necessitat d'aconseguir certa harmonia entre els humans i la resta de les espècies vivents. Molt cert, hem de ser prou hàbils, intel·ligents, i creatius, com per a substituir la guerra, la violència, i el conflicte, per pau, harmonia, i acord.

M01.6 Els nacionalismes, quan són exacerbats, quan inciten al fanatisme, quan són intolerants, tenen molts més aspectes negatius que positius. Hem de promoure i construir una veritable consciència planetària, un arrelat sentiment que tots els humans i éssers vius d'aquest món estem connectats i som interdependents, i llavors per tant, hem de comprendre que el benestar de tots està interlligat i interrelacionat amb el benestar de cada un individualment considerat. Formem part d'una piràmide de vida, en la qual cada element té la seva importància, i aporta estabilitat al conjunt. I l'home, per egoisme, per considerar-se d'una intel·ligència mal entesa, per entendre potser que és l'espècie escollida, sens dubte en algun sentit trenca aquesta natural harmonia.

M01.7 És d'urgent necessitat centrar-se en una millora substantiva de l'estructura social, ja que per millors intencions que es tinguin, poc es pot fer en un entorn caòtic i desordenat. Hem d'actuar amb intel·ligència i amb prudència, de manera que els canvis ens portin a una societat més justa i més equilibrada, tant en l'àmbit local com en el global.

M01.8 Disposem d'un únic planeta on floreix la vida i on pot prosperar la nostra espècie, almenys de moment. I en el segle XXI el món es presenta com un llogaret global, i les nostres iniciatives respecte al seu futur han de partir i preocupar tant del local com del global. El món és la nostra casa, i entre tots hem de coordinar esforços per ordenar i protegir aquest nostra llar comú.

M01.9 Necessitem ser una col·lectivitat global, que per sobre de moltes coses respecti la vida i la diversitat. Necessitem ser una

societat, que treballi per l'afirmació de la vida, enfortint els seus valors, les seves formes, les seves estructures.

M02. VISIONS MODELS: Món que desitgem

M02.1 La nostra societat ha de promoure respecte entre els pobles, entre les comunitats, entre les nacions, entre els països. La nostra societat ha de promoure un desenvolupament equilibrat i just a la geografia. No més contundent fragmentació geogràfica entre món desenvolupat i món perifèric.

M02.2 Anhelem i desitgem un entorn comunitari on tots puguem satisfer les nostres necessitats bàsiques per a la supervivència: benestar general i alegria de viure, família, amicitat, pertinença, llibertat, identitat, cultura, ocupació, diversió, seguretat, justícia.

M02.3 Volem un planeta que proporcioni els recursos suficients per a tots els habitants d'aquest món, a través d'una gestió racional i sostenible dels recursos naturals.

M02.4 Volem una societat on només l'intel·lecte humà prevalgui en el millor sentit del terme, com a element diferenciador principal entre els éssers humans. Volem un ordenament polític, institucional on no hi haurà lloc per apetits destructius i dominadors d'una nació sobre les altres. Volem un Govern Mundial precisament per poder millor resoldre els conflictes entre nacions i entre països.

M02.5 Volem que es perfeccioni la democràcia com a sistema de govern, ja que amb tota certesa l pateix de certes mancances que poden i han de ser millorades. I volem que aquest sistema s'imposi en totes o en la majoria de les nacions del món, sense deixar espais a les tiranies i als absolutismes.

M02.6 Necessitem un món en pau, racional, unit, solidari, en què es trenquin les barreres entre les nacions, i on cadascú pugui viure amb dignitat i en llibertat, allà on es trobi, on va néixer, o on va emigrar a la recerca d'un futur millor. Necessitem un món en relativa harmonia i equilibri: "Et in terra pax hominibus bona

voluntatis".Necessitem pobles que coneguin la seva història i es sentin orgullosos de ella. Necessitem pobles desitjosos de viure les seves respectives cultures i les seves particulars maneres de subsistència, però que tinguin un profund respecte pels valors, per les cultures, i per les realitzacions dels seus veïns.

M02.7 Necessitem comunitats on les persones tinguin un profund respecte per l'entorn natural, i en cap sentit agredeixin a la "mare terra" que els alimenta i els acull. Necessitem viure en equilibri i harmonia amb la natura.

M02.8 En molts àmbits s'assenyala la globalització com una caixa de ressonància que amplifica els nostres mals. És cert, el progrés dels transports i de les comunicacions, indubtablement han empetitit la nostra societat, en el sentit que s'han trencat ancestrals aïllaments, i que s'han enderrocat incòmodes barreres. Això ofereix enormes i noves possibilitats, encara que també conté greus perills. Els invents i els progressos ara es difonen molt més ràpidament, però així també arriben molt més lluny les accions de maldat que lamentablement tanquen molts cors humans. Els efectes negatius que s'observen pel fenomen de la globalització, no són quelcom intrínsec a aquesta, sinó que es produeixen perquè hem deixat desenvolupar aquesta tendència sense adequadament preparar-nos per aquesta nova realitat, sense pensar racional i adequadament en les "causes i conseqüència "que es produirien. Amb la globalització sembla imposar una uniformització de la cultura, però això és resultat que no hem sabut defensar com es deu a la diversitat cultural. Ens indignem per l'existència i el desenvolupament dels anomenats "paradisos fiscals", però res fem per canviar l'actual naturalesa dels diners, orientant les reformes financeres i fiscals cap a l'ús de monedes nominatives i informatives de transaccions. Hem de convèncer: En el futur haurem de conviure amb la globalització, però això ho podrem fer en una forma harmoniosa i per altres profitosa. Al "poblet global" també molts mons són possibles. Al "poblet global" moltes coses podran ser sanejades.

M02.9 La protecció de la vida de les espècies i el manteniment de la diversitat biològica, és un valor suprem que ha de ser defensat. I en

particular, la vida humana també mereix tot la nostra consideració i el nostre respecte.

M02.10 Desitgem éssers humans que no discriminin a altres sobre cap base, que sempre persegueixin finalitats justes a través de mitjans justos, i que tinguin el valor i l'astúcia per buscar la "Veritat" i la "Justícia" i el "Equilibri" , per camins de no violència i de no imposició.

M02.11 Volem i anhelem que tots els éssers humans tinguin possibilitats i dret a gaudir de la vida i a integrar una família, a viure bé dins de certs paràmetres i a ser feliços, i amb obligació moral de també desitjar i propiciar la felicitat i el bon viure dels seus congèneres. A cada instant de les nostres respectives existències, i cada vegada que puguem, i cada vegada que trobem camí, hem de combinar intel·ligentment aprenentatge, docència, equitat, llibertat, fraternitat, solidaritat.

M02.12 La nostra espècie, del homo sapiens (humans que pensem i sabem), ha d'aprofitar els progressos i descobriments així com les seves estructures socials, i orientar cap a noves etapes de vida social, amb major equilibri i harmonia amb la natura, i amb més fraternitat i solidaritat en la vida de relació. Certament l'homo sapiens té múltiples i variades característiques, ja que és homo faber (humans que fabriquen), i també homo ludens (humans que juguen), i també homo politikon (humans socials i polítics). El homo sapiens destaca el món de la vida i del coneixement, mentre que el homo faber s'interessa particularment per el món del treball, i per cert mentre que l'homo ludens al·ludeix a la diversió i a l'estat de felicitat i benestar amb si mateix. I òbviament, en aquesta enumeració no podia faltar l'homo politikon destacant les característiques socials i polítiques de l'espècie, i l'homo oeconomicus que fa referència a la cooperació i al 'intercanvi en part controlat per un invent social anomenat diners. En tant espècie, o canviem cap a una etapa superior, o correm el risc d'una possible extinció.

M02.13 Els genuïns valors de "Identitat" (cultura), "Seguretat" (social i política), i "Sostenibilitat" (medi ambient i economia), ens

porten a qüestionar les formes històriques del "Estat" i el "Mercat", amb certesa avui exacerbades per les concepcions neoliberals que beneficien i prioritzen l'especulació i el poder. Però no ens enganyem, no identifiquem falsos enemics, avui dia els avenços científics i tecnològics, i particularment les anomenades "tecnologies de la informació i de la comunicació" (TIC), perfectament permeten redefinir "Estat" i "Mercat", de manera que l'entramat social resultant compleixi una àmplia i destacada funció social, en lloc d'actuar de laçai de l'especulació, i de la concentració del poder i de la riquesa.

M02.14 L'adopció de nous símbols de valor i de noves formes d'intercanvi, redistribució, i gratuïtat, és un dels reptes més importants a què ens enfrontem en aquest Tercer Mil·lenni, inicialment signat de fraus, bombolles financeres, crisis regionals i globals, i per cert amb grans desequilibris en la distribució del poder i de la riquesa. Siguem creatius. Siguem innovadors. Siguem actius en la formulació de propostes. No tinguem por de canviar. Heus aquí algunes bones idees en atapeïda síntesi, i en un format de sintètic i estès decàleg: (1) Moneda telemàtica, com a resposta a una enginyeria monetària complexa i irracional, que ara per ara és la medul·la dels desviaments fraudulents i de l'explotació social, (2) Tributació automatitzada en càlcul i en recaptació, (3) Contractació digital amb compliment automàtic o semiautomàtic d'obligacions dineràries; (4) Seguiment de llargues cadenes de transferències financeres; (5) Govern digital, govern electrònic, (6) Democràcies més democràtiques, equitatives, racionals, i justes; (7) Justícia renovada i perfeccionada, entre altres coses amb noves formes d'establiment de proves; (8) Seguretat social automatitzada, sense evasió ni morositat, i amb pressupost equilibrat, (9) Economia especulativa i economia subterrània gairebé totalment desplaçades per l'economia productiva; (10) Desenvolupament de serveis socials de suport a les famílies i als més febles, i també gran desenvolupament d'altres serveis comunitaris; (11) Humanització dels sistemes penitenciaris, bàsicament obtinguda gràcies a l'enorme reducció de la delinqüència i de les il·legalitats; (12) Gran millorament de la seguretat ciutadana; (13) Desenvolupament d'una administració digital molt detallada, informativa, estandarditzada, i

generada a molt baix cost, tant a nivell de les administracions públiques i dels grans organismes, com a nivell empresarial i fins i tot a nivell familiar; (14) Profunda reforma dels sistemes bancaris nacionals, amb l'establiment d'institucions bancàries públiques i privades molt automatitzades, i gairebé sense personal; (15) Creació dinerària totalment monopolitzada pels Estats, i amb desplaçament en aquesta matèria de les institucions bancàries privades; (16) Nou ordenament financer internacional, i profundes reformes en les institucions sorgides dels Acords de Bretton Woods; (17) Creació i perfeccionament de un govern mundial i d'una justícia internacional; (18) Creació d'una veritable moneda internacional per a la regulació dels intercanvis entre països, en acord amb les idees i propostes oportunament concretades per Lord John Maynard Keynes i per Agustí Chalaux de Subirà; (19) També establiment d'un sistema tributari mundial, perfeccionant l'anomenada "Taxa Tobin" i inspirat en aquesta proposta, i establert per cert sobre la base de l'espècie monetària internacional; (20) Reforçament de l'educació a tots els nivells i a totes les edats, incloent aspectes humanístics, científics, i tecnològics, i emfatitzant per cert en l'educació en valors; (21) Particular desenvolupament d'una ètica i d'una educació per a la convivència, tant dins de la pròpia espècie com en relació a la naturalesa; contenció i crítica al consumisme, amb l'orientació donada per "Decreixement"; (22) Plena vigència d'una madura i efectiva societat telemàtica, obtinguda lentament, per aproximacions successives i per ajustos successius, i amb avanç eventualment diferent a la geografia.

M02.15 Milers d'anys de civilització agrícola, antiga herència i saviesa, ens han ensenyat a prestar atenció al "desconegut" de la naturalesa, així com al que "imprevisible" de certes reaccions de persones amb les quals no estem familiaritzats.

M02.16 Necessitem un món en què les nocions de progrés i de desenvolupament, siguin reformulades de manera particularment profunda, de tal forma que es puguin conèixer clarament les noves realitats i les noves problemàtiques del món contemporani, incloent qüestions tan importants com la protecció del medi ambient, la justícia social, la dignitat humana, la disminució de les desviacions

provocats per l'anomenada economia de paper, i l'eradicació o enorme disminució d'activitats il·legals com ara el narcotràfic, el contraban d'armaments, els robatoris i les rapinyes, la comercialització informal i subterrània, la defraudació impositiva, el incompliment contractual, etc.

M02.17 Anhelem una societat que sigui més racional, més solidària, més equitativa, més equilibrada pel que fa a oportunitats brindades a cadascú, i amb millor sistema educatiu. I perquè això sigui factible, obligadament hem de reduir desviaments indesitjats, com ara per exemple il·legalitats, delinqüència, corrupció, especulació, narcotràfic, tràfic d'armes i d'influències, defraudació tributària, prebendes i avantatges infames.

M02.18 Hem de posar a l'ésser humà i a les necessitats bàsiques de les comunitats humanes del planeta, al centre de les preocupacions polítiques, mediàtiques, i ciutadanes, a escala nacional i també a escala mundial. Totes les persones i totes les comunitats humanes s'haurien de preocupar i incidir en aquest procés.

M03. VISIONS MODELS: Estratègies aplicables per la ciutadania; pensar globalment i actuar localment

M03.1 Necessitem nous i dinàmics espais d'interlocució accessibles a la participació de les bases, que en particular s'allunyin dels vicis i de les limitacions que tenen els espais de discussió global actuals, i que, en general, polititzen i esbiaixen els debats dels grans temes d'interès per a la humanitat. La creació d'aquests espais de participació intervinguda i directa, donarà lloc a una veritable connexió entre el global i el local. Naturalment, així es podran fer visibles globalment les problemàtiques sensibles en l'àmbit local, i també les conclusions locals eventualment podran arribar a ser un element orientador dels àmbits globals d'anàlisi i decisió.

M03.2 "Pensar globalment des d'una perspectiva local", vol dir que perfectament podem adoptar i promoure una visió general de desenvolupament sostenible, i integrar propostes i accions també en les nostres pràctiques diàries; òbviament, els diferents actors estan

limitats per les seves pròpies condicionants, encara que aquestes restriccions no tenen perquè generar una veritable carència en les propostes finalment retingudes, perquè així es podran tenir en compte diversos punts de vista. "Actuar localment" vol dir que tota acció política també té significació a nivell local, corresponent principalment a les forces locals per ocupar-se d'això. No importen només les nostres paraules i les nostres accions, sinó que també compten les nostres intencions i les nostres respectives consciències.

M03.3 "Pensar globalment i actuar localment", es mostra com un eix bàsic en el desenvolupament d'alternatives polítiques, per a la construcció d'un món millor, més equilibrat i més equitatiu i més just. Però atenció, aquesta estratègia ha d'afrontar una altra de semblant estil adoptada per molts poderosos al voltant del món, que per concertació o de fet promouen el lema "Pensar localment i actuar globalment".

M03.4 Pensar local és tenir en compte els recursos propers disponibles, i actuar global és orientar les nostres accions pensant en el present i el futur tant dels que tenim a prop com dels que estan lluny, perquè definitivament, el planeta és un de sol, i en conseqüència és imperiós que actuem coordinadament i solidàriament, ja que cada un de nosaltres té una quota part de responsabilitat.

M03.5 En intentar formular un marc general d'actuació, el més important i rellevant és poder trobar els elements bàsics que poden arribar a ser centrals i mobilitzadors, perquè toquen qüestions neuràlgiques.

N. Pluja d'idees: Orientacions i valors que es podrien compartir

N01.1 Més que propugnar un conjunt de valors universals i molt ampli, hem de reafirmar i enfortir els drets humans fonamentals: alimentació i salut, vida amb dignitat, educació, habitació i abríc, respecte social i solidaritat, justícia, seguretat, llibertats. Els drets humans no han de ser lletra morta per a molts; hem de trobar camins perquè tots els éssers humans sobre el nostre món, puguin gaudir raonablement del nucli central i bàsic dels drets humans. I per cert, també hi ha d'haver un cert reconeixement orientat a la pròpia existència dels pobles i de les seves respectives cultures. Hem d'estimular accions que afavorir el reconeixement i respecte dels valors humans i culturals rellevants en cada context local o nacional.

N01.2 Els nostres valors reals no són aquells declamats en els nostres discursos, siguin aquests senzills o molt elaborats, ni aquells defensats amb vehemència, loquacitat i brillantor en els fòrums internacionals, ni tampoc aquells expressats en ressonants declaracions solemnes, amb pretensió de universals o generals. Els nostres veritables valors són, i només són, aquells veritablement presents en les nostres pràctiques quotidianes, en la vida familiar, en les activitats professionals, en els intercanvis socials, en la mateixa vida política i jurídica, i també en el context de la diplomàcia internacional. Som els éssers polítics que fem el que fem. Som el que acceptem, el que rebutgem, el que concedim, el que qualifiquem de bé o de mal, i d'acceptable o censurable, el que prometem i complim, el que prometem i neguem, el que acceptem sense rebel·lió i sense si ni tant sols donar una mà al necessitat o al injuriat.

N01.3 La diversitat de valors i de paradigmes, ha de ser un element constitutiu i acceptat en la comunitat humana mundial, tenint cura que es compleixin certs requisits bàsics, per exemple vigilant que cap d'aquests valors i d'aquests supòsits atempti contra la dignitat dels semblants, ni molt menys que s'empari en definicions maniquees de cultura i de moral i de creences i d'ètica

comportamental. Però dins d'aquest cànon, dins d'aquest marc referencial, sempre s'ha de promoure l'amplitud i la tolerància, i sempre s' haurà de protegir i recolzar la diversitat, així com els elements ancestrals culturals més destacats i significatius dels diferents grups humans avui dia presents o existents en algun moment, els que no són patrimoni d'uns pocs sinó que són patrimoni de tots nosaltres, i són patrimoni de tota la humanitat.

N01.4 S'ha de promoure el "bon viure" per a tota la humanitat, i en el sentit més ampli i generós possible. I com un dels valors més importants, es destaquen el benestar i el confort i la seguretat, però no en un marc de consumisme material desenfrenat, sinó amb una marcada orientació a la simplicitat i a la raó, en l'entès que vivim en un planeta finit, i en el entès que també hem d'atendre almenys les necessitats mínimes o bàsiques de tots els habitants d'aquest planeta. I mereixen especial atenció les necessitats immaterials dels humans, idioma, família, educació, cultura, participació en el quefer polític i social, oportunitats per al desenvolupament de les potencialitats intel·lectuals, artístiques, espirituals, ètiques, i literàries, així com àmplies facilitats per a la construcció de sentiments i d'afectes en l'entorn familiar i / o social.

N01.5 La no violència activa s'ha de prendre com a principi coherent, i aplicable per a la transformació del món. La no-violència activa és el camí per a la construcció d'una pau justa, veritable i estable, sense presses de cap tipus, ni físiques, ni psicològiques, ni estructurals, ni econòmiques, ni polítiques ni militars. La no violència activa ha i es pot promoure des de l'individual, i en el dia a dia. Tots junts hem d'aprendre a dir prou en aquells casos justificats. Tots junts hem de lluitar contra totes les formes de dominació, de discriminació, d'exploatació, de submissió, de degradació, i de corrupció. Tots tenim dret a ser escoltats, i tots tenim dret a potenciar els nostres ideals i els nostres projectes, però en un marc de respecte generalitzat, i renunciant a la violència, a la imposició i a les amenaces, ja que la violència sol generar més violència, i les arbitrarietats solen propiciar noves arbitrarietats, i l'exploatació i la submissió solen promoure el revengisme. Hem d'estar alertar, i sistemàticament hem negar-nos a cooperar amb les persones i les

organitzacions que promouen algun tipus de violència i d'explotació i de discriminació. Tinguem una actitud individual, activa constructiva i no destructiva.

N01.6 No fem la de l'estruç. No ens fem els desentesos, doncs des de l'individual també hem d'assumir plenament les nostres responsabilitats. La diversitat sociocultural i la biodiversitat, són un valuós patrimoni de la humanitat, i com a tals els hem de defensar en tots els àmbits en què puguem actuar, tant en els grans aspectes com en els que a primera vista puguin semblar insignificants. Mai hem d'oblidar que en determinades condicions també pot actuar "l'efecte papallona".

N01.7 Tots els humans som subjectes amb drets. I de forma anàloga hem de considerar a la pròpia naturalesa.

N01.8 La pluralitat cultural és un dels patrimonis importants de la humanitat. Amb fermesa defensem aquest actiu, defensem aquesta riquesa d'interculturalitat, enfront de les tendències civilitzadores uniformadores i globalitzadores.

N01.9 Ha de tenir prioritat la preservació i la defensa d'una vida digna per a totes i tots, i també la protecció de la pròpia mare naturalesa així com d'una sana ecologia. El que hem assenyalat ha de constituir un principi ètic que orienti totes les accions i intervencions humanes, i també perquè sigui font d'inspiració per a l'organització de les institucions comunitàries, i per a l'elaboració i formulació dels paradigmes socials.

N01.10 Preservar la pau i promoure la no violència és el fonamental. Els principis orientats a la pau i a la no violència, s'han de constituir en rectors de les accions humanes, s'han de recollir en els objectius de les institucions comunitàries, i han d'estar presents en els paradigmes socials que guien el nostre comportament.

N01.11 La justícia social ha de ser el nostre nord. La justícia social ha d'estar entre les nostres principals preocupacions. Tractem de donar resposta, almenys en algun sentit, a la injustícia social en el

món, i a la pròpia degradació del nostre entorn natural. Primàcia certament ha de tenir la reparació de danys greus a la gent, a les comunitats, a la natura. Les classes obreres, els grups camperols, les minories ètniques o de gènere, els desposseïts, els desocupats, els minusvàlids, els nens, estan entre els nostres grups més febles i compromesos. Però també amb urgència hem de prendre dràstiques mesures de conservació del medi ambient, i atenuar l'espoliació neocolonial de recursos que pateixen les anomenades zones perifèriques o zones en desenvolupament. I en el social, òbviament ens hem de preocupar molt especialment per la mà d'obra barata que crea situacions pròximes a l'esclavisme, així com per la aberració que significa la mà d'obra infantil, i pel desenvolupament de tasques perilloses sense que hi hagi adequades i efectives mesures de seguretat.

N01.12 Hem de superar la violència i la desconfiança entre pobles, entre classes, entre sectors, entre grups socials, entre diferents comunitats lingüístiques, on interessos de domini i abús sovint recullen odi, ressentiment i rebel·lia, i on el simple desconeixement i la simple ignorància indueixin el temor i la suspicàcia.

N01.13 La seguretat no pot dependre únicament dels cossos institucionalitzats de força i de defensa, i d'una justícia que dissuadeix a través de les penalitzacions. Hem de practicar la intel·ligència tàctica i l'enginy, la prevenció, l'educació, la reeducació, la persuasió i la solidaritat. Per diferents vies hem de vèncer les desconfiances i els ressentiments. I hem de ser generosos amb les oportunitats que es brinden, ja que no hem de forçar situacions de penúria i estretor des de les que s'observin poques sortides. Hem d'organitzar el nostre aparell social, de manera de minimitzar les injustícies, de manera de reduir la impunitat, de manera de no posar un vel d'ignorància i d'oblit respecte de les faltes comeses.

N01.14 El respecte pels semblants, el desig sincer d'aportar al bé comú i al millorament del constructe social, la bona disposició per el treball en equip, vet aquí les premisses amb les que hauríem d'orientar les nostres accions. El nostre comportament individual hauria de resistir-se a deixar-se guanyar per egoïsmes exagerats, que

en definitiva la majoria de vegades condueixen a la ineficiència, a la imposició d'uns sobre els altres, a la manca de solidaritat i de comprensió.

Hauríem de desenvolupar les nostres tasques amb honradesa, amb transparència, en un nivell d'excel·lència, i si és possible com a treball de grup, com a resultat d'aportacions de diferents fonts.

N01.15 Hem d'enfortir la cultura de la pau, per prevenir la violència, la intolerància, la injustícia, la desigualtat, i per tal de superar el culte a la guerra. En la majoria dels casos, la guerra no soluciona problemes sinó que els crea. La cultura de la pau ha de ser vista com l'essència d'una nova civilització global, basada en una sana identitat interior, i en la tolerància a la diversitat exterior. El floriment de la cultura de la pau, induirà en nosaltres el predomini de la raó, i del sentit comú, en detriment del conflicte, de la intolerància, de la violència, de la incomprensió, de la manca de diàleg. La cultura de la pau proveirà les bases de suport per a un món estable, feliç, progressista, i pròsper per a una gran majoria d'habitants del planeta.

N01.16 El treball per la pau és un procés continu, i cada un de nosaltres pot donar la seva aportació perquè això avanci. La pau es construeix des de posicions de govern, i també en el dia a dia, i també des de les bases. Quan haguem avançat efectivament darrera d'aquest objectiu aconseguirem que el nostre món sigui un millor lloc per viure. En el fons, la llavor de la pau existeix en tots els éssers humans, però perquè germini i floreixi, ha de ser nodrida, cuidada i promoguda per a tots nosaltres, tant en forma individual com col·lectiva. La pau no pot ser imposada des de fora, sinó que ha de ser sentida i construïda des de dins.

N01.17 Els diners que guanyem i la destinació que els hi donem, reflecteixen l'escala de valors que tenim sobre l'abundància i l'escassetat de recursos al planeta. Comprar massa "barat" pot significar generar menys ocupació i menys treball en el nostre àmbit local, alhora que sostenir treball esclau allà lluny, i/o al mateix temps dilapidar recursos naturals aquí i allà. Els diners i els preus tenen més sentit de realitat que el que sembla que tenen.

N01.18 Els processos de canvi realment importants, són els que encarem, generem, i implantem, orientats a aconseguir arribar a una societat idealitzada, a una organització social desitjada i presa com a meta. Els canvis simplement adreçats a superar situacions conjunturals incòmodes, els canvis que no són de fons, els canvis que només busquen modificar certes coses perquè tot segueixi més o menys pels mateixos procediments de sempre, certament no són substantius, i fins i tot en algun sentit són un retrocés, ja que donen aparença de solució a situacions que en realitat prolonguen un incongruent i negatiu continuïsm. No hi ha altra: Ens hem d'orientar a pensar i assajar processos de canvi que realment siguin profunds i substantius, i que siguin un veritable punt de partida per reedificar una nova societat, una nova organització social molt més equilibrada i justa i transparent que l'actual, una nova comunitat mundial més igualitària, participativa, i inclusiva, i també més democràtica, i amb recursos i oportunitats més equilibradament distribuïts en la geografia i en el cos social. Formem part d'una generació que ha de mostrar valentia i creativitat, per enfrontar dificultats, i per debilitar o derrotar concepcions i paradigmes actualment dominants i encara no caducs, però que haurien de ser desplaçats per parcials, per injustos, per ineficients, per problemàtics.

N01.19 A la nostra reconstrucció i millora de l'entramat social, ens hauríem de inspirar en els valors de les antigues societats matriarcals, que van florir en relativa harmonia i pau entre els mil·lennis 8-5 abans de l'era cristiana, particularment en els Balcans i en la conca del riu Danubi. Per cert, no es tracta de retrotreure'ns en el temps a la vida simple i natural d'aquells llunyans dies, i a les primitives estratègies de supervivència llavors aplicades, sinó en imbuir en les nostres relacions socials els valors de cooperació, complementarietat, solidaritat, preocupació i cura del semblant, respecte social, honestetat, que en els fets contenien o reduïen la violència, la competència, la confrontació, la voracitat i acumulació desenfrenades. I el que hem dit que és factible avui dia, gràcies als enormes avenços realitzats en quant a ciència, tecnologia, i coneixements, i gràcies a les tecnologies digitals de la informació i de la comunicació que amb certesa potencien l'ésser humà actual en

quan a cultura, formació humanística i social, força laboral, i capacitat de proposta.

N01.20 En comptes dels nacionalismes i orgullosos localismes que en molts casos presenten notoris desviaments, necessitem i desitgem que es desenvolupi una veritable consciència planetària, a través de la qual es reconegui que tots els éssers humans i tots els éssers vius d'aquest món , estan molt interconnectats entre si i són de fet mútuament dependents. Certament, el benestar general està molt lligat al benestar de cada un de nosaltres, i al benestar i èxit de cadascuna de les espècies existents.

N01.21 No hem de menysprear les nostres arrels culturals. Hem de rescatar, mantenir viva, i encara perfeccionar i aprofundir, la nostra saviesa ancestral, herència d'antigues civilitzacions agrícoles, que lluny d'estar totalment superades, encara tenen secrets a revelar, encara tenen ensenyaments a transmetre, encara destaquen elements que poden integrar-se al nostre actual i futur teixit social.

N01.22 Els valors tradicionals no han de ser menyspreats o desplaçats. Els valors tradicionals han d'estar en el centre de la nostra tradició espiritual global, encara els que es deriven de les antigues religions amb les seves particulars i molt peculiars cosmovisions, que entre altres coses consideraven l'univers i la vida com sagrats o divins. Tota creença religiosa, tota cosmovisió, també té implícita una sèrie de valors espirituals, ètics, i comportamentals, que no han de ser menyspreats o minimitzats. Per només citar un exemple, recordem que "Ubuntu" (bastant pròxim al "Muntu" de la filosofia bantu-rwandesa) significa en la cultura africana "Humanitat cap als semblants", o "Existeixo perquè tu existeixes", o fins i tot "Existència senzilla i facilitada ", o encara " Força universal vital que es manifesta en tot el que existeix ", i inspirant-se en aquests valors fins i tot s'ha desenvolupat un sistema operatiu per a ordinadors anomenat Ubuntu-Linux, que actualment està tenint un fort desenvolupament.

N01.23 Individualment podem tenir bones idees en relació a la possible construcció d'un món millor, a la possible millora del

nostre teixit social, per així obtenir una societat més justa i equilibrada. I això està bé. I això està molt però molt bé, ja que en major o menor mesura, tots nosaltres som responsables pels encerts i desencerts que es cometen en relació al nostre desenvolupament social, i tots podem i hem d'aportar el que puguem, perquè les coses s'encaminin, perquè les coses es desenvolupin millor. Tots ens hem de sentir preocupats. Però siguin quines siguin les nostres propostes, en línies generals hem de valorar i incloure la solidaritat i la reciprocitat en les interrelacions humanes, preservant la cohesió en les accions. Entre nosaltres no hauríem d'anular parcialment els nostres esforços, i això requereix coordinació, i això requereix orientacions comuns.

N01.24 La globalització neoliberal sempre serà arrogant i egoista, necessitem una alternativa que sigui humil i considerada. Hem de posar a l'ésser humà i els seus drets i interessos, com l'únic criteri pertinent a les nostres respostes pel que fa al futur de la nostra veïnatge universal. Dos valors ens han de guiar: (1) el principi de la igualtat plena entre tots els éssers humans, i (2) el principi de la solidaritat global.

N01.25 Som optimistes, i pensem que un món millor és possible. Moltes han estat les catàstrofes apocalíptiques que s'han pronosticat al llarg de la història, i la realitat posterior s'ha encarregat de desmentir aquestes conseqüències tan negatives i nefastes, ja que la nostra societat com a tal fins ara sempre ha aconseguit trobar formes de prevenir-les o atenuar-les. Prenem com a exemple el cas de Thomas Robert Malthus (1766-1834), qui en el seu moment va estudiar el creixement de la població i paral·lelament el creixement de la producció alimentària, i en el seu "Assaig sobre els principis de la població" va predir fam i problemes socials cap el canvi entre el segle XVIII i el segle XIX va fer vaticinis que com sabem no es va complir. Cert, avui dia hi ha una sèrie de problemàtiques i de desviaments que semblen que s'accentuin cada vegada més, i que deterioren la qualitat de vida de vastos sectors de població, i molts economistes, i fins i tot molts organismes internacionals com la FAO emeten importants crits d'alerta. Per cert no està gens malament encarar seriosos estudis prospectius, per tal de posar

millor de relleu les problemàtiques que ens afecten i les seves possibles evolucions. Anticipar, planificar, analitzar, vet aquí bones eines amb les quals enfrontar al futur. Potser un dels principals desviaments que avui dia ens afecta, és que els humans ens hem tornat molt egoistes, i paral·lelament és que la riquesa i el poder tenen tendència a concentrar-se en cada vegada menys mans. I una bona resposta a aquesta situació, podria ser insistir cada vegada més en l'educació, tant en les àrees científiques i tècniques, com en les temàtiques humanístiques, i com també en la transferència de valors (solidaritat, compassió, cooperació, complementarietat, comunicació oberta i generalitzada, en un món cada vegada més interdependent). És cert, avui dia certs desviaments sembla que s'han accentuat, però com a resposta, hem d'insistir en una molt àmplia i generalitzada comunicació social (per via Internet i també per altres mecanismes idonis), per entre tots i amb les idees i aportacions de tots, intentar resoldre les nostres problemàtiques més greus.

N02. PLUJA D'IDEES: Valors de referència que es podrien compartir

N02.1 Defensa dels drets humans: Respecte, Igualtat, Llibertat; Equitat, Justícia; No discriminació; Inclusió.

N02.2 Compassió, coratge, creativitat, autenticitat, dignitat, iniciativa, participació, capacitat de proposta, honestedat.

N02.3 Inclusió, dignitat, pau social, diversitat cultural, justícia política, harmonia amb el medi ambient.

N02.4 Respecte, tolerància, creativitat, generositat, solidaritat, felicitat compartida, participació.

N02.5 Frugalitat, perfeccionament democràtic, equitat de gènere, respecte a les minories, consumisme molt moderat.

N02.6 Desenvolupament sostenible, tant en l'econòmic com en el social i en l'ecològic.

N02.7 Pau social, respecte mutu, tolerància ètnica i religiosa.

N02.8 Equitat de gènere, respecte a les minories, més equitat en el desenvolupament de les nacions, més equitat en les oportunitats individuals, millor accés a l'educació i a la cultura.

N02.9 Un nou ordre mundial pel que fa als valors, basat en la diversitat, la tolerància, la pau, i l'equitat entre nacions i entre persones, i pel que fa al operatiu, basat en una veritable moneda internacional, en una divisa internacional concebuda en concordança amb els suggeriments de Lord John Maynard Keynes i d'Agustí Chalaux de Subirà, i que bé podríem anomenar "Bancor virtual" o "Bancor telemàtic".

N03. PLUJA D'IDEES: Aforismes que suggereix compartir i difondre

N03.1 Considerar honestament el proïsme i al medi ambient, de manera equivalent a com considerem les nostres respectives famílies i a nosaltres mateixos. I orientar el nostre accionar buscant sempre resultats amb justícia i equitat.

N03.2 Sempre actuar en forma sincera i molt honesta.

N03.3 Estimar i respectar els uns als altres, aquest és un lema primordial. Construir amb humilitat i honestedat les relacions de parella, i en el possible, constituir una família i transmetre experiència a través dels fills. Cercar la pròpia felicitat, i induir alegria i benestar material i espiritual en l'entorn.

N03.4 Qui més s'esforci per obtenir alguna cosa, qui més esforç i voluntat posi en aquesta empresa, aquest ha de ser el propietari, aquest ha de ser l'autor.

P. Quina societat imagem i volem? Quina societat desitgem i necessitem?: Valors, visions, objectius generals

P- El món que volem, el món que desitgem

P01. PLUJA D'IDEES: Objectius generals de la societat-meta

P01.1 L'objectiu fonamental de la humanitat, és trobar una via que permeti viure plenament a cada ésser humà del planeta: (1) Viure d'acord amb el més alt potencial humà, com a éssers conscients, compassius, solidaris, creatius, pensants, en harmonia amb els altres, i amb la mare natura, i amb el cosmos, (2) Viure amb les necessitats materials bàsiques satisfetes (alimentació, abric, habitatge, justícia, educació, seguretat, esplai, salut i sanitat, participació), per així ser humans íntegres i dignes, i per així tenir condicions per donar el millor de si quan l'oportunitat sigui propícia.

P01.2 Promoure la participació democràtica en tots els sectors de vida col·lectiva, des de nivells locals fins a nivells globals. La participació democràtica, o la capacitat (poder) de presa de decisió del subjecte (individu) humà, no pot estar limitat a l'estricta camp de la política- ideològica. Tota la realitat social és política, començant per l'economia, i continuant amb l'operativa social, la justícia, l'educació, l'ètica social, etcètera, etcètera.

P01.3 En lloc de societat patriarcal, volem organització social amb equitat de gènere, i respecte per les minories. Tots hem de tenir oportunitats equivalents, i a tots els nivells. Tots ens hem de sentir preocupats i compromesos. Tots ens hem de sentir integrats i subjectes actius. Tots tenim dret a proposar i a ser escoltats.

P01.4 El respecte dels drets humans fonamentals, i el respecte per la no discriminació en la seva més àmplia concepció i abast, haurien d'estar garantits amb major generalitat i efectivitat del que passa en l'actualitat, per aconseguir racionalitat i equitat en la nostra estructura social, i també per aconseguir major prosperitat i per

reforçar el benestar d'homes i dones en un ampli espectre geogràfic i social. Tots podem aportar el que som i el que tenim. Tots en certes circumstàncies podem generar grans idees i projectes. Tots tenim dret a cobrir necessitats bàsiques, per viure dignament, per accedir a béns i drets comuns. Tots tenim la capacitat personal de poder arribar a ser molt importants.

P01.5 Fer accessibles els drets civils, polítics, socials, econòmics, i culturals, a totes i a tots, en forma àmplia i sense més discriminacions, és un gran desafiament en el qual hem perseverar. Però aquest objectiu serà difícil, molt difícil d'assolir, si en aquest sentit el nostre accionar bàsicament es redueix a aspectes declaratius i accions discrecionals. Les qüestions operatiu- socials també tenen gran importància, ja que si bé és cert que molt es pot aconseguir a través d'una millor i més profunda educació en valors, deixant així les accions al propi sentir i a la iniciativa de les persones, tampoc podem caure en la ingenuïtat de creure que tot pot basar-se en aquest únic pilar, ja que això és una utopia, ja que almenys alguns desviaments són inevitables (i poden arribar a ser destructius). Pensem amb maduresa i racionalitat. Les ciències bàsiques i naturals van avançar gràcies a que en elles es van introduir les teories, la mesura, la comparació, i el registre descriptiu. I en les ciències socials també podem introduir i perfeccionar les teories, la mesura, la comparació, la descripció, l'acció correctiva. És clar, en l'actual estructura social tot és massa caòtic i desordenat, com per sense més ni més fer alguna cosa intel·ligent per canviar aquest estat de coses. És indubtable que hi ha situacions socials molt penoses que requereixen la intervenció i el suport del cos social, per humanitat, i fins i tot per racionalitat doncs finalment tots habitem el mateix planeta i tots influïm en tots, però els plans d'ajuda no poden organitzar-se a impulsos i amb més força que intel·ligència i ordre, ja que es corre el risc de no ser eficient, ja que es corre el risc de no sempre incidir sobre les situacions més penoses i vulnerables. Per corregir com cal l'estructura social, per fer una correcta distribució de recursos i de responsabilitats, per implementar bons i eficients plans socials, no hi ha altra forma que poder conèixer amb gran detall la situació de cadascú, així com també tenir molt bones estadístiques generals. I la nostra organització social té a la mà una

eina d'ús estès, i que de ser perfeccionada bé podria servir amb la finalitat indicada: Òbviament ens referim als diners. Moltes coses s'aclaririen, moltes coses serien més manejables, si poc a poc passéssim de les actuals monedes anònimes a les més perfeccionades monedes telemàtiques.

P01.6 Promoure la prosperitat de tots, i no només el benestar d'una cada vegada més estesa proporció de la població. Vet aquí el crucial i principal desafiament. Aquesta és la dificultat singular.

P01.7 Potser convindria definir i construir àmplies visions a partir de modestes aspiracions comunes perquè una única i àmplia visió, possiblement, és molt difícil que satisfaci a una molt àmplia majoria. No ens quedem esperant una idea tan poderosa que ho pugui abastar tot, i que permeti situar les principals problemàtiques i donar- lis algun tipus de solució, ja que això és una il·lusió perillosa. Les visions més modestes i amb menys aspiracions, si són ben formulades i compreses, si són coherents, i si deixen veure el camí a través del qual s'ha de transitar, possiblement són més viables, i per allà es pot començar. (A) Mantenir decentment a la família, (B) Treballar amb dignitat i honestat, (C) Ser escoltat i tenir possibilitats de presentar un projecte, i que el mateix sigui seriosament avaluat, (D) Estructurar intel·ligentment el sector educatiu- cultural , (E) Participar activament en programes d'acompanyament a la formació i educació dels fills, Etcètera, etcètera. Heus aquí una curta enumeració de molt interessants i prometedores possibilitats. Alimentem les nostres modestes visions individuals, teixint -les en flexibles, diversos, i enriquits tapissos. L'acció col·lectiva pot aconseguir un miracle, combinant l'acció de petits grups, compartint i integrant visions, evolucionant en accions i plans conjunts.

P01.8 Perquè les grans problemàtiques globals i les seves possibles solucions, puguin ser adequada i profundament analitzades i discutides pel cos social i pels especialistes i pels nivells decisoris corresponents, les mateixes han de ser incloses en l'agenda mediàtica i política, de la forma més oberta i general i participativa com sigui possible. De poc servirà posar per exemple la qüestió del

medi ambient i dels recursos naturals sobre la taula, promovent grups de treball i grans reunions internacionals d'alt nivell, si les solucions i els mecanismes considerats en algun sentit es troben esbiaixats o limitats. En conseqüència, es destaca la conveniència de promoure una nova agenda cultural i de canvi social a nivell global, que sigui àmplia, diversa, i molt oberta a la participació ciutadana. En els anys vuitanta del segle XX per exemple, l'agenda va incloure la temàtica de la informació i la comunicació, i ningú dubta avui dia que en aquesta qüestió es van produir notoris avenços, en l'àmbit tecnològic però també a nivell aplicador i a nivell polític. És tal el poder dels mitjans massius de comunicació sobre les problemàtiques socials i sobre una nova possible organització del teixit comunitari, que sens dubte es requereix d'un debat global que propiciï majors espais de participació notoris avenços, en l'àmbit tecnològic però també a nivell aplicador i a nivell polític. És tal el poder dels mitjans massius de comunicació sobre les problemàtiques socials i sobre una nova possible organització del teixit comunitari, que sens dubte es requereix d'un debat global que propiciï majors espais de participació en els àmbits locals, ja que de no organitzar-se d'aquesta forma, certament es podria perdre un ric ventall de visions i de possibilitats. No sempre els especialistes suggereixen les millors solucions. No sempre els alts nivells polític-administratius i intergovernamentals decideixen en el millor sentit. D'una manera o d'una altra tots ens veurem afectats per les grans decisions que es prenguin a nivell nacional o a nivell internacional, i per tant tots hem d'estar involucrats, i tots hem de tenir dret de proposició.

P01.9 Ens enfrontem a una realitat físic- natural i també a una realitat social, que per entendre-les, i que per mitjanament controlar-les, podem i hem de recórrer a la metafísica i a la dimensió virtual, als models numèrics, a les descripcions merament descriptives, i al domini del digital. Només la intel·ligència, només l'enginy i la gran creativitat humana, ens podran salvar de l'extinció primerenca.

P01.10 Hem de prendre consciència dels nostres compromisos, a nivell individual, i a nivell comunitari. Com societat sense dubte hem baixat la guàrdia, i hem deixat avançar una sèrie de

problemàtiques socials i mediambientals que ens afecten significativament en aquest inici del segle XXI més enllà del que hauríem d'haver permès. Com a espècie intel·ligent que som, i amb les reserves espirituals i morals que com a comunitat hem sabut construir al llarg de la nostra prehistòria i de la nostra història, tenim un potencial benèfic intrínsec que se sap bé orientar als nostres congèneres, i també a la naturalesa i a la vida sobre el planeta, i també al cosmos en el seu conjunt. Però òbviament, això no ens posa a l'abric de desviaments més o menys importants i desequilibrants, que alguns dels nostres congèneres posen en pràctica, sota la influència de inclinacions egoistes o de rancúnia o fins i tot de bogeria i autodestrucció. Hem imprimir una nova orientació a la nostra organització social, de manera d'obtenir major seguretat i estabilitat, és a dir de manera de limitar en forma important els danys que podrien produir desviaments imprevistos o sorprenents com els que acaben de ser esmentats. Un major control sobre les relacions socials, una molt millor informació individual, i un major ús de les tecnologies digitals en la nostra vida de relació, vet aquí les claus en les que podrem recolzar-nos en la remodelació i l'enfortiment del nostre teixit comunitari.

P01.11 Estendre i promoure en els individus, el desig sincer i profund de viure en equilibri amb la natura i amb l'entorn social, sense ambicions personals desmesurades, sense un consumisme excessiu de béns i d'energia, i amb una intel·ligent estructura de recursos compartits i d'eficients serveis comunitaris.

P01.12 Promoure respecte i consideració per la diversitat cultural, i tenir especial preocupació per la preservació de llengües, tradicions, valors, història, concepcions, patrimoni, de les cultures humanes avui dia minoritàries.

P01.13 Trobar les unitats existencials de base que alimentin la vida concreta, i alhora permetin ubicar-se bé al complex humà planetari, que ara com ara i en més d'un sentit és més aviat destructor del vital.

P01.14 Establir sistemes comunitaris, dinàmics, interactius, i transgeneracionals, on la comunicació entre tres generacions, joves,

adults, i tercera edat, resulti una pràctica usual, tant pel reflexiu com en el productiu i en l'organitzatiu.

P01.15 Oferir a la infantesa una pedagogia que combini múltiples i diversos valors, ben harmonitzats amb la natura i amb l'estructura social. La intuïció, la imaginació, els simbolismes comunicatius més enllà del propi llenguatge, els codis de comunicació oral i escrita, la formació artística, el raonament, l'ètica social, han de facilitar les recerques de noves i millors formes de convivència, més harmòniques amb la naturalesa i amb els congèneres.

Q. Alternatives al Consens de Washington

Com volem administrar-nos?: Organització econòmica i financera global, economia i finances

Q01. Principis i instruments alternatius a la globalització neoliberal: Les noves tesis, els nous paradigmes

Q01.1 D'una disciplina fiscal i monetària amb submissió a les directives dels Bancs Centrals, freqüents restriccions en despeses socials, i ferris controls interns i / o en els mercats de canvis que són recomanats, hem de passar a una política econòmica i monetària més ordenada, clara i harmònica, tant pel fiscal com en el comercial i productiu, amb detallada informació i de molt bona qualitat per a la presa de decisions a tots els nivells (macroeconòmics, sectorials, empresarials, familiars), i que amb més facilitat permeti fer front a xocs d'oferta i de demanda així com a eventuals bombolles especulatives i / o de preus. Les freqüents i molt reiterades falles observades en l'aplicació de polítiques monetàries, canviàries, i d'estímuls selectius, en bona mesura es deu a la falta d'informació oportuna i adequada, i també al generalitzat desordre monetari i normatiu en què han de moure's la economia internacional i les diferents economies nacionals. Com pretenem tenir pressupostos fiscals equilibrats i ordenats, i amb bones assignacions per a les despeses socials, si hem de conviure amb paradisos fiscals, si les normatives nacionals sovint tenen llacunes així com dificultats pel que fa a controls, i si l'evasió fiscal i la morositat impositiva són una realitat que combatem amb dificultats i amb notoris alts i baixos? Com pretenem que els capitals oreneta no afectin a les economies nacionals febles, si permetem l'existència d'instruments en base als quals els capitals aconseguixen gran mobilitat internacional i local amb escasses possibilitats de control? Sens dubte hem de dur endavant una molt important reforma del sistema financer internacional, incloent la introducció d'una veritable moneda internacional en la que la circulació no es trobi prevista a l'interior de les diferents economies nacionals.

Q01.2 La reordenació de les prioritats de la despesa pública sol tenir poca flexibilitat, sol ser exageradament rígida, ja que s'ha de conviure amb les altes despeses militars i administratives, així com amb eventuais privatitzacions de serveis públics en sectors clau, i amb clares dificultats o irregularitats de finançament en matèria de macro- infraestructures i en matèria de programes socials. Aquest estat de coses ha de canviar. Hem de reduir dràsticament les despeses militars, sobre la base a l'establiment d'un món molt més segur, amb un Govern Mundial, amb una bona i eficient justícia internacional, i amb un extens, sa i respectat dret internacional. Hem de reduir dràsticament les despeses administratives, d'acord amb l'automatització digital de molts processos, incloent la introducció de pagament digital i nominatiu. Hem de promoure sistemes productius i comercials que siguin més eficients, i que també siguin sostenibles i molt més amigables amb el medi ambient. Hem de donar prioritat als plans socials, aportant especial atenció al sector educatiu i al sector salut.

Q01.3 Hem de fer efectiva una important reforma impositiva i fiscal, corregint problemes administratius i de recaptació, introduint major justícia tributària (llegiu: introduint major progressivitat en els sectors més rics i poderosos de la societat, i així fent realitat les premisses : "els que més guanyen i els que més tenen, en proporció seran els que més paguin", "els que més contaminin o destrueixin recursos, en proporció seran els que més es trobin gravats"). Inevitablement i per impulsar orientacions i objectius com els indicats, progressivament hauran d'introduir monedes digitals, nominatives, i amb possibilitats de seguiment de llargues cadenes de pagament, haurà de promoure i fins i tot imposar la facturació electrònica i la popularització de l'ús de les signatures electròniques tant en el fiscal com en el comercial, i pel que fa a la nova estructuració fiscal, haurà d'orientar a la gairebé total automatització, tant pel que fa al càlcul com pel que fa a la pròpia recaptació, sota les premisses: "prou declaracions jurades"; "prou agents de retenció", "prou càlculs sota la responsabilitat dels contribuents", "prou burocràcia fiscal", "pagament d'impostos i de taxes en forma simultània i contemporània amb els fets o actes gravats", "gran diversitat d'impostos, fins i tot d'alguns que siguin més finalistes que

fiscals, atès que les despeses de control i recaptació seran mínims a causa de l'alt grau d'automatització administrativa que aconseguirà al ser implantada .

Q01.4 S'ha de reconèixer que les taxes d'interès avui dia són massa elevades en el marc de les diferents economies nacionals, i que a més l'accés al crèdit està massa problemàtic i distorsionat, amb especials dificultats per als sectors més febles de la població, i fins i tot per al propi sistema productiu. El crèdit social és reduït i usualment manejat per la banca estatal, ja que en matèria creditícia, els sectors especulatius es mouen generalment amb més facilitat i comoditat, i en bona mesura és per això que l'anomenada economia especulativa i de paper és diverses vegades superior a la pròpia economia productiva -comercial (de vegades anomenada economia real). Cert, les taxes d'interès no poden ni han de sostreure arbitrària i artificialment dels mecanismes de mercat, ja que almenys s'han de preveure costos involucrats, però clar, l'actual sistema bancari i financer està poc automatitzat, i el personal involucrat és important, i per tant el sector té despeses salarials elevades així com despeses operatives també elevades. Una situació molt diferent es tindria si l'automatització de la banca fos molt important, fins i tot arribant al propi maneig dels diners en la mesura que aquest fos digital. En aquesta hipotètica però possible situació, els costos es reduirien de forma dràstica, en la mesura que les necessitats de personal fossin mínimes, ja que fins i tot la cobrança dels préstecs podria estar automatitzada al estar basada en diner nominatiu i digital. A més, una banca molt automatitzada i amb poc personal, que exclusivament manegés monedes telemàtiques, proporciona un ampli marge per a la nacionalització total o parcial del sector, i per tant els Estats per aquesta via també es podrien apropiat dels guanys dels banquers, i el que és molt important, de la pròpia creació de l'anomenat diner bancari o diners comptable. Tot aquest panorama general, tot aquest nou teixit financer i bancari, permetria la implantació d'un sistema creditici molt menys costós, molt més al servei del crèdit social i al servei de la pròpia economia real sostenible.

Q01.5 Els mercats canviaris actualment no són ni molt ordenats ni transparents, i permeten l'especulació monetària i fins i tot la guerra comercial via devaluacions estratègiques, generant gran vulnerabilitat exterior per a les economies nacionals més febles. Hem de migrar a un sistema financer més coordinat i racional, que no incentivi l'especulació i els capitals oreneta, i que afavoreixi un comerç internacional més equilibrat i just. I el que acabem d'expressar no és una utopia, sinó que és ben possible d'obtenir, però clar, no amb l'actual ordre econòmic mundial. En matèria del sistema financer internacional, pretenem que aquest indueixi un comerç equilibrat en la geografia, però ens entossudim en mantenir una operativa que penalitza enormement als deutors, i llavors és clar, l'ideal esmentat serà gairebé impossible d'obtenir, per més que es brindin generosos regals de part dels països poderosos beneficiats amb aquest sistema, ja que les asimetries que actualment s'imposen són exageradament importants. En implantar una veritable moneda internacional únicament utilitzada en l'economia internacional, i en reprendre la idea oportunament proposta per Lord John Maynard Keynes de gravar amb una taxa reguladora tant saldos deutors com creditors de les balances de pagament, llavors així les coses s'anivellen entre deutors i creditors, al mateix temps que es generen fons molt importants, que ja no aniran a beneficiar els països més poderosos i rics, sinó que es podran aplicar per al desenvolupament d'infraestructures en els països més compromesos i febles, així com per atendre aquí i enllà situacions socials problemàtiques.

Q01.6 En l'actualitat el comerç internacional és bastant lliure, regit per la normativa de la OMC i sense perjudici que certs països (especialment els poderosos) apliquin en forma permanent o intermitent, certes mesures aranzelàries o sanitàries de protecció a la pròpia producció nacional, el que en bona mesura distorsiona i esbiaixa els intercanvis, en perjudici dels anomenats països del Tercer Món. Per via de la OMC i sense convenients eines addicionals, serà difícil propendrir a un comerç just i sostenible, i equilibrat en la geografia pel que fa als intercanvis, doncs clar, podria ser problemàtic i fins contraproduent apartar dels mecanismes de mercat sense els convenients recaptés. I en aquest context, i dins d'aquest esquema d'intercanvis, les grans companyies

multinacionals, amb suport dels seus països d'origen, estan en condicions de marcar regles i procediments i manejos específics, que en major o menor grau perjudiquen als països perifèrics i a les poblacions allà assentades. La llibertat de comerç, i especialment a nivell del comerç internacional, genera de fet masses avantatges, i és completament il·lusori intentar corregir els perjudicis que reben els països més febles, amb una política de petits passos, amb una política de convenis i regles àrduament negociats. La comunitat internacional i els analistes mundials erren el camí, al intentar centrar les seves preocupacions i els seus esforços i les seves accions correctives en situacions puntuals o sectorials, quan el que importa corregir són els desequilibris geogràfics globals en els intercanvis. I què es pot fer llavors? El que des d'aquestes línies recomanem, és continuar deixant força llibertat a l'intercanvi comercial internacional, i per generar un efecte correctiu que vagi en el sentit d'un intercanvi entre països molt més justos i equilibrats, imposar un impost o mecanisme de Taxa Tobin sobre els desequilibris creditors o deutors de les balances de pagament.

Q01.7 En l'ítem anterior, sintèticament es va analitzar la necessària llibertat o regulació del comerç internacional, i per cert, aquesta qüestió està molt emparentada amb la necessària llibertat o regulació dels moviments internacionals de capitals, doncs en ells s'involucren les inversions, la repatriació de beneficis, els serveis de deute, les transferències de capitals amb fins especulatius o merament estratègics - fiscals, els serveis comercials, etcètera. I és clar, en el context actual de desordre pel que fa a les monedes i als recursos financers, el que cal fer és una discussió de mai acabar, ja que en línies generals semblaria raonable donar facilitats a les inversions i fins i tot raonables repatriacions de beneficis, i igualment semblaria raonable penalitzar o restringir els moviments especulatius de capitals, així com la repatriació de guanys obtinguts en sumes elevades i en breus períodes de temps, etc. Però al trobar-nos en una situació de notòria confusió financera generalitzada, de notoris moviments especulatius o almenys desequilibris en relació als mercats de canvi, en trobar davant d'una multiplicitat de vies per a les transferències internacionals de capitals, etcètera, és pràcticament impossible aplicar normatives raonables que s'orientin en el bon

sentit. Sens dubte els diners és el que mou al món, però els diners són un invent social introduït per facilitar i agilitar els intercanvis, i no està obligatòriament imposat que la seva operativa hagi de ser de tal manera i no de tal altra. En particular, no està imposat que els diners hagin de ser anònims i amb gran agilitat operativa i pràctica en quant a la seva transferència. Una bona part dels problemes que recentment s'han anotat pel que fa al maneig monetari, deriva del fet d'utilitzar com a divisa internacional la mateixa espècie que regula una economia nacional, així que allà tenim un primer recapte, una primera reforma a tirar endavant: Creació i maneig d'una veritable divisa internacional, només utilitzada per a la regulació dels intercanvis comercials i financers entre països. Però notòriament això és només el començament, ja que amb això no n'hi ha prou. Com que el flux monetari internacional basat en una única moneda, i lligada aquest corrent als fluxos monetaris nacionals a través d'operacions de canvi, es pot començar a posar ordre en les finances generals, en imposar que el pas de recursos de l'àmbit internacional a un àmbit nacional s'efectuï a través d'una única connexió controlada pel respectiu Banc Central, donant llavors a aquest no solament àmplies possibilitats de control, sinó també donant-li la possibilitat de quedar amb els guanys que avui dia queden en els canvistes privats. Observem també que el flux de recursos que transita d'una boca nacional de sortida a una boca nacional d'entrada, no necessàriament té perquè realitzar-se en forma instantània, i els retards que així es poguessin implementar, bé podria ser una bona enginyeria financera per desestimular als capitals oreneta. És cert, fa l'efecte que hem d'anar a la regulació de les inversions i de les entrades de capitals, perquè així aquestes siguin concordants amb les necessitats dels respectius mercats interns i de les poblacions locals, però aquest control no pot desenvolupar-se de qualsevol manera, i la infraestructura financera que acaba de ser molt succintament descrita, semblaria que bé es podria constituir en una bona solució.

Q01.8 Una altra de les qüestions de controvèrsia en la societat d'avui dia, és la que es refereix a la més convenient grandària de l'Estat. Què convindrà fer, privatitzar tot el més possible, o per contra fer més gran l'Estat recarregat amb funcions que hauran de

ser ateses per una creixent burocràcia estatal? Semblaria que exagerar en l'estatització de les activitats no és una bona estratègia, tal com després d'anys de l'experiència socialista cubana, vénen de reconèixer públicament l'any 2010 el ex president de Cuba Fidel Castro, així com el seu germà i actual mandatari Raúl Castro. Però d'altra banda, treure de l'Estat el més possible, desentendre's de qüestions cabdals-estratègiques, i fins i tot privatitzar serveis públics bàsics en matèria d'energia i comunicacions i transport per exemple, i tal com ho va fer Argentina durant la presidència de Carlos Saúl Menem, sense cap dubte també té els seus grans inconvenients i els seus desencerts. La idea de privatitzar tot el més possible, reduint l'acció de l'Estat únicament als seus fins més bàsics i imprescindibles, possiblement en part té el seu origen en l'observança que en general l'Estat és un mal administrador, unit a la constatació que molts funcionaris públics semblarien actuar en l'exercici de les seves funcions amb una gran indolència i despreocupació, aspecte tan estès a la geografia i tan notori en certs casos, que des de la cinematografia i la literatura han tractat aquesta qüestió, de vegades amb humor i gran ironia . En resum, tots dos extrems semblen ser inconvenients, tant estatització en extrem com privatització en extrem, i els acabats d'esmentar casos de Cuba i d'Argentina, són de fet paradigmes d'aquests errors, un per insistir en un Estat gegant i en extrem ineficient i amb pocs estímuls als treballadors involucrats, i un altre per privatitzar fins i tot sectors clau i també per haver encarat aquest procés en excés, amb falta de transparència i amb manejos tèrbols induïts per la corruptela dominant. Per poc que s'aprofundeixi en els arguments recents exposats, i per poc que es pensi seriosament en aquesta qüestió en tota la seva complexitat i globalitat, pot entreveure amb claredat que l'Estat pot i ha d'intervenir en matèria de serveis i en matèria industrial i en sectors clau pel que fa al social o productiu o financer i administratiu, però naturalment, encarant aquests assumptes amb certa prudència i mesura, sense caure en excessos de gegantisme o de nanisme, prenent per ells mateixos aquells assumptes que realment valguin la pena i que per la seva naturalesa puguin ser ben encarats per un Estat, i optant en alguns casos per organitzar ens testimoni que competeixen amb altres similars però d'arrel privada, o optant en altres casos per un complet monopoli de l'activitat

concernida. Òbviament, el perill de les empreses estatals i de les administracions estatals, rau en les qüestions fonamentals en dos aspectes principals:

(A) D'una banda que les direccions d'aquestes organitzacions siguin nominades més per consideracions polítiques que tècniques, de manera que en certs casos pugui presumir incompetència per part dels que han de complir aquestes funcions, i

(B) d'altra banda que en aquestes institucions s'instal·li un funcionariat sobredimensionat i ineficient. Afortunadament, la tecnologia digital ha tingut en els últims anys un molt important desenvolupament, de manera que en l'actualitat és possible encarar certes activitats en sectors clau i amb un mínim de personal. Posem per cas el tan controvertit assumpte de la nacionalització de la banca. En una economia que es treballa amb diner material i anònim, la nacionalització de la banca implicaria crear institucions estatals monstruoses pel que fa a instal·lacions alcaldables i personals, i no és tan clar que amb això es puguin obtenir avantatges, ja que amb facilitat es pot caure en el sobre dimensionament del funcionariat i en la ineficiència i fins i tot en l'acomodament d'arrel fraudulenta. En canvi, en una economia que utilitzi diners digital i nominatiu, les institucions bancàries bé podrien funcionar amb una molt bona plataforma tecnològica i amb molt poc personal, i allà sí que és molt més factible i convenient la nacionalització del sector, perquè així es podrien manejar de primera mà assumptes estratègics com ara les taxes d'interès, alhora que els enormes guanys que es podrien generar amb aquesta activitat passarien dels banquers privats al propi Estat. Una altra activitat que també és possible nacionalitzar en el context d'una economia telemàtica manejada amb diners telemàtic, és per exemple el mercat de canvis. En efecte, en usar diner material i anònim, per lògica les operacions canviàries es atomitzen a sumes i en distribució geogràfica, per la qual cosa és gairebé impossible que els Estats puguin monopolitzar aquesta activitat, i quan ho han fet en general han sorgit els anomenats "mercats paral·lels" o "mercats negres". Molt al contrari quan l'ús de monedes telemàtiques es trobi ben avançat, establir en aquest moment el monopoli de l'Estat serà molt

més lògic i possible, ja que per a qualsevol Estat és una matèria estratègica poder controlar i manejar molt més de prop el seu tipus de canvi, i ja que l'alt grau d'automatització d'aquesta activitat en la futura societat telemàtica, proporcionarà de fet a les nacions de recursos financers molt importants (si elles no deixen aquesta activitat en mans privades), els que podran bolcar-se a plans socials , i / o en suport del sector exportador, i / o donant a aquests fons altres destinacions útils. Una altra activitat que avui dia genera enormes guanys i enormes despeses funcionals, i que actualment es troba molt atomitzada, és el de les administracions comptables. Òbviament i per efecte de l'ús de monedes anònimes, avui dia una comptabilitat és simplement un sistema matemàtic d'informació que porten les empreses i les organitzacions i fins i tot alguns particulars, i que s'ha d'ajustar exactament o raonablement bé a l'activitat econòmica i financera en l'àmbit en qüestió, en l'àmbit que es pretengui representar, i clar, el cúmulo de qüestions que allà s'han d'atendre és enorme i molt divers, i entre elles: custòdia dels diners; comptabilitat financera; comptabilitat d'estocs (comptabilitat de magatzems); pagaments i cobraments, planificació financera, càlcul d'impostos i d'aportacions a la seguretat social, i compliment d'aquestes obligacions; actuació com a agent de retenció (si correspon); arxiu de factures i de rebuts, etcètera; etcètera. Molt al contrari i en el context de la futura societat telemàtica, moltes de les coses recentment esmentades no hauran de ser ateses ni per comptadors públics, ni per gestors, ni per cobradors, ni per guàrdies de seguretat, ni per perits comptables, etc , ja que es generaran en forma molt fiable i automàtica per la pròpia activitat econòmica i telemàtica. Així per exemple no s'ha d'atendre ni al càlcul d'impostos ni al seu pagament, ja que això estarà gairebé totalment automatitzat, i el mateix passarà amb les aportacions a la seguretat social. Així per exemple els pagaments i els cobraments es veuran molt facilitats en implantar els contractes digitals. Així per exemple el maneig financer es trobarà també molt facilitat, ja que la banca està molt automatitzada. I la facturació electrònica sens dubte estarà també molt avançada, la qual cosa redundarà en gran benefici tant de les empreses comercials com de les famílies i de les persones físiques.

Q01.9 En bona mesura hem d'enfrontar el pessimisme de "Michel Eyquem de Montaigne" amb el seu suggestiu lema o malnom "Jo que sé!" ("Que sais-je?"). Cert, molt cert, hi ha moltes coses que desconeixem. És cert, hem d'admetre les nostres pròpies limitacions personals, però per a millor construir i proposar, hem de recuperar la saviesa dels nostres avantpassats, ja que és inútil avui dia tornar a dir pitjor del que anteriorment altre ha dit millor. Cert, la humanitat i cada ésser humà han d'estar situats al centre de les nostres preocupacions socials i humanitàries, però per efectivament fer propostes intel·ligents i constructives, hem de tenir sempre molt present la variabilitat i la inconstància i la picardia d'un gran contingent d'éssers humans. Cert, amb absoluta certesa, la nostra memòria és molt pobreta, i la nostra capacitat creativa té llampecs de brillantor que ben aviat s'esfumen si no aconseguim expressar-los en forma escrita o il·lustrada o encara que només sigui en forma esquemàtica. Cert, molt cert, si volem construir una estructura social molt més racional i equitativa i moral, i més justament equilibrada en la geografia, hem d'imposar a l'operativa econòmica i social una normativa tal que posi a la comunitat mundial a l'abric dels desviaments i de les ambicions i també dels egoismes de molts dels nostres congèneres. I els principals paradigmes que podrien orientar aquesta normativa, bé podrien ser els que resumidament s'indiquen a continuació:

(1) Moneda telemàtica, com a resposta a una enginyeria monetària complexa i irracional, que ara per ara és la medul·la dels desviaments fraudulents, de l'explotació social, de la corrupció, de l'especulació, l'amiguisme, de les il·legalitats, i fins i tot dels injustos desequilibris geogràfics ara per ara observats i vigents (en bona mesura induïts pels mecanismes de deute extern, és a dir, per l'enginyeria financera internacional avui dia activa),

(2) Tributació automatitzada en càlcul i recaptació, i amb reduïda evasió i morositat,

(3) Seguretat social automatitzada en càlcul i recaptació, amb reduïda evasió i morositat, amb pressupost equilibrat, i amb aportacions contemporànies a fets i actes gravats;

- (4) Contractació digital generalitzada, amb compliment automàtic o semiautomàtic d'obligacions dineràries, i amb supervisió notarial;
- (5) Economia especulativa i economia subterrània gairebé totalment desplaçades per l'economia productiva (economia real);
- (6) Possibilitats de seguiment de llargues cadenes de transferències financeres;
- (7) Democràcies més democràtiques, equitatives, racionals, i justes;
- (8) Govern digital, govern electrònic,
- (9) Justícia renovada i perfeccionada, entre altres coses amb noves formes d'establiment de proves, i legislació millorada i adaptada als nous temps;
- (10) Desenvolupament de serveis socials de suport a les famílies i als més febles, i també gran desenvolupament d'altres serveis comunitaris;
- (11) Humanització dels sistemes penitenciaris, bàsicament obtinguda gràcies a l'enorme reducció de la delinqüència i de les il·legalitats, la qual cosa permetrà insistir en la reeducació i en la inserció social -laboral dels penats;
- (12) Substantial millora i enfortiment de la seguretat ciutadana;
- (13) Desenvolupament d'una administració digital molt detallada, informativa, estandarditzada, i generada a molt baix cost, tant a nivell de les administracions públiques i dels grans organismes, com a nivell empresarial i fins i tot a nivell familiar, i gràcies als registres informàtics i eines digitals disponibles a la nova societat telemàtica;
- (14) Profunda reforma dels sistemes bancaris nacionals, amb l'establiment d'institucions bancàries públiques i privades molt automatitzades, i gairebé sense personal;

(15) Creació dinerària totalment monopolitzada pels Estats, i amb desplaçament en aquesta matèria de les institucions bancàries privades;

(16) Creació d'una veritable moneda internacional (Bancor telemàtic) per a la regulació dels intercanvis entre països, en acord amb les idees i propostes oportunament concretades per Lord John Maynard Keynes i per Agustí Chalaux de Subirà;

(17) Creació i perfeccionament d'un govern mundial i d'una justícia internacional;

(18) Nou ordenament financer internacional, i profundes reformes en les institucions sorgides dels Acords de Bretton Woods;

(19) Establiment d'un sistema tributari mundial, perfeccionant l'anomenada "Taxa Tobin" i inspirat en aquesta proposta, i implementat sobre la base de l'espècie monetària internacional en ús;

(20) Contenció i crítica al consumisme, amb l'orientació donada per "Decreixement";

(21) Reforçament de l'educació a tots els nivells i a totes les edats, incloent aspectes humanístics, artístics, científics, i tecnològics, i emfatitzant també en la educació en valors, en l'educació a distància, i en l'enfortiment de les habilitats cognitives i psicomotrius;

(22) Particular desenvolupament d'una ètica i d'una educació per a la convivència, tant dins de la pròpia espècie com en relació a la naturalesa;

(23) Plena vigència d'una madura i efectiva societat telemàtica, obtinguda lentament, per aproximacions successives i per ajustos successius, amb eventual avanç dispar en la geografia, i amb orientació filosòfica general afí a la promoguda per institucions com ara "ATTAC" o " Institut de Drets Humans de Catalunya "o" Alliance for Freedom and Dignity - AFD ";

(24) Extensa aplicació de variats i diversos plans socials, molts d'ells desenvolupats en àmbits locals o amb convenient descentralització, i en molt bona mesura finançats pels recursos extraordinaris generats per la nova societat telemàtica, que són:

(A) Taxa Tobin o mecanisme equivalent generat en l'àmbit de l'economia internacional,

(B) Recursos nous generats en l'àmbit de moltes economies nacionals, com per exemple els que s'indiquen:

(b1) guanys del nou sistema bancari que abans anaven en benefici dels banquers privats o per pagar sous i despeses operatives;

(b2) guanys en els nous mercats de canvi que abans anaven al sector privat,

(b3) guanys que anteriorment quedaven a administradors o gestors o cobradors o comptadors públics o en seguretat, i que s'alliberaran quan es generalitzi l'administració digital, etcètera.

Q02. Principis i instruments alternatius a la globalització neoliberal: La crisi financera, política, i social, considerada com a oportunitat

Q02.1 Considerem que la crisi actual, que es presenta com una crisi financera, monetària, econòmica, i òbviamment també política, té fonaments molt profunds i generals. És una crisi social, democràtica, geopolítica, i ecològica, de molt ampli abast, és una crisi de civilització, és una crisi estructural i no merament conjuntural o circumstancial. És una crisi social, de desigualtat, pobresa, discriminació, fractura social, i violència, és una crisi social de dominació i explotació d'uns sobre altres, i també d'individualisme i egoisme, de falta de solidaritat, de desconfiança social, de discriminació i racisme, i de aporofòbia. És una crisi democràtica on fins i tot hi ha retrocessos pel que fa a llibertats i justícia, i on els propis mecanismes de votació i de decisió s'han apartat dels ideals democràtics, ja que certes pràctiques s'han envilit, i ja que la tecnologia digital no s'ha aplicat en aquesta matèria en tot

el seu potencial. És també una crisi geopolítica, fruit d'una freqüent corrupció en els nivells administratius i governants, fruit d'una descolonització inacabada i imperfecta, i fruit d'un esquema de desenvolupament imposat que no té en compte ni la cultura local ni el nivell educatiu local, i que en les qüestions fonamentals orienta les economies perifèriques a servir a les economies desenvolupades. És una crisi de valors ètics -morals així com de les estructures tradicionals de convivència, de la família, de la parella, de l'estructura de veïnatge i de la comunitat. En fi, és també una crisi ecològica que pressiona al límit l'ecosistema planetari, i que està malament utilitzant els recursos naturals no renovables.

Q02.2 Avui dia la fam al món afecta més de 1.000 milions de persones, i això és inacceptable. La comunitat internacional no ha estat capaç d'aportar 30.000.000.000 de dòlars (30 mil milions de dòlars) a l'any per acabar amb la fam al planeta, mentre que per salvar els bancs privats, els governs desenvolupats van desemborsar sumes enormes, sumes veritablement siderals. A més, des de fa anys, molts països, tant desenvolupats com perifèrics, han gastat anualment sumes enormes per enfortir els seus exèrcits regulars i per a ocasions fer la guerra. D' on ha sortit tots aquests diners per al salvament bancari i per a les forces armades? Amb aquests fons podríem haver aconseguit eradicar la fam en tot el planeta durant molts anys. Òbviament, l'actual crisi financera va empènyer a l'alça el nombre d'èssers humans que pateixen desnutrició o que han mort per fam o per malalties que avui dia són curables. Vegeu que més d'un cinquè de la població del planeta està mal alimentada, quan paradoxalment hi ha capacitat per donar bé de menjar a tota la població humana. Les decisions de què, com, quan, per a qui, i on produir, segueixen sent manejades preponderantment per la lògica del capital i del lucre, oblidant o posant en segon lloc les raons humanitàries. Afortunadament, un grup nombrós de població ha donat el seu crit d'alarma al voltant de l'emergència alimentària que ens afecta, i entre els arguments manejats, és usual assenyalar que molt millor seria destinar recursos a finalitats socials bàsics com l'alimentació i la sanitat, en lloc d'orientar aquest esforç financer a la fabricació d'armes, i / o a la tecnificació i l'enfortiment dels exèrcits,

i / o al salvament de grans corporacions privades en matèria financera o en matèria industrial.

Q02.3 És inacceptable que més de sis mil milions de persones no siguem capaços de satisfer les necessitats bàsiques mínimes de tota la població mundial, tot i les múltiples institucions que conformen les nostres societats, malgrat els enormes recursos que es manegen amb regularitat i en conjunt, tot i els enormes avenços científics i tecnològics aconseguits fins ara. Indubtablement el plantejat no és un problema conjuntural sinó estructural. Indubtablement hi ha pel mig una molt mala administració de recursos i / o un molt deficient maneig d'objectius. Indubtablement i si malgrat la nostra capacitat, laboriositat, i creativitat, encara no hem sabut donar resposta al problema plantejat, és o bé perquè hi ha un impediment amagat que no hem pogut descobrir, o bé simplement perquè no interessa resoldre aquesta qüestió.

Q02.4 Considerem que en l'actual crisi especulativa i financera que ens afecta des de l'any 2008, convergeixen diversos paradigmes- guia que estan errats, que són equivocats o que tenen una mala orientació, i entre ells destaquem:

(A) Pretendre creixement econòmic continu a qualsevol preu, com una manera d'assegurar el progrés i el desenvolupament de les nacions,

(B) Admetre un consumisme desbordant, vinculat a una suposada correlació entre l'estat de felicitat, i la quantitat i varietat de béns materials disponibles a nivell familiar o individual

(C) Prendre com a normal i lògic, que l'anomenada economia especulativa o economia de paper, sigui unes cinquanta vegades més gran que l'anomenada economia real o economia productiva

(D) Admetre un ús creixent i sostingut de combustibles fòssils, tot i els efectes negatius que així es produeixen sobre el clima global del planeta, i tot i que es pronostica un relativament ràpid esgotament

d'aquesta font d'energia, de continuar amb el present nivell de consum

(E) Admetre la fi de l'energia barata i el molt proper esgotament del petroli, i fer encara poca cosa en relació a les fonts alternatives d'energia

(F) Prendre nota de la disminució o degradació de recursos fonamentals per als humans (sòl, boscos, aire, aigua dolça, biodiversitat, subsòl, etc), i fer poca cosa per revertir aquest estat de coses;

(G) No prendre molt seriosament la progressiva destrucció o disminució de la diversitat cultural, sota el pes d'una globalització uniformitzant,

(H) Tenir força inconsciència respecte dels límits planetaris, tant pel que fa a l'esgotament de recursos naturals, com pel que fa a la capacitat d'absorbir volums creixents de residus.

Q02.5 No és cert que actualment hi hagi una única teoria macroeconòmica en voga, ja que almenys tenim dues visions enfrontades:

(1) el neoliberalisme,

(2) el poskeynesianismo, i sense entrar en disquisicions sobre variants més o menys heterodoxes defensades per diferents pensadors al llarg i ample del món.

Però s'ha de reconèixer que la teoria més aplicada actualment és el neoliberalisme, i això és així per un parell de senzilles raons:

(A) D'una banda, els cercles financers més importants i els organismes sorgits dels Acords de Bretton Woods parlen amb veu bastant uniforme, i predominantment s'adhereixen al neoliberalisme,

(B) D'altra banda, moltes nacions, i principalment a Amèrica Llatina, sovint apliquen també de fet la concepció neoliberal, tot i

que les direccions governamentals siguin encapçalades per partidaris que es diuen progressistes o socialistes, doncs una cosa són els discursos de l'esquerra política quan es troba en l'oposició, i una altra cosa ben diferent és generalment l'accionar quan aquestes forces partidàries tenen responsabilitats de govern. I no és estrany que en línies generals els governs abracin aquesta línia de pensament, probablement en part perquè no es volen arriscar a ser heterodoxes quan els seus parells majoritàriament apliquen la línia ortodoxa, però en relació a aquest assumpte també hi ha una raó més de fons, i és la següent: "Tots els governs del món, poderosos i pobres i emergents, s'han plegat a l'actual ordre financer internacional, el qual és indiscutiblement liderat pels EUA, i precisament és la línia de pensament de la primera economia mundial que predomina, i que no és discutida per ningú, en part potser per por o per indecisió, però primordialment per falta d'idees, per manca d'alternatives a proposar, per falta de visió de llarg termini, i possiblement també perquè l'actual maneig financer internacional és molt mal comprès pels líders polítics mundials, a excepció potser d'un selecte grupet de tècnics nord-americans, que manegen informació privilegiada o més detallada, i que poden avaluar amb més coneixement de causa les grans avantatges que així va obtenir el seu país a partir de 1945, la qual s'estenen fins i tot fins als nostres dies ".

És clar, tampoc hem de pensar que els EUA són l'únic país que es beneficia amb l'actual sistema financer internacional, perquè això no és cert, i els altres països beneficiats són principalment aquells les respectives monedes nacionals són també monedes de reserva, que avui dia i en la pràctica, són les divises que s'indiquen a continuació, amb els seus respectius guarismes percentuals per a l'any 2008: Dòlar nord-americà (64%), Euro (26,5%), Lliura esterlina (4,1%), Yen (3, 3%), Franc suís (0,1%). En definitiva, l'exclusiu club de les grans economies les respectives monedes nacionals són àmpliament acceptades com monedes de reserva, coincideix gairebé exactament amb el club dels poderosos, el Grup dels Set o G-7: EUA, Alemanya, França, Itàlia, Regne Unit, Japó. El neoliberalisme o liberalisme neoclàssic o ultraliberalisme, fa referència a una política tecnocràtica i macroeconòmica, que defensa reduir al màxim la

regulació i el intervencionisme estatal en matèria econòmica i social, defensant el lliure mercat capitalista, les desregulacions, les privatitzacions, la seguretat i la estabilitat institucional i l'ordre públic, així com l'equilibri dels comptes de l'Estat, l'obertura dels mercats nacionals al comerç internacional, i la lliure circulació de capitals, a més, associacions progrés econòmic- social, amb continuat i sostingut creixement de l'economia, amb el increment del comerç exterior, i amb una bona inserció de les nacions en el món, en el marc del que s'ha anomenat globalització. A totes llums i vistos els resultats obtinguts en les últimes dècades, el neoliberalisme i l'actual ordre financer internacional beneficien enormement a les economies més poderoses del planeta, al mateix temps que en bona mesura indueixen al subdesenvolupament, dependència, precarietat, pobresa, en bona part de la resta del món, i això és el que amb urgència ha de ser modificat, i aquestes regles de joc són les que han de ser reformades.

Q02.6 Indubtablement, l'actual crisi global que afecta el món i que es va iniciar amb força a principis de l'any 2008, planteja conflictes econòmics i socials ben diferents de les anteriors situacions de crisi i d'estancament. I entre els diversos factors que van actuar segurament com a elements diferenciadors entre aquesta situació i el passat, poden enumerar els següents:

(A) Els problemes van començar als EUA, però de fet moltes institucions foranes (principalment europees) ja estaven llavors compromeses, perquè en el 2007 i també amb anterioritat, alguns sectors nord-americans se les van enginyar per exportar part de la crisi i de les pèrdues.

(B) Les conseqüències van ser greus per al sector financer i per al sistema creditici, fins a tal punt que molts governs de països centrals van aplicar plans de rescat, i encara continuen fent-ho (les sumes involucrades en aquests rescats són enormes),

(C) La crisi va afectar relativament poc a la majoria dels països en desenvolupament, fins a tal punt que molts països perifèrics i molts països emergents van continuar creixen,

(D) A l'Amèrica Llatina, i encara en certs països industrialitzats, la crisi social va ser atenuada per diversos factors, entre ells, subsidis als aturats, generalitzat ús d'Internet que dona suport a la recerca de nous treballs, formals o informals, de temps parcial o de temps complet, etc,

(E) Gran mobilitat dels recursos financers a través de les transferències electròniques, i amplificació de l'especulació (en particular en les borses de valors) doncs l'operativa permet comprar i després revendre amb poques hores de diferència; en resum, el propi teixit financer propicia l'especulació i la formació de bombolles explosives.

Q02.7 Els desequilibris i les fluctuacions de producció i de preus són constants i reiterats, en diferents moments i en molts casos a nivell global, el que crea distorsions en el sector productor, i el que afavoreix l'especulació i els guanys dels especuladors .

Q02.8 Les desigualtats dins dels països, però també entre ells, en general s'han incrementat en les últimes dècades, fins i tot durant els períodes de bonança. I aquesta última crisi, de fet va propiciar una nova ofrena de riquesa cap als sectors poderosos, en transferir títols -escombraries des de l'òrbita privada al deute públic, d'acord amb una argumentació no molt clara, relativa a la necessitat de restaurar confiança entre els agents econòmics, de salvar el crèdit i per tant la inversió i per tant el creixement, de salvar els estalvis ubicats en els bancs evitant la fallida dels mateixos, etc. Els contribuents i els estalviadors seran els que finalment resultaran castigats, seran els qui en definitiva pagaran aquest compte, perquè de fet i amb aquests mecanismes, es va alleujar la càrrega de les institucions financeres i de les grans corporacions empresarials, però segurament la base de futurs retallades en el sector públic. En resum i en llenguatge col·loquial, els rics novament han estat capaços de protegir la seva opulència, pel fet que els governs i fins i tot el mateix G-20 com a tal, han seguit el joc, i novament han estat omisos davant la nociva especulació financera i canviària. Què és el que hi ha?: Complicitat, Incompetència, Manca d'entesa; Absència d'idees innovadores.

Q02.9 Fins no fa tant i en una sèrie d'aspectes, el planeta tenia un nivell de recuperació més ràpid que el nivell de destrucció / consum. Però avui dia el balanç any darrera any és negatiu i cada vegada en taxes més altes. I en termes gruixuts, avui dia la Terra perd anualment tres mesos sencers de consum / destrucció. Fins quan continuarà aquesta bogeria? Quan serà que canviarem de sistema?

Q02.10 La manera de producció capitalista dóna facilitats als propietaris de mitjans, però limita en forma important les possibilitats dels treballadors, ja que restringeix i bloqueja de manera estructural la iniciativa de la gent. Més enllà del que diu la propaganda i la teoria, aquest no és un sistema que beneficia la iniciativa privada, sinó un sistema que a molts ha privat d'iniciatives i de possibilitats. Hi ha milions de treballadors en el món amb ànsies de treballar, però no hi ha oportunitats perquè l'atur creix. Alguna cosa haurem de canviar, ja que no ens podem donar el luxe de tenir tanta gent inactiva o subocupada, i que per raons humanitàries igual hem d'atendre almenys en els seus aspectes mínims.

Q02.11 Percentualment, l'economia real cada vegada és menor davant l'economia especulativa o informal. Certs països buiden les seves fàbriques, i les seves estructures industrials cauen en obsolescència, en bona mesura en base a l'efecte dels suggeriments i recomanacions del FMI i del Banc Mundial, i en certs casos també s'abandonen camps de conreu, i / o s'implanten monocultius molt orientats a l'exportació i molt agressius amb el medi ambient. En època colonial, l'esforç productiu s'orientava a satisfer les necessitats de les metròpolis, ja merament donar condicions de subsistència i de reproducció a les poblacions locals. Avui dia les condicions no han variat gaire, ja que els indicadors locals de desenvolupament social semblen importar poc, i les pròpies institucions bancàries en gran manera deixen d'ocupar-se del crèdit per tal de contribuir al desenvolupament nacional i a la creació local de riquesa, per també sumar-se a les xarxes de l'especulació i / o a les col·locacions dineràries fora de fronteres. I en el pla macroeconòmic, el que importa per sobre de tot és complir d'alguna manera amb el servei del deute. I així, avui dia l'esforç productiu es torna a orientar

principalment a les antigues metròpolis, ja que elles són les proveïdores dels diners, i també les grans posseïdores d'inversions locals.

Q02.12 L'ajustament estructural va més enllà de la simple imposició d'una sèrie de polítiques macroeconòmiques a escala nacional en cas de dificultats. L'ajustament estructural representa un projecte polític, una estratègia conscient a escala mundial, per fer que el món sigui segur per a les empreses transnacionals i per als centres financers internacionals. Els programes d'ajustament estructural serveixen de "corretja de transmissió", per facilitar el procés de mundialització, mitjançant la liberalització, la desregulació, la reducció de la funció de l'Estat en el desenvolupament nacional, i també mitjançant la nociva enginyeria monetària actual.

Q02.13 Considerem que en el camp capitalista es proposen tres tipus de solucions per sortir de la crisi, que continuaran sense impedir l'explotació de la naturalesa ni combatre les desigualtats en el món:

(1) Substituir als actors i els banquers incompetents o corruptes, i després deixar que el mateix sistema es restauri i s'encamini.

(2) Tornar a regular el sistema, després d'un llarg període de desregulació.

(3) Aplicar fortes regulacions, com ara l'abolició dels paradisos fiscals i el secret bancari, i / o normes molt més estrictes a l'activitat bancària. Però d'una veritable i sana reestructuració del sistema financer internacional poc es parla, i poc es diu també de la possible introducció del diner telemàtic, per així poder combatre més eficient i racionalment a l'especulació, a la corrupció, a l'evasió fiscal i als paradisos fiscals, al narcotràfic i a altres il·legalitats.

Q02.14 Òbviament l'origen de la crisi econòmica actual és multicausal, però un dels principals factors desencadenants va ser l'excessiu consumisme en els països desenvolupats, recolzat per generoses facilitats creditícies. El retorn a una estabilitat econòmica

més sostenible, sens dubte requereix algun procediment per reduir els actuals nivells de corrupció i d'especulació, però també s'imposa un retorn a nivells de consum sostenible. Reactivacions a curt termini del consum i dels crèdits, simplement donarà aparença d'una momentània millor situació, però perpetuarà els desequilibris, i farà finalment més dolorosa la transició a un camí de producció més sostenible, més d'acord amb l'actual població mundial i amb les limitacions ecològiques del nostre planeta. Recordem que amb malabarismes econòmic - financers és ben possible retardar impactes socials, o suavitzar caigudes de la producció, etcètera, però més tard o més d'hora, sempre es tindran de pagar els comptes. Recordem que de poc serveix aplicar una enganyosa enginyeria monetari- financera. Tinguem ben present el paradigmàtic cas de les propostes en el seu moment impulsades a Argentina per l'economista i polític Domingo Felipe Cavallo.

Q02.15 L'actual i profunda crisi mundial, fa palès que el capitalisme està entrant en una fase de desordre i d'ineficiència, fruit d'errors estructurals, i resultat de la seva accelerada expansió. No només la naturalesa està sent explotada de forma excessiva, més enllà del seu poder de recuperació. No solament l'addicció del capitalisme pel petroli ens obliga a conviure en un planeta amb molt alts nivells de contaminació. A més a més, i a través de fissures a la organització econòmica- social i en les normatives, es produeixen greus distorsions en els mecanismes de redistribució, que degrada la situació social i afavoreix l'explotació.

Q02.16 indubtablement, davant l'enfortiment i expansió de sistemes econòmics més grans i més integrats, caldrà crear algun tipus de salvaguardes i regulacions, que impedeixin que una crisi en una part del sistema porti a l'amplificació de les problemàtiques en la resta del sistema .

Q02.17 Cal aprofitar-se de la crisi prenent-la com una oportunitat, per acabar amb l'hegemonia de l'actual capitalisme financer-especulatiu, i iniciar un procés gradual i global de transformació. Però atenció, la crisi del neoliberalisme pot impulsar reformes i canvis, que o bé ens continuïn duent cap a un capitalisme autoritari-

barbar, o que definitivament ens permeti passar a un món de més solidaritat i de millor justícia social. De les opcions que prenguem en aquesta hora crucial, molt possiblement dependrà la classe de civilització que tinguem en el segle XXI

Q03. Principis i instruments alternatius a la globalització neoliberal: Necessitats i indicadors

Q03.1 Volem que tota la població mundial pugui viure i realitzar les seves necessitats de forma sostenible, contínua, i permanent. Volem que tota la població mundial o almenys un alt percentatge, tingui cobertes les seves necessitats bàsiques de subsistència, protecció, afecte, comprensió, participació, autorealització, esbarjo, identitat, i llibertat, mitjançant l'ésser, el tenir, el fer, i l'estar. Volem que els sistemes polítics -administratiu, econòmic, financer, i social, coadjuvin en pro dels múltiples i complexes satisfaccions de les necessitats

Q03.2 Volem nous indicadors de mesura econòmica, de mesura del desenvolupament humà i social, on millor es posin en relleu els aspectes relatius al desenvolupament sostenible. Els principals indicadors d'un país han de ser: l'Índex de Desenvolupament Humà

// Referencia IDH:

http://es.wikipedia.org/wiki/Anexo:Pa%C3%ADses_por_%C3%ADndice_de_desarrollo_humano

// Referencia NBH:

http://es.wikipedia.org/wiki/Pir%C3%A1mide_de_Maslow

// Referencia IDS:

http://es.wikipedia.org/wiki/Indicadores_de_desarrollo_sostenible

<http://misteriosdenuestromundo.blogspot.com/2010/06/quienes-son-los-mas-honestos-como.html>

http://es.wikipedia.org/wiki/%C3%8Dndice_de_Percepci%C3%B3n_de_Corrupci%C3%B3n

http://es.wikipedia.org/wiki/Indicador_social

<http://es.wikipedia.org/wiki/Forbes>

http://es.wikipedia.org/wiki/Anexo:Lista_de_multimillonarios_de_Forbes

http://es.wikipedia.org/wiki/Anexo:Mayores_fortunas_de_la_Historia

Q03.3 Volem que s'utilitzi un indicador de l'activitat econòmica, que podríem anomenar "Indicador de Veritable Progrés" (IVP), i que hauria de computar exclusivament les activitats econòmiques que generen benestar real, i deduir els costos mediambientals i socials de tota l'activitat econòmica -productiva.

Q03.4 En les anàlisis econòmics- socials, necessitem que es prioritzin mesures sobre el benestar social, com la Felicitat Nacional Bruta (FNB), i que no només es consideren gairebé exclusivament indicadors de la prosperitat econòmica, com el Producte Interior Brut (PIB).

// Referència FNB:

http://es.wikipedia.org/wiki/Felicidad_Nacional_Bruta

// Referència PIB:

http://es.wikipedia.org/wiki/Producto_interior_bruto

Q03.5 Cal millorar o canviar la comptabilitat macroeconòmica, per corregir els inconvenients més obvis que així s'hi indueixen en les anàlisis econòmics i socials. Per exemple, s'hauran d'incorporar les pèrdues de desigualtat en la distribució de la renda, així com l'esgotament o la perillosa disminució de recursos naturals i d'altres diverses formes de capital natural. Per exemple, s'hauran d'incorporar i tenir en compte els costos relatius a les emissions de CO₂, així com altres costos mediambientals i socials. Per exemple, també d'alguna manera s'han de considerar les despeses en defensa i la producció d'armaments. Per exemple, també de certa manera han d'incidir els costos per deute extern, i els beneficis obtinguts per serveis de deute.

Q03.6 El benestar econòmic ha de reflectir la situació en els tres tipus d'esferes d'activitat:

- (A) L'intercanvi de serveis i productes amb altres països;
- (B) Les transaccions de serveis i de productes locals o nacionals,
- (C) La producció familiar per autoconsum o amb finalitats socials-solidàries. La globalització ha forçat a que ens unifiquem també en matèria d'indicadors, com si la gent fos part d'un únic sistema econòmic governat per les grans empreses multinacionals i pels influents centres financers. En la societat actual globalitzada, s'ha perdut de vista el veritable valor del treball, excepte si està monetitzat i per exemple expressat com a ingressos professionals o com a salaris.

Q03.7 Necessitem que es redefineixin els termes econòmics bàsics, com ara "ingressos" i "productivitat" i "costos", per exemple incloure el treball no remunerat que:

- (A) les dones del món fan a "treballs a la llar ", així com altres aportacions en aquest sentit brindats per altres integrants de la família;
- (B) els cooperativistes del món fan a les " cooperatives socials ",
- (C) els membres o socis fan a les institucions de bé públic,
- (D) els exclosos i marginats del món fan en les seves respectives "comunitats submergides".

Q03.8 Necessitem que els pressupostos nacionals no es redueixin a meres assignacions monetàries a institucions i programes. Una execució de pressupost ha de reflectir molt més que les sumes executades i a complir. Una execució de pressupost en algun sentit ha de posar de manifest el nostre compliment respecte de necessitats socials bàsiques, benestar de la comunitat, educació, alimentació i salut, habitatge, recreació i activitats culturals.

Q03.9 Necessitem enfortir el teixit social allà on és més feble. Necessitem l'apoderament dels més pobres, per permetre el seu

adequat accés a alimentació, salut, educació, habitatge, ocupació. Necessitem oferir més oportunitats als més empobrits. Els actors socials -comunitaris i estatals, han de jugar un rol més actiu, garantint accés universal i qualitat en les qüestions bàsiques.

Q03.10 Volem que des de l'economia es contribueixi al benestar social, i no que a tota cosa es prioritzi el benefici monetari. Quan hi ha creixement econòmic, quan augmenta el PIB nacional, la distribució també ha d'arribar als més pobres, perquè ells també es beneficiïn i progressi el seu nivell de vida. I una forma de també contribuir a assolir aquest objectiu, en èpoques de bonança i també en moments no tan bons, és reduir la despesa militar mundial (llegiu la despesa en defensa), suma per cert multimilionària, que permetria tirar endavant molts bons plans socials , en educació, salut, habitatge, protecció del medi ambient, etcètera.

Q03.11 La funció de l'economia és garantir la satisfacció de les necessitats bàsiques de les persones, de tots els habitants del planeta, sense exclusions, i sense comprometre la seva dignitat i la seva llibertat. No obstant això i fruit d'un biaix operatiu en el maneig monetari, juntament amb l'omissió de la comptabilització de costos en matèria mediambiental i social (tant de curt com de mitjà o llarg termini), la visió humanística de l'economia es distorsiona i es compromet , passant-se a prioritzar la crematística individual i de petits grups, i amb absolut menyspreu o ommissió d'una visió solidària davant de les actuals i a les futures generacions.

Q03.12 Han de ser els propis Estats els que gestionin de forma sostenible els seus recursos naturals, en benefici de les seves pròpies gents i de les seves futures generacions, i no deixar fer lliurement el que convingui als oligopolis mundials dominants. Les iniciatives privades, els grans empresaris privats, han de ser regulats ja que a aquest nivell no s'ha de considerar l' interès general. Les iniciatives privades, les iniciatives empresarials, en més d'un sentit són creatives i aportadores de riqueses, però també i en més d'un sentit, l' interès individual xoca i s'enfronta amb l' interès col·lectiu. I en aquesta dialèctica són els estats els que han d'intervenir.

Q03.13 Els recursos del planeta per sobre de tot s'han de preservar i explotar en forma raonable i adequada. La producció mundial en prioritat ha de posar-se al servei de la lluita contra la fam, la desnutrició, la pobresa, la marginalitat, la manca d'oportunitats, ocupant-se també per compensar la destrucció dels recursos naturals i dels hàbitats, bases del desenvolupament sostenible.

Q03.14 Les inversions en infraestructures i serveis públics en general, han de ser reforçades. Les rendes derivades del treball, al costat dels beneficis d'inversions en desenvolupament social i mediambiental, han de prevaler per davant dels beneficis del capital, i per davant del lucre generat per iniciatives que directament o indirectament distorsionen o lesionen el medi ambient i / o el medi social. El dret al treball i als aliments ha d'estar garantit en forma universal, així com d'alguna manera han de ser assolits objectius demogràfics que assegurin que la població humana mundial no excedeix els límits raonables de sostenibilitat planetària, ni pel que fa a la distribució geogràfica de la població , ni pel que fa al nombre total d'éssers humans.

Q03.15 Les necessitats bàsiques principalment haurien d'estar cobertes pels béns i iniciatives comunitaris, és a dir, hauria d'existir un accés essencialment gratuït o gairebé gratuït (almenys per als qui tenen menys recursos i per als nens), a l'educació, a la higiene , a l'alimentació, l'aigua i l'aire nets, fins i tot a la casa- habitació i a una ajuda almenys mínima per la cura de la prole. I l'accés al treball i / o a l'acció benèfica social, també haurien d'estar assegurats i organitzats. No haurien d'existir patents sobre la pròpia vida i dignitat humanes. El coneixement, la tecnologia, la investigació, també hauria de formar part dels béns i serveis comunitaris, respectant naturalment certa remuneració als autors o gestors. Així per exemple, hauria d'impulsar el llibre electrònic com un bé o servei comunitari essencialment gratuït, desplaçant al llibre tradicional i també a la intermediació de les editorials, i contemplant una adequada i justa remuneració als autors.

Q03.16 Qualsevol procés de privatització de la propietat pública o dels serveis públics, ha de encarar-se amb cura i precaució, d'una

banda perquè en l'actual context de l'economia desinformativa basada en el diner anònim, és massa fàcil corrompre a qui han de controlar o han de decidir en els processos licitatoris o de compra, i d'altra banda perquè potser es pugui estar lliurant a l'òrbita privada algun sector estratègic que convindria retenir en l'àmbit estatal. La tendència de vendre tot el que es pugui i pertanyi a l'esfera comuna òbviament és dolenta, així com ho és també la estatització al màxim, l'estatització exacerbada. Hi ha exemples molt positius d'integració o associació de l'interès públic amb el privat, així com existeixen casos d'aquest tipus que han generat diversos i profunds inconvenients. La introducció de la moneda telemàtica i en general l'aprofundiment de la societat telemàtica, en determinats assumptes poden jugar un rol positiu en el desenvolupament i aclariment d'aquests processos de privatització o de estatització, ja que més fàcilment permetrà detectar inconvenients, amb possibilitats fins i tot revertir els mateixos. Els sistemes de seguretat social per exemple, és clar que haurien de ser públics, especialment quan es pugui automatitzar gairebé totalment la recaptació d'aportacions, ja que la privatització del sector a l'estil de les AFJP o AFAP estimula una especulació que en general hauria de disminuir, i molt més si es tracta de fons d'estalvi de treballadors.

Q04. Principis i instruments alternatius a la globalització neoliberal: Nous objectius de l'economia

Q04.1 Necessitem reformular els objectius de política econòmica. Els objectius declarats teòrics que regeixen els encarregats de la política monetària (bancs centrals i reserva federal nord-americà), són bàsicament quatre:

(A) Preservar el valor de la moneda i mantenir l'estabilitat de preus en l'espai econòmic en qüestió,

(B) incidir sobre la política econòmica fonamentalment a través de les taxes d'interès i taxes de redescòmpte;

(C) Mantenir l'estabilitat del sistema financer,

(D) En part proveir a l'Estat dels recursos monetaris que aquest necessita. En definitiva, els objectius centrals de la política econòmica, són el control de la inflació i de la balança de pagaments, el creixement econòmic, i altres objectius instrumentals, que en general no es supediten a objectius finals de benestar social, satisfacció global i sostenible de les necessitats bàsiques de la població, distribució equitativa de la riquesa, desenvolupament sostenible, i d'una o altra manera aquests objectius socials han de estar presents.

Q04.2 L'enorme diferència entre els recursos consumits per diferents grups poblacionals, no només apunta a una gran injustícia social i a una gran inequitat geogràfica, sinó que també afavoreix el malbaratament, luxe que no ens podem permetre en un planeta finit i superpoblat.

Q04.3 La humanitat potser té actualment les possibilitats materials de garantir a cada un i cada una, tots els drets humans bàsics, fins i tot més enllà dels modestos "Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni" que oportunament van ser fixats. És evident que més recursos podrien ser assignats per intentar resoldre aquesta problemàtica. Però ens enganyem si pensem que el que es necessita en relació a aquesta qüestió, és d'una banda voluntat política, i d'altra banda combatre els egoismes, la manca de solidaritat, la indiferència davant les problemàtiques socials, que sens dubte es donen aquí i allà, a tots els nivells i en tota la geografia. Què és el que falta? En què hem de posar atenció? Què hem de prioritzar? D'una banda hem de reconèixer que vivim en un planeta finit, i que per tant, tard o d'hora, s'ha d'instal·lar alguna normativa demogràfica, o algun factor de limitar la població humana, ja que si creixés indefinidament, és obvi que en algun moment no podrem assegurar a tots la satisfacció de les necessitats bàsiques. Però a més a més, és també bastant evident que no podrem satisfactòriament abordar aquest assumpte, demanant diners als països rics per resoldre els problemes més urgents en els països pobres. En efecte, notem que el sistema financer internacional és summament injust i irracional, i que en el seu funcionament genera importants transferències que van dels països pobres i fràgils als països

poderosos, i sens dubte per tant, és absurd i desencertat que es doni amb una mà el que amb escriu es treu amb l'altra. El que s'imposa és principiar per posar ordre a la casa econòmica global, millorant la informació sobre transaccions i transferències, introduint el diners nominatiu i amb traçabilitat. Només podrem prendre les decisions més adequades a l'interès general i en una forma racional, sabent bé on estem aturats, i sabent bé què és el que passa.

Q04.4 Volem una estructura econòmica i social coherent i ajustada amb els problemes i desafiaments del segle XXI Volem i necessitem una nova operativitat a nivell mundial i en el nivell nacional, que s'ajusti als següents postulats:

(A) L'operativitat i les institucions instaurades, estan per servir a les persones i als pobles, i no al revés, i no perquè les persones i els grups humans s'ajusten al sistema, i serveixin els objectius institucionals d'aquest.

(B) El desenvolupament principalment s'ha de valorar pel que fa serveixin a les persones i a les famílies, i quan permeti assolir la satisfacció de les necessitats bàsiques d'elles, i no tant pel que fa al funcionament del sistema i de les seves institucions.

(C) Creixement no és equiparable a desenvolupament. Perfectament pot existir desenvolupament i progrés i alts nivells de satisfacció en una sèrie d'aspectes, sense creixement del consumisme, sense creixement en els resultats empresarials i en els respectius PIB de les nacions, i també sense creixement poblacional.

(D) Cap economia es pot desenvolupar adequada i harmoniosament, al marge dels serveis que presten els ecosistemes i amb la degradació d'aquests.

(E) L'economia és un subsistema d'un sistema major, que notòriament és finit, i que té per centre la biosfera i els recursos del subsòl del planeta. En conseqüència, el creixement continu i permanent és impossible.

(F) Cap interès econòmic, sota cap circumstància, hauria de tenir prevalença per sobre la vida humana i per sobre la biodiversitat d'espècies. No obstant això, la vida econòmica ha instaurat certs paradigmes distorsionats, com ara els següents:

(1) El negoci és el que sempre ha de prevaler, per sobre de sensibleries sentimentals,

(2) La vida econòmica s'instaura en base a la competència, en base de la supervivència dels més forts i astuts, i en aquesta lògica no hi ha molt lloc per contemplacions i miraments,

(3) La lluita econòmica és molt més semblant a una guerra que a una contesa entre cavallers, que a un torneig competitiu orientat a la pròpia superació personal i en la qual es mesuren forces i destreses amb els congèneres.

Q04.5 Implantar una economia al servei de la humanitat, orientar una economia cap a la construcció d'una estructura social més justa i racional, és impulsar i establir un procés que permeti la substitució d'un paradigma social com el neoliberal, en definitiva basat en la cobdícia, la competència desbordant, l'acumulació i el benefici personal a costa de tot, a un altre paradigma basat en la solidaritat, l'equitat, la cooperació, la compassió, l'amistat, la correcció de conductes, l'alegria sincera per l'èxit o el encert d'un congènere (d'un parent, d'un veí, d'un semblant qualsevol).

Aquesta transició permetrà no només majors nivells de felicitat per als que avui dia es troben marginats, i per als que avui dia no poden cobrir les seves necessitats bàsiques, sinó també per als responsables directes o indirectes d'aquestes marginacions i d'aquests infortunis. En relació a aquesta qüestió sense dubte l'educació pot jugar un rol fonamental, però tampoc siguem tan il·lusos i crèduls, com per esperar-ho tot del sistema educatiu, i / o com per esperançats apel·lant als més nobles i purs sentiments de les persones. No, està molt bé defensar i impulsar un nou model de societat a través de l'educació formal i no formal, i també està molt bé insistir en la consolidació de valors i en l'enfortiment general d'una ètica

exemplar, però hem d'acompanyar aquestes accions amb un canvi substantiu i profund en la nostra organització socioeconòmica, de manera que en el nou escenari sigui cada vegada més difícil portar endavant comportaments desviats i contraris a l'interès col·lectiu, i contraris a les noves idees que acaben d'enumerar. Si en el col·lectiu seguim assimilant l'èxit a poder 'econòmic, així com a la possessió de béns materials de tot tipus, certament costarà molt consolidar un nou i millorat model de societat, ja que serà com "nedar contra el corrent".

Q04.6 Considerem que per a una bona administració de recursos en els diferents àmbits (familiar, veïnal, local, regional, nacional, mundial), és necessària l'aplicació sistemàtica dels principis de democràcia, subsidiarietat, sostenibilitat, i igualtat, que a continuació es detallen en estil telegràfic:

(A) Democràcia: Els treballadors i les comunitats i les organitzacions civils, han de tenir àmplia participació i general implicació en les presa de decisions econòmiques i organitzatives més transcendents.

(B) Subsidiarietat: Els assumptes han de ser resolts en el nivell més pròxim a fi dels problemes o de les qüestions que es plantegin, és a dir, les decisions i les accions han de ser ateses en el nivell més pròxim a la local o al barri quan sigui possible.

(C) Sostenibilitat: Prioritat ha de ser donada a la producció neta i eco-eficient.

(D) Igualtat: Preocupació des del anem, ha de ser acordada a la reducció dràstica de les desigualtats socials, entre classes, gèneres, pobles, barris, comunitats lingüístiques, i especialment pel que fa a les oportunitats que es brinden. Les fractures socials són sens dubte generadores de conflictes i d'injustícies.

Q04.7 Avancem cap a un estil de vida humana amb dignitat, que almenys asseguri l'accés als recursos i a la provisió de necessitats bàsiques (habitatge, suport, educació, salut, seguretat) per a tots, és a

dir, impulsem un model socioeconòmic que sigui inclusiu i no fragmentari. La nostra estructura socioeconòmica a nivell mundial, hauria de tenir o almenys promoure:

(A) Distribució més equitativa i justa de la riquesa, per aplicació del principi "a cadascú d'acord a la seva capacitat i al seu esforç, a cada un d'acord a les seves necessitats i als seus compromisos". Uns quants països al món no haurien de controlar i utilitzar en el seu benefici quatre cinquenes parts (4 / 5) de la riquesa mundial, mentre que la resta passa veritables dificultats amb la petita part restant, amb l'escàs cinquè restant (1 / 5). La millor ajuda de cooperació internacional que poden donar els països poderosos, no és que ells es comprometin a incrementar els plans i els fons orientats als països febles i pobres, sinó és que els països rics deixin de saquejar les riqueses dels països perifèrics, per aplicació d'un esquema neocolonial en bona mesura basat en una enginyeria financera i monetària fosca i asimètrica.

B) Igualtat i justícia entre els pobles del món, pel que fa a distribució de la riquesa i pel que fa a divisió del treball.

(C) Combat a la pobresa, destitució, privació, explotació, marginació, i altres formes de subdesenvolupament, desigualtat, i submissió.

Q04.8 L'eradicació de la pobresa i de la marginació, és un imperatiu ètic, social, i ambiental, i a favor d'això seria necessari que:

(A) Garantir el dret a l'aigua potable, l'aire net, a la seguretat alimentària, a un sòl no contaminat, a l'habitatge i el sanejament segurs, assignant els recursos nacionals i internacionals que calguin.

(B) Habilitar i emponderar a tots els éssers humans, a través de l'educació i de la formació i difusió cultural, destinant a això els recursos humans i financers requerits i suficients. És evident que la tasca que així s'esbossa és immensa, raó per la qual molt s'haurà d'investigar i innovar en matèria educativa i divulgativa, i en aquest sentit, l'educació a distància i les TIC aplicades a l'educació i a la

formació contínua, serien les eines que es revelen com a més promissòries. Complementàriament, atendre també als qui no puguin mantenir-se a si mateixos a causa d'una minusvalidesa o la raó que sigui, i per això reforçar la seguretat social orientada a aquest contingent humà, i també enfortir les xarxes de suport i de contenció que els concerneixin.

(C) Reconèixer els ignorats, protegir els vulnerables, servir aquells que pateixen o que per alguna raó es troben aïllats i / o mancats d'alguna cosa important. En línies generals, possibilitar el desenvolupament de les capacitats de tots els habitants d'aquest món, i integrar plenament a la nostra estructura social, perseguir i acompanyar les seves aspiracions, en fi, contribuir a la felicitat general de tots en la seva més àmplia concepció imaginable. Òbviament i per diferents raons, no tots podran trobar sols el seu propi camí, no tots podran resoldre sols els problemes i inconvenients que se'ls presentin, així que és indispensable que la societat proveeixi d'acompanyament, a través d'assistents socials i altres professionals en nombre adequat i amb diferents nivells formatius. Òbviament, i si s'encara seriosament aquest aspecte i a nivell mundial, aquests assistents socials i animadors socials i psicòlegs socials s'exerciran en l'ocupació laboral més important del segle XXI i per tant, aquest serà un desafiament molt important a encarar. Cert, els recursos humans que es necessitaran per a aquest fi seran enormes, i només poden ser aconseguits en la mesura que s'obtingui una major eficiència en altres sectors d'activitat, amb les conseqüents i corresponents importants reduccions en les respectives plantilles de treballadors.

Q04.9 Les activitats i institucions econòmiques, en tots els àmbits, han de promoure el desenvolupament humà de manera equitativa i sostenible en tota la geografia, adoptant com a principals objectius els que a continuació s'enumeren:

(A) Equitativa distribució de riquesa i de recursos a l'interior de les nacions i també entre elles.

(B) Protecció dels recursos intel·lectuals, financers, tècnics, i socials, de totes les nacions en desenvolupament, i entre diverses coses, d'alguna manera anar resolent la qüestió de les oneroses deutes internacionals, així com també els injustos cercles viciosos que es s'estableixen per aplicació d'un ordenament financer internacional, d'operativa certament molt fosca i asimètrica.

(C) Desenvolupament i consolidació d'un comerç internacional que doni suport l'ús sostenible dels recursos, la protecció ambiental, i les normes laborals progressives.

(D) Intervenció sobre les corporacions multinacionals i els organismes financers internacionals, perquè actuïn amb transparència i pel bé públic, i exigint-los responsabilitat per les conseqüències derivades de les seves activitats.

Q04.10 Necessitem un nou tipus d'organització econòmica i social basada en la "interacció franca i horitzontal" entre els pobles, així com entre els individus entre si i amb la natura. A això podríem anomenar "Economia de Relacions", la que es centraria en el capital social, el teixit financer, i la sostenibilitat ecològica.

Q04.11 D'alguna manera el mercat també ha de ser regulat per principis ètics. Els estàndards ètics i morals han de ser injectats en les activitats econòmiques, com una estratègia a curt i mitjà termini. El repte és dissenyar polítiques ètiques i econòmicament sòlides, i inserir en el procés de globalització i en els procediments operatius. La internalització dels valors ètics en la consciència dels individus i de la comunitat, és una via indispensable però que ha de ser complementada amb altres reformes. Realísticament no podem aspirar a incidir sobre l'economia amb principis ètics, mantenint d'altra banda els coneguts mecanismes del lucre i del benefici monetari, perquè això no és sostenible, ja que això és utòpic. No hi ha altra de valorar monetàriament (amb diners) els perjudicis socials i productius i mediambientals, i introduir com costos en l'economia. I perquè una operativa d'aquesta naturalesa sigui viable, no hi ha altra d'introduir la moneda telemàtica, no hi ha altra d'utilitzar

generalitzadament els diners nominatiu, informatiu, i amb traçabilitat.

Q04.12 Les economies nacionals haurien d'estar governades i dirigides per un paradigma que orienti la producció principalment a la satisfacció de les necessitats socials, molt més que a incrementar beneficis privats o personals per lògica molt més limitats i restringits. El que ens ha estat presentat com una crisi del crèdit i / o dels mercats i / o d'una bombolla de preus que ha esclatat i / o d'un conjunt gran de circumstancials mals negocis, ha resultat ser una crisi de producció per estar orientada per objectius equivocats. En un sistema guiat pel benefici privat en comptes de la necessitat social i de la preservació dels recursos naturals, no hem d'esperar que per art de màgia es consolidi el benestar social generalitzat i sostenible. En els últims temps, les crisis greus sempre han estat crisi de rendibilitat, i / o crisi en el sistema financer. I la rendibilitat s'origina en l'explotació del treball productiu. I les finances s'involucren en el maneig d'una eina social com sens dubte són els diners, i una crisi del sector si no està acompanyada de grans desastres naturals, significa de fet que aquesta eina social està mal dissenyada. Per lògica, les empreses responen a la desacceleració del creixement de les vendes, reduint la producció, acomiadant a treballadors, i cancel·lant o retardant inversions planificades. I com tots o molts patrons alhora apliquen similar estratègia, hi ha repercussions ràpides en el consum, portant en espiral a majors disminucions en les comandes empresarials ja grans ajustos en la producció i en les plantilles de treballadors.

Q04.13 No és possible assegurar sense límit altes taxes de creixement econòmic en un planeta finit, i a més sustentar una població humana en creixement sense una adequada implantació d'un sistema de planificació familiar a nivell global. No és possible esperar una situació global estable, permetent grans desequilibris socials, permetent l'existència de grups poblacionals amb gran consum per càpita, al costat d'altres grups poblacionals en situació de pobresa o d'indigència. No és possible esperar una comunitat harmònica i amb pau social, en el marc de grans diferències regionals en el creixement demogràfic, amb les tensions de tota

mena que segurament això generaria. I en el context general així plantejat, per afrontar la situació i revertir desviaments i efectes indesitjats, considerem que:

(A) Serà impossible mínimament assegurar racionalitat i equitat social, sense un canvi substantiu en el nostre sistema internacional d'intercanvis, sense una reforma profunda del sistema financer internacional i del comerç internacional.

(B) Serà indispensable impulsar algun tipus de regulació de la població a nivell global, tant per equilibrar els consums per càpita dels diferents grups poblacionals, com per equilibrar els intercanvis globals segons les diferents regions geogràfiques i segons els diferents països.

(C) Serà necessari impulsar convenients canvis paradigmàtics i conceptuals, que guïin les polítiques econòmiques i les accions dels agents econòmics, així com que impulsin importants i transcendents reformes estructurals i institucionals.

Q04.14 Guanyar diners no hauria de ser l'objectiu principal de l'activitat econòmica. Una empresa té una funció social, i per dur-la a terme sens dubte ha de ser rendible, però guanyar diners és un mitjà, i no la finalitat principal i per sobre d'altres transcendents consideracions. Caldria declarar il·legal o almenys reduir la "crematística" (és a dir les activitats comercials i especulatives dirigides gairebé exclusivament a guanyar diners, sense importar molt les formes i les conseqüències). Caldria potenciar una sana "economia", on es ponderin les activitats d'administració, autogestió, autosuficiència, així com el correcte i racional maneig dels béns escassos de la pròpia comunitat, de la ciutat, de la pròpia llar, de tot el món.

Q04.15 Caldria avançar cap a un socialisme mundial o un capitalisme social, on l'acumulació de capital no sigui l'objectiu dominant, i on el capital atresorat i els oligopolis dominants no subjuguin les decisions personals i les regulacions dels Estats. I això es pot aconseguir, i això no és una completa utopia, però per això

caldrà introduir molt importants reformes en el teixit socioeconòmic, tant en els nivells nacionals com en el nivell internacional. I si us plau, no ens fem vanes il·lusions, no pensem que aquesta futura i millorada situació la podríem obtenir només amb voluntarisme polític- social, i / o només a través d'una millor educació en valors. L'estratègia de transició en aquesta matèria serà de fonamental importància.

Q05. Principis i instruments alternatius a la globalització neoliberal: Bases per a una economia de gènere, bases per a una societat menys fragmentària i arbitrària, bases per a una economia més participativa

Q05.1 El sistema econòmic capitalista en el seu actual estadi d'implantació, ha portat la seva lògica d'acumulació individualista a l'extrem de bàsicament centrar tota la relació humana en el consum i la mercantilització, identificant les mercaderies, el atresorament de drets, i l'acumulació de diners i d'actius financers, amb la satisfacció de les pròpies necessitats i amb l'obtenció de la felicitat. La saviesa popular ha sabut plantejar aquest estat de coses, de vegades en forma irònica, amb aguts refranys i dites populars com ara per exemple: "Els diners no ho és tot a la vida, però ajuden", "Amb diners tot es compra, per diners tot es ven, fins i tot sexe ". Òbviament, aquesta situació comporta la desigual distribució de la riquesa en la societat, així com l'ocurrència de situacions greus i dramàtiques. D'una manera o d'una altra, la societat acostuma a premiar els més forts, els més durs, els més resistents i independents, i dins d'aquesta perspectiva i també per qüestions històrics -culturals, les dones i els nens solen patir la pitjor part. Necessitem trobar nous paradigmes socials que permetin canviar aquest estat de coses. Necessitem trobar nova lògica i pràctica social, en què es trobi més present la perspectiva de gènere, com un eix conciliador i temperat, que no només ajudi a millor estructurar el sistema socioeconòmic, sinó també el polític, el cultural, el social, el laboral. Necessitem ponderar a les dones, que històricament han estat relegades en una sèrie de qüestions en les que amb notorietat dominen i predominen els homes.

Q05.2 El sistema social patriarcal està organitzat per en un cert sentit excloure les dones, i donar-lis com a mandat aconseguir felicitat i valoració i autoestima, en cada societat, per tasques exclusives pròpies a aquest grup, sancionant de mil formes a les que s'aparten d'aquest precepte, d'aquest estereotip, d'aquesta tendència. Les tasques majoritàriament exercides per dones, en gairebé totes les societats i gairebé tots els temps, són ineludibles i gratuïtes, i sovint repetitives i de tipus manual, però òbviament aquests treballs són bàsics per al funcionament social, ja que afecten la cura i neteja del llar, la criança dels fills, l'educació de la prole amb particular èmfasi en la primera infància, la preparació de menjars i la cura de robes per a tota la família, la supervisió de malalts i ancians, etcètera, etcètera. Aquestes tasques generalment exercides per dones, sens dubte són importantíssimes per al teixit comunitari, permetent estalviar i retallar la despesa social en forma considerable. No obstant això, aquest tipus de treballs no són reconeguts per la seguretat social, i generalment les lleis no els reconeixen o els infravaloren, per exemple en el cas de dissolució d'un vincle de parella.

Q05.3 L'economia no fa únicament la dinàmica que es vincula amb els diners. L'economia no es restringeix únicament a allò visible, el públic, el monetari, el formalitzat i reglamentat, ja que la llar i la família, són unitats d'intercanvi i consum i producció que porten significativament a la sostenibilitat de la vida en societat, i a la satisfacció de necessitats humanes tant bàsiques com complementàries. De la mateixa manera, també hi ha tasques de tipus social- comunitari complertes des de la individualitat i / o exercides en l'àmbit d'organitzacions de bé públic (ONG), que per desenvolupar-se a títol gratuït, que per desenvolupar-se en forma no remunerada, no formen part de les nostres estadístiques ni són valorades globalment d'alguna manera. Hauríem de reconèixer els aspectes recent assenyalats, molt més enllà de sentiments i desitjos i reconeixements expressats en bonics discursos, i més enllà de consideracions teòriques. Un dels passos formals d'avançada que es podrien donar, és el reconeixement d'aquest tipus de tasques per a la seguretat social. Però una altra qüestió important també seria avançar en aquests aspectes en les estadístiques, registrant per

exemple el temps que cada persona dedica al descans i al lleure, al treball formal, a l'estudi, a activitats culturals i socials i esportives, a les tasques de la llar, a tasques vinculats amb activitats socials no remunerades, a desplaçaments, etc.

Avui dia la tecnologia digital obre possibilitats reals i pràctiques en el sentit indicat, encara que perquè els resultats s'ajustin a la realitat, haurien de poder verificar-se per diferents vies, i haurien parcialment de registrar-se en forma automàtica. Amb tota certesa, la nostra present societat té urgències per atendre molt més prioritàries que el que acaba de expressar-se, així que aquesta qüestió podrà tenir importància a llarg termini. Observeu, però, que moltes de les nostres dificultats per millorar el nostre entramat social i per a atendre situacions veritablement crítiques i denigrants, com la pobresa, la indigència, la manca d'oportunitats, les injustes desigualtats en el sector educatiu, etcètera, provenen del fet que estem informats malament. En els discursos es protesta perquè en aquest segle XXI continuen havent-hi fam, així com desnutrició infantil i també nombroses morts per causes perfectament evitables amb mesures senzilles, i està molt bé que siguem sensibles a aquestes qüestions. Conseqüentment, des de les bases també es demana que es faci alguna cosa, i es reclama més finançament internacional per a atendre aquestes problemàtiques, i està molt bé que es demani en aquest sentit. Però no es crida de la mateixa manera i amb la mateixa força, per assenyalar l'absurd de continuar utilitzant diner anònim i desinformatiu en aquest segle XXI el que òbviament permet posar un mantell de protecció a l'evasió fiscal i al funcionament dels paradisos fiscals.

Hem de convèncer. Hem d'afrontar la realitat. Les problemàtiques més urgents que se'ns plantegen avui dia són molt complexes i difícils, i molt probablement no podran ser ben resoltes si intentem analitzar i resoldre-les una a una, per separat i en forma relativament independent. La nostra societat requereix una molt profunda reestructuració, i si es volen obtenir resultats mitjanament satisfactoris a mitjà termini i potser bastant millors a llarg termini, no hi ha altra solució de procedir a un abordatge holístic, integral, i profund. Difícil (quasi impossible) d'obtenir resultats mitjanament

satisfactoris, si no posem ordre a casa nostra globalment, si no aconseguim tenir estadístiques molt més fiables i detallades que les actuals respecte del nostra veïnatge universal, per llavors sí procedir adequadament a circumstàncies. I tornant ara a l'assumpte plantejat més amunt sobre la possible elaboració d'estadístiques detallades i fiables en relació al treball benèvol i a les tasques de la llar, des de la perspectiva tecnològica d'avui dia perfectament s'albira poder obtenir informació de base de bona qualitat, a través dels edificis intel·ligents, a través de les llars- habitació intel·ligents, a través de les oficines intel·ligents, a través de registres voluntaris que puguin fer des de telèfons mòbils, i a través de les informacions proporcionades per polseres amb localització de GPS

Q05.4 En analitzar la sostenibilitat humana en les seves diferents esferes i agents (Estat, mercats, llars, comunitats), i com a part de l'actual model econòmic, cal tenir en compte les relacions quotidianes on es reproduceix i es potencia la vida social, i on trobem que també es produeixen injustícies, discriminacions, violències, abusos.

Q05.5 Els Estats són responsables de garantir bones condicions estructurals i d'organització, per a un millor desenvolupament de les famílies, i per a una adequada ajuda i cura dels seus integrants. Per cert i en relació a aquest assumpte, no és qüestió que les jerarquia estatals i governamentals deixin la major part de les responsabilitats familiars en els que circumstancialment ocupin les direccions de les famílies, i com a molt implementin uns pocs plans socials per donar suport als sectors més febles de la societat, i especialment a les famílies on el cap de llar és una dona pobre. No, els Estats i els Governos haurien de fer més que això, i no només pel que fa als sectors de població de menors recursos, ja que per diferents raons, carències i problemes en l'àmbit indicat també es detecten en sectors poblacionals més benestants. Per cert, s'hauria de aprofundir en la regulació, els subsidis, la supervisió i també en altres normatives i serveis, a efectes de crear polítiques de correspondència i de conciliació, en col·laboració amb els respectius responsables de les llars, i per facilitar les tasques de vigilància, cura, i acompanyament, dels que en l'àmbit familiar requereixin aquest

tipus de suports. Òbviament si el problema és econòmic, caldrà ampliar les respectives prestacions socials. Però de vegades el principal problema no és l'econòmic, sinó la manca d'orientació, així com la prestació de serveis de qualitat que són difícils de trobar, i que permetin descarregar les tasques i les preocupacions regulars dels que exerceixen les direccions de la llar, o dels que col·laboren amb aquestes tasques. En l'agenda política i en els objectius de les institucions estatals especialitzades, s'hauria d'incorporar l'economia de la cura i l'acompanyament i supervisió, per evitar que aquestes responsabilitats continuen recaient gairebé exclusivament en dones, que pel cúmul de tasques al seu càrrec moltes vegades es senten desbordades, excedides, desorientades.

Q05.6 Els Estats han d'impulsar amplis mecanismes i espais de debat i participació dels ciutadans en general, i de les dones en particular, en relació a les polítiques públiques i a les qüestions socials i econòmiques. Hi ha importants temàtiques en relació per exemple a organització socioeconòmica, o estratègies educatives, o seguretat ciutadana, o oferta de llocs de treball, etcètera, que amb certesa ens afecten a tots, i que per tant no convé deixar exclusivament en mans dels governants de torn o criteri de la tecnocràcia dels organismes internacionals. Aquestes qüestions ens afecten a tots, i per tant convé que en la mesura del possible tots participem, i que tots aportem a les solucions i ens involucrem d'una o altra forma. Però clar, per acostar-nos a aquest ideal, hauran d'implementar còmodes i àgils mecanismes d'expressió i de comunicació i de valoració, així com hauran de promoure equilibrats espais de participació. Entre les mesures més importants a prendre, es destaquen:

(A) En analitzar la temàtica del treball, tenir en compte tant el treball formal remunerat com el treball informal no remunerat. Hem de ampliar el concepte de treball, incloent-hi el que es realitza a la llar, incloent-hi el que es realitza en benefici d'ascendents, descendents, i familiars directes, i incloent també el treball social benèvol.

(B) Reequilibrar la participació d'homes i dones en una sèrie d'àmbits, en el mercat laboral i escurçant la bretxa salarial que sol discriminar les dones, en el sector govern i de les jerarquies, en els sectors professionals, i possiblement també en els sectors informals o de treball benèvol.

(C) Particularment promoure el dret de les dones en els àmbits de presa de decisions (econòmiques, socials, polítiques, sanitàries, educatives), perquè elles constitueixen una mica més de la meitat de la població mundial, i no convé per injust i ineficient, radiar d'aquest àmbit a la major part d'aquest col·lectiu.

(D) Propiciar un major equilibri i participació de tots dos gèneres en les tasques de la llar i en la cura de nens i malalts, compartint responsabilitats en la vida quotidiana. D'alguna manera tenir en compte el valor i l'aportació dels treballs a la llar i en relació a una ajuda i a supervisió de familiars.

(E) En matèria de tasques casolanes, supervisió i cura de familiars, i treball social benèvol, els Estats hauran de crear infraestructures i serveis generals, que faciliten al màxim aquest tipus de treball, també propiciant la seva major qualitat i la seva valoració per diferents vies.

(F) Propiciar mecanismes efectius enfront de l'anomenada violència de gènere. Els membres més febles i fràgils de la família, dones, nens, ancians, han de ser protegits més efectivament i emparats en els seus drets. I òbviament tots i en particular els poders i institucions públiques, han de lluitar contra la impunitat dels delictes comesos en relació a aquestes qüestions.

(G) Els Estats han de complir amb els compromisos i convenis internacionals signats i oportunament ratificats, i la societat civil ha d'estar atenta a aquestes qüestions, i reclamar en cas de retards o incompliments. En particular són molt importants els documents sorgits de conferències mundials de les Nacions Unides, així com d'altres reunions internacionals organitzades per institucions com ara l'OIT

(H) Contribuir per tots els mitjans possibles, a la ponderació i autoconfiança de les dones, amb l'objectiu principal de així augmentar la capacitat d'aquest grup, per incidir en les polítiques públiques i en l'establiment d'un Estat autènticament democràtic i no patriarcal. No és que així només es desitgi rescatar les aportacions de valuosos elements que sens dubte existeixen en el grup esmentat. La psicologia i la sensibilitat de la dona, sens dubte són bastant diferents a les del home, en més d'un aspecte i en els grans nombres, i una participació significativa de dones en la presa de decisions, sens dubte contribuirà a enriquir els punts de vista i la creativitat de les solucions que es proposen.

(I) Certs serveis organitzats per l'Estat i pels municipis, s'han d'orientar a donar suport a les dones de diverses maneres, pel que fa als treballs casolans i de cura de familiars que fins ara majoritàriament han recaigut sobre elles. No es tracta d'imposar esquemes verticals o solucions rígides. Es tracta simplement de reconèixer una realitat, i de mil maneres contribuir a repartir les càrregues més equitativament, entre serveis estatals i comunitaris, entre serveis comercials i d'institucions socials, i entre tots els integrants idonis del propi grup familiar, inclosos els dos integrants de la parella quan tots dos es troben presents. I en aquest últim aspecte, pot fer-se molta cosa, començant pels aspectes educatius i culturals, facilitant o flexibilitzant horaris de treball o llicències especials a través d'una legislació adequada, proveint pagues adequades o promovent la producció i comercialització.

(J) Òbviament tots els integrants del grup familiar tenen dret a tenir una vellesa feliç i tranquil·la, sense sobresalts ni presses, i no només aquelles persones que hagin complert un determinat cicle en el mercat laboral formal. I en aquest sentit s'imposa aprofundir en una convenient reforma de la seguretat social, perquè les pensions de dones i d'homes siguin de caràcter universal i en sumes adequades. Reformes complementàries en el sistema de previsió social també són importants que es concretin, per permetre dotar de major eficiència a aquest mecanisme i per tant també de major viabilitat, com ara la recaptació automatitzada d'aportacions, i el pagament molt automatitzat de pensions.

(K) Promoure també l'accés universal a convenients serveis de salut, a través de finançament públic, i amb prestataris públics i / o privats, segons convingui en cada àmbit geogràfic específic. Tractar de integrar també dins d'aquest mecanisme, tant l'atenció odontològica com psicològica o psiquiàtrica, així com també l'atenció pel que fa a medicines alternatives.

Q06. Principis i instruments alternatius a la globalització neoliberal: El sector públic i el sector social

Q06.1 L'economia ha de combinar eficiència, equitat i participació, per aconseguir un bon desenvolupament econòmic, humà, i social, en un marc ambientalment sostenible. Podem dir que una economia funciona bé, que funciona adequadament, quan aconsegueix una assignació eficient i equitativa dels recursos, per així aconseguir el major benestar possible per a la major part de la població, entenent per benestar individual tant la satisfacció de les necessitats materials bàsiques com l'abast d'aquest equilibri endogen que anomenem pau interior i felicitat.

Q06.2 En una economia sana i ben estructurada, s'ha de donar un rol concret i ben coordinat entre si els diferents actors, empreses (sector privat), Estat (sector públic), ciutadania activa (sector social / comunitari), institucions de bé públic (sector beneficència), i també per cert organismes internacionals (sector intergovernamental).

Q06.3 Al sector privat el mou la recerca del màxim lucre, i ho aconsegueix intentant aprofitar de forma eficient els recursos de què disposa, sense incloure la majoria de les vegades ni en els seus costos ni en els seus objectius, ni qüestions ambientals, ni qüestions socials, ni consideracions d'interès general. El rol de les empreses gira entorn de l'eficiència i el benefici, i no està malament que les coses siguin d'aquesta manera, excepte pel detall que amb l'actual esquema de funcionament empresarial i amb l'actual infraestructura financera i jurídica, existeix de fet divorci entre els objectius empresarials respecte dels objectius socials i respecte de les qüestions vinculades amb l'interès general a mitjà i llarg termini. Si

bé és cert que les empreses, quan són eficients, generen benestar en més d'un sentit així com ocupació, aquests factors positius s' haurien de absteure de contraposar amb els perjudicis mediambientals i socials que també es podrien generar. En tota àrea d'activitat sempre cal establir marcs adequats de desenvolupament així com totes les limitacions particulars que es considerin convenients (respecte pel medi ambient, condicions de treball dignes i sense perills, absència de perjudicis ocasionats a tercers, etcètera), i si per llacunes en les legislacions i reglamentacions, o per mala praxi, o per accidents, o per les raons o els efectes que siguin, igual es produeixen excessos o perjudicis, això hauria de tenir conseqüències financeres per als actors que les van generar, sota les premisses: "Qui fa mal és qui repara el dany", "Qui perjudica és qui indemnitza".

Q06.4 Els Estats han de regular les activitats econòmic-productives, de forma de marcar adequats límits i convenients marcs d'actuació, i de manera que no es vagi en contra del benestar social i / o de la salut mediambiental. Els Estats no haurien d'intervenir taxativament en les decisions empresarials, ja que l'objectiu és que aquestes activitats es desenvolupin amb llibertat i creativitat, per així aconseguir eficiència i productivitat que en forma indirecta generalment s'orienten a favor de la societat en conjunt. El rol dels Estats ha de girar entorn a legislar i reglamentar per prevenir, i per també assegurar les adequades indemnitzacions i les adequades sancions quan els danys igual es produeixin, per accidents, per imperícia, per les raons que siguin. I per sobre de tot, els Estats han de vetllar pel benestar general i per la satisfacció de les necessitats bàsiques dels ciutadans, molt més que per conveniències tàctiques a curt termini, o per interessos particulars espuris.

Q06.5 Convé que la societat civil sempre estigui activa, atenta, i vigilant. Segons els casos, el sector social- comunitari pot fer de jutge, de controlador, de demandant, de denunciador, quan les empreses o el mateix Estat es desviïn del camí correcte. El sector social- comunitari ha d'adoptar una actitud molt proactiva i participativa, i ha de buscar la innovació social, amb l'objectiu d'aconseguir eficiència i equitat al servei de tots i en tots els temps. I

òbviament, també s'hauran de desenvolupar convenients eines, sense les quals amb certesa poc es pot fer, i entre elles: govern digital, administració telemàtica, possibilitat de seguiment de llargues cadenes de transferències dineràries, seguiment més directe d'activitats, possibilitats d'expressió de idees i de difusió, possibilitats de marcar agenda, etcètera.

Q07. Principis i instruments alternatius a la globalització neoliberal: El sistema financer

Q07.1 Al Ministeri d'Economia i / o en el Banc Central de molts països, es decideixen coses rares. El dogma de finançar el desenvolupament amb endeutament, porta a molts dels governs dels països anomenats en vies de desenvolupament, a un comportament bastant absurd. Una gran quantitat de reserves internacionals en dòlars nord-americans, estan en mans de països emergents, principalment els exportadors de matèries primeres, els països petrolers, i la Xina. Encara que tenen una gran quantitat de reserves en divises (dòlars nord-americans sobretot), de fet de vegades es segueixen endeutant, ja que compren amb les seves reserves bons del Tresor dels EUA, és a dir, atorguen préstecs al govern dels EUA, dipositen llavors aquests bons en les arques del seu Banc Central, per després i amb aquest suport emetre bons de deute públic, que es col·loca en el seu mercat intern o en els centres financers internacionals més rellevants. Aquest comportament és realment absurd: Es compren bons del Tresor Nord-americà amb un rendiment molt baix, i s'emeten bons del país remunerant als prestadors en dòlars amb taxes d'interès una mica més altes. En lloc de procedir com hem indicat, aquests països haurien de deixar de endeutar-se i utilitzar les seves reserves per a inversions productives i despeses socials, per tal de millorar les condicions de vida dels seus ciutadans i ciutadanes.

Q07.2 Certament i, sense cap dubte hi ha un molt important drenatge de recursos que van des dels països pobres als països rics. Per què passa això? Com s'ha aconseguit implementar un esquema tan injust i absurd? És que no és possible implantar regles de comerç i d'intercanvi que siguin més equilibrades i justes en la

geografia? El comerç internacional i les finances internacionals òbviament tenen un alt grau de complexitat, a causa de la qual cosa passa una mica de tot, el que en alguna mesura valida explicacions de tot tipus. Però intentem separar la palla del blat. Un dels mecanismes que incideix més fortament i en cercle viciós respecte d'aquest assumpte, és el del deute extern dels països. Però lligat a aquest mecanisme, també s'ha de reconèixer una fosca i asimètrica enginyeria monetària que en els grans nombres divideix els països en dos grups:

(1) Aquells que tenen poder d'emissió sobre les divises internacionals de reserva més utilitzades: dòlar nord-americà i euro ,

(2) La resta dels països del món que no estan en el grup anterior. Per ser exactes, hi ha altres monedes de reserva a més de l'euro i del dòlar dels EUA (entre elles la lliura esterlina i el ien japonès), però com l'ús d'aquestes en l'economia internacional no és excessivament significatiu en termes percentuals, als efectes pràctics i per a l'anàlisi dels grans nombres, bé podem reduir la situació de la manera recentment indicada. Què podem i hem de fer per enfrontar la sens dubte penosa situació dels països pobres? Què podem i hem de fer per posar ordre a la sens dubte caòtica situació de l'economia en els nostres dies? Amb certesa analitzar molt de prop els aspectes que acabem de destacar, i pensar seriosament en una important i profunda reforma del sistema financer internacional, que entre altres coses introdueixi una veritable moneda internacional per regular intercanvis i transferències en l'economia internacional. I a aquesta nova espècie dinerària bé podríem anomenar "Bancor telemàtic" o "bantel", en la mesura que recomanem que la mateixa s'inspiri en les observacions oportunament formulades per Lord John Maynard Keynes i per Agustí Chalaux de Subirà.

Q07.3 De moltes diferents formes dels països centrals aconseguixen recolzar els seus respectius desenvolupaments i preservar l'hegemonia que els distingeix, i una de les claus és que tots o la majoria dels països perifèrics els segueixen el joc. Governants i també analistes polítics i tècnics economistes dels països dependents, han comprat el dogma que per solucionar molts

dels problemes que els afecten és necessari créixer i modernitzar-se, i que per a això aconseguir i com que no tenen suficient estalvi intern, convé acceptar inversions externes així com també convé finançar amb endeutament tant el propi desenvolupament com la construcció d'infraestructures diverses. I això, a la curta o a la llarga, porta a un endeutament continu i sistemàtic i crònic dels anomenats països subdesenvolupats i dels anomenats països en vies de desenvolupament.

Per cert, els absurds i les incongruències i els desajustos també es donen en les esferes de les finances, les que no responen únicament a les sacrosantes forces del mercat sinó que també són afectades, i molt, per decisions polítiques i per normatives particulars. Però avancem amb compte en la nostra anàlisi, ja que l'economia i en particular l'economia internacional és una qüestió molt complexa, almenys tal com es la concep i presenta actualment.

Vegeu que d'una banda els països rics tenen una important deute extern, i això és així ja que ells són els que majoritàriament concreten inversions fora de fronteres, i per tant no és estrany llavors que s'endeuten per poder finançar aquests iniciatives. Però d'altra banda, molts països rics també estan en el doble rol de prestar i demanar prestat guanyant així una diferència d'interessos, i per tant tampoc hauria d'estranyar que el deute brut de les nacions sigui considerable.

Finalment, tampoc és estrany que els EUA i que els països europeus de la zona euro es trobin també fortament endeutats, ja que recordem que els diners és deute, i que per poder proporcionar suficient numerari a l'economia internacional (majoritàriament expressat en euros i en dòlars dels EUA), no hi ha altra forma que aquests països assumeixin deute d'una manera o d'una altra. Però per altra banda, diversos països petrolers, alguns països fortament productors d'altres matèries primeres, i la Xina, per la seva part han aconseguit acumular enormes quantitats de reserves internacionals, però aquests fons no els destinen a finançar projectes i inversions en altres països en vies de desenvolupament, sinó que en bona mesura els inverteixen en bons del Tresor dels EUA, que com se sap paga

els interessos més baixos, ja que suposadament aquests papers són també els més segurs (els menys risc ").

Conseqüència d'aquest estat de situació: EUA obté fons frescos per poder seguir injectant bitllets en l'economia internacional, i amb ells pagar inversions foranes, i amb ells finançar el seu propi desenvolupament i algunes aventurades guerres, i amb ells també tornar a fer aquestes sumes a països en desenvolupament que ho necessitin, cobrant per cert taxes d'interès més elevades de les que es paguen a través dels seus propis bons.

Òbviament, els raonaments que acaben de presentar-se són simplificats i qualitius, i el mèrit d'aquests és fer pensar que les regles de joc de les finances internacionals són tramposes, enganyoses i fosques. Per tant què correspon fer?

Estudiar en profunditat aquesta qüestió a través d'un grup multidisciplinari de molt alt nivell i amb números a la vista (els que es tinguin), i tot seguit proposar un nou ordre financer internacional més just i amb menys asimetries, així com també, un adequat procés de transició que permeti passar de l'actual situació al model teòric que s'hagi seleccionat. I això és indispensable perquè els nostres governants, i també els integrants dels anomenats grups G-7, G-8, i G-20, i també la tecnocràcia dels organismes internacionals, amb prou feines promouen solucions ortodoxes i reformes de mínim abast, per incompetència, per negligència, perquè veuen clar certs notoris desajustos dels mecanismes utilitzats però no els assenyalen perquè a ells els afavoreixen. I el que acaba de proposar-se és indispensable perquè la societat civil en el seu conjunt té els seus límits, perquè en molts casos és poc escoltada, i perquè a més en el seu si té actors de formacions molt diverses. Cert, l'eina Delibera i el propi empenedoria del Consens de Barcelona, mostren a les clares que també hi ha molt bona capacitat de proposta des de les bases, però clar, en àmbits excessivament tècnics, en assumptes molt complexos i transcendentals, també es requereixen molt bons grups de treball i de molt alt nivell, per poder arribar a resultats ben satisfactoris.

Q07.4 En analitzar les qüestions financeres en la seva globalitat però corresponents a un país específic, no és estrany trobar-se amb aparents contradiccions i incongruències.

D'una banda, el mateix Govern, a través del respectiu Banc Central o per altres mecanismes, emet bons de deute públic expressats en moneda estrangera, amb la finalitat d'augmentar les seves reserves, o per finançar algun important projecte de desenvolupament, o per a un canvi de deute, o amb la finalitat que sigui.

I d'altra banda, els bancs d'aquest país, i en molts casos bancs estatals, col·loquen fons estratègics a molt baix interès en els grans centres financers internacionals, o fan inversions en bons dels EUA rebent així també taxes d'interès molt baixes. ¿Es justifica aquest procedir? Bé, des d'aquestes línies intentem fer plantejaments genèrics i sense números a la vista, basats en algunes informacions de premsa i en la nostra pròpia experiència i les nostres pròpies idees, però bé podria respondre al plantejat que si, que en certs casos es justifica aquesta aparent contradicció, ja que les institucions bancàries miren els seus propis interessos, i avaluen els riscos de penúries financeres que se li podrien plantejar en uns o altres circumstàncies, i llavors fan col·locacions poc rendibles però segures, i que en cas de necessitat poden ser rescatades en temps molt breus.

Però bé, també podria raonar d'una altra manera, fent una anàlisi més macro, i marcant que és bastant tonto demanar prestat pagant interessos relativament alts, i al mateix temps i amb l'altra mà fent préstecs amb interessos molt baixos. On pot estar la contradicció? On pot estar amagat el gat? Què més podríem estar oblidant? Bé, hem d'esperar contrasentits i incongruències en un país per exemple com Uruguai, que té la seva pròpia moneda nacional, però admet la circulació de monedes estrangeres entre els agents econòmics del país, i també en el seu circuit financer i en el seu sistema bancari.

No oblidem que els diners són un invent social, i com a tal no deixa de tenir una mica de artificial i de arbitrari. Els Estats haurien de basar les seves respectives economies internes exclusivament en els

diners nacional, així que no haurien de permetre que la banca nacional oferís als seus clients comptes bancaris en divises estrangeres, ni préstecs en aquestes espècies. És clar, les operacions de canvi no es poden prohibir, ja que les diferents economies nacionals no estan aïllades sinó integrades, però bé, si en el context que es planteja algú lliura en alguna finestreta de banc un bitllet estranger, l'hi canviarà en moneda nacional a la taxa de canvi vigent, i aquest bitllet haurà d'anar llavors al Banc Central, perquè aquest pagui deutes del país, o importacions, o doni al bitllet la destinació que convingui. I per la seva banda l'operació contrària també hauria d'estar permesa, però a través d'una normativa especial.

Si per exemple es demana divisa estrangera es preguntarà per què, i si és per pagar una operació de comerç exterior es procedirà, però no lliurant els bitllets en finestreta sinó lliurant la suma corresponent a l'agent en l'exterior, i si és per una remesa familiar es procedirà, però lliurant els fons corresponents a l'exterior al beneficiari, i si és per finançar vacances a l'exterior es procedirà, però lliurant els fons a l'interessat a l'exterior (a la frontera en sortir del territori nacional, o a l'aeroport de arribada, etcètera), etcètera.

És clar, el canvi de normativa que s'acaba de proposar és en qualitat d'exemple, ja que en matèria de maneig dels diners, en matèria dels sistemes bancaris nacionals, i en matèria de l'ordenament financer internacional, les reformes haurien de formar part d'un tot coherent i responent a un pla, i no atomitzar les possibles mesures per anar provant a poc a poc i observant resultats.

Des d'aquestes línies, amb aquesta recomanació o suggeriment, més de proposar reformes parcials, o normatives particulars en àmbits específics, el que volem és sensibilitzar el lector sobre el que bona part dels problemes que actualment es presenten en aquest segle XXI tenen el seu origen en normatives i procediments financers equivocats, que perjudiquen a molts i beneficien a uns pocs. I el gran beneficiat segueix sent EUA o almenys alguns dels sectors en aquest país radicats, perquè són els que tenen la "paella pel mànec", perquè són els que incideixen no solament en les taxa d'interès domèstic sinó també en les taxes de interès internacionals, perquè

són els que d'alguna manera poden exportar la seva inflació, perquè són els que poden devaluar la seva moneda fent pagar part de la factura a sectors externs, perquè són els que poden tenir informació privilegiada abans que altres, i per la senzilla raó de veure complertes les seves profecies per ser ells mateixos qui prenen les decisions. En les reformes que ja són imprescindibles i urgents, hem d'apuntar a la moneda, el sistema bancari, al sistema canviari, i al mateix sistema financer internacional. Allà es generen els principals problemes, i per allà s'han de començar a instrumentar les solucions. Siguem intel·ligents, i no ens deixem enganyar amb focs d'artifici.

Q07.5 La pràctica i la prèdica avui dia dels països més industrialitzats, en relació al lliure comerç i la lliure circulació dels capitals, així com dels béns i serveis, exclou la lliure circulació dels treballadors i de les persones en general. Això es fa en completa contradicció amb les seves concepcions més estimades i arrelades, ja que Adam Smith, adulat encara actualment per molts neoliberals, advocava també a favor de la lliure circulació i lliure establiment dels treballadors. En relació a normatives i teoria econòmiques, són unes quantes les contradiccions que es generen en els països centrals. I nosaltres, pobres intel·lectes del sud, encara no comprenem del tot perquè la gent del nord ens diuen: "Fes el que jo dic però no el que jo faig".

Q07.6 Òbviament, en aquest inici del segle XXI un dels sectors que més haurem d'estudiar i reformular en els seus objectius i procediments, és el relatiu al sistema financer.

Els criteris i supòsits que van servir de base al disseny i actualització del sector financer, van ser fonamentalment més o menys els mateixos que en el cas d'altres sectors: rendibilitat, eficiència, guany; viabilitat. I en aquesta llista, el gran oblidat és i va ser el benefici social comunitari. En molts casos ni tan sols les xarxes financeres populars, és a dir els serveis financers vinculats amb l'estalvi i el crèdit popular (microcrèdits populars), tenen en compte en forma plena els efectes socials i comunitaris que es poden arribar a aconseguir a través de l'atorgament de crèdits.

Amb certesa, tampoc és qüestió que a través del sistema financer es duguin endavant subsidis o plans socials en forma encoberta, ni desenvolupar tampoc un sector sistemàticament deficitari. Aquesta no és la idea, aquesta no és la finalitat. El que es proposa és planificar aquestes activitats en forma equilibrada i sostenible, però desplaçant el focus d'atenció del lucre a l'interès comunitari. Noteu que encara les anomenades xarxes financeres populars, han estat generalment dissenyades i impulsades per actors individuals i per empreses, que tenen implícit vetllar primer de tot pel seu propi interès, deixant per tant els aspectes vinculats a l'interès social i a la protecció mediambiental, més com una especialització que serveix als seus objectius, o com un molt bon argument publicitari, que com una finalitat en si mateixa.

Només a títol d'exemple de l'interès de la qüestió plantejada, destaquem que a la II Cimera Amèrica del Sud / Àfrica (ASA), celebrada a Venèçuela, 26-27 setembre 2009, es va exhortar a "enfortir els sistemes regionals, a través de la promoció d'institucions financeres i monetàries afavoridores d'una visió de solidaritat, cooperació, i desenvolupament regional ", així com també es va destacar" la necessitat d'avançar en l'adopció de mesures de protecció financera necessàries per prevenir els costos de l'actual crisi financera internacional ", així com de possibles i futures problemàtiques similars.

Q07.7 Un element central per a la transformació de les economies nacionals i l'economia global, és la modernització de operatives i la reestructuració del sector financer internacional. Les finances internacionals han de tornar al seu rol de criat, i no d'amo, de l'economia global. Cal revalorar anteriors objectius i pràctiques, més vinculats amb l'acumulació de capital i amb una prudent i sana política d'estalvis, per a després ocupar-se de la modernització tecnològica i de les inversions productives i sostenibles. I cal allunyar l'especulació i els foscos manejos monetaris de les activitats financeres.

Q07.8 En lloc de lamentar-nos amb desconsol en relació a la crisi financera internacional, hem d'aprofitar políticament l'oportunitat

que ens brinda aquesta conjuntura desfavorable, per sensibilitzar sobre la necessitat d'encarar una important reestructuració de l'ordenament financer internacional. Amb urgència necessitem un sistema financer alternatiu, molt més informatiu i transparent que l'actual, no basat en complexes i malabars manipulacions monetàries, i més fonamentat en la solidaritat, en la confiança, en l'altruisme, en l'equitat.

Q07.9 Volem i necessitem introduir un profund canvi en el sistema bancari i financer, així com implantar una nova disciplina financera internacional, que prioritzin l'estabilitat i la transparència de conductes davant els malabarismes monetaris i davant de l'especulació financera. Necessitem un redisseny urgent del sistema financer mundial, i un sistema bancari molt més inclusiu, eficient, àgil, i al servei preferentment de l'economia productiva i de les problemàtiques socials, molt més que a l'especulació i a les activitats que afronten amb la il·legalitat (paradisos fiscals, rentat de diners, finançament d'activitats il·legals, ocultació de patrimoni, especulació, etcètera).

Q07.9.1 Hem de revisar i incrementar la regulació financera, augmentant la transparència i la rendició de comptes de les entitats financeres. Hem d'exigir més fons de reserva obligatoris als bancs, així com la reducció de primes i bonificacions exagerades, especialment a aquelles entitats que hagin hagut de ser rescatades en aquesta última crisi desencadenada a partir de l'any 2008. Hem d'exigir que almenys progressivament, els Estats vagin acaparant per a si mateixos la creació de l'anomenat diner bancari.

Q07.9.2 Hem de reorientar significativament els objectius generals del sistema financer, promovent la banca ètica (la banca social, de vegades també anomenada banca verda) controlada de prop per ciutadans- clients, i on el crèdit sigui un bé públic al servei de la societat, i on la prioritat siguin els crèdits acordats a projectes verds, a iniciatives socials, a activitats productives sostenibles.

Q07.9.3 La polèmica encara no clarament resolta entre sistema bancari exclusivament estatal i sistema bancari mixt privat- estatal

s'aproxima al final. Amb la progressiva introducció de mecanismes monetaris que s'acostin al que s'ha anomenat diners telemàtic, és a dir diner escritural, digital, i informatiu de transaccions, també es faciliten molt les possibilitats de la nacionalització completa de la banca. I la reducció significativa dels interessos bancaris, especialment per als préstecs socials, també podrà fer-se realitat amb més facilitat, a causa de la implantació de la banca automàtica basada en monedes telemàtiques, ja que la reducció dels costos operatius serà llavors molt significativa, causa de l'enorme reducció de la plantilla de treballadors bancaris.

Q07.9.4 Un país avui dia no pot funcionar sense un bon sistema bancari. Una economia avui dia no pot funcionar ni mitjanament bé, si el sistema creditici està paralytitzat o és inoperant. Davant la crisi que es va insinuar amb força el desembre del 2007 i que els anys 2008, 2009, i 2010 va mostrar el seu rostre particularment negatiu amb preus bojament variables, bombolles financeres- especulatives, papers- escombraries que es van vendre com si fossin valors recolzats, etcètera, les autoritats monetàries i econòmiques han d'assumir el seu rol amb força, i si cal declarar deutes com a incobrables, perseguir penalment als que van poder haver comès delictes financers, etc. El Govern i les institucions públiques d'un país no han de seguir el joc als especuladors i als estafadors, sinó que per diversos procediments han de tractar de neutralitzar-los. El salvament d'entitats financeres i d'empreses multinacionals, que es va implementar en els anys 2008 i 2009, i que encara continua en l'any 2010, en general va ser mal orientat, doncs es va defensar i es va recolzar als que no s'ho mereixien, per ser ells els responsables de la crisi. La prioritat sempre ha d'estar en manejar el crèdit per a donar suport a la producció i per generar llocs de treball. És equivocada la utilització de fons públics per protegir a accionistes i intermediaris, que per acció o per omisió en bona mesura són responsables dels desordres financers ocorreguts aquests últims anys, mentre que es fa veritablement poc pels treballadors i pel sector productiu, molt allunyats de les manipulacions que fan els financers.

Q07.9.5 Promoure la banca ètica, i en general promoure en tot el sistema bancari, els principis de transparència i de sana inversió, prioritzant les finalitats socials, culturals, i mediambientals.

Q07.9.6 Promoure les Cooperatives d'Estalvi i Crèdit, que han demostrat ser una diferent manera de maneig de fons i de promoció d'inversions, afavorint així un altre tipus de desenvolupament que els bancs tradicionals no impulsen.

Q07.9.7 El secret bancari certament s'ha de revisar, però amb un enfocament global internacional, i no tant com un aspecte circumstancial o conjuntural a corregir, o com una estratègia d'interès particularment local o nacional. És a través del sistema financer, i és a través de discrets passos de mà de recursos monetaris anònims, que es faciliten el finançament del terrorisme i la ocurrencia del contraban, al mateix temps que també s'auxilien i inciten l'evasió fiscal, el tràfic de drogues, el blanqueig de diners, la corrupció, l'especulació, i també tota una sèrie d'altres il·lícits i / o de maniobres deshonestes o inconvenients en més d'un sentit. Però clar, potser de poc serviria avançar molt en transparència del sistema financer en un determinat país i en regulació del secret bancari, i quedar amb molt de retard en altres països. L'indicat aspecte és un cas clar en què les reformes han d'assolir a la totalitat o gairebé a la totalitat de les nacions del món.

Q07.10 Caldria aprofundir en els conceptes de "estalvi", "crèdit", i "inversió". Amb tota evidència, el crèdit és d'una importància central per al millor desenvolupament de les nacions, i sense cap mena de dubte, aquesta és una qüestió que ha de ser molt ben estudiada i reformulada, en els seus criteris, en els seus objectius, en la seva operativa. Les institucions bancàries privades i els prestadors ara per ara, prioritzen per sobre de tot, els seus propis i particulars interessos, sense importar molt el destí dels préstecs que s'atorguen, sinó les seguretats que fa a la devolució dels mateixos així com el possible lucre que es pugui obtenir (per la via normal, o per la via judicial davant incompliment). La banca pública afortunadament sol utilitzar altres paràmetres, i des d'allà dona suport amb crèdits a les iniciatives productives, i des d'allà també es desenvolupa l'

anomenat crèdit social en algunes de les seves facetes. La gestió d'organitzacions d'estalvi, d'acord amb "confiança", i / o sobre la base del "interès social" de l'empresa per al qual es demana suport, tal com avui dia ho fan algunes ONG i certes cooperatives d'ajuda mútua i també certes cooperatives d'estalvi i crèdit, i tal com avui dia ho intenta fer l'anomenada "banca ètica" o "banca social" o "banca verda", malauradament, no és la que amb major freqüència es fa servir en el sector "crèdits".

Q07.10.1 Sense cap dubte el sector bancari ha de ser profundament reformulat, orientant la seva estructura i operativa al que es sol anomenar "banca automàtica". En aquest context, la totalitat de les activitats bancàries no tenen perquè ser totes nacionalitzades, encara que òbviament, la banca comercial estarà llavors més limitada. Els bancs comercials han de principalment limitar-se a administrar els dipòsits dels ciutadans, amb la doble perspectiva d'estalvi i crèdit. I les cooperatives d'estalvi i crèdit certament adquiriran llavors més importància, per la seva experiència pel que fa a operar sense fins lucratiu, amb menors costos, i amb molta més atenció al benestar local- social. Seria bo comparar en termes justos, la cautela i els resultats endògens i exògens de la gestió segons principis cooperatiu, enfront del que avui dia s'entén per "banca tradicional".

Q07.10.2 Sens dubte el crèdit és afectat per les altes taxes d'interès que solen cobrar, el que és tot un problema, ja que afecten les destinacions i rendiments de l'anomenat "crèdit social", així com també de l'anomenat "crèdit productiu". Des de diverses institucions socials es critica durament aquesta realitat, donant la culpa al sistema capitalista vigent i el seu afany desmesurat de lucre, i en la nostra modesta opinió, aquesta interpretació és molt parcial, i de vegades orientada i guiada per interessos i biaixos ideològics. És cert, bona part de l'anomenat crèdit social no hauria de ser recarregat de lucre en benefici dels prestadors, doncs la seva destinació principal suposadament és el benestar social. És cert, el crèdit productiu involucrat en produccions netes i que a més proveeix d'oportunitats d'ocupació, també hauria de no quedar recarregat per lucre dels prestadors, doncs hi ha un clar interès de la comunitat en promoure aquest tipus de solucions. Però analitzem

aquesta qüestió amb calma. Òbviament hi ha avui dia un risc de no retorn total o parcial de molts préstecs destinats a la producció i a la inversió, per accidents, per factors adversos imprevisibles (com els climàtics), i també per motivacions doloses, i no és lògic que almenys en aquest últim cas els prestadors o la societat hagin de carregar amb les conseqüències. D'altra banda, el maneig de diners anònim i material requereix obligatòriament d'una important plantilla de treballadors en el sector, cost que d'alguna manera ha de ser absorbit, o per la pròpia societat, o pels que necessiten i demanen préstecs, i aquest també és un motiu d'encariment dels crèdits. El raonable, el que assenyalem i recomanem des d'aquestes línies, és que en els costos dels crèdits no s'hagi d'incloure una prima per eventual no pagament, per la senzilla raó que una nova estructuració financera, que en particular permeti el seguiment de llargues cadenes de pagament, en els fets redueixi molt aquesta eventualitat. I a més, si aconseguim tirar endavant la banca automàtica, el cost de la plantilla de treballadors del sector serà molt menor, per la senzilla raó que caldrà pagar molt menys salaris. I a més, i si la banca automàtica és una realitat, els Estats bé podrien nacionalitzar el sistema de crèdits com a mínim en certs sectors de mercat, i llavors renunciar a un lucre més enllà del que es necessiti per a cobrir despeses operatives i inversions. Les assenyalades semblen ser formes molt més sanes i avançades de reduir els costos dels crèdits.

Q07.11 El sistema financer i bancari, juntament amb el sistema monetari, el sistema impositiu, i el sistema comercial nacional, i al costat també als nous models del sistema productiu, del comerç internacional, i de l'organització financera- institucional internacional, constitueixen sens dubte el nucli dur de les reformes-base, per a suport de les noves estructures i de la nova institucionalitzat així generades, evolucionar cap a un teixit econòmic i social molt més racional i just que l'actual, més equilibrat i amb menys disparitats en la geografia i en la població, més solidari, més sostenible, i suportant grups humans més cultes i més coherentment desenvolupats quant a la seva demografia. Però atenció, tot aquest ampul·lós i sens dubte necessari objectiu, no

podrà convertir en realitat en temps relativament breus, ni encara restringint el seu abast en la geografia.

Lo viable podrà i haurà de ser fruit d'un llarg procés que portarà dècades, i que haurà de ser conduït pas a pas, en forma progressiva, començant sens dubte pel nucli dur de reformes, avançant-hi en els països on hi hagi condicions propícies, i retardant els canvis en els països on hi hagi més dificultats. I pel que ja estan mostrant les recomanacions i suggeriments generades pel projecte "Consens de Barcelona", aquest nucli d'idees bé pot servir de guia a efectes de millor orientar l'assenyalat "procés de transició".

Però atenció, si en relació als plantejaments no s'aconsegueix voluntat política favorable a nivell internacional, i / o si tampoc s'aconsegueix convèncer a un bon nombre d'institucions socials i un bon contingent poblacional sobre la necessitat de transitar pel camí assenyalat, poca cosa es pot obtenir, els avenços seran magres, i les idees del "Consens de Barcelona" dormiran en els prestatges. De forma regular s'ha de seguir analitzant i millorant les recomanacions d'aquest empenedoria, retocant la redacció, fent plantejaments més clars i concrets, però potser més important que això, és que tots els que avui participem en aquest empenedoria d'origen inicialment català, o sigui el grup d' experts ponents, el grup d'organitzadors-administradors, i el consell assessor, ens unim també per promoure aquestes noves idees, i per definir detalls de les etapes de transició i de les etapes preparatòries.

Si un Govern o si un partit polític ens demana assessorament en alguna part del món, haurem de donar-lo. Si una institució social d'àmbit local ens demana suport, haurem de brindar-li en la mesura de possibilitats. Si un periodista ens demana informació, prestament haurem de proporcionar-la, i oferir també totes les entrevistes que es requereixin. El futur del "Consens de Barcelona" en bona mesura està en la intel·ligència i enginy amb què ens puguem moure els que donem suport, a efectes que les temàtiques plantejades i les idees suggerides, passin a l'agenda política, passin a l'agenda mediàtica (i en especial de la gran premsa i de les agències de notícies), passin a les respectives agendes dels organismes internacionals, i passin

també a formar part de les preocupacions i dels temes de debat del dia a dia dels ciutadans.

Q07.12 Per millorar el sistema financer, en línies generals haurem de millorar la seva transparència i reformar la seva operativa, així com controlar altres qüestions que indubtablement incideixen, i molt, al sector finances, entre elles: (A) La política monetària; (B) El sistema fiscal i els dèficits eventuais generats en el sector públic, (C) L'endeutament extern. (D) El sistema de la seguretat social. Entre les diferents possibles mesures i accions a prendre en el sentit indicat, en particular es recomanen les següents.

Q07.12.1 Major regulació dels mercats financers nacionals i dels centres de negocis internacionals. Millor control públic dels diners en circulació. Apropiació per part dels Estats, de la creació de l'anomenat "diner bancari" avui dia en bona mesura controlat per institucions privades amb afany de lucre.

Q07.12.2 L'estalvi és bàsic per a la millora i avanç de la nostra societat, i en aquest sentit les possibilitats avui dia es fan incertes, degut en part als desordres de les nostres economies, però degut també a la inflació monetària i les devaluacions estratègiques de les monedes, i degut també a maniobres, estafes, especulacions, que persones deshonestes i ambicioses duen a terme en perjudici de estalviadors de tots els sectors i de tota la geografia. Cal incentivar l'estalvi domèstic. Per diferents vies convé promoure l'estalvi de les famílies, i per això cal oferir possibilitats segures, còmodes d'implementar, i que indirectament afavoreixin també l'interès general. És un contrasentit permetre que almenys una part dels estalvis es destinin a iniciatives mitjanament especulatives, sota l'argument que si aquests fons de la seguretat social són ben gestionats, podrien eventualment obtenir així suculents i sucosos beneficis. És un contrasentit no exercir els controls necessaris, permetent indirectament que mafiosos de guant blanc i estafadors professionals s'apropriïn dels estalvis de la gent, de vegades estalvis acumulats amb molt d'esforç durant tota la vida. Els Estats i les seves institucions especialitzades també han d'intervenir en aquesta matèria, i amb aquest objectiu no s'haurien de paraitzar davant les

barreres del secret bancari, o davant els eventuals drets de reserva i privacitat de les empreses.

Q07.12.3 Declarar il·legals les pràctiques sense escrúpols, que s'orienten a desestabilitzar els mercats. Legislar adequadament perquè els autors materials i intel·lectuals d'aquest tipus d'accions, pateixin conseqüències tant penals com econòmiques.

Q07.12.4 Controlar i reglamentar les activitats de les administradores de les "targetes de crèdit". En general, proveir de més protecció a la gent enfront als deutes de consum, i a les seves molt abusives condicions.

Q07.12.5 Els sistemes financers haurien d'orientar-se per protegir i promoure l'economia real i l'interès social, i no per en algun sentit donar suport a l'economia especulativa i a l'economia informal. S'hauria de desestimular l'excessiva concentració de riquesa, per exemple a través de mesures tributàries. I amb la finalitat de reduir la conflictivitat laboral i millorar la situació de treballadors i treballadores, també s'haurien d'estudiar i promoure diferents via d'associació treballadors / empresaris, en els aspectes econòmics, i també pel que fa a la pròpia conducció empresarial.

Q07.12.6 Les institucions socials de bé públic i la pròpia comunitat ciutadana (la pròpia societat civil), d'alguna manera haurien involucrar-se i intentar marcar camí, davant fracassos operatius i d'enfocament dels governs, i / o davant funcionaments inadequats dels mercats, i / o davant inoperàncies o recomanacions fantasioses o inadequades dels organismes internacionals. Òbviament, naturalment, les vies concretes i idònies a través de les que la veu i l'acció del poder ciutadà es faci sentir, resten per ser ben definides i experimentades. No obstant això, s'assenyala que aquestes vies o aquests mitjans, bé podrien materialitzar-se i concretar-se, a través de procediments de coparticipació i cogestió. L'administració digital, les consultes i les supervisions a distància, els quadres de resum generats estadísticament, les automatitzacions, etcètera, amb certesa podrien ser eines molt adequades en el sentit indicat.

Q07.12.7 En termes generals, propiciar polítiques econòmiques - monetàries anticíclics, sobretot a l'efecte de limitar la dinàmica de bombolles en els mercats d'actius. Però les bombolles especulatives, i les bombolles de preus, i les bombolles de producció o de demanda, sobretot han de combatre amb una important i profunda reforma del sistema financer- monetari, sense perjudici de tot això, sempre convindrà estar preparat a través de reserves, per tal de contrarestar efectes en lloc de sumar-los, davant eventuals altes i baixes d'activitat.

Q07.12.8 Promoure l'estalvi per part dels ciutadans i de les famílies, i promoure la inversió en l'economia real, amb mesures legals-administratives que redueixin la cultura de l'endeutament i de l'especulació, i apostin per la cultura de l'estalvi, de la autoinversió o inversió familiar, del teletreball, de la innovació, del desenvolupament i enfortiment de les pimes, del desenvolupament cooperatiu, i també de l'associació cooperativa.

Q07.12.9 Promoure millors procediments i millors controls, per aplicar els estalvis en inversions responsables, ètiques, sostenibles.

Q07.12.10 Promoure la banca ètica, les inversions directes, i els fons d'inversió ètics i no especulatiu, que apostin per iniciatives i empreses nacionals, així com per activitats de transició.

Q07.12.11 Dificultar o impedir les activitats especulatives, en tota la seva dimensió imaginable.

Q07.13 Sens dubte hem d'introduir importants i significatives reformes en el sector financer, però òbviament això no es podrà aconseguir en un període de temps massa breu, per la complexitat de la qüestió. A més, seria molt bo en aquesta matèria, definir i aplicar polítiques integrades de consens, ja que aquestes reformes substantives o de base no poden canviar constantment. El període de transició entre la situació actual i la situació desitjada i planificada sens dubte serà llarg i difícil, i necessitem certes orientacions generals que ens guïïn durant aquest procés, així com que també ens orientin en la immediatesa, i abans que es puguin començar les

grans reformes del sector. Quatre aspectes o seccions o capítols han de ser molt particularment tinguts en compte i desenvolupats: el reflexiu, el normatiu, el operatiu, el preventiu.

Q07.13.1 A través d'una normativa adequada, possiblement podríem separar les activitats bancàries tradicionals de les activitats financeres generals, ja que aquestes últimes tenen una orientació especulativa i de risc que de cap manera haurien de transmetre a la banca. Una banca tradicional ben separada de la banca mercantil i d'inversions, i també del sector de gestió de valors i de capitals de risc, ajudaria a que els problemes en un d'aquests sectors, no es traslladés amb tanta facilitat a la resta. A més, també es podria obtenir avantatges en el cas de tenir institucions més aviat petites en aquest sector, en l'entès que les mega- institucions també podrien cometre mega- errors amb conseqüències greus per a tots. Així, en comptes d'haver organitzacions que són "massa grans per a deixar-les fracassar" ("too big to fail"), hauríem de promoure i aconseguir institucions prou petites com perquè l'eventual fracàs d'algunes d'elles no impliqués greus problemes generals.

Q07.13.2 Els productes derivatius i altres instruments financers exòtics i estudiats, haurien de ser subjectes a un profund anàlisi i a una eventual i significativa modificació de la seva operatòria i de la seva reglamentació, en la mesura que indubtablement incentiven l'especulació i introdueixen moltes vegades més incertesa en el comportament dels agents econòmics i en la conformació de tendències. Per cert, des d'aquestes línies no estem recomanant la llisa i plana eliminació d'aquests papers, d'aquests mecanismes. Però sí recomanem molt sincerament que els mateixos poc a poc es transformin utilitzant documentació digital- virtual nominativa, seguint així la tendència que també recomanem per a les espècies monetàries. D'altra banda, vegeu que en certs casos, l'exacerbació o funcionament erràtic dels mercats de valors i dels mercats secundaris, prové del fet que un mateix document pot ser comprat i venut diverses vegades en un mateix dia, i aquesta operativa només es justifica en activitats especulatives, i no en sanes activitats d'inversió, i tampoc en la conformació de fons estratègics per a la diversificació de riscos. Però en la mesura que tots els valors

financers siguin digitals i nominatius, ja està, bé es podrien establir vedes de no venda, de manera que els successius titulars almenys tinguessin un mes aquests valors en el seu patrimoni, o una setmana, o 48 hores, o el període que estudis tècnics recomanessin com el millor, i com prou llarg com per a inhibir o atenuar l'especulació.

Q07.14 En relació a les recomanacions i observacions aquí reunides, i que a causa de l'extensió i nombre ens hem permès dividir en capítols i assenyalar amb les lletres de l'abecedari, sens dubte cal diferenciar entre les que són visions i paradigmes orientats al llarg termini, d'aquells assumptes que s'orienten a atendre més particularment el període de transició i les estratègies allà necessàries, i d'aquelles qüestions més vinculades amb la conjuntura. En aquest apartat, en el present epígraf, presentarem algunes idees més particularment orientades a atendre la conjuntura, la qual planteja problemàtiques de tal envergadura i de tal gravetat, que de cap manera es poden evitar atendre.

Q07.14.1 Injectar un flux inicial de 150-200 mil milions de dòlars cada any, per atendre les tasques més urgents que evitin una catàstrofe humanitària i el caos de l'economia mundial, i que permetin la construcció d'alternatives per evitar la fam, per afavorir la sobirania alimentària, per promoure la construcció de reserves de gra regionals, per suavitzar els rigors de la pobresa extrema, i per a finançar projectes alternatius de desenvolupament d'impacte local o de grup, com ara: reciclatges, potenciació de recursos locals, desenvolupament de circuits locals de pagaments i crèdit; canvis efectius en els paradigmes tecnològics i enfocaments en qüestions vinculades a la producció, el consum, el comerç, l'educació, la socialització, etcètera. Així mateix i per diferents vies, orientar accions en el sentit de reduir els impactes ecològics de les activitats humanes, definir prefiguració de noves maneres de vida, insistir a través de diferents estratègies en l'increment de la productivitat, impulsar estudis d'impacte que assegurin coherència en les infraestructures que es decideixin implantar amb la població local i amb les activitats locals, etcètera, etcètera.

Q07.14.2 Des d'aquestes línies, des d'aquests capítols, s'ha insistit una i altra vegada en la necessitat d'impulsar un nou ordenament financer internacional, ja que el que actualment s'aplica no serveix, el que actualment ens regeix és desequilibrat, asimètric, i genera injustes tensions en lo geogràfic, i per altra part a més, afavoreix l'especulació i les desigualtats, el que tard o d'hora portarà conseqüències nefastes per a tota la humanitat.

Ara bé, en les actuals circumstàncies, aconseguir un acord polític generalitzat per concebre aquest nou ordenament intergovernamental i per implantar-lo, és possiblement una utopia. Possiblement hi ha consciència generalitzada que alguna cosa hem de canviar. Cert, i per exemple, diversos països han impulsat acords bilaterals per comerciar entre si en les seves respectives monedes, i això sens dubte va en una direcció correcta i beneficiosa. I aquests països tenen economies gravàmens, perquè en la llista dels que han procedit d'aquesta manera hem d'esmentar: Brasil, Argentina, Rússia, i Xina, entre d'altres; Brasil a través del seu president Luiz Inácio Lula da Silva va ser pioner en aquests enfocaments, ja que va proposar l'assumpte en diversos àmbits amb èxit dispar, tot i aconseguint concretar acords d'aquest tipus en diversos casos.

De tota manera, aquest enfocament molt orientat als acords bilaterals té els seus límits i les seves debilitats. Molt millor seria concretar els intercanvis comercials amb un enfocament multilateral, basat en una espècie dinerària nova que servís d'intermediària, i que permetés una enginyeria monetària internacional que fos simètrica i deslligada del dòlar nord-americà i de la resta de les altres monedes de reserva. Però bé, és d'esperar que almenys EUA sigui reticent a acceptar una solució com la indicada. I d'altra banda, també és previsible que uns quants països siguin reticents davant d'aquest plantejament, per interessos creats, per pressions de tipus polític, per manca d'entesa, etcètera. I com lo millor és enemic de lo bo, potser no hi haurà forma de procedir com el que hem indicat, però en el marc d'acords regionals o acords per bloc. No hi haurà una altra forma per tant que enfortir i impulsar noves arquitectures financeres regionals i / o acords de bloc, per enfortir l'estabilitat paritària regional i disminuir les

injustícies i les asimetries que fa al comerç i pel que fa a la distribució de recursos. Això podria establir les bases per a una saludable convergència macroeconòmica entre els països participants en cada acord, preparant la transició cap a un sistema únic i mundial de comerç i de transferències internacionals, sobre la base del qual els països poguessin aplicar un còmode i racional sistema canviari- monetari , fixant i controlant les taxes de canvi de la seva pròpia divisa nacional amb la d'altres països, a través de la definició de l'equivalència de la seva pròpia moneda nacional respecte d'una moneda internacional única, controlada per un Govern Mundial o controlada per un organisme intergovernamental especialitzat.

Q07.14.3 Promoure banques regionals de desenvolupament (d'un tipus semblant a la iniciativa de l' anomenat "Banc del Sud" - "BANSUR"), amb noves prioritats, com ara sobirania alimentària regional, sistemes d'energia i investigació, sistema sanitari, ciència i tecnologia en general, infraestructures de connectivitat física, promoció de sistemes d'economia popular heterogènia, ús de monedes domèstiques i regionals, etc. En línies generals, donar suport el comerç intraregional, així com la més activa integració dels països participants, dins d'un marc conceptual d'igualtat, equitat, justícia social, i desenvolupament participatiu i sostenible.

Q07.14.4 En la mesura que comencin a usar- se monedes supranacionals regionals per afavorir els intercanvis regionals i el comerç intraregional, òbviament s' hauran de crear les corresponents Banques Centrals Alternatives, les que entre altres coses, s'encarregaran de promoure el comerç entre els membres, de regular el comerç i els intercanvis amb la resta del món, de donar suport directament el finançament de grans i importants infraestructures regionals, de regular la compensació de pagaments, en definitiva, actuant com un ordinador monetari regional, i articulant mecanismes amb altres entitats equivalents o altres mecanismes equivalents extrazona.

Q07.14.5 En concordança amb la recomanació anterior, implementar un sistema de reserves conjunt, que permeti manejar

les qüestions monetàries del bloc en forma unida, el que sens dubte proporcionarà més estabilitat i major força de negociació en el context mundial. Òbviament i si aquest tipus d'estratègies es multipliquen, a la llarga s'aconseguirà tenir un sistema financer global més estable.

Q07.15 Amb tota evidència, serà necessari establir noves normes operatives generals en el mercat financer i bancari, així com estudiar i en el seu moment aplicar una important reforma estructural general. I el que en aquest sentit s'imposa encara en l'immediat i sense una reforma excessivament a fons del sector, són les idees i suggeriments que es detallen.

Q07.15.1 Indubtablement, molts dels problemes i dels desequilibris que s'observen avui dia en el sistema financer, provenen del fosc i perillós mecanisme de creació dels diners bancaris, el qual haurà de ser revisat i canviat. Les institucions bancàries haurien de funcionar com a institucions d'estalvi, i no haurien de prestar més del que tenen.

Q07.15.2 Degut a l'afany de certs funcionaris del sector per fer-se amb sucoses comissions a qualsevol preu, o a causa d'un pla mafiós ben profitós, o a causa d'errors de política empresarial, o per una combinació d'aquests factors, o per bombolles de preus que s'expandeixen més enllà del que és raonable i per raons més o menys fortuïtes, o per les raons que siguin, el sector bancari i financer en diferents oportunitats ha estat afectat per impactants crisi, la més important de les quals es va iniciar el 2007-2008 i va tenir una repercussió mundial o gairebé enterament mundial.

Però també hi ha hagut altres crisis anteriors més localitzades a la geografia, i amb importants efectes en cascada. En major o menor grau, totes aquestes crisis financera i especulatives han demanat ajudes dels respectius governs involucrats i afectats. Per què? Bé, indubtablement els serveis bancaris i el crèdit són vitals per al funcionament de l'economia, i llavors, es va al suport financer i al rescat, per evitar mals majors, per evitar potser el desastre productiu

i distributiu davant la possibilitat d'una caiguda gairebé completa del sector.

Les poblacions assentades en una ciutat estan molt lluny de ser auto- proveïdores de les seves necessitats més primordials, i afecten en forma important la circulació de les espècies dineràries, indubtablement podria implicar un caos social- productiu de grans proporcions. És clar, donades aquestes consideracions, el raonable semblaria ser establir estrictes normatives en el sector, però és molt probable que això serveixi de poc. El sistema financer actual és el que està en veritable crisi, i potser no tant el sistema de producció capitalista. Per tant, pensar en deixar les coses més o menys com estan en la seva base operativa, i imposar normes rígides a les institucions actuant, pot servir de poc. Hem de repensar el mecanisme de l'interès, hem de repensar la creació del diner bancari, hem de millorar la pròpia seguretat social, els plans de contingència, i els programes d'ajuda social. Si no encarem reformes profundes i de debò, si no innovem en temes financers- socials, si no aconseguim desarticlar els processos especulatiu i mafiosos, si no aconseguim controlar evasió fiscal i evasió d'aportacions, probablement anirem sempre de crisi en crisi, i les innovadores i originals normatives circumstancials que puguem implantar, només faran accelerar o retardar la data d'inici i la durada d'aquestes crisis, i / o afectaran la gravetat de les mateixes.

Però si es vol canviar radicalment el panorama financer- productiu-social, no hi ha una altra forma que innovar i reformar de manera molt significativa, molt intel·ligent, molt sàvia. Per altra banda, si quan el sector financer funciona deficientment cal rescatar a cost dels contribuents, llavors deixem-nos de romanços, i nacionalitzem tot el sector. És clar, dir això és molt més fàcil que implementar-lo. De tota manera i si aconseguim automatitzar gairebé completament aquest sector, introduint els diners telemàtic, i transformant en digitals i nominatius tots els actius financers, llavors sí, no només introduiríem molt més transparència en relació als manejos financers, sinó que a més augmentem la viabilitat i conveniència d'una nacionalització completa d'aquest tipus d'activitats.

Q07.15.3 Si no és possible encarar immediatament les reformes estructurals de base que el sector financer està reclamant, almenys reglamentar l'operativa dels productes derivats amb més risc i perillosos, que són els que introdueixen més desequilibris, que són els que de vegades fan entrar en pànic als agents econòmics, que són els que encomanen per la negativa a altres àrees d'activitat, que són els que afecten de vegades en forma aguda als anomenats "fons d'inversió".

Q07.15.4 Els fons de salvaguarda o fons d'estabilitat, i les assegurances de dipòsits o de treball o d'algun altre tipus, òbviament són un factor que pot transmetre confiança als agents econòmics, i per aquesta via retardar potser l' inici de la propera crisi, és a dir espaiar una crisi de la següent.

Però recordem, en economia i amb mesures artificioses, podem canviar moltes coses, fins i tot aconseguim passar una crisi d'una generació a la següent, però tard o d'hora les "factures" hauran de ser "pagades".

Siguem intel·ligents i racionals en relació a aquestes temàtiques. Hem de simplificar i racionalitzar els mecanismes operatius de base, hem d'aclarir i reglamentar l'activitat dels corredors, hem orientar a una transparència absoluta en operacions i resultats. Hem de millorar estadístiques i informacions per a la presa de decisions. Però a cops de canvi de l'arquitectura financera i / o de l'enginyeria financera, mai podrem aconseguir meravelles, ni en la redistribució social de la riquesa, ni en l'eradicació de la pobresa i de la malnutrició, ni en l'augment dels rendiments productius. La riquesa i els recursos no poden sorgir del no-res, la força laboral tampoc pot capacitar o activar com es vulgui perquè ella es mou amb lentitud i a través de planificació i incentius, però els recursos financers sí que poden sorgir del no-res, perquè els diners és un instrument social, és un invent social. Ara clar, quan fem aquest tipus de maniobres, no esperem que els problemes de fons es solucionin com per art de màgia.

Q07.15.5 Una altra qüestió que s'haurà d'abordar és el de les qualificadores de risc. És clar, és inevitable que s'equivoquin, perquè el panorama econòmic- financer global és molt confús i complex. D'altra banda, sempre pot haver complaença o suborns, que pugui estar afectant treball i conclusions d'algunes qualificadores de risc, o almenys treball i resultats d'alguns dels seus tècnics que intervenen. No, no serà millorant les qualificadores de risc que aconseguirem evitar les crisis, o que almenys aconseguirem detectar les crisis en forma més primerenca i abans que es converteixin en més perilloses. El que hem de fer és analitzar i implementar una important reforma estructural en el sector, entre altres coses introduint el diner telemàtic, és a dir diner digital, nominatiu, escriptural, i informatiu de transaccions.

Q07.16 Considerem que la naturalesa dels diners ha canviat en el curs de la història, i que també ha de canviar ara. Cal repensar la necessitat d'aplicar tipus d'interès en els dipòsits i en els préstecs ja que impulsen estructuralment el creixement il·limitat, impossibilitant la sostenibilitat ambiental, social, i econòmica. Si la taxa de reproducció dels recursos renovables és inferior a la taxa d'interès compost que es paga per invertir en aquests recursos, la insostenibilitat del sistema econòmic, social, i ambiental, és absoluta. Estem sobre explotant la natura i les persones per poder pagar els interessos. La inviabilitat serà explícita, quan s'acabin els recursos fòssils, i quan la violència social esclati amb més força.

Q07.17 Considerem que cal complementar la política econòmica, monetària, i financera, mitjançant l'establiment d'unes entitats de supervisió amb absoluta independència de criteri i sense conflicte d'interessos. Poden ser autoritats elegides pels ciutadans mitjançant processos electorals (independents dels processos polítics), amb l'objectiu d'assegurar la qualitat total de les funcions de supervisió, control, equilibri ecològic, i protecció dels ciutadans.

Q07.18 Cal crear observatoris sobre Riscos i Taxacions, que estableixin criteris menys manipulables per elaborar les taxacions, que són utilitzades per determinar el risc o l'impacte ecològic d'un projecte, el valor dels béns i els immobles, etcètera, manipulacions

que sens dubte afecten les economies, a les empreses, a les famílies. Aquest observatori, nacional i internacional, independent i sense conflicte d'interessos, cobrirà un buit existent per propiciar la responsabilitat, estimular la qualitat total en la gestió, evitar els fets consumats, propiciar la transparència, estimular les bones pràctiques, promoure els sistemes de gestió preventiva.

Q07.19 En matèria impositiva, en els diferents països s'hauran d'estudiar en detall certes exoneracions, certes particularitats, certs règims especials, certes fórmules simplificades de tributació, ja que poden amagar injustícies. Per exemple i a Europa, les Societats d'Inversió de Capital Variable (SICAV) són societats amb un mínim "formal" de cent inversors, i amb un capital mínim de 2:400.000 euros, molt usades pels grans patrimonis perquè té uns importants avantatges fiscals, de manera que només tributen l'1% en l' impost sobre societats. Aquestes coses, amb el pas del temps, hauran de ser revisades i ajustades. Els grans capitals i les grans fortunes, moltes vegades aconsegueixen refugiar-se en certs estadis, afavorits per alguna llacuna jurídica o reglamentària, ja que sempre busquen les millors condicions, i tenen els millors assessors.

R. Alternatives al Consens de Washington, alternatives al neoliberalisme

R01. Principis i instruments alternatius a la globalització neoliberal: El sistema monetari

R01.1 La manipulació monetària es vol mantenir en misteri, en visió confusa i borrosa, i amb certesa, aquesta és una de les qüestions més sucoses i importants per al poder. El problema sens dubte és molt greu: De fet, els EUA controlen la liquiditat mundial gairebé en solitud. El " Troubled Assets Relief Program " (TARP) va ser creat el 2008 per comprar actius d'institucions financeres per més de 300 mil milions de dòlars nord-americans, diners impresos sense cap tipus de control, sense cap contrapartida o suport (en or per exemple), sense cap vincle amb la producció real de béns i serveis. Aquest tipus de polítiques monetàries generen en els altres països una tensió pressupostària i inflacionista terrible. Malgrat tot, els EUA a través del seu "Reserva Federal", pot emetre la quantitat de moneda que desitgi, sospesant en realitzar aquesta maniobra molt més en l'interès domèstic que en el mundial. Per exemple, hi ha derivats monetaris (M4 o M5), que arriben als 650 mil milions de dòlars, xifra molt superior al PIB de la primera economia del món, i on la massa monetària que es crea no té cap tipus de relació ni amb el sistema productiu ni amb el volum de comerç. A Europa també han aplicat les mateixes receptes, prestant milers de milions d'euros a les institucions bancàries per salvar-les de la crisi. Òbviament aquesta política ha de parar. Naturalment aquesta asimetria de poder en assumptes monetaris ha de cessar. Amb aquest tipus d'instruments, EUA aconsegueix exportar part dels seus problemes a la resta del món. I en posar de relleu aquesta trista realitat, per cert no han d'estranyar que hi hagi gran especulació al llarg i ample del planeta, i per cert tampoc han d'estranyar que les crisis es succeeixin una darrere l'altra.

R01.1.1 Considerem que, en canvi, qualsevol país del Sud que imprimeixi moneda en excés és atacat d'irresponsable. I si un Banc Central Nacional presta diners per construir escoles, per a

programes de plena ocupació o per a inversió social, també l'acció és catalogada d'irresponsable i perniciosa. Com s'observa, els països del Sud tenen aquest tipus de restriccions. Què fa que sigui correcte que els EUA pugui emetre dòlars sense control, i en canvi l'emissió en excés de moneda nacional en països d'economies més petites sigui sentida com un gran problema? Els EUA s'endeuten en dòlars i paguen en la seva pròpia moneda, mentre que altres països s'han d'endeutar en moneda estrangera, i no en la seva pròpia moneda nacional. Heus aquí una asimetria que no sembla per res raonable i justa.

R01.2 Cal anar a l'arrel del problema: Cal rescatar la facultat de crèdit que va ser usurpada per l'actual sistema financer internacional, i tornar-lo a la societat mateixa, fins i tot més que als diferents estats. D'aquí la necessitat d'un Banc Central Mundial veritablement autònom davant els interessos creats, i una Comissió Nacional Bancària i de Valors responnent davant d'un Observatori Social Mundial.

R01.3 L'actual sistema financer mundial, conjunt de societats anònimes i d'enormes empreses multinacionals privades, herència d'un violent i súper accelerat segle XX és una descomunal i perillosa "Torre de Babel" i el críptic i molt trampós llenguatge monetari pretesament natural i insubstituïble, condueix directament i indirectament a l'explotació humana, la depredació ambiental, a les grans i injustes asimetries de desenvolupament, i com a conseqüència, bé podria portar a un ràpid deteriorament de la biodiversitat i de l'entorn vital, incloent la pròpia extinció o un profund deteriorament del gènere humà.

R01.4 George Clemenceau va ser un agut pensador francès i un astut polític del seu temps, va ser sens dubte un dels grans de la cultura universal. I entre les moltes frases emblemàtiques formulades per aquest intel·ligent analista social, es destaquen particularment les que tot seguit s'indiquen: "La guerra és tan important que no s'ha de deixar completament en mans de militars", "La justícia militar és a la justícia, com la música militar és a la música ", " Tots els cementiris del món estan plens de gent que es

considerava imprescindible ". Parafraçant a aquest gran periodista i analista europeu, i imitant l'estructura i la ironia presents en aquestes tres frases, avui podríem afirmar que: "L'economia i els diners són massa importants, com per deixar-los completament en mans d'economistes i de banquers"; "El sistema financer internacional és tan important i ens afecta tant, que no hem de deixar únicament en mans dels governants nacionals i dels jerarques d'organismes internacionals", "En la nostra societat, l'únic veritablement imprescindible és el poder ciutadà".

R01.5 La manca de claredat i d'entesa sobre la naturalesa del sistema econòmic- financer, és el que en bona mesura causa els principals problemes i desviaments. Cal aclarir la naturalesa dels diners i els molt enganyosos i perillosos procediments de creació monetària, substituint l'actual i fosca enginyeria financera, per un model que s'ubiqui al centre i faci explícits els conceptes de deute, crèdit, i actiu financer.

R01.6 Els governs i també la tecnocràcia dels organismes internacionals, amb premis Nobel i destacats economistes de renom internacional al capdavant, no han sabut trobar encara una manera lògica i racional que els països puguin comerciar entre si, sense que hagin de demanar diners a les institucions bancàries i als grans centres financers internacionals, fent –se així dependents d'ells. ¡Que estrany! Quina falta de creativitat, d'inventiva, d'enginy, de perspiciàcia! Quina manca de sentit pràctic! Quina estranya falta de capacitat!

R01.7 El diner nord-americà, els dòlars nord-americans són creats (inventats) per una institució privada anomenada "Reserva Federal", i llavors i quan es necessita, el mateix govern dels EUA a aquesta institució li ha de demanar dòlars prestats a interès, per tal de afrontar les necessitats de numerari, i particularment per cobrir els desequilibris de la balança comercial del país. I això és inacceptable, i això és un absurd, i això és imposar un joc brut i desequilibrat de fosques i passades conseqüències.

R01.8 Considerem un contrasentit el fet que les transferències internacionals de capitals i del comerç internacional hagin de concretar-se majoritàriament en dòlars nord-americà, i així, tots els altres governs del món no tenen una altra opció que també procurar divises fortes en el mercat financer internacional. Suposadament els governs haurien de tenir el monopoli de la creació de diners, i no obstant això, reiteradament han de demanar prestat, i pagar interessos per deutes així contrets. Considerem que els pobles del món han de donar compte d'aquesta situació, i per això donar la culpa als governs i als propis organismes internacionals, per haver permès que aquest estúpid i injust sistema s'hagi aplicat per tant de temps, i per permetre que el mateix continuï sent aplicat en l'actualitat.

R01.9 Considerem que el predomini en l'economia del dòlar nord-americà com a divisa internacional, està entrant en una lenta i persistent agonia, però enfront d'això, els importants dirigents i referents del planeta, estan mostrant una notòria incapacitat per plantejar noves i interessants propostes de relleu. Els EUA, o potser hauria de dir-se la Reserva Federal, han empaperat els circuits de l'economia internacional amb un deute molt possiblement impagable, ja que segons certes estimacions, aquest deute sextuplica llargament el PIB anual nord-americà. Lentament, la moneda de l'economia més important del planeta s'està depreciant, i això d'una manera o d'una altra, repercutirà negativament en gairebé totes les economies del món, en forma de menor competitivitat, en forma de menor valor intrínsec de reserves, en forma de més especulació i molt més desordre monetari- canviari, en forma de major predomini de l'economia especulativa front a l'economia productiva, en forma d'inflació en dòlars que perjudiqui a treballadors i sectors de baixos ingressos, etcètera. Potser dels pocs sectors que francament es beneficiïn amb tota aquesta situació, es localitzin dins del territori nord-americà, i / o es troben lligats als grans centres financers internacionals dins i fora de les fronteres dels EUA.

R01.10 Considerem que una causa fonamental de la incapacitat de satisfer les necessitats vitals de tota la població mundial, és el divorci existent entre la producció i distribució de recursos vitals, i la

circulació simbòlica i referencial dels diners. Predomina l'afany de possessió i acumulació de valors materials, moltes vegades restringit a diners entès aquest com a màxim factor de poder. Quantitats inconcebibles de diners i d'actius financers es concentren en poques mans, que es destinen a finalitats generalment allunyades del social i del altruisme, i concentrades en determinats i particulars assumptes (compra de terres, grans projectes, activitats especulatives, investigació i innovació tecnològica, etcètera), en comptes de dinamitzar des de la seva base a tota la societat.

R01.11 L'actual crisi econòmica mundial és una repetitiva fita d'efectes encara no previsible del tot, i que reclama la presa de consciència sobre la real naturalesa dels diners, ja que sent aquest un instrument històricament inventat per facilitar intercanvis de valor en pro de equitat i de generalitzada satisfacció, avui dia, després de diversos cicles financers i monetaris que s'han succeït amb sorprenent rapidesa (especialment en els últims dos segles), per moments enlluernadors i per moments catastròfics, en bona mesura aquesta eina social ha perdut actualment legitimitat i efectivitat, en raó de monumentals vicis en el seu funcionament com són: arbitriarietats operatives, fiscalitat injusta, usura, especulació, frau, corrupció, desequilibris infamants entre el "nord" desenvolupat i el "sud" en desenvolupament, i sobretot complexa i tramposa enginyeria financera -monetària.

R01.12 Observeu que fins i tot s'esvaeix la credibilitat dels diners entre els seus propis artífexs, la banca moderna i les cases de borsa, ja que busquen i de vegades aconsegueixen comprometre les instàncies públiques i representatives de la societat, perquè assumeixin els costos d'aquestes descompostures i d'aquests desajustos, encara que només sigui a través de deute públic, en una mena de fuga irresponsable cap al futur.

R01.13 La contradicció principal que la humanitat pateix avui dia, és el divorci entre valor vital i valor diners. La massa monetària que avui existeix i circula en el món, en la seva gran majoria, no és referible a la vida i a les necessitats bàsiques, sinó que només és el resultat d'operacions virtuals o escripturals, orientades per instints

individualistes i possessius i amb la llegenda "lucre" gravada en les seves ments. Els qui manipulen valor real mitjançant símbols ficticis i comptabilitats enganyoses, com sens dubte es manipula sobre els diners fiduciari actual i sobre la complexa documentació administrativa i empresarial, porten una vida de privilegis basada en la ignorància i la ingenuïtat d'una majoria, i basada en la complicitat i corrupció de certes minories il·lustrades. Òbviament, és la llei de la "selva financera", és la llei del "campi qui pugui defensar els seus estalvis", preval en aquesta "societat dinerària" la llei del més astut, i del més trampós, i del més coneixedor de les llacunes de les lleis, i del més amic d'advocats sense ètica professional i sense moral. Amb tota certesa, aquestes manipulacions i trampes es materialitzen, de vegades, en gegantines obres de ciment, acer, vidre, tecnologia, i de vegades, en revolucionaris projectes d'enginyeria industrial, però malauradament i a despit d'algun circumstancial gran encert, en molts casos resulten iniciatives costoses i insostenibles amb peus de fang.

R01.14 Considerem que el arquetípic i avui qüestionat "American Way of Life" cedeix davant el "Xina's Way of Life", que implica una nova aristocràcia- burocràcia contigua al Partit Comunista, i més de mil milions de semi- esclaus produint per a tot el món i amb condicions de vida que freguen el simple nivell de subsistència. No és difícil pronosticar l' impacte ambiental i cultural d'aquest model xinès que, en 30 anys i especialment en l'última dècada, ha aconseguit crear 875.000 milionaris amb una mitjana d'edat entre 30 i 40 anys, que ha aconseguit produir per exemple 14 milions de cotxes nous en un any, i que està preparant a la ciutat de Xangai per albergar, en un futur no gaire llunyà, a 300 milions de xinesos.

R01.15 Els diners al segle XX i en el que va del segle XXI han arribat a ser una fal·làcia que divideix la societat entre astuts aprofitadors i masses ignorants. La fita més notable i sorprenent dels darrers temps va ser la manifesta cancel·lació el 1971, i en forma unilateral per EUA, dels "Acords de Bretton Woods" establerts el 1944. En aquesta data es va desconnectar del dòlar nord-americà del valor or, i en els fets així es va imposar la creació de valor virtual, xifres monetàries merament simbòliques i

manipuladores fins el cansament, en mans de prestidigitadors bancaris i borsaris, i amb el suport d'hàbils comptables.

És clar que abans de la crisi del dòlar de 1971 també hi va haver manipulació monetària, ja que això que el "dòlar nord-americà fos tan bo com l'or" mai va ser realitat absoluta, ja que només va ser una façana ben armada. És clar que fins i tot abans de 1944 també s'aplicava una confusa i fosca enginyeria monetària. Però el cisma monetari de 1971 sembla una mica de novel·la, una mica de ciència-ficció o de culebrot (telehistòria en episodis). La primera economia mundial pren una decisió molt important i transcendent, que d'altra banda estava obligat a prendre en aquest moment ja que no tenia altra sortida, però el que ha de sorprendre és la passivitat de la resta del món al conèixer la notícia: Cap personatge important de aquest temps va dir res, i cap organisme internacional va criticar obertament la mesura. CONCLUSIÓ NÚMERO 1 - EUA PER SI SOL PREN UNA DECISIÓ IMPORTANT EN L'ÀMBIT FINANCER, I LES JERARQUIES DELS GOVERNS NI PROTESTEN NI RECLAMEN, I AIXÒ PROBABLEMENT HO FAN PER FALTA D'IDEES, PER MANCA D'UN PLA B. El "Tío Sam" va actuar i va parlar, i de fet no es protesta, doncs clar, l'actual sistema financer internacional és asimètric, injust, desequilibrat, però funciona, i per treure'l calen dues coses:

(A) D'una banda tenir una proposta millor i coherent,

(B) D'altra banda, aconseguir adhesió al sistema alternatiu de almenys un nombre significatiu de països. Però la veritat és que després de 1971 EUA continua jugant ell sol al frontó monetari, augmenta el seu dèficit de la balança de pagaments, emet deute públic per a treure diners de circulació tant de la seva economia domèstica com de l'economia internacional, anys més tard recompra els seus propis títols de deute en una mega - operació, i ningú o gairebé ningú protesta, ja que no es tenen idees de reemplaçament, ja que les mesures es succeeixen i no es té una idea molt clara dels efectes que van a portar aquestes accions.

CONCLUSIÓ NÚMERO 2 - EUA CONTINUA ACTUANT EN ELS FETS COM L'AUTORITAT MONETÀRIA MUNDIAL, PRENENT ACCIONS PRESUMIBLEMENT EN EL SEU PROPI PROFIT, I AMB PROU FEINES TÍMIDAMENT ES SENT PARLAR DE REFORMES I DE CANVIS, DONCS ELS QUE ENS GOVERNEN SÓN INCOMPETENTS I ESTAN DESORIENTATS. I dins d'aquest context, per cert que hi ha moltes institucions socials de bé públic que protesten, que reclamen, que fan propostes la majoria d'elles molt parcials, però tot i el soroll que aquestes organitzacions no governamentals fan, malauradament no aconsegueixen posar-se d'acord entre ells, ni tampoc aconsegueixen elaborar propostes holístiques, integrals, i completes (ni en forma col·laborativa, ni de qualsevol altra manera). La situació bé podríem dir que és alarmant i decebedora, si no fos perquè s'esbossa una llum d'esperança al final del camí. El "Consens de Barcelona" està elaborant una proposta molt interessant, global, integral, que aborda tant l'economia com els aspectes educatius i socials, i de la qual aquesta recomanació- observació forma part. Vistes les consideracions anteriors i els avenços ja aconseguits en el projecte esmentat "Consens de Barcelona", les accions a impulsar i recomanar resulten gairebé òbvies i immediates:

- (1) Nova divisa internacional a ser usada en l'economia internacional, i a la qual s'han de referir totes les espècies dineràries nacionals,
- (2) Autoritat monetària mundial i possiblement també Govern Mundial,
- (3) Enginyeria monetària molt més clara en el seu disseny i en la seva operativa, i no orientada a l'acumulació i al lucre, sinó orientada des de la base, des del anem, a l'equilibri geogràfic d'intercanvis, al desenvolupament sostenible, i a la justícia social.

R01.16 Com se sap, en les seves anàlisis polític- econòmics, Karl Marx va emfatitzar en l'explotació de la classe treballadora pel capital, doncs clar, a l'estadi del capitalisme viscut pel citat intel·lectual i analista social d'origen jueu- alemany, un capitalisme

primitiu en expansió i consolidació, el plantejat era el que més sobresortia, el capital en les seves diferents formes i la maquinària eren els elements que més rellevància tenien dins de l'aparell productiu, ja que la força laboral pel que fa factor de producció es situava llavors en un segon pla d'importància. Òbviament i per aquell temps (segle XIX), les espècies per a intercanvi més usades eren diners de ple contingut, de manera que encara no s'havia implantat una veritable i significativa enginyeria dinerària-comptable tramposa i expropiadora. Molt al contrari, avui dia estem vivint i patint una etapa especial del capitalisme, a la qual bé podríem titular o qualificar de capitalisme especulatiu, on amb certesa l'anomenada economia especulativa- subterrània té més rellevància encara que l'anomenada economia productiva, i on es troba ben implantada una operativa monetària- comptable molt artificial i injusta, a través de la qual es concreta una insana explotació dels recursos naturals i dels propis sectors productius, basada en cadenes de corrupció i imposició, en procediments especulatius, i en subterranis i complexos i artificiosos i abusives maniobres dineràries. Òbviament, tan important i transcendent és l'anàlisi de les formes de propietat i tinença dels mitjans de producció (com el dut endavant per Karl Marx), com la consideració de les formes subterrànies i ocultes i artificioses i tramposes de la manipulació dels mitjans d'intercanvi, vies ambdues separades històricament en el temps, i a través de les quals bé es poden consolidar poder i explotació.

R01.17 La creació d'onerosa deute sense veritable contrapartida real, o almenys l'endeutament per aplicació d'una operativa asimètricament arbitrària, està certament en l'arrel de l'actual crisi, que ha afectat a una generació que sembla composta per ignorants i cíncics, acomodaticis en els poders públics i en els organismes internacionals. En aquesta bossa dels que es van beneficiar o perjudicar amb aquesta situació, incloses estan moltes prestigioses institucions, sense descartar tampoc a intel·lectuals i centres educatius i acadèmics de punta, generalment incapaços d'oferir solucions a l'actual desmantellament humanitari i ambiental, i incapaços algunes vegades fins i tot d'elaborar complets i precisos diagnòstics. L'empobriment d'una majoria de la població, incloent

en aquest fenomen el deteriorament de molts sectors mitjans, és avui, donades les circumstàncies, inqüestionable i imparabile. I no és per menys! I no és d'estranyar! El nostre planeta no té recursos infinits sinó tancats. I el rendiment productiu de la nostra estructura social, puja o baixa segons la millor o pitjor organització de la nostra força laboral, segons accidents o condicions adverses que puguin produir-se, segons menors o majors traves que puguin imposar-se al comerç i als intercanvis, segons majors o menors èxits que puguin obtenir de la recerca i de la revolució tecnològica, etcètera. Però com a resultat de processos especulatius, alguns guanyen i altres perden, però aquest joc és de suma zero, és a dir, la suma que uns perden és igual o pràcticament igual a la suma que altres guanyen. En l'especulació, solen guanyar els peixos grossos, aquells que juguen fort, i aquells que tenen experiència i mitjans com per poder tirar endavant una especulació d'èxit i amb bon rendiment. I així, naturalment, molts diners i recursos s'acumulen en poques mans, en perjudici generalment de sectors mitjans i baixos. Algunes estimacions indiquen que en aquesta última crisi financera-especulativa iniciada en 2007- 2008, l'especulació es va dur uns 6 bilions de dòlars nord-americans, és a dir 6 milions de milions de dòlars. I si d'una o altra manera això es van emportar els especuladors, els que la van saber fer, això han d'haver perdut altres sectors (llegiu: les capes mitjanes i mitjanes- baixes de la població, més potser alguns peixos grossos que van actuar tardanament o amb incompetència). Miracle seria que havent- se acumulat tants recursos en unes poques mans, l'efecte no es fes sentir sobre la resta de la població.

R01.18 Els diners és un concepte i un instrument d'interès públic fonamental, que es refereix a la dimensió intangible però imprescindible del crèdit (valor, temps, risc, reciprocitat, efectes creuats). Considerem que hem de respondre amb claredat a les següents qüestions fonamentals: Qui emet diners, a quin cost, i en benefici majoritari de qui? Les manipulacions monetàries són generalment mantingudes en reserva, i envoltades de misteri. Els sectors involucrats en la creació de moneda, s'han encarregat durant més de dos o tres segles de lucrar amb el sistema, en lloc d'aclarir els procediments operatius.

R01.19 Molt possiblement, i tard o d'hora, els països hauran de nacionalitzar el negoci bancari, i prendre aquesta activitat per a si. Però més important que nacionalitzar la banca comercial, és racionalitzar la mateixa, és fer-la passar a un nivell superior d'eficiència i de millora en els serveis que ofereix. I aquesta situació, i aquest nou estat, és perfectament possible d'assolir si s'implementa els diners telemàtic.

R01.20 No estaria gens malament que el sistema bancari de cada país s'integri a o depengui d'una autoritat moral, social, i monetària, que garanteixi l'autonomia de les seves decisions estratègiques i operatives enfront del Govern i davant del sector empresarial, practicant en tot moment una transparència absoluta i exemplar. En comunicació amb les instàncies, laborals, i socials, es podrien analitzar i avaluar les grans decisions, en relació per exemple a la creació de moneda. Doncs clar que el diner és necessari, i doncs clar que una insuficiència en les sumes de les diferents espècies monetàries en circulació, bé pot comportar retards i inconvenients a l'economia. Sempre s'ha de tractar de posar en circulació les quantitats necessàries de moneda, no perquè aquests fons s'orientin a l'especulació sinó perquè s'orientin a la producció i a la situació social, i tampoc perquè s'orientin a afavorir la usura ja que el crèdit també és un dret vital dels ciutadans. El crèdit social i els programes socials haurien de ser gestats atenent a tres criteris bàsics o tres objectius bàsics: Solidaritat, Subsidiarietat; Sostenibilitat.

R01.21 Nacionalitzar l'emissió dels diners en tots els aspectes en joc, és un objectiu altament estratègic i transcendent, que òbviament implica una gran campanya de la societat civil, ja iniciada entre altres per ECOSOL (Xarxes d'Economia Solidària) i pel FSM (Fòrum Social Mundial), amb un enfocament propi de política i economia solidària, segurament acompanyat d'una pluralitat de forces socials i partidàries que també lluiten per un autèntic canvi a favor de les causes més legítimes de tots els ciutadans.

R01.22 Sense cap dubte cal recuperar i potenciar la capacitat de creació monetària pública. La comunitat - l'administració pública al costat del Banc Central - ha de ser qui crei els diners, en totes les

seves arestes, en tots els seus procediments possibles, per així no haver d'endeutar ni amb les institucions bancàries ni amb els ciutadans, i és clar, sempre en la mesura que el valor i la destinació de la creació monetària sigui totalment transparent, en concordança amb les necessitats de la producció, del consum, i de l'estalvi, i amb orientació a evitar la inflació i també potenciar el desenvolupament social.

R01.23 L'economia no pot funcionar eternament amb un creixement continu i accelerat, perquè aquesta situació és clarament insostenible, ja que vivim en un planeta finit. El creixement continu i reiterat any rere any, i la sostenibilitat, no són compatibles a llarg termini. Amb urgència hem d'implementar un canvi important en el sistema monetari i financer, que amb certesa és el que estructuralment obliga o força al creixement forçat, a causa de la reiterada creació monetària privada amb cobrament d'interessos. El que fa que el nostre sistema econòmic i monetari sigui tan dependent del creixement il·limitat, en bona mesura són els mecanismes de creació dinerària, procediments artificiosos que clarament enriqueixen a un sector paràsit.

R01.24 L'actual teixit financer de base i el mecanisme de generació d'interessos, gairebé amb seguretat són elements que d'una o altra manera afavoreixen la formació de les crisis recurrents, i que afavoreixen també la potenciació del creixement continu i permanent (impossible de assegurar en un planeta finit)

Opinem que per prevenir aquestes desviacions negatives, l'Estat hauria de situar prop dels mecanismes de creació monetària, per controlar-los i valorar el més que es pugui, i fins i tot per establir i manejar en forma completa, via nacionalització de la banca. Per a un millor anàlisi de situació, convé analitzar per separat els diferents àmbits d'actuació. En l'economia internacional, entenem per exemple que si es podria i s'hauria d'eliminar per complet el cobrament d'interessos, ja que en aquest cas resultaria un esquema de funcionament de l'economia, que almenys suprimiria les perniciosos i reiterades transferències des dels països endeutats a els països creditors (és a dir, dels països més pobres i febles als països

més poderosos), però per implementar alguna cosa d'aquest tipus, convindria separar amb claredat l'economia internacional de les economies nacionals, la qual cosa molt possiblement implica introduir una veritable moneda internacional sota control mundial, que només sigui usada per als intercanvis i pagaments internacionals, i que només puguin manejar i tenir propietat en aquesta espècie, els Bancs Centrals Nacionals, els organismes internacionals, i l'Administrador Mundial. Per la seva part i en les economies nacionals, allà si definitivament convindria reduir taxes d'interès però sense eliminar-les, per no convenir això últim l'interès general. Però concentrem la nostra atenció en el sistema financer, i intentem treure alguna conclusió. D'alguna manera, potser nacionalitzant la banca, bé podem apropiari dels guanys dels banquers, però els interessos per préstecs que avui dia es cobren també serveixen per sufragar despeses operatives i despeses salarials del sector. I per tant, per reduir sensiblement les taxes d'interès per préstecs en els espais nacionals, serà necessari reduir sensiblement despeses operatives bancàries i salaris bancaris.

Conclusió: Els somnis de taxes d'interès baixes, per poder desenvolupar projectes d'interès a menors costos, i / o per potenciar el benestar social, i / o per no encoratjar alguns manejos especulatius, només seran possibles amb una banca molt automatitzada i potser nacionalitzada en la seva totalitat, o almenys nacionalitzada en variats aspectes, i per cert, per poder facilitar aquesta realitat, serà necessari utilitzar monedes nacionals telemàtiques, és a dir, monedes nacionals que almenys siguin digitals i nominatives i escripturals, doncs d'altra forma, amb les actuals monedes materials i anònimes, no podrem reduir gairebé a zero la plantilla de treballadors bancaris, ni tampoc podrem reduir significativament certes despeses operatives importants del sector financer, com són: seguretat, despeses edilícis, papereria, etc.

R01.25 Volem aplicar una molt profunda reforma del sistema bancari, de manera que pugui funcionar amb molt menys personal i amb un ús intensiu de les tecnologies de la informació i de la comunicació (TIC), harmonitzant el seu accionar amb la re-

apropiació per part dels Estats tant de l'emissió monetària com de la creació del diner bancari.

R01.26 Considerem que en aquesta estructura soci- financera, en la qual els agents es mouen amb certa impunitat i en forma discreta, és molt difícil identificar plenament els infractors i avaluar els desviaments o danys comesos, i encara superada aquesta etapa, generalment és també difícil fer efectiva una pena imposada, doncs ho impedeix i ho dificulta el tipus de diner anònim i desinformatiu vigent. Amb tota certesa hem de canviar les nostres bases operatives, introduint diners telemàtic, introduint monedes digitals (virtuals), nominatives (de titular conegut), i escripturals (assentades com dèbits i crèdits), i que a més permetin l'àgil i segur seguiment de llargues cadenes de transferències, en aquest nou escenari, els recursos naturals i mediambientals molt possiblement podrien ser millor gestionats, preservats i defensats.

R01.27 Considerem incompreensible que els governs permetin la creació de l'anomenat diners- deute o diners- bancari per part de les institucions bancàries privades, quan aquesta creació hauria de ser assumida pels propis estats amb dos avantatges:

- Guanyos derivats del cobrament de interessos,
- (Millor control sobre els diners que hi ha en l'economia.

R01.28 Hi ha una constel·lació d'iniciatives i d'estudis en la nostra societat, que aborda l'economia intentant desvetllar el misteri de la creació de diners, que se'ns ha amagat o enfosquit per segles. En el món està sorgint consciència en relació a aquestes qüestions, en el si de la societat civil i en certs sectors professionals, i fins i tot s'han portat endavant iniciatives o projectes concrets, com per exemple pel que fa a creació i ús de monedes socials i complementàries. Un cas molt interessant i quasi emblemàtic, allunyat de les monedes socials però que hauria de ser estudiat en profunditat, és el període de la crisi que va viure Argentina en els anys 2001-2002, i que va veure sorgir un gran nombre de quasi- monedes anomenades "lecop "(Lletres de cancel·lació d'Obligacions Provincials)," patacones ",

lecor "," federal "," cecacor "," bocade "," quebracho "," boncafor "," petrom", etcètera. Òbviament, amb aquesta observació no pretenem recomanar que en cas de crisi es repeteixi l' esmentada experiència argentina, però sí seria interessant i molt adequat aprofundir en tot el possible pel que fa a la naturalesa i ús dels diners, incloent per cert la seva rica i diversa evolució històrica. Els Estats en el seu moment van prendre en compte el tema, i tal és així que a poc a poc van anar traient els drets d'emissió monetària a les institucions bancàries privades, deixant el monopoli d'aquesta activitat en mans estatals (generalment el Banc Central de la nació) . Avui dia ha arribat el moment que els Estats novament s'interessin en aquesta qüestió, introduint reformes monetàries, i també prenent per a si el monopoli de l' anomenat "diner deute" o "diners bancaris".

R01.29 No és del tot dolenta la idea de promoure la creació de monedes locals / socials per a l intercanvi de béns i serveis de proximitat, i enllaçar aquestes experiències en xarxes mundials / regionals de monedes locals / socials, com el CES (Community Exchange System) que reuneix més de 200 xarxes de més de 30 països. De tota manera, és impensable que aquest sistema pugui apagar o substituir les actuals monedes nacionals, per la qual cosa igual s'imposa avançar en una important reforma monetària / canviària.

R01.30 Considerem que es requereix un canvi molt profund en l'economia mundial. Per evitar l'ús hegemònic del dòlar nord-americà en el comerç internacional i en les transaccions internacionals, és necessari l'ús d'una veritable moneda internacional similar a la oportunament proposta per Lord John Maynard Keynes. És cert, molt temps hauran de funcionar dos sistemes financers multinacionals, l'actual orientat pel dòlar- euro, i el nou basat en una nova divisa internacional a la que bé podríem anomenar "Bancor-telemàtic" o "bantel". Aquesta perspectiva és perfectament factible, ja que en ambdós sistemes n'hi haurà prou amb habilitar una porta de comunicació cap a l'altre, per a així dotar d'operativitat a tots dos. En cas que el nou sistema monetari fora bastant millor que l'actual,

finalment i amb el pas del temps, acabarà per imposar-se amb naturalitat.

R01.31 Mentre el desastre de la moneda capitalista actual amb les seves particulars formes de creació monetària acaba per tocar fons, i els deutes es revisen cap a un inevitable Jubileu universal, està avançant l'estratègia del reconeixement i foment del capital humà. Termes convencionals com a mercat intern, pimes, productivitat, o els més socials com a comerç just, banca ètica, microcrèdit, cooperativisme, economia solidària, han de autenticar-les mitjançant l'esperit del do per sobre de l'esperit del guany, fins a trobar l'economia de l'equitat, que implica noves maneres de preu, pagament, estalvi, així com nous actors emissors, socials, públics, privats.

R01.32 Volem veure la nostra existència personal, social, política, econòmica i cultural, local i planetària, amb uns altres ulls, respectar i fomentar la vida personal i col·lectiva, valorant tot allò que reconstitueix el teixit social, la cohesió, responsabilitat i reciprocitat fins fer de la confiança i del crèdit una dimensió que ens corregeixi i alliberi de l'egoisme, l'engany, de la depredació humana i ambiental.

R02. Principis i instruments alternatius a la globalització neoliberal: El sistema impositiu

R02.1 El desig de guany a curt termini de molts agents econòmics, particularment dels grans magnats, i fins i tot de gestors i de comissionistes i d'operadors financers de nivells mitjans, és una de les causes importants que indueixen els desordres financers i les bombolles de demanda que s'han observat en els últims temps. Sorgeix llavors com natural la idea d'establir un fort impost sobre els guanys, a efectes de així restar atractiu a aquestes formes d'actuació. S'hauria de poder avaluar amb més precisió l'enriquiment de cadascú i les causes atribuïbles a aquest, per posar fi a l'actuació dels agents que juguen amb els diners dels altres. Per exemple, s'hauria de tractar de bé separar les operacions especulatives de les institucions bancàries, de les operacions d'aquest sector que bé es podrien qualificar de ordinàries o normals. Però atenció, amb

aquests plantejaments desitgem esbossar somnis merament utòpics, o realment volem proposar mesures viables. Recomanacions d'aquest tipus són vanes, en el context d'una economia fosca i desordenada manejada amb diners anònim, però són perfectament factibles en el marc d'una economia telemàtica avançada i transparent, controlada per diners telemàtic i amb traçabilitat, és a dir amb diners escriptural, digital, nominatiu, i informatiu de transaccions.

R02.2 Necessitem aplicar algun tipus de taxa o de gravamen sobre transaccions financeres, per a millor regular els moviments de capitals i les conversions entre divises, operacions que en bona mesura són especulatives. Aquest impost (aquesta taxa, aquest gravamen) es podria implementar en algunes de les modalitats que s'indiquen a continuació.

R02.2.1 Volem que tant en les transaccions de divises entre bancs com en el mercat financer, s'apliqui un impost per part dels Estats, ja que és de fàcil aplicació per mor de les particularitats tècniques que té aquest mercat: les transaccions interbancàries internacionals de divises procedeixen mitjançant sistemes informàtics d'alta seguretat, i aquests intercanvis entre bancs ja estan sotmesos a quotes aplicades sobre cada transacció, motiu pel qual resultaria senzill recaptar aquest impost.

R02.2.2 Considerem que no és acceptable que els bancs i els mercats financers no estiguin subjectes a l'impost al valor afegit ni a cap forma de tributació sobre transaccions de divises. Volem la introducció d'un micro-impost potser de no més del 0,005% sobre aquestes transaccions. Seria possible així recaptar 33.000 milions de dòlars cada any. Els consumidors de l'economia real no es veuran afectats per aquest impost ja que els costos d'operar a escala individual en el mercat d'intercanvi de divises són de 100 a 1000 vegades superiors a l'impost proposat, i atès que les operacions que té per objecte el comerç de béns i serveis només representen el 3% de les operacions d'aquest mercat (la resta són operacions de caràcter especulatiu sobre tipus de canvi, operacions tàctiques o de resguard, operacions de suport, operacions per a conservació de

valor a llarg termini, operacions de fons d'inversió o de fons pensionistes, etcètera).

R02.2.3 Volem una taxa o un impost sobre transaccions de divises i financeres, que gravi i reguli les transaccions internacionals de capitals: Per així incentivar inversions més a llarg que a curt termini, i per protegir les economies nacionals d'atacs especulatiu; Per amb aquests fons finançar mesures globals de protecció mediambiental; Per amb aquests recursos combatre la pobresa extrema i la fam en la nostra societat.

R02.2.4 Volem contenir l'activitat excessiva en els nostres casinos financers globals, amb certa taxa a les transaccions financeres en totes les operacions comercials i en totes les transferències de capitals. Petites taxes aplicades a totes les transaccions financeres poden desaccelerar i reduir els sorprenents volums de comerç especulatiu o tàctic que avui dia és una realitat.

R02.2.5 Volem i necessitem una sèrie de regulacions i un paquet de taxes aplicades a les transaccions financeres, que fins i tot avancin més enllà del que proposa l'anomenada Taxa Tobin, per tal de dissuadir i desaccelerar l'especulació, a través d'un mecanisme de regulació construït sobre la pròpia estructura operativa, i que podria incloure taxes progressives sobre les transaccions segons paràmetres com els riscos, els impactes socials i mediambientals, etcètera, utilitzant una classificació similar a l'existent sobre productes perillosos.

R02.3 Volem prohibir o inhibir o combatre d'alguna manera, les transaccions amb els paradisos fiscals, per així contribuir a abolir-, per tal d'ajudar a reduir-los o eliminar-los. Els paradisos fiscals representen una pèrdua d'ingressos tributaris tant per a països rics com per a països pobres, però a més, plantegen un injust sistema de competència entre els que fan servir aquests mecanismes i entre els que no els utilitzen. Els fons que podrien recuperar-se i que avui es perden per causa dels paradisos fiscals, podrien aprofitar-se per a fins socials, per a la protecció del medi ambient, per a la construcció d'infraestructures en els països més febles i pobres, etcètera. Al seu

torn, la realitat fiscal avui dia representa en els fets, un sistema tributari regressiu, i un avantatge injust generalment a favor de les empreses transnacionals i de les grans riqueses. I a més aquestes pràctiques dificulten una adequada i raonable vigilància financera, ja que ajuden a adulterar les xifres reals de negocis.

R02.4 Necessitem abolir els privilegis fiscals i perseguir el frau fiscal, perquè els pobles no carreguin amb el pagament d'impostos que finalment beneficien Estats corruptes, a grans empresaris, ja estructures multinacionals, i que òbviament són font de grans desigualtats i injustícies.

R02.5 Volem, a nivell de l'economia internacional, la substitució de l'interès compensatori per una taxa de regulació aplicada tant a saldos deutors com creditors, seguint així els passos del oportunament suggerit per John Maynard Keynes i per James Tobin.

R02.6 Volem incrementar els impostos als alts capitals i als més rics, per poder finançar programes socials, inversions en infraestructures i en recerca i desenvolupament, etcètera.

R02.7 Volem incrementar els impostos a activitats especulatives i de poc valor afegit social, i subsidiari activitats empresarials d'alt contingut social, així com investigacions i desenvolupaments relatius a tecnologies netes, a tecnologies alimentàries, i a innovació tecnològica en general.

R02.8 Considerem que per evitar el "dumping" i l'explotació de mà d'obra barata, hauríem gravar els productes en els seus transports i amb taxes "anti-dumping", de manera que en certs casos no surti a compte la seva producció transnacional, i de manera que es tendeixi a que la seva producció sigui el més propera possible al consumidor.

R02.9 Volem la redistribució immediata i radical de la riquesa dels propietaris privats, orientant als pobles del Sud, a les classes baixes de tot el món, ja l'esfera pública. El 75% de riquesa en mans dels rics i els súper rics, pot cobrir el deute i l'apropiació que han

generat. No s'ha de pagar les crisis amb l'emissió de nous deutes nacionals, ja que aquesta demanda pot satisfer mitjançant una forta imposició a les fortunes, els beneficis empresarials, els alts ingressos personals i les herències, així com les transaccions financeres i de divises. Considerem que l'expropiació privada, el saqueig, i l'explotació colonial, han generat un deute al Sud que ha de ser satisfeta.

R02.10 Els impostos són tan importants per a una societat digna, saludable, i educada, com el vent i la pluja per a la vida en terra ferma. Sense vent no ens arribarien els núvols, i a més la pol·linització es complicaria, i es produirien també diversos altres trastorns. Sense pluja no tindriem per beure ni per irrigar els cultius. I de manera anàloga, la societat seria pràcticament inviable en l'actual estat de desenvolupament, si no es fes servir diners, i si no es cobressin impostos. Així que entre diverses altres coses correspon que perfeccionem el sistema fiscal, buscant en el possible eradicar tant la morositat fiscal com la defraudació fiscal, o buscant almenys portar aquests flagels a expressions mínimes i marginals.

R02.11 Eliminar en forma completa o gairebé completa la defraudació fiscal i la morositat fiscal és perfectament possible, i a més a més fer miques als paradisos fiscals. Naturalment, tot i que això no és una UTOPIA, també és cert que aquesta situació envejable no podrà ser obtinguda de cop, sinó que serà fruit d'un llarg procés que portarà anys, que portarà probablement dècades. Un SISTEMA FISCAL QUASI TOTALMENT AUTOMATITZAT, sense declaracions jurades, i fins i tot amb recaptació fiscal automàtica, aquí està la clau per a l'avanç de la societat.

R03. Principis i instruments alternatius a la globalització neoliberal:
El sistema productiu

R03.1 Volem i necessitem reorganitzar el sistema productiu.

R03.1.1 A nivell local, serà necessari comprometre's amb una anàlisi crítica de la crisi ecològica, i denunciar la injustícia que suposen els

danys irreparables - L'explotació devastadora dels recursos naturals i els boscos, i l'erosió dels sòls - així com els comportaments econòmics que les corporacions gegants i depredadores animen per ser favorables als seus propis interessos.

R03.1.2 A nivell regional, caldrà consolidar i solidaritzar-se amb les intervencions internacionals, per afirmar el llaç inseparable entre la justícia econòmica i la justícia ecològica.

R03.1.3 A nivell internacional, caldrà trobar solucions globals i duradores a la crisi de l'endeutament: endeutament comercial, endeutaments bilaterals, endeutaments multilaterals.

R03.1.4 Caldrà formular línies directrius, perquè els Estats puguin recórrer a la fixació de tarifes duaneres o subvencionar, per tal de protegir les seves normes de defensa del medi ambient i de correctes condicions de treball, i contra la competència injusta que exerceixen els països que no prenen mesures ecològiques apropiades.

R03.1.5 Caldrà promoure un sistema de regulació de la desocupació, que no impliqui creixement. Cap país pot mantenir un nivell alt de creixement econòmic a llarg termini, si el seu desenvolupament humà no es fonamenta sobre bases sòlides.

R03.1.6 L'administració pública o l'Estat, ha de jugar el seu paper de regulador en l'economia, fixar les regles i orientar els agents econòmics (productors i consumidors), per tal d'ajudar a respectar les seves funcions i les diferents polítiques econòmiques retingudes i implementades.

R03.2 Urgentment cal que les mesures clau per a un canvi al desenvolupament humà siguin:

R03.2.1 Produir local i regional tot el que sigui possible i convenient, per tal d'apropar el consum al mercat, enfortir el desenvolupament i la producció local, i de pas millorar i tenir cura

del medi ambient ja que els que hauran de fer-ho seran també els primers beneficiats .

R03.2.2 Reintroduir resguards per a les economies locals, a través de tarifes i quotes.

R03.2.3 Incentivar competència local, per tal d'inhibir l'aparició de monopolis.

R03.2.4 Establir impostos ecològics sobre l'energia, sobre la contaminació, i sobre altres efectes negatius. En l'actualitat paguem impostos pels béns que consumim, en lloc de pels mals que causem a la societat.

R03.2.5 Imposar major compromís democràtic, per assegurar efectivitat i equitat en la transició cap a les economies locals.

R03.2.6 Concertar polítiques de repartiment del treball, tant per aconseguir l'estabilitat econòmica com per protegir els llocs de treball i els sous de les persones. La reducció de la jornada laboral pot contribuir a millorar el balanç treball / vida. Es tracta d'avançar en la reducció de la jornada laboral, en la flexibilització dels horaris, en els treballs a temps parcial sense discriminació en la formació, en el teletreball, en la promoció i la seguretat laboral, etcètera, en millorar els incentius per els permisos familiars o per períodes sabàtics, a donar facilitats per a la formació continuada, etcètera.

R03.2.7 Reduir dràsticament les despeses en armaments, i invertir les sumes estalviades en polítiques socials així com en sistemes de defensa i de protecció civil.

R03.2.8 Analitzar la immigració en totes les seves arestes, i en línies generals liberalitzar i flexibilitzar les normatives respecte d'aquest assumpte. En el balanç del que els immigrants aporten i el que consumeixen (educació, salut, beques) surten beneficiats els països de acollida potser en proporció de 5 a 1.

R03.3 Necessitem aplicar una nova política laboral. I en aquest sentit, en particular es proposen les orientacions que a continuació s'indiquen.

R03.3.1 Reorganització del procés laboral, de manera que assegurí treball decent, i de forma que dificulti o desincentivi el treball precari.

R03.3.2 Regulació legal dels salaris mínims.

R03.3.3 Regulació del treball informal i dels immigrants indocumentats.

R03.3.4 Reducció de les hores de treball, per així i paral·lelament reduir la desocupació. El lema a aplicar ha de ser: "Treball per a tots".

R03.3.5 Assegurar un ingrés ciutadà bàsic a totes les persones, perquè així cadascú pugui resoldre les seves necessitats més elementals i bàsiques.

R03.3.6 Intentar superar l'exclusió, a través d'una política social activa, i mitjançant la mobilització de la societat civil.

R03.3.7 Promoure el mercat intern i la regionalització, com a mesures per a part contrarestar la globalització.

R03.4 Democratitzar l'economia i fer-la molt més amigable amb el medi ambient i amb el medi social. I en pro d'aquest objectiu, es recomanen en particular les línies d'acció que a continuació es detallen.

R03.4.1 Exempció d'impostos així com a oferta de préstecs sense interès a les cooperatives, o suports d'algun tipus, ja que aquestes unitats poden arribar a canviar la naturalesa de la societat, posant la qualitat de vida i la solidaritat i la protecció del medi ambient, per sobre de l'afany de lucre.

R03.4.2 Socialització de la funció d'inversió, que ha d'esdevenir una funció social i pública.

R03.4.3 Democratització de l'economia. Necessitem una economia molt més participativa, amb una veritable, àgil i fructífera participació dels treballadors, dels sindicats, dels consumidors públics, etcètera, per així actuar o opinar sobre tota la cadena de producció transnacional.

R03.4.4 Promoció d'una constitució democràtica de les empreses públiques, prioritzant clarament una orientació cap al bé comú, que dugui a terme les disposicions internes de les empreses sensibles a la reducció en la diferenciació d'ingressos i de nivells socials, generant una cultura de la transparència, la publicitat, i el reforç de l'opinió pública dins dels llocs de treball, i tot això tenint en compte altres actors i àmbits d'acció de l'opinió pública que són influenciats per les seves activitats.

R03.4.5 Participació democràtica dels treballadors i dels usuaris dels serveis públics, en l'elaboració de plans i en l'avaluació de resultats (control de qualitat). Això inclou la transparència i el control dels resultats tècnics i financers, la transparència completa de les condicions dels contractes, els mecanismes de control dels representants públics, la creació d'autoritats reguladores independents, així com recursos i mecanismes de mediació.

R03.4 . 6 Introducció de formes d'autogestió democràtica, que permetin al conjunt dels treballadors de les empreses nacionalitzades i dels consumidors dels productes o serveis, estar en condicions de decidir col·lectivament de quina manera ha de funcionar l'empresa perquè produeixi beneficis col·lectius.

R03.4.7 Participació de la ciutadania en els processos d'elaboració dels pressupostos públics, allà on es prenen les decisions efectives (pressupostos participatius).

R03.5 Ens convé i necessitem respectar i potenciar les comunitats sostenibles basades en l'autosuficiència. Durant segles, i encara ara

en molts llocs del món, els sistemes econòmics que permeten cobrir les necessitats humanes, no han estat ni capitalistes ni socialistes, ni han estat economies de mercat ni economies planificades, en el sentit actual dels termes. El sistema més estès ha estat el de comunitats sostenibles basades en l'autosuficiència, és a dir en la auto- subsistència, l'autoproducció, i l'autoconsum, i basades en els principis de reciprocitat i de redistribució. La revolució industrial-capitalista i, més tard la industrialització- comunista, van començar a desplaçar i a destruir aquests sistemes sostenibles tradicionals, ja es pot veure que no estan complint l'objectiu esperat de cobrir millor les necessitats de tots els habitants de la terra.

R03.6 Necessitem un canvi radical i profund de les formes de produir, transformar, comercialitzar, i consumir productes agrícoles / industrials, i per això es recomanen les següents estratègies o accions.

R03.6.1 Desenvolupar models socioeconòmics basats en la justícia, la solidaritat, i el respecte al medi ambient.

R03.6.2 Promoure el consum responsable de productes locals i de temporada amb el mínim envasat possible, i en el possible produïts per empreses locals i d'economia social o solidària, afavorint així una saludable coalició entre consumidors amb petits i mitjans productors d'economia solidària i de proximitat.

R03.6.3 Prioritzar economies i mercats locals i nacionals, respecte de mercats forans de proveïment.

R03.6.4 Defensar la sobirania alimentària dels pobles.

R03.6.5 Potenciar l'agricultura sostenible a petita escala. i el consum local d'aliments.

R03.6.6 Sempre que sigui possible substituir fertilitzants nitrogenats per agricultura ecològica (basada en derivats del petroli).

R03.6.7 Protegir la biodiversitat i les reserves d'aigua potable, en tot el que es pugui.

R03.6.8 Avançar cap al decreixement.

R03.7 Considerem imprescindible una reforma agrària, distribuint les terres a les i els que la treballen, i garantint la sobirania alimentària. Aquest és un dels principals reptes d'aquest segle, per frenar la desposseïció dels pagesos del sud, que ara per ara és una de les principals formes de pauperització lligada a l'acumulació del capital i a la destrucció de possibilitats de desenvolupament.

R03.8 Volem la socialització dels sectors clau de les economies i dels recursos naturals, per a l'immediat poder emprendre una conversió mediambiental radical: Incrementar la qualitat i la sostenibilitat dels productes per reduir la generació de residus; Substituir la indústria agrària de monocultius per una agricultura camperola cooperativa; Promoure també una desmilitarització general. Tot això ha de portar a una reducció del consum d'energia i recursos en un 75%, així com de les emissions contaminants en un altre 75%, i la reducció de la despesa militar en almenys un altre 75%.

R04. Principis i instruments alternatius a la globalització neoliberal: Economia, societat, i medi ambient

R04.1 Tot sembla apuntar que el segle XXI sigui un període d'inflexió, ja que semblaria que almenys cap a la fi d'aquest segle es produirà el virtual esgotament o escassetat d'algunes matèries primeres. El més greu es podria plantejar al voltant del petroli i l'aigua dolça. Aquesta realitat està provocant un nou i greu dilema per a l'economia, ja que segurament caldrà estructurar molt profunds canvis. Sense cap dubte, la regulació

econòmica exigirà també una concurrent i corresponent regulació ecològica. En menys de 100 anys, la nostra estructura social patirà canvis d'enorme importància

R04.2 De ben segur, durant els propers cinquanta anys la humanitat haurà de transformar el seu cycle energètic, passant dels combustibles fòssils cap a un nou cycle de producció d'energia. En aquests temps ens enfrontem als límits últims. El canvi de la matriu energètica plantejarà problemes enormes, i un d'ells serà la imperiosa necessitat de concretar una significativa contracció de la demanda. Haurem de restringir l'ús de l'energia, el que a llarg termini podria ser una molt bona sortida, una molt bona estratègia. A més i com un altre dels notoris efectes, correspon assenyalar la necessitat d'importantes inversions financeres per al desenvolupament de noves tecnologies energètiques, ja que necessitarem una alternativa viable per substituir el petroli, i això demanarà un molt important esforç tant en la investigació com en la implementació.

R04.3 Cal millorar el marc d'informació així com el suport institucional i normatiu, per a així lluitar més eficaçment contra el desastre ecològic que s'acosta. Més i millor informació, un sentit d'identitat de grup més desenvolupat, nou teixit institucional més adaptat a la realitat social i mediambiental, i incentius i penalitats raonables i implementades d'una manera àgil, bé poden conduir l'actuació d'individus i empreses per camins més sostenibles. .

R04.4 Volem impostos *pigovians* a nivell internacional ("qui contamina és qui paga", "qui perjudica és qui indemnitza"), especialment pel que fa a gasos d'efecte hivernacle, per l' impacte global que això comporta. Aquests impostos busquen corregir una externalitat negativa, i bé poden servir per subvencionar l'adopció d'energies renovables i no contaminants.

R04.5 Hem internalitzar la idea que els recursos naturals són limitats. Hem de prendre consciència d'aquesta qüestió. En conseqüència, sens dubte serà necessari emprendre accions coherents per tractar d'obtenir una societat i una economia sostenibles, aplicant per exemple els principis que a continuació s'estableixen.

R04.5.1 Volem una distribució equitativa dels recursos, per evitar l'acaparament. En un planeta amb recursos escassos i població creixent, o bé apliquem algun tipus d'acte de racionament responsable o bé unes majories queden excloses dels mínims per viure i unes minories malbaraten els recursos. Així, cada persona tindrà en cada moment històric el dret a l'accés d'uns determinats recursos que li corresponen. Si no els necessita podrà vendre els seus drets, i si necessita més del que li correspon els haurà de comprar a qui els vulgui vendre. Per cert, aquest enfocament aparentment simple i racional té diverses puntes. De tota manera, i en les etapes inicials de les transformacions societàries, és una alternativa que perfectament pot i s'ha d'analitzar.

R04.5.2 Tota activitat, tot producte o servei, hauria de portar incorporada la informació sobre la petjada ecològica i social. I cada persona, i cada organització, haurien de disposar d'uns drets potencials a utilitzar d'una quantitat sostenible d'energia, de CO₂, de materials, de menjar, de metratge d'habitatge, etcètera, etcètera. La Declaració dels Drets Humans, perquè sigui efectiva, hauria d'anar acompanyada d'Indicadors Sostenibles dels Drets Humans en què s'adjudiquen els béns i serveis que corresponen a cada ésser humà (variables amb el temps, segons la població mundial, i segons les habilitats i les capacitats per generar nous recursos sostenibles).

R04.5.3 La primera conseqüència palpable d'una distribució equitativa de recursos, és que per fer realitat aquest ideal, la població tampoc no pot créixer il·limitadament. En conseqüència, també caldrà establir el dret a una reproducció sostenible. Cada família té dret a tenir un nombre sostenible de fills. Qui vulgui tenir més descendència que la mitjana, eventualment també haurà de comprar el dret a qui exerceixi aquest dret en menor quantia.

R04.6 En el futur i en l'immediat, el que pugui fer-se manualment s'ha de fer d'aquesta manera, el que es pugui fer al poble s'ha de fer en aquest àmbit, el que es pugui fer en una petita indústria no s'ha de fer en un gran conglomerat, i el que no es pugui fer a mà, al poble, a la petita indústria, això sí que podrà fer-se en les grans indústries. En un estadi passat de la tecnologia, les economies

aconseguides en les grans escales eren importantíssimes. Avui dia aquesta tendència s'ha revertit, i en molts casos les petites escales també són molt rendibles i eficients, amb l'agregat que de vegades així també es fa una menor agressió al medi ambient, i així també s'aconsegueix una menor dilapidació de recursos.

R04.7 La comunitat, qualsevol sigui la seva mida, ha de ser el centre del sistema econòmic alternatiu. Béns i serveis localitzats, també poden evitar transports innecessaris a través del món, així com l'aplicació d'una logística en molts casos complexa i costosa.

R04.8 Les economies del futur haurien de desenvolupar petites empreses, on la titularitat i les decisions de gestió es troben assignades a explotacions familiars petites o la pròpia comunitat. Hem de allunyar-nos, almenys en part, dels conglomerats de gran escala, que s'han desenvolupat a través de les nostres economies de mercat, i on els éssers humans es converteixen en mers recursos per a la producció i meres unitats de consum. En bona mesura, aquest objectiu es facilita a causa de les tecnologies digitals i a causa del desenvolupament de les comunicacions. Tant les TIC com Internet, són elements innovadors per a la comercialització i la dotació de recursos, així com per l'aprenentatge a través de xarxes, i per moltes altres coses més.

R04.9 Amb certesa, hi ha una necessitat urgent de desenvolupar les capacitats necessàries per construir una nova macro- economia per a la sostenibilitat. Això inclou el desenvolupament i ús d'eines per explorar diferents configuracions de la macroeconomia, i per establir la interacció entre aquesta i les qüestions ecològiques. Aquests desafiaments concrets inclouen els ítems que a continuació s'indiquen:

(A) Exploració de les demandes d'inversió associades amb una economia sostenible;

(B) Anàlisi de les implicacions econòmiques de límits estrictes de recursos o d'emissions;

(C) Avaluació de l' impacte sobre les variacions dels actius naturals i sobre el funcionament dels ecosistemes en l'estabilitat econòmica.

R04.10 Les inversions en llocs de treball i en infraestructures, es perfilen com un component clau - no només de la recuperació econòmica - sinó d'una nova macroeconomia de la sostenibilitat. Els objectius per aquesta són: llocs de treball en el sector públic, en la construcció i el manteniment de béns públics, en projectes associats a energies renovables, en infraestructures de transport públic, en espais públics, en la renovació dels edificis existents amb mesures d'estalvi energètic i de carboni, en manteniment i protecció dels ecosistemes, en la prestació de suport fiscal i de formació per a les empreses verdes, en tecnologies netes, en eficiència d'ús de recursos, en reestructures per a la nova societat telemàtica.

R04.11 En la mesura que els components d'un sistema d'Economia Circular (EC) es basen en la biomimètica - la pràctica de copiar els sistemes de la naturalesa - totes les etapes del cicle de vida d'un producte poden, a través de la EC , basar en la sostenibilitat. Hi ha tres nivells bàsics d'acció.

(1) A nivell d'empreses individuals, els administradors han de buscar eficiència molt més alta a través de les "3R": "R" de reduir el consum de recursos i l'emissió de contaminants i residus, "R" de reutilitzar recursos; " R "de reciclar els subproductes.

(2) El segon nivell consisteix en la reutilització i el reciclatge dels recursos dins dels parcs eco -industrials i indústries en clúster o encadenades, perquè els recursos es distribueixin plenament en el sistema de producció local.

(3) El tercer nivell és el de la integració de la producció de diferents sistemes de consum en una regió, perquè els recursos circulin entre les indústries i els sistemes urbans.

R04.12 La lògica social que tanca a les persones en el consumisme materialista, com a base per a millor integrar-se i millor participar en la vida social, sens dubte és un mobilitzador molt potent i difícil de

revertir, però que té el greu inconvenient de generar deteriorament ecològic i psicològic. Un requisit previ essencial per a una prosperitat duradora, és alliberar la gent d'aquesta dinàmica perjudicial, d'aquesta perniciosa pressió social, i oferir oportunitats per a una vida sostenible i satisfactòria en la simplicitat. La jerarquitització de les maneres senzills i frugals de vida, ha d'estar al centre de les nostres preocupacions i de les nostres reflexions, si és que volem que la nostra espècie tingui un futur durador i ple.

R04.13 Considerem que s'ha de passar urgentment a una economia i una societat solidària i de base fonamentalment solar i / o renovable. I entre diferents qüestions, s'han de tenir molt en compte els aspectes que s'indiquen seguidament.

R04.13.1 Haurem canviar tota la "cadena energètica" i així com la "relació social de l'home amb la natura", passant d'energies fòssils a fonts renovables d'energia, en funció de la seva factibilitat tècnica i la seva realització econòmica: Biomassa; Energia Eòlica ; Aigua no profunda; Energies fotovoltaïques, Dispositius termo - solars; Dispositius d'energia geotèrmica;

R04.13.2 Regulació de preus mínims, i garantia d'acceptació de l'energia subministrada.

R04.13.3 Aposta per la descentralització de producció i consum en petites unitats de cooperació (imitant a la natura, i com si fos un nínxol ecològic).

R04.13.4 Desenvolupament experimental d'ús de sistemes lliure de transport públic local.

R04.13.5 Contemplar en múltiples aspectes al medi ambient i a la seva preservació, tant en les formes de producció com en les estratègies de vida.

R04.13.6 Preservar el caràcter general i públic dels béns naturals comuns i altres condicions bàsiques reproductives, així com l'ampliació col·lectiva i gratuïta o de baix preu dels serveis públics

(per exemple, l'expansió dels sistemes gratuïts de transport públic en lloc de subvencionar les companyies de transport).

R04.13.7 Restaurar la sobirania pública sobre els recursos naturals, com estan fent ara a Veneçuela i Equador.

R04.13.8 Posar fi als monocultius i la destrucció de la naturalesa a causa de l'ús generalitzat de fertilitzants i pesticides, o almenys reduir efectes en tot el possible.

R04.13.9 Aplicar el Protocol de Kyoto i les mesures per garantir que l'escalfament global no augmenti en més que l'1 ° C durant el segle XXI

R04.13.10 Introduir les externalitats ecològiques en el càlcul dels costos de producció, per exemple per així incidir en els preus dels bio- combustibles.

R04.13.11 Iniciar un programa massiu econòmic impulsat pels països rics, per dur a terme la conversió a una economia lliure de combustibles fòssils.

R04.14 Volem i necessitem adoptar patrons de producció, consum, i reproducció, que salvaguardin les capacitats regeneratives de la Terra , els drets humans, i el benestar comunitari. I en aquest sentit proposem les accions que a continuació s'indiquen.

R04.14.1 Reduir, reutilitzar, i reciclar, els materials usats en els sistemes de producció i consum, i assegurar que els residus puguin ser assimilats pels sistemes ecològics.

R04.14.2 Actuar amb moderació i eficiència en l'ús energia, i tractar de dependre cada vegada més dels recursos d'energies renovables, com ara la solar, l'eòlica, la mareomotriu, la geotèrmica, etc.

R04.14.3 Promoure el desenvolupament, l'adopció, i la transferència equitativa de tecnologies ambientalment sanes, en tot el territori, en tota la geografia.

R04.14.4 Internalitzar els costos ambientals i socials dels béns i serveis en el preu de venda, i possibilitar que els consumidors puguin identificar productes que compleixin amb les més altes normes socials i ambientals.

R04.14.5 Assegurar l'accés universal a cura de la salut, i de manera entre d'altres coses, fomentar la salut reproductiva i la reproducció responsable.

R04.14.6 Adoptar formes de vida que posin èmfasi en la qualitat de vida i en la suficiència material en un món finit.

R04.15 Volem impulsar l'estudi de la sostenibilitat ecològica, i promoure l'intercanvi obert i una àmplia aplicació dels coneixements adquirits. I per això recomanem el que seguidament s'indica.

R04.15.1 Amb força i per diferents vies, donar suport a la cooperació científica i tècnica sobre sostenibilitat, amb especial atenció a les necessitats dels països en desenvolupament.

R04.15.2 Reconèixer i preservar el coneixement tradicional i la saviesa espiritual en totes les cultures, la qual cosa amb certesa contribueix a la protecció ambiental i al benestar humà.

R04.15.3 Assegurar que la informació de vital importància per a la salut humana i la protecció ambiental, inclosa la informació genètica, es trobi disponible en línia i en el domini públic.

R04.16 Considerem béns públics de la Humanitat, les energies necessàries a la vida, la salut, i l'educació, els mitjans de comunicació, Internet, els correus i els transports col·lectius. Les medicines produïdes per laboratoris privats, després de cinc anys haurien de passar a pertànyer al Bé Comú de la Humanitat, i en cas d'emergències caldria fer-les immediatament públiques.

R04.17 Les activitats petrolieres i mineres i els agrocarburs, haurien d'estar sotmesos a un control estatal i social, en raó dels

efectes nocius que poden tenir sobre el Bé Comú de la Humanitat i de la Mare Terra.

R05. Principis i instruments alternatius a la globalització neoliberal: Deute extern

R05.1 L'actual crisi econòmica i financera, així com les crisis de deute que han assolat als països del Sud durant dècades, tenen el seu origen en l'ordre colonial, i en un sistema fonamentalment defectuós que es guia per l'acumulació de capital. Aquest sistema prima la obtenció de beneficis, i es basa en l'explotació de les persones (treballadors, consumidors) i del medi ambient.

R05.2 Les relacions de poder econòmiques i polítiques entre el Nord i el Sud, entre institucions globals de capital i els pobles del Sud, han generat una deute il·legítima o almenys artificialment inflada. Aquesta a més a més involucra la col·lusió i col·laboració de les elits del Sud, així com relacions asimètriques entre els mateixos països del Sud. El deute extern sorgeix també com a resultat del conflicte entre el sistema econòmic dominant, i la justícia ecològica, i els drets ambientals i socials.

R05.3 El sistema financer (en les seves articulacions nacionals i internacionals) s'ha de transformar completament, perquè s'ha convertit en una injusta i complexa estructura amb la seva pròpia lògica, amb les seves pròpies pràctiques i polítiques internes. Amb tota certesa, no es podrà aconseguir un sistema financer just i equitatiu, llevat que també canviï l'ordre econòmic del qual emana i en el qual es recolza. La construcció d'un nou sistema financer, ha de ser part d'una agenda i un procés més amplis, per definitivament canviar en profunditat l'ordre econòmic mundial.

R05.4 Considerem que el sistema financer ha de ser transformat segons principis bàsics de finançament ètic (finances responsables) i comerç just (comerç compromès), segons directrius que a continuació s'expressen .

R05.4.1 El capital i el sistema financer , han de basar-se i servir a l'economia real (producció), així com a la reproducció i al benestar social , i no subjugar els designis de l'especulació i de l' economia subterrània .

R05.4.2 Les institucions financeres han de ser regulades , i han d'estar subjectes a estrictes controls i responsabilitat pública. Tots els aspectes de les operacions bancàries, han d' estar regulats i / o controlats públicament. Els bancs i institucions financeres haurien de tenir prohibit sota advertència de sancions, realitzar inversions especulatives a curt termini així com inversions malicioses (manifestament perjudicials).

R05.4.3 El sistema financer, els fluxos financers, i també les transaccions i processos financers , no haurien de comportar o reforçar o conduir a :

(A) L'explotació i marginació de persones vivint en situació de pobresa;

(B) La violació d'alguns dels drets humans;

(C) El desenvolupament de projectes i / o de polítiques, en algun sentit perjudicials per a les persones , comunitats, i / o medi ambient;

(D) El malbaratament de recursos públics, el frau, i / o la corrupció;

(E) Promoure o induir termes tremendament desavantatjosos i injustos, i / o condicions exageradament oneroses (fora d'una raonable lògica comercial i financera);

(F) Propiciar subversió de la sobirania i el dret a l'autodeterminació dels pobles;

(G) Afavorir o induir violació o atenuació de les obligacions dels Estats envers els seus ciutadans .

R05.4.4 L'escrutini públic de les institucions i activitats financeres, s'ha de basar molt especialment en els principis anteriors.

R05.5 El sistema financer ha de donar suport i contribuir al desenvolupament de la capacitat domèstica de les economies, per generar recursos financers, i per allunyar de la dependència en les ajudes i préstecs, buscant fonts de finançament alternatives. El sistema financer no ha de conduir a la creació i acumulació d'un deute il·legítim i / o maliciosament induït.

R05.6 La transformació del sistema financer, i l'establiment d'un ordre econòmic alternatiu, s'han de començar a planificar prevenint un major dany, tractant de reparar les injustícies que ha provocat, revertint el moviment massiu de recursos financers del Sud al Nord posant fi a les pressions dels governs i de les institucions financeres per col·locar préstecs i amb l'objectiu de beneficiar els seus interessos econòmics, geo - polítics, i o militars i finalment, i també, acabant amb o atenuant la dependència dels governs del Sud dels crèdits i ajudes.

R05.7 Volem destacar la importància que tenen les demandes, especialment a la vista de les múltiples crisis que actualment conflueixen a nivell mundial.

R05.7.1 Dur a terme auditories integrals, participatives, i regulars, de tots els deutes que es reclamen als països del Sud. Anular immediatament, repudiar, i / o no pagar, tots els deutes il·legítims, i tots les deutes maliciosament induïdes.

R05.7.2 Realitzar reparacions i restitucions de les deutes socials, històriques, i ecològiques, que els governs del Nord, institucions financeres internacionals, i corporacions privades,deguin als pobles del Sud.

R05.7.3 Els governs del Nord, les institucions financeres internacionals, i les grans corporacions privades,han d'assumir la seva responsabilitat en les múltiples crisis que s'han succeït en els últims anys. L'actual crisi energètica, climàtica, alimentària, i

econòmica, té responsables que poden ser identificats, i que almenys en part han d'assumir els "costos" generats i fer-se càrrec de les "reparacions" que corresponguin. Les respostes a la crisi de civilització que ens està afectant, no han de consistir simplement en generar més acumulació de deutes, per deixar potser així part dels problemes a les pròximes generacions, "reparacions" i "subvencions" i "ajudes" a càrrec dels veritables responsables de la situació generada, i no "préstecs" d'auxili, han de ser les principals accions en resposta a les emergències a les quals ens enfrontem.

R05.7.4 Aturar la imposició de totes les polítiques que s'apliquin al Sud usant com palanca el "deute", la "ajuda", o altres "fluxos financers". Aquestes exigències moltes vegades disfressades de recomanacions i de cooperació, inclouen polítiques sobre recursos naturals així com sobre qüestions comercials, geopolítiques, i militars, que afavoreixen molt més al Nord desenvolupat que al Sud en desenvolupament.

R05.7.5 Abordar la problemàtica de la influència i el domini exercits pels prestadors pel que fa als emprèstits. Establir mecanismes justos i transparents per a la resolució de conflictes de deute ("debt workout"). Reforçar la capacitat dels governs prestataris de realitzar accions unilaterals per al repudi de deute il·lègitim.

R05.7.6 Desenvolupar la capacitat dels països del Sud de mobilitzar els recursos interns per al desenvolupament. Establir i / o re introduir controls sobre els moviments de capitals. Acabar amb les fuites de capital il·lícites o d'un altre tipus, acabar amb els capitals oreneta i amb els capitals especulatius. Assegurar justícia tributària no només pel que fa a la base de càlcul, sinó combatent l'evasió fiscal, per exemple per mitjà de la implantació d'una fiscalitat automatitzada, per mitjà de l'establiment de processos de càlcul i de recaptació impositiva molt automatitzats. Revocar les polítiques, lleis, tractats, i acords, inclosos aquells sobre comerç i inversions, que inhibeixen o impedeixen o dificulten l'aprofitament dels propis recursos existents en els països perifèrics. Regular millor els tipus de canvi, per tal de frenar els guanys exorbitants en aquest tipus de transaccions. Orientar a l'ús de diners nominatiu i virtual, amb la

finalitat de, en forma pràctica i racional, poder senzillament nacionalitzar l'activitat bancària, és a dir posar els mercats de canvi en les mans exclusives dels Estats.

R05.7.7 Constituir nous sistemes financers internacionals basats en el marc i els principis aquí acabats d'exposar. Això és una necessitat urgent. Institucions com el Banc Mundial i el Fons Monetari Internacional, han d'assumir la seva responsabilitat per les polítiques que es van dur a terme, i que van contribuir a la crisi actual i l'augment desmesurat dels deutes externes. Donada la seva història de fracassos en el finançament al desenvolupament, la seva cultura del secret, i els seus paranys pel que fa a clares rendicions de comptes, s'ha de trencar o qüestionar el seu poder, i els seus líders hauran de respondre i comparèixer davant la justícia en casos justificats.

R05.7.8 Les polítiques, les pràctiques, i els processos, de prestar i prendre prestat, han de ser analitzats en profunditat i reformats, a fi de consolidar un sistema de finançament sobirà, democràtic, racional, responsable.

R05.8 Considerem que l'anàlisi de la història de la crisi de l'endeutament públic al Sud des dels anys 80, ha demostrat que els governs del Nord, les institucions financeres internacionals, i per cert també les institucions bancàries privades i les empreses financeres privades, són els màxims responsables de l'acumulació de la deute il·legítima i insostenible, per ser ells mateixos els que en bona mesura van promoure l'endeutament. Els que presten haurien de respectar certes obligacions i normatives, amb mecanismes reguladors sobre transaccions financeres que segueixin les directrius que s'indiquen a continuació.

R05.8.1 Protecció dels drets humans i del medi ambient, compliment de les principals normes en drets humans i medi ambient universalment acceptades.

R05.8.2 Respecte a la sobirania i la lliure determinació, respecte a la propietat pública, respecte als processos i espais nacionals de presa de decisions i de gestió política.

R05.8.3 Assegurar el consens públic i la transparència, amb participació parlamentària i ciutadana, i amb divulgació pública de la informació.

R05.8.4 Adherint i respectant els pactes d'integritat i anti corrupció.

R05.8.5 Diligenciant degudament els estudis de viabilitat i avaluació prèvia (ex abans) dels projectes. Preveient amb els deguts resguards el desenvolupament dels projectes, i detenint el desemborsament dels crèdits, en casos que els préstecs es usessin per a altres fins diferents dels acordats. Establir els préstecs en divises locals, així com els pressupostos d'obres, per equilibrar els riscos del mercat de canvis.

R05.9 Òbviament els governs del Sud també són cor responsables del problema del deute extern, i obligatòriament haurien de respectar certes normes, per assegurar transparència, i per retre comptes als seus ciutadans com correspon. Quan sigui necessari demanar un préstec, ja sigui extern o intern, els governs haurien d'establir polítiques legals sòlides, regides pels principis de la sobirania i la democràcia, i seguint les normes, els estàndards, i les obligacions que s'indiquen a continuació.

R05.9.1 Les pràctiques i polítiques d'endeutament i pagament de deute, mai haurien de suavitzar o atenuar la responsabilitat dels Governos de:

(A) Mantenir, protegir, i defensar drets bàsics civils, polítics, econòmics, dels ciutadans, així com tenir cura tant els aspectes socioculturals com els mediambientals.

(B) Assegurar la justícia ecològica, i reconèixer els límits de la bio capacitat de la Terra.

(C) Perseguir el desenvolupament, democràtic, equitatiu, i sostenible i donar prioritat a les necessitats de benestar dels ciutadans, especialment dels marginats, dels exclosos, i de les minories.

(D) Exercir un govern democràtic i d'accionar transparent, i en forma adequada retre comptes als seus ciutadans.

(E) Defensar la sobirania nacional, i promoure les relacions internacionals basades en el respecte mutu i la solidaritat.

R05.9.2 S'han d'establir lleis reguladores i mecanismes clars, comprensibles, i coherents, sobre endeutament públic i sobre pagaments de deute.

R05.9.3 Assegurar que la presa de decisions és responsable i democràtica, i també assegurar equilibris i controls apropiats.

R05.9.4 Donar accés total a la informació, i implementar processos transparents i democràtics en cada fase.

R05.9.5 Implementar avaluació interna dels préstecs, i també dels projectes finançats amb préstecs, periòdica i obligadament establir informes de progrés.

R05.9.6 Portar registre eficient i rigorós de tot, i establir una bona gestió de dades històriques.

R05.9.7 Responsabilitzar als cossos oficials i governamentals, per l'execució i supervisió dels projectes al seu càrrec.

R05.10 Necessitem que demanden restitucions, i que s'assenyalin responsabilitats judicials, a les persones i institucions que van permetre fomentar i concedir crèdits il·legítims.

R05.11 La condonació del deute dels "Països Pobres Molt Endeutats" (HIPC) ha de quedar subjecta a inversions en reforestació i conservació de la biodiversitat. Els països més pobres,

amb escassíssims recursos per a inversions internes, segueixen enviant gran part dels seus pressupostos anuals - cinc vegades més que l'ajuda al desenvolupament que reben - als països més rics, amb motiu del pagament d'interessos per deutes contrets en el passat de manera il·legítima. Es dona amb una mà el que amb escreix es treu amb l'altra.

R05.12 L'abolició del deute extern dels països hauria de ser autoritzada, quan el pagament de la mateixa posa en perill la vida dels ciutadans i ciutadanes, i impedeix la satisfacció de les seves necessitats bàsiques.

R05.13 Volem la cancel·lació de la deute global - una amnistia extraordinària per deutors - en primer lloc, per alliberar milions de persones, negocis, i governs, del rígid control dels creditors parasitaris, esprement fins a l'últim actiu, en segon lloc, per restablir la viabilitat dels deutors, permetent una vegada més ser productius i actius econòmicament, i en tercer lloc, per restaurar l'ordre i l'estabilitat en els balanços del sector financer, el suport no seria immune als efectes d'una crisi de deute severa i prolongada. La cancel·lació global alliberaria a països rics i pobres de la captivitat del deute.

R06. Principis i instruments alternatius a la globalització neoliberal: Comerç internacional

R06.1 Necessitem una major obertura dels mercats per als països en vies de desenvolupament, i en especial per a les economies menys desenvolupades i fràgils. Necessitem posar fi a la hipocresia dels països rics, que exigeixen i recomanen lliure comerç, mentre ells mateixos protegeixen els seus mercats en forma encoberta (per exemple amb traves sanitàries o mediambientals massa estrictes, amb un complex sistema de quotes diferencials, etc) i / o en forma directa. Calen regles comercials internacionals més justes, que permetin als països en vies de desenvolupament gaudir de l'oportunitat de també produir béns i serveis de major valor afegit, per poder exportar al món desenvolupat o als mercats que ho requereixin sense més traves. Necessitem així un comerç

internacional realment al servei del desenvolupament dels pobles, i que implementi un intercanvi que permeti que cada país i cada regió geogràfica produeixin allò per al que s'és més eficient, segons els seus recursos naturals i les seves infraestructures, i segons la capacitat i vocació i tradició de la seva gent. Però atenció, no ens quedem en la petició, esperant bona voluntat i comprensió i joc net de tot arreu. L'egoisme està a tot arreu a flor de pell, així que aquest objectiu ha de ser ratificat per normatives clares que penalitzin desviaments que s'aparten del que acaba de expressar-se. Anàlisi cas per cas podran ser previstos i resolts en l'Organització Mundial de Comerç (OMC). Però també i a nivell global, a nivell de per exemple les xifres anuals d'exportacions i importacions de cada país, també es podrà implementar un procediment que penalitzi tant l'excés d'importacions respecte de les respectives exportacions, com l'excés d'exportacions respecte de les respectives importacions, així i a través d'una nova arquitectura financera internacional, es podrà incentivar un major equilibri dels intercanvis internacionals globals, implementant penalitzacions monetàries als desequilibris de qualsevol signe.

R06.2 Volem reforçar mecanismes de comerç just, en el sentit ampli del terme, potenciant la denominació d'origen, els drets dels productors i treballadors, la protecció mediambiental i la qualitat dels productes. A més, per diferents vies permetre als productors participar cada vegada més en la cadena de valor afegit i en la cura del medi ambient, i no limitant-los a la mera producció de matèries primeres.

R06.3 Volem un "Acord Internacional sobre Inversions" que eviti l'amenaça i les pressions dels "Acords Multilaterals sobre Inversions". Aquí s'ha d'incloure compromisos seriosos per part dels països receptors (necessitats de capital) i de les empreses inversores, en el qual totes les parts, inclosa la població, surtin beneficiades. L'acord haurà d'establir un marc general, per a tot tipus d'inversió, establint condicions laborals mínimes, respecte mediambiental, pagament de drets i beneficis comunitaris, etcètera.

R06.4 Volem re inventar la cooperació global, de manera que tingui objectius i calendaris clars, finançament públic i privat compartida, participació global de tots els països, incloent governs nacionals, institucions internacionals, el sector privat, i les organitzacions acadèmiques i no governamentals.

R06.5 Volem Plans Nacionals i Regionals de Eradicació de la Pobresa, amb finançament i preferències comercials sobre la base del monitoratge i superació dels Objectius del Mil·lenni. L'ajuda internacional (AOD) ha de guiar-se cap a la consecució d'objectius ben definits. Aquests plans han d'avaluar bé les necessitats de cada país, els obstacles a superar i l'impacte de diferents mesures i polítiques, buscant assolir nivells concrets de desenvolupament d'infraestructures bàsiques, i de satisfacció de les necessitats bàsiques humanes.

R06.6 Volem la creació de Fons Mundials específics, de manera que els governs puguin accedir a finançament sòlida i barata, així com a assistència tècnica, per dur a terme projectes de desenvolupament concrets.

R06.7 Considerem prioritari aconseguir la sobirania alimentària a cada país, donant suport a la producció agrícola de la pagesia, perquè no hagi d'emigrar, i de passada, així evitant que el control dels aliments quedi en unes quantes corporacions transnacionals. Cal legislar perquè no s'especuli amb els aliments, ja que així es provoca la fam. Cal legislar per eliminar el dret de propietat intel·lectual sobre plantes i animals.

R06.8 Considerem que els mercats solidaris - que depenen de la voluntat de productors, distribuïdors, i consumidors units, i que conformen parcial, complementària, o totalment sistemes d'intercanvi - no són públics ni privats, sinó socials. Tant si són a nivell local o a nivell de grup i comunitari, tant si són a nivell de xarxes o de xarxes de xarxes.

R06.9 Considerem que les accions i els resultats dels organismes internacionals, estan demostrant amb claredat, que és necessària i

imprescindible una reforma substantiva de l'arquitectura financera internacional, aplicant un nou model que tingui entre les seves bases significatives, un real equilibri dels intercanvis, segons les diferents zones geogràfiques i a l'interior de cadascuna de les fronteres nacionals.

R06.10 Considerem indecent que el comerç dels diners gaudeixi d'un estatus destacat en els textos econòmics, les polítiques governamentals, i la gestió empresarial. La visió convencional és que "més és millor": Més creixement econòmic mesurat pel PIB, més béns, més diners, més inversions, més dividendes, més llocs de treball, tot vist impulsat per un major comerç. No obstant això, més creixement del PIB basat en els diners no sempre és millor. També pot ser creixement sense ocupació o fent malbé el nostre medi ambient i la qualitat de vida. Més comerç mundial sovint perjudica les comunitats locals, a les cultures, i causa greus trastorns socials i pèrdues d'ocupació.

R06.11 Considerem que el comerç internacional ha de tendir a l'equilibri. Un país amb un deute excessiu haurà de pagar una taxa per la seva deute, doncs això no és una situació desitjable. . Però aquest "cost" no haurà d'anar, com ara, a beneficiar els països rics (als països creditors), sinó que s'haurà d'integrar a un fons internacional el destí final potser, per exemple, ser predominantment dirigit a preservar el medi ambient, i a donar suport als sectors socials més febles i desafavorits, o també per donar suport a la construcció aquí i allà d'infraestructures bàsiques.

R06.12 Considerem que cal agilitzar i renovar d'una manera nova, tota la base operativa de les nostres relacions d'intercanvi, passant a utilitzar contractes digitals, concretant compliment contractuals i fiscals en forma àgil, molt automatitzada, per defensar la societat d'una manera efectiva i pràctica, de desviaments com el narcotràfic, el contraban, l'especulació, les il·legalitats i els suborns, el tràfic d'influències i les contractacions complaents, les estafes, els robatoris i les irregularitats i injustícies en l'àmbit de la seguretat social.

R06.13 Cal preparar i posar a l'Estat per al servei dels pobles i les nacions, tenint com a objectiu o com a condició reintegrar les riqueses i els béns de la naturalesa, que són recursos comuns a tots, que són béns públics. Cada nació ha d'exercir el control sobre les seves riqueses naturals i energètiques, per a benefici dels seus propis pobles. En aquest marc es pot intercanviar solidàriament amb altres pobles l'ús i usdefruit d'aquestes riqueses, sense la intermediació o amb poca ingerència de les corporacions transnacionals.

R06.14 Cal recuperar les recomanacions contingudes en la Declaració sobre el Dret al Desenvolupament: «1.2 El dret humà al desenvolupament implica també la plena realització del dret dels pobles a la lliure determinació, que inclou, amb subjecció a les disposicions pertinents de ambdós Pactes Internacionals de Drets Humans, l'exercici del seu dret inalienable a la plena sobirania sobre totes les seves riqueses i recursos naturals » Article VIII «Cal fer reformes econòmiques i socials adequades, per tal d'eradicar totes les injustícies socials». Aquesta declaració va ser adoptada per l'Assemblea General de Nacions Unides en la seva resolució 41/128 de data 4 desembre de 1986, i ha d'implicar a la comunitat internacional i també a cada estat nacional sobirà, perquè es prenguin mesures unilaterals basades en el dret internacional.

R06.15 Considerem que encara que formalment l'Organització Mundial del Comerç pot semblar democràtica i transparent, de fet no és així: Els seus membres es reuneixen a porta tancada; Prenen decisions inapel·lables que afecten els països i a la democràcia mateixa, ja que provoquen canvis en la legislació dels països, no té regles sobre el treball infantil ni sobre les condicions de treball; Només miren els interessos de les corporacions transnacionals, o almenys semblen ubicar-hi les prioritats; Semblen tenir l'objectiu d'aconseguir que les grans corporacions governin el món i, de fet, elles així ja ho fan.

R06.16 Cal intensificar els esforços regionals i governamentals en el si de les Nacions Unides, per instaurar un "Codi de conducta internacional per a les empreses transnacionals", concernent les condicions de treball i a la protecció del medi ambient.

R06.17 Volem un augment de l'ajuda oficial al desenvolupament, perquè les sumes assignades arribin al 0,7% del PIB dels països més industrialitzats (el 2010, els països del OCDE només van dedicar 0,35%, la meitat del compromís), i començar així a formar un fons de reparació, pels danys causats als pobles del Sud durant els darrers 5 segles de pillatge i dominació per part de les potències del Nord.

R06.18 Cal tornar als pobles del Sud els béns mal adquirits per les èlits dominants, que en molts casos els van invertir en els països del Nord i en els paradisos fiscals.

R06.19 Considerem que com les empreses multinacionals poden fugir en qualsevol moment, com es poden retirar emportant-se inversions i beneficis, i sense responsabilitats envers les comunitats locals, els governs i organismes internacionals han convenientment regulat les connexions i les rendicions de comptes de les empreses multinacionals a les comunitats locals, per a la justa reparació dels eventuals perjudicis.

R06.20 Considerem que les polítiques coordinades s'han de centrar en el creixement guiat pels salaris, la qual cosa requereix una redistribució progressiva a nivell mundial, així com dins dels països, i canvis en els sistemes de producció que compleixin amb els requisits d'estils de vida més sostenibles. Per això cal permetre que els comptes comercials i de capital es manegen de forma diferent, i fomentar la diversificació del comerç i les inversions fora dels patrons existents.

R06.21 Considerem que els països rics han d'admetre que els països en desenvolupament necessiten més proteccionisme del que ells fan. La Ronda de Doha, que és l'últim empenya dels països rics per a la liberalització del comerç en els països en desenvolupament, ha de ser immediatament detinguda o almenys reestructurada. Una nova ronda de negociacions comercials ha de començar, que reverteixi moltes de les mesures de liberalització comercial excessiva, i a més creant més "espai polític" per als països en desenvolupament.

R07. Principis i instruments alternatius a la globalització neoliberal: Institucions econòmiques internacionals

R07.1 Les conseqüències del rol assumit pel FMI i les recomanacions fetes per aquesta via als països membres, van conduir a que dues dècades de recuperació econòmica d'Amèrica Llatina no hagin pogut aprofitar-se per millorar la qualitat de vida dels més necessitats, a través d'un reial enfortiment de les economies, i això era d'esperar, i això era de suposar, ja que l'acció del FMI s'orienta fonamentalment a millorar la macroeconomia, sense preocupar-se en forma especial pels aspectes socials. El creixent estalvi nacional, fruit del sacrifici de la població, va resultar d'un procés general d'acumulació obligat, que servia com a requisit per rebre recursos de l' FMI, i com a aval per altres crèdits de la banca multilateral, orientats tots ells a finançar un suposat desenvolupament econòmic que estava, més aviat, subjecte a condicionaments externs i interessos forans. Tant el FMI com el Banc Mundial, juguen sens dubte un paper complementari per al manteniment dels esquemes vigents d'explotació per a uns quants i de benefici per a uns pocs, tant en l'escala global com en la local. Però atenció, no tirem totes les culpes a l' FMI, el BM, i als seus tècnics, ja que s'ha ordenat a aquestes institucions que actuïn amb la finalitat de complir certs objectius, però sense poder modificar l'arquitectura i l'enginyeria de base de l'ordenament financer internacional . El mecanisme realment trampós és el propi sistema monetari internacional, i òbviament el FMI i el BM no poden obrar miracles en el marc d'actuació en què se'ls obliga a procedir.

R07.2 Amb tota evidència, es necessiten profundes reformes en el governament de les Institucions Econòmiques Internacionals així com en els organismes de normalització, com el "Comitè de Basilea de Regulació Bancària". Ara estem en un moment particularment favorable, per re fundar o reestructurar els organismes sorgits dels "Acords de Bretton Woods".

R07.3 Per cert i mentre no sigui possible introduir reformes profundes, modificacions de menor importància com un augment de quotes al FMI, particularment per a les principals economies

emergents, i una dilució del poder de vet dels Estats Units d'Amèrica, naturalment podrien ser qüestions positives. Un FMI reformat que pugui atorgar més préstecs a les economies emergents més pobres, que ara estan escasses de finançament bancari, és un altre aspecte positiu que podria ser encarat. Però no ens enganyem amb reformes a mitges. Això és el que els EUA i altres països poderosos busquen que fem els països perifèrics: Posar el nostre focus d'atenció en aspectes de menor importància. Aquest és el "dolç" amb el que volen calmar el nostre "plor".

R07.4 Considerem que l'Assemblea General de l' ONU en col·laboració amb l' ECOSOC i amb altres organismes de la família de les Nacions Unides, com l'Organització Internacional del Treball, haurien d'assumir un rol principal, en la supervisió i avaluació d'aquestes institucions i aquests organismes financers multilaterals, de les seves decisions, de les conseqüències induïdes, per el preu just dels impactes socials i econòmics que poguessin provocar, incloent el creixement, la desocupació, i la pobresa. Per complir amb aquestes noves responsabilitats, ha d'haver reformes en la relació entre l'Assemblea General de Nacions Unides i la Institucions Financeres de Bretton Woods, així com amb les institucions de reglamentació, per millorar les rendicions de comptes que s'ofereixen a la comunitat internacional .

R07.5 Volem la reforma total de les Institucions Internacionals, tant del Banc Mundial, com del Fons Monetari Internacional i de l'Organització Mundial del Comerç, que han d'experimentar un procés de major democratització en la presa de decisions, i un replantejament dels seus paradigmes econòmics, assimilant la realitat dels països pobres, i posant el desenvolupament humà a escala global per sobre de totes les seves accions i recomanacions. I sempre recordant que el deure d'aquestes institucions és amb els governs i els seus ciutadans, i no amb interessos empresarials privats.

R07.6 Volem reemplaçar institucions com el BM i el FMI amb institucions internacionals realment democràtiques, i que respectin

la carta magna de les Nacions Unides, i tots els pactes i tractats internacionals sobre drets humans.

R07.7 Convé reprendre i la proposta de John Maynard Keynes sobre una Organització Internacional del Comerç, reemplaçant o reestructurant l'actual Organització Mundial del Comerç (OMC).

R07.8 Volem la creació d'un observatori internacional sobre la gestió dels organismes internacionals, amb l'objectiu d'avaluar, en forma independent i sense conflicte d'interessos. Un centre d'observació de l'exercici, les responsabilitats, i la transparència, amb un nou enfocament, per superar la posició de domini, el poder de veto, els privilegis, i les immunitats, que s'atorguen o neguen la base a interessos.

R07.9 Considerem que necessitem institucions internacionals que siguin més eficaços, i en particular que siguin capaços de:

(A) Disposar de fons suficients per a procurar correcta alimentació a escala mundial i per a la lluita contra la Sida (sumes realment insignificants, si les comparem amb la quantia dels fons de "rescat");

(B) Activar els Objectius del Mil·lenni, especialment la lluita contra la pobresa, redefinint terminis i quantitats, i atorgant, per fi, les ajudes promeses al desenvolupament, acompanyades de la cancel·lació del deute extern d'alguns països, perquè, entre altres aspectes positius, l'emigració sigui en endavant voluntària i no forçada;

(C) Convocar una cimera de les Nacions Unides, en què no es escatimin, com es va fer l'any 2005, els fons destinats a l'eradicació de la fam (no hi havia mitjans més que per "reduir els famolencs a la meitat en el any 2015 ");

(D) Considerar ràpidament la immediata aplicació de fórmules, com les taxes sobre transaccions de divises, proposades aprovades per les Nacions Unides, i contingudes en la Declaració sobre fonts

innovadores per al finançament de la "Iniciativa contra la fam i la pobresa", subscrita el 24 de setembre de 2008 a Nova York.

(E) Reduir l' impacte de catàstrofes naturals i provocades, mitjançant la posada en pràctica de les propostes del decenni (1989-1999) de les Nacions Unides, i de les recents disposicions sobre això de la Unió Europea (GAP), per evitar els efectes d'episodis recurrents (huracans, inundacions, incendis, etc) que segueixen trobant, fins i tot als països més desenvolupats tecnològicament, una manca total de preparació amb una gran vulnerabilitat social.

(F) Atenció prioritària ha de ser donada a l'Àfrica, eliminant amb constrenyiment la vergonya que representa l'explotació al Congo en territori Kivu, del coltan (mineral de columbita-tantalita, emprat en ordinadors i telefonia mòbil), així com de situacions com la d'Angola-amb tantes riqueses explotades, amb tant petroli i quirats retirats del seu subsòl-mentre la població malviu amb menys de 2 dòlars al dia.

R08. Principis i instruments alternatius a la globalització neoliberal: Nova arquitectura financera regional

R08.1 Les possibles noves arquitectures financeres regionals sens dubte tenen gran transcendència, per l'efecte exemple o prova o assaig que elles podrien consolidar i transmetre. En efecte, no podem negar importància a un eventual i ampli acord que derivés en un nou i convenient ordenament financer internacional. Però siguem realistes, aconseguir aquest acord, aconseguir aquest consens, molt possiblement serà impossible en la societat de la nostra època, perquè no es van a aconseguir les adhesions polítiques necessàries. Pensem per un moment:

L'actual arquitectura financera internacional és notòriament asimètrica, perquè divideix els països en dos grups:

(1) Aquells en que les monedes nacionals són acceptades com divises de reserva (de fet dòlar nord-americà i euro),

(2) La resta dels països i territoris del món.

I aquesta asimetria en la part operativa notòriament indueix asimetria pel que fa a la distribució de certs beneficis. A la part financera, no es tracten a tots els països per igual, i en gran manera això genera o indueix molts dels desequilibris i de les injustícies que s'observen en els nostres dies. En conclusió, els anomenats països del Primer Món, amb els EUA al capdavant, molt probablement es negaran a acceptar un canvi radical i profund de l'ordre financer internacional, i en tot moment segurament advocaran per concedir petits canvis operatius, i / o acordar alguns privilegis o salvaguardes especials als països més pobres i compromesos. I davant d'aquesta presumpta i crua realitat: Què es podria fer?

Una sortida possible és renunciar en un inici a un canvi estructural important del sistema sorgit dels Acords de Bretton Woods, però promoure acords regionals entre països que ataquin la qüestió dels intercanvis comercials i de les transferències de capitals. I en el sentit que acaba d'expressar-se, dues orientacions són possibles:

(A) Ordenar comerç i transferències entre els països participants de l'acord, entre els països membres, i deixant sense tocar la qüestió de les transferències amb la resta dels països del món;

(B) Aprofundir una mica més l'acord regional, fent que tot passi pel nou conducte regional, i en aquest conducte establir una porta de vaivé que serveixi per connectar l'economia regional amb l'economia de la resta del món. En resum, resultarà convenient promoure i assajar noves arquitectures financeres regionals, i atenció preferent haurem de donar a aquest assumpte.

R08.2 Un camí alternatiu i innovador per inspirar altres regions del món, és la Nova Arquitectura Financera Regional en la qual participen Argentina, Brasil, Bolívia, Equador, Paraguai, Uruguai, i Veneçuela, que planteja una banca de desenvolupament de nou tipus, amb altres prioritats basades en la construcció supranacional de sobiranes alimentàries i energètiques, així com en la producció de medicaments, en el finançament de l'economia popular, en la

constituïció d'una massa crítica de ciència i tecnologia, en un diàleg de sabers relatius als coneixements ancestrals i potser dels avenços mundials, i en l'enfortiment d'un altre tipus d'infraestructura per a propiciar la complementarietat dels aparells productius. Atenció especial s'ha de donar als estudis en curs que s'orienten en no ús del dòlar nord-americà com a unitat de compte i com diners de compensació dels intercanvis.

R08.3 Una Nova Arquitectura Financera Regional (NAFR) a Amèrica Llatina, està posant en marxa un sistema nou de Banca Central, superant el dogmatisme neoliberal, i desenvolupant una sobirania monetària i macroeconòmica amb la conformació de Fons d'Estabilització i Desenvolupament alternatius al FMI , que despleguin mitjans de pagament alternatius a nivell supra i subnacional, per afavorir altres lògiques productives en una xarxa de xarxes que estableixin les bases d'un nou ordre monetari a la regió. A Amèrica Llatina, els projectes del Banc del Sud, del Banc de l'ALBA, la moneda regional, i el Fons del Sud, per exemple, marquen la línia plantejada i estableixen una esperança.

R08.3.1 La proposta de Nova Arquitectura Financera Regional (NAFR)) es planteja com a resposta a les circumstàncies de desprotecció en què aquests països els toca ara enfrontar la crisi financera internacional, per així intentar defensar les condicions de vida i seguretat de les seves poblacions. La Nova Arquitectura Financera Regional es podria sustentar almenys en tres pilars: El Banc del Sud, el Fons Comú de Reserves del Sud, i el SUCRE (Sistema Unitari de Compensació Regional de Pagaments). Aquests configuren un nou esquema financer, orientat a canalitzar els propis recursos de la regió cap als requeriments de desenvolupament que no han pogut ser atesos des de l'acció d'altres organismes multilaterals.

R08.3.2 La NAFR parteix de la necessitat de transformar l'actual banca de desenvolupament i de redefinir el seu paper, i situa el Banc del Sud com el cor d'aquest canvi. Concebut com un banc multilateral, amb prioritats diferents de les avui aplicades per altres mecanismes, i que actua guiat per un nou concepte de sobirania

supranacional, o sobirania de la pàtria gran. Sobirania alimentària i energètica, sobirania dels recursos naturals, de la salut, i del coneixement, són els criteris substancials per a l'impuls del desenvolupament que es podria donar des del Banc del Sud.

R08.3.3 El Banc del Sud tracta d'induir un canvi de lògica i de modalitats d'operació. A diferència de la pràctica de la banca de desenvolupament convencional, es pretén reduir la utilització de divises clau, especialment del dòlar nord-americà, per tal de minimitzar les perjudicials i acumulatives conseqüències d'aquesta dependència. Així per exemple, si un país soci requereix un crèdit, un tram d'aquest podria ser en dòlars per importar tecnologia des dels països desenvolupats (des del Nord), però hi haurà altres segments que es concedeixin en les monedes nacionals dels països socis, per així promoure la importació dels seus productes o la contractació de les seves empreses. Això podria generar una dinàmica de mercats regionals, per a sostenir processos de desenvolupament autònoms, i al marge de les problemàtiques i dels vaivens de l'economia mundial. Una altra cosa important de l'orientació assenyalada, és anar acostumant a poc a poc a no mesurar tot en dòlars nord-americans. I és que en l'economia i en les finances, també tenim poc a poc que introduir aquest canvi cultural, si és que a Amèrica Llatina volem superar la nostra dependència dels països del Primer Món.

R08.3.4 L'altre pilar de la NAFR seria el SUCRE (Sistema Unitari de Compensació Regional de Pagaments) que consisteix en un sistema de compensació de pagaments entre els diferents bancs centrals. El SUCRE és bàsicament un sistema recíproc de targetes de crèdit, que s'obren uns bancs centrals a altres, per fer transaccions de pagaments i cobraments en les operacions de comerç internacional, i sense la necessitat d'utilitzar dòlars dels EUA. En lloc d'això, el sistema fa servir una unitat de compte comú o moneda fiduciària electrònica, que serveix per a la valoració dels pagaments internacionals. El sistema fa servir un registre comptable de quant ven i quant compra cada país, i al final es paguen únicament els saldos nets. Aquest mecanisme, a més d'afavorir la utilització de les monedes locals dels països -membres per a la

realització dels pagaments internacionals, presenta una sèrie de beneficis, entre els quals es destaquen:

(A) Minimitza els costos que implica utilitzar el dòlar o una altra moneda estrangera, com a intermediari per als pagaments de comerç exterior entre els països.

(B) Redueix temps i costos de transacció, en no haver de passar per les llargues cadenes de bancs corresponsals, com passa amb els sistemes de pagaments internacionals convencionals.

(C) Disminueix la necessitat de divises públiques i privades per a la realització de pagaments de comerç exterior, alhora que origina una disponibilitat addicional de recursos, i per tant, potencia el comerç entre els estats part.

R08.3.5 L'altre pilar de la NAFR és el Fons Comú de Reserves del Sud. Aquest fons està encaminat a propiciar l'estabilitat monetària i canviària dels països membre, mitjançant el disseny d'instruments adreçats a mantenir les reserves internacionals en nivells adequats, en cas d'enfrontar impactes derivats de crisis financeres locals o externes. Una gestió comuna de les reserves dels països- membres, permetrà que Amèrica Llatina no hagi de acumular reserves per mantenir-les en els mercats financers del Nord, i podrà així utilitzar aquests recursos en infraestructures, carreteres, escoles, hospitals, ports, o en moltes altres obres que fan falta en els països de la regió llatinoamericana.

R09. Principis i instruments alternatius a la globalització neoliberal: Estratègies de transformació

R09.1 Volem allunyar-nos del reduccionisme econòmic a què majoritàriament es va orientar l'esquerra global en l'era neoliberal, molt agressiva en protestes, molt feridora en discursos, però molt pobra en propostes viables. Hem de revaloritzar la política. Hem de donar suport al bon funcionament dels partits polítics. Els polítics han de recuperar el seu protagonisme d'abans pel que fa a debats i pel que fa a plantejar idees. I la ciutadania ha de buscar les vies per a

estar més activa que mai, i amb més possibilitats d'efectiva participació i construcció.

R09.2 La prosperitat i la felicitat depèn en part de la nostra capacitat i la nostra habilitat per participar en la vida social. Hem de prestar bona atenció als recursos socials i institucionals subjacents al nostre entorn més immediat. Crear comunitats socials resistents i sòlides, és particularment important per fer front als desequilibris externs que puguin plantejar-se.

R09.3 Considerem que gran part de les propostes reunides en l'anomenat "Consens de Barcelona" seran rebutjades pels EUA així com, molt possiblement, també per alguns governs europeus. Caldrà començar el canvi de sistema en base a un reduït nombre de països, deixant oberta la porta a l'ampliació progressiva d'aquest grup inicial. Les grans avantatges i eficiències que possiblement es derivaran de les innovadores reformes proposades, provocaran que els nous sistemes progressivament s'afirmin i s'ampliïn, i es generalitzin, acabant potser en els fets per ser substancialment mundials.

R09.4 Considerem que l'actual desconexió i fragmentació del sud, permetrà amb potser reformes i estratègies no excessivament significatives, incrementar els intercanvis comercials sud- sud, i aconseguir menor dependència política com a fruit de la diversificació, afirmant així posicions pròpies i originals davant al nord desenvolupat i poderós, reforçant capacitats productives i tecnològiques nacionals, en fi, prenent certa distància enfront de les estratègies corrents i contemporànies de la globalització.

R09.5 Considerem que la història no és lineal. Es fa per ruptures provocades per l'acumulació d'energies, d'idees, de projectes, de somnis i ideals, que en un determinat moment amb força quallen i introdueixen una ruptura, un punt d'inflexió, i llavors els nous enfocaments irrompen amb vigor suficient per imposar-se, i com per establir nous paradigmes. I llavors una altra cultura comença. I llavors, quimeres i il·lusions que semblaven impossibles comencen a fer-se realitat.

R09.6 Volem que l'economia funcioni sobre la base de principis ètics, per tal de permetre garantir la justícia en tota la seva concepció imaginable, i per així defensar els drets d'alimentació, educació, i habitatge, de les poblacions pobres, i particularment de les comunitats indígenes. Cal impulsar els processos d'evolució d'aquestes comunitats conduïts per elles mateixes.

R09.7 La possibilitat d'una alternativa es construeix, en primer lloc, des de la defensa de la capacitat dels pobles per decidir. I un element crucial d'aquesta capacitat, depèn dels marges de maniobra amb què compten les nacions en el pla macroeconòmic. El paper històric que ha complert el neoliberalisme en el desmantellament d'aquestes capacitats, i en el debilitament dels aparells productius i de les forces socials al Sud, ha de ser respost amb la creació col·lectiva i simultània de noves capacitats, des de la perspectiva del desenvolupament d'una sobirania de nou tipus, ja no basada particularment en els petits estats -nació del passat, sinó potenciada en l'enfortiment d'identitats supranacionals, continentals i regionals, com pilars constituents d'un món més democràtic i multipolar.

R09.8 Considerem que l'actual sistema econòmic, polític, social, i cultural, centrat en el guany i la riquesa i el poder per a uns pocs, està arribant al seu final. Ens urgeix decidir entre tots, les noves formes de procediments i de valors que haurem de concretar, d'aplicar, de sentir, de viure.

R09.9 Volem establir un diàleg efectiu entre l'economia pública, l'economia privada, i l'economia social –que inclogui la ciutadania organitzada– per establir funcions, responsabilitats, límits, entre l'economia privada i la pública. Noves lleis seran necessàries per encausar complementació, compliment, avaluació, rectificació, control, etcètera, definint un nou model econòmic nacional i internacional sota supervisió ciutadana.

R09.10 Considerem que a partir d'Observatoris Ciutadans, caldrà organitzar-se per revisar el funcionament dels governs, per eliminar despeses improductives, reduir malbarataments, i eliminar privilegis.

R09.11 Considerem que l'actor clau per produir el canvi és la pròpia societat civil, és l' anomenat poder ciutadà, som cadascun de nosaltres. Qualsevol pot generar un canvi descomunal i ser un factor desequilibrant, si en comptes de submissament adaptar-se a condicions de vegades indignes i humiliants, intentem ser coherents amb els nostres propis pensaments bàsics, amb les nostres pròpies elucubracions profundes i altruistes, nosaltres mateixos comportant d'acord amb el que volem i podem i necessitem per a nosaltres mateixos i per als nostres parells, com varen fer i fan tanta gent normal, tanta gent comú i corrent que a vegades i per circumstàncies bastant fortuïtes més tard adquireixen notorietat, tals com Mohandas Karamchand Gandhi (més conegut como Mahatma Gandhi y que va defensar obertament a les castes més baixes de la societat india), Rosa Parks, el propi Martin Luther King (un pastor baptista en el seu inici bastant desconegut), Agustí Chalaux, etcètera.

R10. Principis i instruments alternatius a la globalització neoliberal: Necessitat de nous models

R10.1 Considerem que el més dramàtic de les problemàtiques que ens afecten en aquest inici del segle XXI és que les actuals estructures socials i productives es troben bastant desgastades, sense que cap alternativa prou vigorosa, elaborada, racional, i innovadora, es presenti i es discuteixi als més alts nivells de decisió.

R10.2 Considerem que no només necessitem regulació. Volem elaborar alternatives i nous paràmetres per a una sortida post - capitalista real. Els nous paràmetres han d'emplenar cinc elements essencials que podrien donar coherència a les noves iniciatives que intenten construir alternatives:

R10.2.1 L'ús responsable i sostenible dels limitats recursos naturals. Anar més enllà de l'explotació i enfortir una relació de respecte i sinergia amb la naturalesa. Això significa una nova filosofia de la relació entre éssers humans i la terra, lluny del concepte d'explotació de la natura com una mercaderia, i apropant-se al respecte per la naturalesa com a font de vida.

R10.2.2 Resituar l'economia en el seu lloc apropiat en la societat com un tot, abandonant la visió reduccionista que la va convertir en el principal focus de la coexistència humana. L'economia ha de respectar valors però no ser una font de valors; ha de ser considerada com l'activitat que crea les bases per a la vida física, cultural i espiritual de tots els éssers humans del planeta, alhora que respecta les normes socials i mediambientals. Necessitem establir la prioritat del valor d'ús sobre el valor de canvi. Passar de la producció de valor afegit per l'interès privat, a l'activitat que produeix les bases per a la vida –física, cultural i espiritual – per a tots els éssers humans en el món.

R10.2.3 Estendre la democràcia a totes les relacions i institucions socials. No només ha de ser aplicada i enfortida en l'arena política, amb una nova definició de l'Estat i de les organitzacions internacionals, sinó també estesa a les esferes de l'economia, de les finances, de la cultura i de la relació entre homes i dones, de manera que es converteixi en un valor universal i permanent. Això significa un nou acostament dels individus a la societat, però també una nova concepció de l'Estat.

R10.2.4 Construir un "ethos" mínim fonamentat en l'intercanvi multicultural i les tradicions filosòfiques i religioses de la gent, perquè puguin participar en definir el bé comú de la Humanitat i desenvolupar nous valors. Una nova filosofia de vida basada en la idea de "viure bé" en comptes de "benestar" o de "tenir més".

R10.2.5 Enfortir una visió espiritual del món que faciliti la recerca humana d'un sentit transcendent de la vida, de l'obra creativa dels éssers humans i de la nostra breu aparició en aquest petit planeta.

R10.3 Considerem que el benestar personal, social i planetari només es pot aconseguir si es converteixen en realitat aquests cinc elements essencials. Això seria possible gràcies a una economia que aportés suficients i decents provisions per a tota la comunitat, en la qual els éssers humans visquessin en harmonia, amb la natura i amb la Totalitat (the Whole en anglès) de la qual som una part. Aquests són els fonaments per a una biocivilització que doni un paper central a la

vida, a la Terra i a la humanitat, els ciutadans siguin fills i filles de l'alegria en comptes de la necessitat.

R10.4 Volem participar en l'elaboració i deliberació sobre nous models que permetin la transició cap a societats amb menys producció i menys consum (tornar a la local i al regional) que tinguin en compte:

R10.4.1 Acceptar els límits planetaris (passar de l'eficiència a la suficiència per al benestar).

R10.4.2 Cercar l'equitat, que comporta la pau.

R10.4.3 Reemplaçar els valors de cobdícia per solidaritat, de competència per cooperació, d'acumulació per compassió.

R.10.5 Considerem que algunes de les problemàtiques que estan afectant més avui dia en els nostres nivells de decisió i que en bona mesura estant dificultant una adequada i ràpida presa d'adequades mesures en l'àmbit internacional i mundial, són la corrupció, la deshonestedat, l'egoisme quasi sense límits, la predisposició a donar i a rebre suborns, la indiferència davant de les moltes desgràcies alienes. Però no fem l'estruc, no apreciem la realitat i les dificultats només de forma parcial. Les problemàtiques que hem assenyalat no afecten únicament als nostres governants ni a la tecnologia dels organismes internacionals. Aquests desviaments no només són constatables en els grans centres dels poders financers, o en les famílies més adinerades, doncs ells traspassen tots els nivells i àmbits de la nostra societat, i totes les zones geogràfiques. No ens enganyem a nosaltres mateixos, parlant de solidaritat i d'altruisme, o confiant en una millor educació en valors. La corrupció, el amiguisme, la deshonestedat, l'egoisme, la arbitrariedad, la il·legalitat, la actuació encoberta i mesquina, en major o menor grau està instal·lada per totes bandes, i poca cosa podrem fer en pro de la construcció d'una societat més justa i solidària, si almenys no aconseguim mitjanament corregir aquestes inconveniències.

Potser l'única forma d'incidir satisfactòriament en quan el que hem plantejat, sigui avançar en la transparència de la nostra actuació social en nivells molt avançats, reformant substancialment la nostra operativa socioeconòmica de base al introduir les monedes nominatives o sigui el diner telemàtic.

R10.6 Considerem que el nostre objectiu principal ha de ser demostrar que el que estem proposant no és ni utòpic ni excessivament idealista. Volem demostrar que estem plantejant un sistema alternatiu aplicable. Si no realitzem aquesta lluita d'idees i de valors, no es consideraran les propostes de forma “seriosa” i no serem capaços de convèncer.

Com volem organitzar la societat del coneixement?: Propostes sobre el dret a la informació i a les indústries culturals

S. Informació, comunicació, coneixement

S01. Societat del coneixement

S01.1 Considerem que tot el coneixement, inclòs el científic, és una herència comuna de la humanitat. Incrementar el coneixement humà ha estat un dels esforços fonamentals de la humanitat al llarg de la història.

S01.2 Considerem que el coneixement i els seus mètodes de producció, poden ser útils tant per afavorir l'emancipació i l'avanç dels interessos socials, com per donar suport a processos de dominació i opressió.

S01.3 Considerem que cal fer compatible el dret a la llibertat d'expressió, la regulació pública del sector, els interessos comercials de les indústries culturals, i els propis interessos dels usuaris. El sistema d'informació i comunicació no respecta sempre els interessos més autèntics i profunds dels usuaris, ni en els aspectes educatius i culturals, ni en relació amb el consumisme innecessari i exagerat que es promociona a través de la publicitat. De vegades ni tan sols respecta els aspectes merament informatius i d'opinió, ja que es esbiaixen i filtren notícies, s'imposa agenda o es forma opinió amb orientació dirigida, convertint-se així els mitjans massius de comunicació social en un influent actor polític no elegit democràticament.

S01.4 Considerem que estem vivint una nova situació de crisi, no només en el sentit econòmic i social del terme, sinó una crisi de civilització, de visió del moment en què vivim. S'estan produint certs fenòmens que han transformat l'arquitectura intel·lectual i cultural mundial en què ens desenvolupem, però en bona mesura som incapaços de descriure l'edifici en l'interior del qual ens trobem. És una crisi de intel·ligibilitat: Sabem que les coses han canviat, disposem de nous i poderosos instruments intel·lectuals i operatius, però aquests instruments no ens permeten comprendre del tot la nova situació, ja no percebem ni comprenem i ni tan sols abastem del tot bé la nova i complexa realitat. Imprescindiblement la nostra

generació ha de produir pensadors i filòsofs de primera línia, ja que els necessitem.

S01.5 Considerem que la globalització, la creixent interconnectivitat, i la multiplicació de fluxos humans, empenyen cap a una reorganització de les activitats de coneixement més avançades, i a la formació d'un tipus de professional (en el més ampli sentit del terme) que es caracteritzi per la seva flexibilitat i adaptabilitat. Aquest professional del segle XXI s'enfronta a una sèrie de contextos no menys complexos i difícils, com ho són sens dubte el sistema creixent d'informació, els vaivens dels mercats, i les crisis en les formes de vida.

S01.6 Considerem que l'expressió ciutadana (l'expressió de caràcter públic relativa a la vida en societat i als seus problemàtiques associades) ens interpel·len en tant habitants d'una comunitat i en tant ciutadans del món, permetent que explicitem les nostres idees sobre les possibles noves modalitats de la vida en comú. Mentre les fronteres del local i del global es barregen cada vegada més estretament, les mutacions lligades a l'era de la informació, sens dubte repercuteixen sobre l'expressió i la participació ciutadana.

S01.7 Considerem que potser es posa exagerat èmfasi en els mitjans formals de generació i transmissió del coneixement, en detriment de les vies més naturals i espontànies. Entre els mitjans informals de transmissió de coneixement s'inclouen:

(A) La conversa directa amb els iguals en diferents àmbits de trobada social, i

(B) el "boca-orella" d'Internet, que és el fòrum modern, que substitueix i complementa les trobades en grup. La problemàtica que es planteja, l'aspecte central d'aquesta qüestió, és l'"ús" i el "efecte" de qualsevol informació a la qual podem accedir, no tant el dret o l'oportunitat d'accedir-hi. No necessitem preocupar-nos tant per les barreres que puguin plantejar (per exemple la de l'idioma), o pels nivells, o pels grups, en la "societat del coneixement" i en les "indústries culturals"; certament necessitem desenvolupar un

consens sobre les regles d'interacció per al diàleg, des de diferents punts de vista: ecològic, humanista, científic sentimental i afectiu, lúdic, prospectiu (construcció i desenvolupament del futur), social, educatiu, col·leccionista.

S01.8 Considerem que el que avui dia està implantat, i en cert sentit dirigit o copat per unes poques empreses de comunicació a nivell mundial, és el que podríem anomenar nivell 1.0 (unidireccional), i el que es proposa és apostar fort per que podríem anomenar nivell 2.0 (multidireccional i horitzontal i també amb fort accent en centres especialitzats). En conseqüència, preferent atenció s'ha de donar a guanyar posicions i a créixer en aquest àmbit, amb una forta perspectiva des del local i l'autòcton, abans que també es monopolitzi i es controli aquest nou espai.

S01.9 Hi ha quatre principis bàsics o àrees fonamentals de la societat del coneixement que hauran de ser respectades, i que s'enumeren:

S01.9.1 Dret a la informació, dret a la comunicació, i àmplia llibertat d'opinió i expressió.

S01.9.2 Dret d'accés universal a la informació i al coneixement i a les manifestacions de cultura.

S01.9.3 Igualtat d'accés a una educació de qualitat, dret a una correcta orientació vocacional, i igualtat d'oportunitats.

S01.9.4 Ampli respecte a la diversitat cultural.

S01.10 Els **drets humans** són aquelles llibertats, facultats, condicions, oportunitats, o reivindicacions, relatives a valors essencials o situacions primàries o bàsiques, relatius a tota persona, pel simple fet d'existir, pel simple fet de la seva condició humana, i per a la garantia d'una vida digna. Els DDHH són independents de factors particulars com ara el nivell educatiu, l' estatus socioeconòmic, el sexe , l'orientació sexual, l'ètnia , la nacionalitat , el lloc de naixement, i són independents o no depenen

exclusivament de l'ordenament jurídic vigent. El nucli fonamental d'aquests drets, estan continguts en l'anomenada **Declaració Universal dels Drets Humans (DUDH)**, document declaratiu adoptat el 10 desembre 1948 per l'Assemblea General de les Nacions Unides, en la seva Resolució 217 A (III) establerta a París, França. Òbviament, el referit nucli fonamental de drets, de cap manera pot ser tancat a causa de la dinàmica de la societat humana. I entre els possibles nous drets a ser explicitats, considerem que s'haurien de reconèixer entre altres als següents:

S01.10.1 El dret a la informació, que tutela el dret de les persones i dels pobles, a rebre informació veraç i contrastada per part dels mitjans de comunicació i de les autoritats públiques.

S01.10.2 El dret d'accés a la informació, que és el dret que té tota persona a sol licitar i rebre informació d'entitats públiques, així com d'entitats privades en la mesura que aquestes exerceixin funcions públiques. El dret obliga a totes aquestes entitats a publicar informació sobre les seves funcions i despeses de manera proactiva. Aquest dret és també conegut com el dret a saber o llibertat d'informació.

S01.10.3 El dret a la comunicació que reconeix el dret de tota les persones i dels pobles, de poder comunicar-se amb els seus semblants per qualsevol mitjà de la seva elecció. A aquest efecte, tota persona hauria de tenir dret a l'accés i l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació, entre elles i en particular, Internet.

S01.10.4 El dret a una formació bàsica en ciència i tecnologia, i el dret al saber científic, que garanteixin un normal desenvolupament de la persona en la nostra societat actual. El dret a l'accés als coneixements científics, tecnològics, i humanístics, en la seva més àmplia extensió, i el dret a beneficiar-se dels resultats d'aquests coneixements.

S01.11 Sens dubte és bastant més important aplicar el marc dels drets humans a la societat de la informació, que prendre les tecnologies com a referència. Les tecnologies digitals de la

informació i de la comunicació (TIC), els grans avenços experimentats en aquest camp, i els seus costos associats sempre decreixents, acosten les possibilitats reals i pràctiques de construcció d'una societat veritablement integrada, igualitària, racional, equilibrada en oportunitats i equilibrada en la geografia, sense injustes fragmentacions i exclusions. Així, podrà constituir la dignitat i la llibertat i la igualtat de la ciutadania com el punt clau, i no com una enunciació merament declarativa sinó com un objectiu de la qual s'estarà cada vegada més a prop. Això implica enunciar els valors bàsics que vulguem que guïïn l'evolució de la societat de la informació, i assegurar-nos que aquests estàndards continuïn sempre sent defensats, i sempre en continu apropament i perfeccionament.

S01.12 En els diferents països necessitem una ciutadania cada cop més informada i amb millors nivells de resposta, d'intervenció, que s'involucri, és a dir cada vegada amb més i millors possibilitats pràctiques de coparticipar de les decisions públiques i de la gestió administrativa comunal. En conseqüència, considerem que s'han d'implantar procediments per facilitar la informació i la participació de la ciutadania en diferents aspectes, i en particular en els que s'enumeren a continuació.

S01.12.1 Ampli accés a la informació pública i fins i tot a part d'informació privada, per a un millor coneixement de la societat en què vivim, i per a una millor avaluació de l'activitat dels poders públics i els serveis que gestionen.

S01.12.2 Ampli accés a continguts informatius veraçs, contrastats, i no esbiaixats. Els mitjans de comunicació, siguin públics o privats, han d'assegurar la veracitat dels continguts informatius que difonen, així com la seva clara diferenciació dels continguts d'opinió, i dels continguts no contrastats o de fonts insegures, per així respectar el dret a una informació veraç per part de la ciutadania. Per assegurar que cap tipus d'interessos impedeixin aquest accionar, s'haurà de fomentar la independència dels mitjans de comunicació públics, així com el respecte pels mitjans de comunicació independents, i així

com l'empara a la tasca periodística dels professionals de la informació.

S01.12.3 Àmplia capacitació crítica de la ciutadania sobre els mitjans de comunicació i sobre les TICs. El ciutadà no ha de limitar-se a ser un mer consumidor, i / o bé moure's en aspectes merament instrumentals i operatius. S'ha d'establir i constituir algun tipus de capacitació o de formació ciutadana, que faci possible un ús intel·ligent i responsable de les TICs, així com un bon aprofitament dels serveis brindats pels mitjans informatius. No tindrà gaire sentit posar excessiu èmfasi en la velocitat amb què les dades digitals puguin arribar als usuaris, i / o en la acurada presentació que puguin tenir aquestes dades, i / o en la creativa combinació de formats multimèdia utilitzats, i / o ni encara en el cost dels serveis bàsics i dels serveis especials, si les persones no poden adequadament entendre i descodificar els missatges, i / o si els usuaris aconseguixen ser fortament induïts en les seves opcions en lloc d'assegurar la seva llibertat d'opinió i d'elecció.

S01.12.4 Àmplies facilitats per a la creació de canals de comunicació amb base social. S'ha de promoure i fins i tot donar suport a la creació de mitjans de comunicació del tercer sector, per assegurar la participació de la ciutadania, i una multiplicitat de veus i d'enfocaments en la creació i distribució de continguts.

S01.12.5 Ampli i generalitzat suport a una bona cultura general de la ciutadania. Com a resultat de l'esdevenir històric de la humanitat, la cultura es va anar desenvolupant en les seves diferents facetes i particularitats, i és amb certesa patrimoni universal, i ningú ha d'apropiar-se-la com una mercaderia, ni limitar-la en funció d'interessos privats. Cada persona i cada comunitat han de tenir dret d'accés al seu gaudi, així com a participar en la seva reproducció i en la seva preservació, en vies d'alimentar la

intel·ligència, la sensibilitat, les capacitats expressives, l'apreciació de diferents visions de la vida i del món i de l'univers.

S01.12.6 Art, ciència, política i diplomàcia, esport, expressió verbal i escrita, han de formar part del dia a dia dels ciutadans, tant per a la seva formació i gaudi, com per alimentar les seves pròpies capacitats creatives. Tot avanç i aportació en el camp de la cultura, ha de alliberar-se per expandir el potencial del desenvolupament humà, tenint cura que els participants de cada creació rebin una justa retribució pel seu treball, i pels recursos invertits en els productes o avenços culturals.

S01.13 Els diversos actors socials han d'aprendre a treballar de forma conjunta o col·laborativa, usant i desenvolupant noves mecàniques de comunicació i de coordinació i d'elaboració, i sense perjudici del que en aquest sentit puguin oferir els Estats o els sectors privats. Junts amb els altres, actors no estatals (organitzacions no governamentals, grups de la societat civil, individus independents, professionals contractats, emprenedors solidaris) i també actors públics, han de crear xarxes, coalicions, associacions, que transcendeixin tot tipus de fronteres (polítiques, socials, econòmiques, lingüístiques), amb una estratègia orientada a comunicar, a consultar, a coordinar, a col·laborar, a construir, a elaborar, a inventar, a assistir, a difondre, etcètera.

S01.14 El govern i l'administració digital han de representar un paper significatiu en el Nou Ordre de la Informació i la Comunicació, enfocat al servei públic, centrat en la ciutadania, i promovent eficiència i certesa de la distribució integrada de serveis. Els esforços en aquest sentit s'hauran de centrar en els resultats, en la responsabilitat, en la promoció del dret a la informació, en la inclusió de comunitats desfavorides, en la sensibilització respecte de les problemàtiques fonamentals d'aquest segle XXI

S02. Dret de la ciutadania a la informació i la comunicació

S02.1 Considerem i fem nostres les definicions sobre el dret a la informació i a la comunicació de la ciutadania, així com sobre el dret a l'accés a la informació, expressades en el fòrum "Societat del Coneixement" del "Congrés Internacional d'Informació" (l'Havana, Cuba, 19-23 abril 2010), i en general, en el que expressa les

successives reunions d'aquest esdeveniment regular (l'Havana, Cuba, anys 1993, 1995, 1997, 1999, 2002, 2004, 2006, 2008, 2010), i sobre això insistim en els aspectes que s'indiquen seguidament.

S02.1.1 La llibertat de premsa entesa com el dret a informar sense censura prèvia de l'Estat, assegura la capacitat de cada mitjà per a triar la seva línia editorial, el que no eximeix de l'obligació d'aportar informació contrastada, ni de facilitar pluralitat d'opinions i de interpretacions.

S02.1.2 La llibertat d'expressió entesa com el dret a expressar-se sense ser reprimit, condició "sine qua non" de la democràcia. Els mitjans poden gaudir-ne, i aquest dret es pot veure reflectit en les editorials o en les columnes, el que mai s'ha de confondre amb la informació. Diferent de la lliure expressió dels mitjans és la llibertat d'expressió dels ciutadans, que encara que en els fets i en el teòric sigui respectada, no sol trobar espais en els mitjans per a la seva difusió.

S02.2 Insistir en i vetllar per la llibertat d'expressió, res expressa respecte al procés pel qual són controlats els mitjans d'expressió de la societat (diaris, televisió, radiodifusió, films, música, material educatiu, material científic-cultural), ni respecte als interessos de qui els operen, ni respecte de la possible desinformació o desorientació que es crea quan en forma significativa es tergiversen continguts i orientacions. En els fets, els individus no vivim ni actuem en aquesta societat amb els mateixos drets, sinó que patim grans diferències pel que fa als nivells d'accés al poder, i pel que fa a les oportunitats de donar a difusió el nostre pensament, les nostres idees, els nostres projectes, les nostres visions de societat. Els bé anomenats "ciutadans del carrer" vivim en una societat en la qual la majoria de les informacions i els documents que arriben a les persones estan molt intervingudes i filtrades. Els mitjans de comunicació, així com certs organismes internacionals, els governs, les corporacions comercials, els grups d'interès, i molts altres centres de poder, es disputen l'atenció del públic, i tracten d'influir en i de controlar l'ús, l'accés, el flux, i els continguts multimèdia de les comunicacions.

S02.3 El control dels mitjans de comunicació convencionals, per part d'uns pocs poderosos, crea un perillós problema d'autocensura, perquè els directors de les publicacions i de les cadenes de televisió o de radiodifusió, així com els propis periodistes o locutors que hi treballen, saben que si "creuen la ratlla", si sobrepassen certes fronteres i certs estils, si s'extralimiten en sentits no vistos especialment amb bons ulls, directament s'arrisquen a perdre els seus treballs.

S02.4 Considerem que en les últimes dècades, la importància del dret a la comunicació ha augmentat, així com la importància dels mitjans massius de comunicació, a causa d'un conjunt de factors i de tendències en l'esfera de la informació i les comunicacions nacionals i internacionals, entre els quals particularment es destaquen els següents elements.

S02.4.1 Domini corporatiu, i concentració dels mitjans noticiosos i de comunicació en poques mans.

S02.4.2 Efectes generalment negatius dels mitjans massius sobre la (es) identitat (s) i la (es) cultura (s), a causa de la tendència uniformitzadora i globalitzant.

S02.4.3 Establiment de règims de "drets d'autors i intel·lectuals" bastant limitadors, i conseqüent erosió del domini públic sobre el coneixement mundial.

S02.4.4 Límits particulars del mercat de les telecomunicacions i de les TIC.

S02.4.5 Erosió de drets civils en l'entorn digital, especialment després de l'acte terrorista de l'11 setembre 2001.

S02.5 La llibertat d'expressió s'ha d'orientar a millorar la qualitat de vida del nostre planeta. I el seu objectiu últim hauria de ser la construcció d'un món millor, més just, més equitatiu, més racional, més equilibrat en la geografia i pel que fa a oportunitats ofertes. Això significa utilitzar un acostament conceptual a una societat en la

que hi hagi més solidaritat, més harmonia, més inclusió i menys fractures, més cooperació, més eficiència aconseguida en compartir.

S02.6 Cal repensar els nostres sistemes de comunicació. La gent hauria de tenir dret a comunicar-se en forma pràctica i efectiva, i no només el dret a la llibertat d'expressió, que en alguns casos és un dret mort. Els pobles haurien de tenir la possibilitat i els mitjans pràctics per fer-ho, no només a dir el que vulguin expressar, sinó també a efectivament arribar a un públic ampli. Hem d'assegurar les condicions per a un cicle de la comunicació, creatiu i respectuós, entre individus i grups, donant certa ajuda especialment als exclosos i als sectors minoritaris, perquè siguin escoltats, perquè se'ls respongui i se'ls tingui en compte.

S02.7 El dret a una informació veraç ha de ser garantit, i la manipulació de la informació ha de ser evitada, impulsant les mesures que tot seguit s'enumeren.

02.7.1 Imposant accions legals punitives als mitjans de comunicació que consentin la manipulació de la informació.

S02.7.2 Incrementant la credibilitat dels mitjans públics, i incrementant l'audiència i seguiment dels mateixos per part del públic.

S02.7.3 Fomentant la vigilància ciutadana dels mitjans de comunicació, en acció crítica per evitar la manipulació d'informació.

S02.7.4 Incentivant la creació de mitjans de comunicació transparents, responsables, i sense ànim de lucre, en particular aquells controlats i governats per agrupacions i / o fundacions d'interès públic (nacionals i internacionals), i incentivant la creació de cooperatives de propietat comunitària, totes dues línies de treball, totes dues orientacions, potser finançades o subvencionades amb un impost a la publicitat (per compensar la provocada contaminació de la comunicació pública) i / o amb un impost a les pròpies empreses de comunicació. L'objectiu d'aquestes mesures, l'objectiu d'aquestes orientacions, seria incrementar la participació

local en la comunicació, i la creació de sistemes d'informació alternatius sense cost per als usuaris, a través d'un periodisme ciutadà que assegurin un major accés de tota la població en el doble rol emissor-receptor.

S02.7.5 Fomentant per totes les vies possibles, l'ús de nous mitjans per tal d'ajudar a mantenir una opinió pública diversa i múltiple.

S02.7.6 Col·laborant de mil formes, perquè els mitjans de comunicació prenguin la responsabilitat de eventualment "dir menys", i estar segurs que amb el que diuen no promouen problemes i enfrontaments en i entre les comunitats, sinó que les acostin als reals problemes a les seves possibles solucions. Els mitjans de comunicació han d'entendre que en certs moments és millor "silenciar" o informar amb molta prudència [insistir menys amb impactants titulars i / o tractar certes qüestions amb menor freqüència], per així aconseguir ser més significatius a l'hora de plantejar qüestions veritablement transcendents. La necessitat constant d'informar i de tractar assumptes que es trobin a l'agenda mediàtica, i fins i tot la necessitat de marcar nova agenda, de vegades causa desorientació en el públic receptor, augmenta enfrontaments, i magnifica problemàtiques fins i tot si s'encara la tasca noticiosa o periodística amb bones intencions. Una reducció de l'activitat informativa i dels titulars sensacionalistes, en moltes situacions ajudaria a revertir i fins i tot a solucionar o atenuar les problemàtiques.

S02.8 Considerem que el sorgiment i l'afirmació dels drets a la comunicació, en la pràctica, suposa la creació d'un clima de respecte i tolerància mutus, no només entre els individus que posseeixen aquests drets, sinó també entre les diverses comunitats i cultures, grups ètnics, i nacionalitats. Els drets a la comunicació donen suport i recolzen, alhora, la idea i el valor de la diversitat.

S02.9 El Dret a la Comunicació pot ser dividit en quatre pilars, cadascun relacionat amb un domini específic d'existència, experiència, i pràctica social, en els quals la comunicació sens dubte és una activitat central, i sens dubte exerceix funcions-clau (funcions

centrals). Cada un d'aquests pilars involucra una esfera d'acció social relativament autònoma, encara que bé depèn de múltiples factors aconseguir el seu particular objectiu últim. Els referits quatre pilars, les referides quatre esferes d'acció social, són les / els que s'enumeren a continuació.

S02.9.1 Comunicació i Esfera Pública: Rol de la comunicació en els mitjans, i en l'exercici de la participació política i democràtica en la societat. Organització pràctica i avanç de la comunicació en l'esfera pública.

S02.9.2 Comunicació i Coneixement: Anàlisi específica dels termes i vies pels quals es comunica o bloqueja el coneixement generat per la societat, per al seu ús per part de diversos grups (verbigràcia: matrius d'aprenentatge). Vies idònies a través de les quals es registra i es difon el coneixement en els seus diferents nivells i amb els seus diferents orientacions (bàsic, general, difusió, investigació, nivell avançat, conformació de consciència social).

S02.9.3 Comunicació i Drets Civils: Exercici dels drets civils en vinculació a la comunicació en la societat.

S02.9.4 Comunicació i Drets Culturals: Exercici dels drets culturals en relació a la comunicació (identitats, diversitat, llengua, conceptes, cosmovisions, etc).

S03. Indústries culturals

S03.1 Les indústries culturals són el conjunt d'activitats de producció, comercialització, i comunicació, a gran escala, de béns culturals de tota mena i de missatges, que afavoreixen la difusió massiva, nacional i internacional, d'aquests continguts d'informació, de cultura, d'entreteniment, de socialització. Entre les indústries culturals i per al seu millor anàlisi, podem identificar els següents grans grups: la premsa tradicional, la televisió, la radiodifusió, les agències de publicitat, els nous multimèdia, les editorials literàries i les agències literàries (el que genèricament es diu el negoci editorial), les productores audiovisuals (productores d'àudio, discogràfiques,

productores multimèdia, productores de vídeos), la cinematografia, les productores i comercialitzadores de videojocs i d'entreteniments, el negoci de les arts escèniques, el negoci de les arts visuals i plàstiques (pintura, fotografia, gravat, escultura, art interactiu), l'arquitectura i el patrimoni cultural, la indústria digital en tota la seva diversitat.

S03.2 Les indústries culturals tenen i plantegen una doble faceta:

(A) Com a recurs econòmic,

(B) Com a font d'identitat i cohesió social. Això exigeix analitzar i considerar aquest tipus d'activitats i de recursos amb un doble enfocament:

(1) Buscant el màxim aprofitament de les seves aptituds per contribuir al desenvolupament de l'economia, (2) Partint de la fortalesa que dóna la consolidació econòmica, afavorir la creació, la creativitat, la diversitat cultural, la dimensió humanística, el professionalisme.

S03.3 El desenvolupament econòmic i social ha de ser entès també en les seves relacions amb l'avanç cultural en llibertat. I en el centre del desenvolupament o progrés cultural, es troben la creació, la innovació, la diversificació i la consolidació de conceptes, les apropiacions individuals i socials enteses com a processos dinàmics. La cultura és "xarxa de significats" i "formes de relació social", i òbviament, la creació de continguts i de noves línies de treball és essencial en les indústries culturals.

S03.4 Pensar les relacions entre desenvolupament socioeconòmic i cultura, també és preocupar-se com han canviat o canvien les persones, o sobre com han canviat o canvien els paradigmes de referència (llegiu: les visions sobre la societat i sobre l'univers).

S03.5 Les desigualtats incideixen sobre la presència i expansió de les indústries culturals en el desenvolupament, i les vincula amb la problemàtica de l'equitat, en la qual sense cap dubte s'observen

grans bretxes, especialment d'accés, tant pel que fa a la distribució geogràfica, com pel que fa al seu repartiment per nivells socioeconòmics. Per aconseguir certa igualtat pel que fa a les oportunitats ofertes a cadascú, no hi ha una altra que enfortir els programes estatals i de les organitzacions de bé públic, especialment aquells situats en zones de context crític o zones de frontera, i que ofereixin capacitació i accés de forma gratuïta a diferents expressions culturals. I és clar, allà no s'hauria de fer una especial distinció pel que fa a la població meta, per no afegir un nou factor de desigualtat, per no fer més gran encara la fractura social.

S03.6 Cal una regulació pública de les indústries culturals, per evitar que es converteixin en un influent actor polític no elegit, i en un propagador determinant de valors insostenibles, violents, inequitatius, o si més no, en un difusor esbiaixat d'ideologies i de valors.

S03.7 Les relacions entre desenvolupament socioeconòmic i cultura, han de permetre i generar definicions clares de polítiques culturals, concertació entre el sector cultural i altres sectors de la societat, compromís de l'empresa privada, recerca de recursos per al suport de les diferents fases de la creació, circulació de manifestacions en els escenaris regionals i internacionals, etcètera. Però aquesta qüestió no concerneix únicament als governs, sinó també en les empreses privades, les organitzacions socials, i els mateixos creadors-generadors de cultura.

S03.8 És convenient i summament important, l'establiment d'una comunitat d'intercanvi i interlocució, entre persones i institucions involucrades en les temàtiques de cultura, per així enriquir les línies de treball i de desenvolupament, per així donar més coherència als programes, per així millorar projectes, per així enfortir la representació i participació de la societat civil concernida.

S03.9 Encarar accions públiques i suports públics respecte de les indústries culturals, que superin l'escala nacional per així irrompre en espais culturals transnacionals. Aquestes accions i suports haurien de veure's reflectits en la normativitat i en els programes

socioculturals que acompanyen els "Acords de Lliure Comerç", als "Convenis d'Integració i Intercanvi", i als "Acords Bilaterals". També cal tenir molt en compte que una imatge positiva d'un país, o d'una comunitat, o d'un grup humà, o de fins i tot un sector d'activitat, una marca país, una imatge país, una imatge cultura, fins i tot un paradigma, es construeix des de baix, es construeix des de les bases, es construeix a partir del propi accionar de la gent i a través de les manifestacions més quotidianes i populars, però també s'enforteix i es potencia a través d'accions formals, i també a través d'institucions formals com ara l'Alliance Française, el Goethe Institut, el British Council, l'Istituto Italiano di Cultura, o el Instituto Cervantes, específicament pensades totes elles per projectar i influir cap a fora de fronteres, específicament pensades totes elles per projectar i gravitar cap al planeta sencer, cap a tot el món. També, la cooperació cultural i científica, i els intercanvis culturals i científics a través d'activitats com ara les impulsades pel Programa Fulbright i el Programa Erasmus (i similars), són cada dia més i més importants.

S03.10 Cal establir una nova relació de les indústries culturals amb els centres d'ensenyament i amb certs actors socials (organitzacions de televidents, associacions de cinèfils, defensors del poble però en relació als mitjans, etc), com un element central i de primera importància, per modificar la funció social de les esmentades indústries, i fer-los transcendir el seu unilateralitat mercantil, fer-los plantejar problemàtiques socials i les seves possibles solucions, fer-los intervenir en les paradoxes de la globalització quan s'asfixii a productors locals i expressions minoritàries.

S03.11 Necessitem enfortir les indústries culturals perquè siguin competitives i atractives per al públic en general i per centres especials, perquè convoquin a petites i mitjanes empreses i així beneficiar-se de diversitat i creativitat de les mateixes, perquè també s'involucrin aportacions regionals i locals, en fi, perquè democratitzin la cultura, promocionant la diversitat i la interculturalitat. Necessitem crear programes de suport orientats tant a creadors individuals com a grups de creació. Necessitem un ambient cultural sòlid i actiu, i consolidat, amb àmplies possibilitats

per a premis i distincions, passanties, especialitzacions, experiències d'incubació, tallers de capacitació, exposicions i mostres, tots ells mecanismes que sens dubte ajuden a consolidar una infraestructura cultural diversa, innovadora , participativa, formadora.

S03.12 Necessitem recuperar i enfortir la memòria cultural. Necessitem fomentar la innovació cultural. L'experimentació i l'avantguardisme, són fonamentals en matèria cultural, que no pot quedar ancorada en la reiteració d'estils consagrats, i de tendències, i de tradicions, consolidats a través dels anys.

S03.13 La millora dels circuits de distribució i d'accés, constitueix un repte fonamental per al foment d'indústries culturals, en una perspectiva de creixement i de progrés. Les carències en els circuits i mecanismes de distribució de la producció local, són un gran inconvenient, ja que inhibeix la difusió i la potenciació de la pròpia creativitat, i retarda i limita l'intercanvi amb la producció d'altres països. La troballa de mecanismes alterns de distribució i la internacionalització de la producció local, són de fonamental importància.

S03.14 No n'hi ha prou amb augmentar l'oferta cultural per automàticament obtenir progrés i desenvolupament en aquesta matèria. També convé formar usuaris, formar destinataris, de forma crítica i contínua, perquè creixi la demanda als productes culturals més creatius. El públic ha d'acostuma-se a interactuar amb les obres culturals, perquè això és més participatiu, ja que això potencia el gaudi lúdic i l'apropiació qualificada.

S03.15 Les pràctiques culturals han de connectar-se bé amb els processos socials i comunitaris. S'ha pogut constatar la rellevància de certs projectes de música, d'audiovisual, de teatre, de dansa, en el desenvolupament de programes de salut, en la reducció de la violència, en la formació democràtica.

S04. Mitjans de comunicació

S04.1 Considerem que els intents de canvi social i polític dependran en molt bona mesura de la possibilitat d'incidir i transformar el sistema dels mitjans de comunicació. Concentrem la nostra atenció especialment en els nous mitjans interactius, en els mitjans que avui dia comencen a enlairar-se.

S04.2 Considerem que les "societats de cartera" o "societats d'accionistes" (en anglès "holding group") relatives als mitjans de comunicació convencionals, perpètua sense dubte el "status quo" general: Un sistema socioeconòmic globalitzat i en bona mesura estandarditzat, que en línies generals està dominat per les corporacions multinacionals. En aquest sistema, els magnats de la comunicació són una part important d'una constel·lació de forces que prenen les grans decisions.

S04.3 Mentre l'audiència es segmenta i es diversifica, les empreses de comunicació s'entrellacen i concentren, constituint en l'àmbit dels mitjans massius de comunicació un dels oligopolis més grans del món. Així es va imposant la tendència a uniformar continguts i abaratir costos, el que sens dubte va en detriment de la qualitat (àmplia difusió per l'anomenada programació ferralla o programació enllaunada). Aquest distanciament entre la diversificació de l'oferta i la homogeneïtzació mercantil de les audiències, abans que res fa les polítiques d'estandardització transnacional de les preferències dels públics, particularment desplegades per canals de televisió de tot el món.

S04.4 La informació és un bé públic, i els mitjans de comunicació proporcionen un servei públic. Necessitem que, en comptes de despistar i dispersar i en algun sentit embrutir-nos, els mitjans de comunicació ens facin conscients dels reptes que afrontem, i ens ajuden a pensar, a trobar i a compartir solucions. Els mitjans de comunicació han de ser una via més per a la transmissió de cultura de bona qualitat.

S04.5 Bàsicament, el ciutadà té dos o tres posicions possibles a prendre davant la societat del seu temps i davant els esdeveniments locals-regionals i mundials:

(A) O s'informa en profunditat i de manera crítica sobre el que passa;

(B) O només està interessat en assabentar-se vagament i superficialment sobre alguns fets esdevinguts i sobre algunes problemàtiques que afecten i concerneixen a la seva localitat, a la seva nació i a tot el món , (C) O no està interessat gens ni mica pel que succeeix fora del seu entorn més immediat.

En el primer cas, podrà satisfer el seu interès en base únicament als seus records, o en base a donar suport i complementar les seves pròpies remembrances i evocacions amb registres i documents que oportunament pugui seleccionar i guardar. Tingui's present que en relació a notícies d'actualitat i editorials d'opinió, no només existeixen els diaris digitals i els diaris de tipus tradicional, també compten revistes, setmanaris, llibres, portals d'Internet, apunts de conferències, pamflets, entrevistes de ràdio i televisió, etcètera. Si realment una persona té voluntat d'estar ben informada i de tenir una molt bona posició respecte de les problemàtiques del seu temps, s'ha de ser sistemàtic i constant, i això significa esforç. En relació a aquesta qüestió, una de les coses que poden fer les ONG interessades i els propis governs, és facilitar l'accés a alguna forma de registre multimèdia que tingui gran facilitat operativa i còmodes possibilitats d'accés.

S04.6 Molta gent creu que la forma més senzilla de canviar els nostres sistemes d'informació i comunicació, és iniciar i afirmar altres alternatives de comunicació i de creació de coneixement. Això no és viable o almenys això té els seus seriosos inconvenients, primer perquè així s'iniciarà una competència que pot no ser beneficiosa per a cap d'aquestes dues línies de desenvolupament, i segon, perquè cada línia o via nova que es creï serà acceptada, i tendirà a ser controlada pels grups que avui dia són forts en el sector. A més a més i tercer punt, mentre s'implementen les noves vies igualment necessitem informar-nos i comunicar-nos a través dels mecanismes ja existents, el que dóna fermesa a aquests. D'altra banda, cal reconèixer també que en moltes qüestions s'és indolent, s'és conservador, es té resistència a canviar per simple

acostumament o hàbit. No, en considerar un replantejament de les formes i dels continguts de la informació i la comunicació en la nostra societat, hem directament apuntat a un canvi qualitatiu, buscant la qualitat per sobre de la quantitat o de la diversitat, almenys per començar.

S04.7 L'origen dels problemes amb què ens enfrontem avui dia en el sistema de comunicació i d'informació, és que en aquest àmbit es persegueix lucre així com suport a diversos interessos personals, a interessos propiciats pels grans grups que han sabut formar aliances per complementar-se, i per ajudar-se els uns als altres. Per evitar aquesta situació, per desfer el caminat, els governs han d'habilitar l'entrada d'altres forces independents en el mercat, a través de legislació i de regulacions que tendeixin a crear més competició i menys concertació. Per aconseguir mitjans eficients i que compleixin amb la important tasca al seu càrrec, els governs han d'actuar amb equitat i amb honradesa, donant ampli marge de maniobra als mitjans, i únicament controlant la qualitat i els excessos.

S04.8 Els mitjans de comunicació massiva operen actualment en espais i freqüències que constitueixen recursos socials clau, i que a més solen estar subjectes a límits. La propietat privada sobre aquests mitjans, per tant, ha d'estar subjecta a interessos i necessitats de la col·lectivitat. Cal establir mecanismes neutrals i compromisos clars, per equilibrar la divulgació de missatges de manera que reflecteixin la diversitat de doctrines, gustos, i demandes del públic receptor, i que també serveixin per obrir tribunes lliures, per a la constructiva i participativa expressió d'idees, per a activitats d'extensió educativa, per complementar la formació de les persones en per exemple, la política o en per exemple, l'àrea social, etcètera. La comunicació massiva s'ha d'utilitzar no per enganyar ni per mantenir la gent en qualitat de consumidors passius i / o captius, sinó per promoure el desenvolupament humà, el floriment de l'artístic-cultural, i l'expansió del coneixement.

S04.9 Hauríem d'actuar amb cautela en lliurar o concedir mitjans massius de comunicació a actors polítics, especialment quan no hi

hagi una determinada atomització d'influències i una sana competència. L'interès públic-social en matèria de comunicació, hauria d'estar clarament identificat amb el desenvolupament d'un complet i objectiu panorama d'actualitats, amb l'enfortiment de la lliure i creativa opinió personal, i amb la complementació d'informacions en matèries científiques i culturals. I la programació i els continguts han d'estar equilibrats pel que fa a les diferents àrees que acabem d'esmentar.

S04.10 Per evitar la concentració dels mitjans massius de comunicació en poques mans, en pocs oligopolis, cal introduir un nivell calibratge de regulació global, sota l'auspici de les Nacions Unides, que actui fonamentat en la circumstància que la concentració dels mitjans de comunicació és ara un problema global, que supera àmpliament les fronteres i els controls nacionals.

S04.11 Sense perjudici del que pugui avançar en l'àmbit internacional, també és necessari que els Estats legislin sobre la propietat majoritària local dels mitjans que operen o que arriben al seu territori.

S04.12 És necessària la imposició de restriccions i de controls, en la repatriació de beneficis relatius a empreses de mitjans globals.

S04.13 Cal restringir les interferències polítiques, comercials, i d'altres interessos particulars, en els mitjans massius de comunicació, per exemple a través de la implementació de consells de mitjans i / o consells d'administració, integrats per representants dels professionals de la comunicació, per representants dels usuaris, per representants del parlament, per representants de les pròpies empreses del sector, etc. Aquests consells han de ser plurals i transparents, amb sessions públiques i retransmeses en directe, tenint per objectiu vetllar per l'objectivitat i veracitat de la informació transmesa, així com per la varietat i qualitat de la programació, constituint-se com defensors dels usuaris, i estant sempre molt atents a les reclamacions, queixes, i suggeriments de tota la ciutadania.

S04.14 És difícil i perillós intentar garantir el dret a una informació veraç i objectiva, tractant d'evitar la manipulació de la informació per via d'una estricta normativa o d'una imposició vertical. Per garantir el dret a una informació veraç, per evitar la manipulació de la informació, potser els mitjans de comunicació hagin d'estar controlats o supervisats per la pròpia societat, i no pels aparells polítics-partidaris, ni per grups comercials multimèdia, ni pels propis governants de torn. Han de multiplicar-se referents socials i representants dels propis usuaris, perquè analitzin i posin de relleu manipulacions i biaixos en les informacions proporcionades i en els programes emesos. A poc a poc, la gent s'acostumarà a seguir a alguns d'aquests referents de la comunicació, interessant-se en les seves editorials i les seves anàlisis, i prioritant i accedint a les notícies, a aquells enfocaments, a aquells mitjans, a aquells programes d'opinió, que els esmentats recomanen especialment.

S04.15 El control de la publicitat és bàsicament un problema de govern. La indústria de la publicitat s'ha de regular, i fer-se responsable dels possibles abusos o desviaments dels missatges publicitaris que emet, segons els valors socioculturals de cada estructura comunitària, segons les pràctiques socialment admeses en cada comunitat.

S04.16 Considerem que el finançament d'alguns mitjans de comunicació d'ampli abast, com tot servei públic, ha de ser assumida per la pròpia societat, via pressupostos públics, com a solució per a evitar la publicitat com "propaganda", i per així afavorir el consumisme, i / o per així condicionar els continguts i la pròpia llibertat dels mitjans.

S04.17 Hem d'introduir lleis, que amb agilitat i racionalitat permetin als consumidors demanar danys i perjudicis, si els anuncis o consells publicitaris en base als quals es van guiar són enganyosos o falsos, o si pot demostrar-se que són objectivament incorrectes. Les promeses fetes –per exemple, d'efectes en la salut d'aliments o medicaments– haurien d'estar garantides (responsabilitat del producte). Aquest tipus de legislació ens evitaria molta publicitat sense fonament, molta propaganda maliciosa.

S04.18 Els mitjans de comunicació haurien de procedir a anàlisis més seriosos i autocrítics sobre el seu propi funcionament, i sobre la publicitat que accepten i que difonen, encara que només sigui perquè tothom sàpiga com treballen, i per aclarir per exemple, que no són reticents a la inspecció, la introspecció, la crítica constructiva. Cap mitjà ha de tenir una posició privilegiada. Els òrgans periodístics i de comunicació social no estan només per jutjar els altres, sense poder ells mateixos ser jutjats al seu torn. Quan es cometen errors o es produeixin danys, és important que es reconeguin les faltes comeses i que s'assumeixin responsabilitats. Només així es fa pedagogia. Només així s'està en posició moral de dirigir o de participar en un servei públic, de la importància del brindat pel sector comunicació i informació.

S04.19 És un fet que avui dia, l'orientació i els continguts dels mitjans de més abast tenen en línies generals una rara coincidència. Per invertir o atenuar aquesta tendència a la concertació dels mitjans, o fins i tot a la mateixa direcció compartida dels mateixos, es recomana tenir en compte les possibilitats que s'enumeren a continuació.

S04.19.1 A nivell local, nacional: solidaritzar-se i col·laborar amb els propis mitjans per a un millor treball, és a dir, propiciar la creació de xarxes per facilitar la coordinació de programes, l'intercanvi d'informació i experiències, l'ús de tecnologies innovadores, etc, etcètera. Desenvolupar i posar en marxa mitjans alternatius de comunicació. Implantar o propiciar algun tipus d'índex de qualitat per qualificar continguts i mitjans.

S04.19.2 En el pla regional: Identificar les institucions i els individus proclius a emprendre activitats de lobby i incidència. Crear bases de dades amb bons continguts i de lliure accés. Potser qualificar d'alguna manera a les agències de notícies.

S04.19.3 A nivell internacional: enfortir la cooperació Sud-Nord en matèria d'informació i comunicació. Propiciar reunions de planificació i d'intercanvi d'experiències entre les xarxes existents. Cooperar en les accions d'incidència política.

S04.20 Per animar els mitjans instrumentals i a la pròpia indústria de la comunicació i de la informació, a promoure el bé comú i a tenir una actitud proactiva pel que fa a la construcció social i a la cohesió social, en lloc d'en certa mesura intentar dividir o enfrontar a diferents comunitats, i / o en lloc de prioritzar interessos comercials per sobre de tot, i / o en lloc de maliciosament intentar esbiaixar fets o opinions, calen desenvolupar alternatives atractives que facin servir el llenguatge i els continguts, per unir els pobles i per agermanar les comunitats i per a treballar en pro del progrés i del benestar social. Amb certesa, el que en aquest sentit es pugui fer des dels mateixos mitjans de comunicació i interacció social, també ha d'anar acompanyat per accions complementàries en altres àmbits, una educació adequada dels consumidors des de la primària i a tots els nivells educatius, una bona programació infantil que a través de continguts i de jocs promoguin l'acceptació i el respecte als altres, un bon treball social en els àmbits laborals i sindicals, etc.

S04.21 Certament cada comunitat té els seus preferents o els seus més populars mitjans de comunicació, així com una idiosincràsia particular que haurà de ser respectada. Hem de creativament ponderar solucions i metodologies i enfocaments innovadors en matèria d'informació i comunicació, ja que no tota forma de encarar pot ser d'utilitat en tots els punts de la geografia i qualsevol siguin els destinataris. Per cert, un assumpte a atendre serà la llengua o l'idioma d'expressió, i / o els eventuais doblatges o subtitulats o traduccions, però a més, hi ha també un cúmul d'altres qüestions a respectar i considerar, i que obligaran a solucions particulars segons la comunitat destinatària i segons el que ella necessiti. Cal destacar la utilitat que podrien tenir determinades pedagogies educatives i determinades teories sociològiques, com ara les "20 Màximes de Paulo Freire". Per revitalitzar una societat centralitzada i globalitzada, hem de començar per ponderar la diversitat i els mitjans locals, incloent particularment la radiodifusió, que té gran penetració en zones rurals i en regions aïllades, així com també les edicions locals digitals, ja que afortunadament Internet i altres tecnologies digitals també estan arribant a llocs molt remots i de poca densitat de població.

S04.22 Volem aconseguir, a través de l'Estat i / o per acció proactiva de les comunitats, mitjans de comunicació preferentment orientats al bé comú i l'avanç social, amb un convenient sistema d'ampli abast, que ens ajudi a ser més conscients de les problemàtiques a les quals ens enfrontem en aquest inici del segle XXI i que ens ajudi a trobar i compartir propostes. En concret i en aquest sentit, seria bo comptar amb els recursos, amb els suports i amb les promocions que s'esmenten a continuació.

S04.22.1 Augmentar la inversió dels governs en els mitjans públics nacionals i locals de comunicació social.

S04.22.2 Fomentar la creació de noves agències de notícies, que contrapesin per part de les agències convencionals, la difusió d'informació esbiaixada i maliciosa, així com l'establiment d'agenda a la mida de conveniències comercials i / o en funció de concepcions ideològic- conceptuals- religioses. Per exemple, donar prioritat al foment de la diversitat cultural i la difusió del pensament independent heterodox i fonamentat, en lloc de l'actual i vigent homogeneïtzació globalitzant que fins i tot arriba a incidir en qüestions científiques i tècniques, i a promoure concepcions clàssiques que en el millor dels casos són adequades per a certes realitats però no per altres.

S04.22.3 En general fomentar continguts i enfocaments de no ficció, i en la mesura del possible, inundar els mitjans locals amb productes informatius que tractin problemes socials locals o internacionals, de manera que la majoria de la població se senti preocupada i consultada .

S04.22.4 Fomentar continguts centrats en les cultures locals, i si cal, subvencionar i / o donar suport en diferents formes aquest tipus d'activitats.

S04.22.5 Organitzar seminaris / tallers així com discussions de grup, en escoles primàries i secundàries, en universitats, en centres culturals, etcètera, sobre el rol dels mitjans en una societat en desenvolupament, i sobre el rol dels mitjans en l'àmbit local.

S04.22.6 També organitzar tallers sobre mitjans interregionals de comunicació social, tallers de formació i d'orientació vocacional a l'àrea de la comunicació, etcètera.

S04.22.7 Sensibilitzar i formar espectadors, lectors, oients, a través de campanyes nacionals sobre valors, cultura, importància dels distintius locals per afirmar identitat, discerniment de continguts i de intencions, etcètera.

S04.22.8 Imposar restriccions, a través d'una adequada legislació, sobre el límit de publicitat per hora de programació o per espai, que podrà ser instrumentada. I per la via de la competència, induir a l'autoregulació en el sentit indicat, difonent programes i continguts de qualitat en mitjans estatals i en mitjans socials subvencionats, sense publicitat o amb mínima publicitat.

S04.22.9 Assegurar que almenys la meitat dels beneficis o dels pressupostos siguin invertits en contingut social de servei públic, i sense talls publicitaris.

S04.22.10 Actuar a través del sistema educatiu i de tele-xarxes socioculturals, per dotar de l'adequada formació i capacitat d'intervenció als promotors socioculturals (animadors socioculturals, líders socioculturals).

S04.22.11 Apostar per la digitalització i interactivitat dels mitjans, i així crear nous mitjans proveïdors de notícies, de productes culturals, d'activitats socials, de complements educatius, fins i tot d'entrenament en periodisme digital i en producció digital, etcètera, però a la vegada tenir cura d'incidir sobre l'organització d'aquestes noves formes d'informació i comunicació social, i créixer amb elles.

S05. Internet i TIC s

S05.1 Objectius prioritaris i importants de la societat de la informació, són permetre diversitat d'idees i propostes, ampliar circulació d'informacions i coneixements, ampliar cultura general, i millorar la capacitació per a la vida social i per a l'exercici

professional-laboral. La societat de la informació ha d'estar al servei de la humanitat, i les TIC's han d'atendre particularment el benestar humà en tots els seus aspectes, llocs i comunitats, i no esdevenir un nou mitjà que impulsa discriminació, exclusions, fractures. El desenvolupament tecnològic ha de posar-se molt especialment al servei del progrés social, i no prioritàriament al servei de l'economia, del lucre, l'empresariat, dels centres de poder.

S05.2 Necessitem accés universal a Internet i neutralitat a la xarxa, entesos aquests dos conceptes, com la possibilitat per a les persones, qualsevol sigui el seu grau de competència digital i la seva situació geogràfica i socioeconòmica, de crear i / o utilitzar per si mateixes o a través de mediació, les xarxes telemàtiques prèviament instal·lades en el seu medi, així com de trobar i de posar a ciberespai les informacions útils per als seus particulars i respectius projectes de vida.

S05.3 Tot ciutadà té dret a una connexió a Internet, que li permeti enviar i rebre els continguts que vulgui, usar els serveis i aplicacions que desitgi, connectar els aparells i usar els programes bàsics que vulgui, sempre que no danyin la xarxa, ni afectin negativament a tercers a través de falsedats i de maniobres fraudulentament. Tot ciutadà té dret a una connexió a Internet lliure de monopolis en les infraestructures i en els serveis de telecomunicacions, lliure de tot tipus de discriminació, sense bloquejos, sense limitacions, sense donar arbitrària o esbiaixada preferència a determinats tipus d'aplicacions o de serveis o de continguts, sense avançar o retardar respostes segons ubicació de l'emissor i / o del receptor. No es podrà imposar cap limitació ni filtre ni sistema de control, sense una ordre judicial prèvia. Tot ciutadà té dret a tenir accés a més d'un proveïdor informàtic (públic o privat), ja que l'oferta del servei de banda ampla d'Internet no es trobi vinculada a l'adquisició d'altres productes o serveis.

S05.4 En quan societat, encara no estem aprofitant prou les enormes oportunitats per al desenvolupament que ofereix la nova era de la informació i la comunicació. Hi ha un risc significatiu que sense polítiques específiques, les meravelles de la comunicació

electrònica siguin un nou motiu de fractura social i de dependència, en lloc de servir al creixement autònom i l'enriquiment d'oportunitats. Una adequada i sana política de comunicació i informació, significa assumir com a objectiu el propi desenvolupament humà i social, combinant usuaris formats i informats, amb maneig raonable de proveïdors de les tecnologies de la informació i la comunicació. És molt important que cada país compti amb polítiques pròpies de comunicació i informació, destinades a entendre i apropiari les TICs, així com a integrar-les a la seva tasca quotidiana, tant en àmbits generals i massius, com en centres o sectors temàtics especialitzats o específics.

S05.5 Considerem que és necessari establir sobirania social sobre les xarxes informàtiques. En aquesta matèria, no hauria de dependre exageradament de decisions i alternatives que s'adoptin en altres llocs. Aquesta gestió social podria comprendre els ítems que s'indiquen seguidament.

S05.5.1 Dret ciutadà d'avaluar la gestió de l'estat o els seus concessionaris en matèria de TICs;

S05.5.2 Regulacions per fomentar una lliure competència en matèria de serveis relacionats amb TICs, garantint igualtat d'oportunitats per a tots els prestadors de serveis, siguin petits o grans, siguin nacionals o multinacionals;

S05.5.3 Desenvolupament de models de gestió participativa i comunitària en matèria de TICs, el que inclou processos de consulta per a l'adopció de polítiques públiques;

S05.5.4 Capacitació en les comunitats per desenvolupar en elles mateixes promotors i multiplicadors de TICs; sensibilització i informació mitjançant estratègies, que permetin que la gent conegui i aprengui sobre les TICs i sobre les seves aplicacions.

S05.6 La molt ràpida expansió del món de la tecnologia informàtica, ha deixat fora de la seva cobertura i dels seus beneficis a molts sectors, instal·lant-se així una bretxa digital-tecnològica, producte de

les bretxes socials establertes per les desigualtats econòmiques, generacionals, culturals, idiomàtiques, geogràfiques, de gènere, etc. Per remeiar aquesta situació i per retrotraure aquestes incòmodes i injustes diferències, es suggereix adoptar accions en els sentits que a continuació s'indiquen.

S05.6.1 Facilitar l'accés a Internet i al maneig de programes bàsics de computació a tota la població, amb especial èmfasi en els sectors més febles i amb menors possibilitats.

S05.6.2 Realitzar un ampli esforç mundial, per dotar a totes les escoles d'equips i connectivitat a la xarxa, en totes les comunitats del planeta, i també instruir usuaris en l'aprofitament cabal d'aquest recurs. Menció especial a Amèrica Llatina, mereixen el "Pla Ceibal" d'Uruguai, i el "Batxillerat en línia" d'Equador.

S05.6.3 Donar suport a la creació d'un Fons de Solidaritat Digital, pel qual estan advocant els països en vies de desenvolupament, per poder millor promocionar l'accés a les tecnologies digitals per part dels sectors més febles i compromesos de la societat.

S05.6.4 Potenciar i afavorir l'ús de solucions tecnològiques gratuïtes o de baix cost.

S05.6.5 Potenciar i promoure l'ús de tecnologies lliures (programari lliure, xarxes lliures) i l'ús comunitari dels equips. Utilitzar les tecnologies de la informació i la Comunicació (TICs) de manera responsable, tenint en compte tots els impactes negatius i positius.

S05.6.6 Potenciar l'organització en xarxa de les associacions, tant de la societat civil com dels serveis socials, amb comunicacions per Internet i a nivell mundial, per promoure la circulació de les dades que es puguin conèixer (d'iniciatives, de desigualtats, de contaminació, de circulació de capitals, etcètera).

S05.6.7 Promoure la difusió de continguts de comunitats indígenes i en llengües minoritàries.

S05.6.8 Sense detriment dels grans avantatges i oportunitats que ens ofereix Internet i la tecnologia digital per a la comunicació a distància, recuperar les relacions interpersonals més properes. Certament no oblidar que la primera forma de comunicació és la directa i oral, i que aquesta fa falta.

S05.7 Per impedir o atenuar que la publicitat sigui "propaganda" malsana i / o esbiaixada, sens dubte és clau l'educació, de manera que les mateixes persones puguin filtrar adequadament els desviaments tendenciosos.

S05.8 Cal impulsar la promoció activa dels valors d'estils de vida senzills, la cura de la Terra i la riquesa no material, per així ajudar a contrarestar la publicitat que alimenta el consumisme incontrolat.

S06. Drets d'autor i propietat intel·lectual

S06.1 Necessitem afavorir el coneixement comú i el domini públic. Necessitem expandir el domini públic i reduir els períodes de reserva dels drets d'autor (copyright). Els resultats d'investigacions i les obres intel·lectuals i culturals finançades amb fons públics, haurien de ser de domini públic en forma immediata. També cal assegurar-se que les obres en el domini públic siguin accessibles a la ciutadania en general, i lluitar contra els sistemes elitistes i capitalistes de reserves dels drets d'autor, construint sistemes de coneixement i informació de lliure accés.

S06.2 La problemàtica de les relacions entre indústries culturals i drets d'autor, ha de ser descentrada del lloc "delictiu" on se l'ha col·locat. La defensa de possibles models més oberts de creació científica, de noves formes de participació en la producció, de lliure circulació del coneixement i de la informació, són condicions de l'ideal d'una democràcia més radical i autèntica, i de la necessitat d'un nou paradigma per superar l'actual "crisi de civilització", i així poder construir societats equitatives i sostenibles.

S06.3 És possible evitar que els drets d'autor i que almenys cert tipus de patents, constitueixin un fre per al potencial creatiu i

productiu de la societat. Els interessos comercials s'han de supeditar als requeriments socials: El logical (software), les obres artístiques, la literatura, la música, la fotografia, els mitjans audiovisuals, els descobriments científics, s'haurien de socialitzar sense més barrera que atorgar als seus autors els crèdits i beneficis corresponents, tant morals com econòmics. S'hauria d'establir llibertat de recreació de tot producte cultural i la seva lliure reproducció, previ pagament de quotes raonables, que fins i tot podria cobrir la pròpia societat en comptes de deixar-la a càrrec de cada usuari. Alhora, se'ls podria oferir certa protecció social als autors i artistes, així com garantir guanys equivalents a les obtingudes a través de les actuals empreses productores i comercialitzadores de les seves obres. Finalment, els autors i els artistes reben una part minoritària del que paga el mercat per aquestes contribucions, ja que els intermediaris són els que moltes vegades es queden amb la part forta. Hauríem promocionar més seriosament el llibre electrònic i els registres multimèdia, donant lliure accés a tots aquests materials, i en comptes de tolerar als intermediaris molt probablement els podríem eliminar del tot, la pròpia comunitat a través dels Estats, podrien ser els que garantissin una justa remuneració a artistes i autors.

S06.4 És un privilegi que lleis i acords comercials internacionals garanteixin a grans conglomerats econòmics i financers, amb tentacles a tot el món i amb nombroses línies de treball, el cobrament de sucoses propines per patents i per la propietat intel·lectual. Cert, molt cert, hi ha investigacions de molt risc que són costosíssimes, i els resultats no estan en absolut assegurats. Per tant es justifica en certs casos un substantiu flux de diners per eixugar inversions ja realitzades, i per compensar riscos assumits (llegiu: i per eixugar costos de projectes de risc que no van donar cap resultat positiu). Però clar, aquests monstruosos i experimentats conglomerats, tot i que en molts casos donen un molt efectiu servei a la comunitat, també en els grans números no corren exagerats riscos, i per tant aconsegueixen beneficis més que raonables. És clar, en el conceptual seria just legislar perquè les pagues que aquests conglomerats obtinguin pels resultats positius d'alguns dels seus projectes, cessin de ser atorgades en determinades circumstàncies ajustades a cada cas, i perquè per aquesta via no es proporcionin

beneficis que excedeixi el que és raonable. Però bé, això és senzill de dir però molt complex d'implementar. D'una banda, és un embolic determinar quina quota part d'aquestes pagues hauran de ser assumides per cada regió geogràfica o per cada país. D'altra banda, és molt difícil també estar segurs de les xifres d'inversions dels conglomerats en els seus projectes, ja que al usar diner anònim aquests números són bastant senzills d'adulterar o maquillar. No, amb tota certesa. Aquest és el tipus de qüestions que senzillament no tenen solució en el temps present, encara que bé podrien tenir-la en la futura societat telemàtica controlada per diners telemàtics.

S06.5 La propietat intel·lectual és un obstacle per a la cooperació i la participació. Porta a la competència, a la propietat, als privilegis, a la protecció de secrets, fins i tot al robatori de patents. La idea dels drets i del progrés del coneixement, històricament va portar amb si implícit el sentiment de compartir. El saber, com a bé comú col·lectiu, s'enriqueix més fàcilment quan es multiplica per l'intercanvi, amb la producció i difusió el més oberta possible, amb la dialèctica creativa d'idees i argumentacions. Però d'altra banda, també cal reconèixer l'esforç d'anys que en molts casos sostenen empreses, o que en altres casos realitzen investigadors aïllats en forma personal i amb gran esforç. I és clar, també cal atribuir valor als guspises de genialitat que de vegades es disparen en forma fortuïta, gairebé en forma instantània. En el temps passat, fa 400 anys o més, el sentiment d'un possible enriquiment d'acord amb un descobriment no estava molt desenvolupat, i per tant els investigadors tenien tendència a compartir les seves idees i els seus avenços. Aquesta qüestió té massa arestes com per aquí esbossar una solució categòrica. Pensadors, filòsofs, epistemòlegs, polítics, sociòlegs: Al treballar sobre aquest assumpte, potser vostès trobin alguna solució, o algun camí a recórrer!

S06.6 Per una clara raó de justícia i d'interès general, hi ha una necessitat imperiosa de promoure la demanda social i la ponderació dels pobles, amb l'objectiu d'exercitar un control democràtic sobre les polítiques de recerca i innovació.

S06.7 La humanitat va promoure les universitats com a centres d'excel·lència en la producció científica i tecnològica, i com a bé públic comú. Avui en bona mesura es perd aquesta visió, amb la creixent dependència del finançament privat per al progrés científic i tecnològic, i amb la privatització dels resultats per exemple via patents. Hem de revertir aquesta tendència tan aviat com sigui possible, tornant a una hegemonia pública a la producció del coneixement científic i tecnològic.

S07. Preservació cultural i respecte per la diversitat cultural

S07.1 És essencial per a la democràcia el respecte a la diversitat cultural i al pluralisme en els mitjans de comunicació, de manera que reflecteixin la diversitat social i cultural i política del món en què vivim. Si es respecta aquesta pluralitat de visions i de concepcions, es fomentarà l'entesa entre els pobles així com una cultura de pau.

S07.2 Necessitem una política de comunicació que tingui per objectiu assegurar la diversitat cultural en els mitjans, i per a això entre diverses coses, s'haurien de promoure les accions que s'indiquen.

S07.2.1 Assegurar l'accés a continguts i mitjans de comunicació existents, per totes les vies que es pugui.

S07.2.2 Garantir la llibertat d'elecció i el just accés als mitjans.

S07.2.3 Distingir entre l'accés a mitjans públics i privats, en el sentit que els primers haurien de complir també una funció social.

S07.2.4 Promoure el desenvolupament cultural i econòmic en tota la seva extensió imaginable i possible.

S07.2.5 Definir i analitzar els usuaris en tant ciutadans i en tant consumidors.

S07.2.6 Facilitar la participació pública en la societat i en la qualitat de vida.

S07.3 Els mitjans de comunicació i les xarxes d'informació han de facilitar el diàleg intercultural, desmuntant estereotips sobre els "altres", esmenant la ignorància que alimenta la desconfiança, la sospita, la por, i l'alineació del diferent, i promovent en contrapartida la comprensió mútua i l'acceptació de les diferències.

S07.4 Aquelles societats en que les dinàmiques comunicacions no respectin la diversitat, s'hauran de sotmetre a legislacions de discriminació positiva de continguts, en els que es promoguin els continguts de les minories i / o grups d' exclosos, que no estan ben representats en els mitjans de comunicació.

S07.5 Cal promoure i defensar el dret a comunicar-se en la llengua materna, donant suport al multilingüisme com a mecanisme de preservació de cultures i de maneres d'entendre i viure el món. El bilingüisme de les persones òbviament no és una cosa negativa. Manejar raonablement bé una segona llengua, o més, va més enllà de la simple facilitat d'entendre i de poder comunicar-se en més d'una llengua, ja que el vocabulari d'una llengua comporta una visió particular de conceptes i del món i de l'univers i de la vida.

S07.6 En el si dels nostres diversos pobles hi ha pràctiques, basades en el culte als cicles de la vida, mitjançant el do, l'ofrena, el compartir, la mortificació i la transcendència, etcètera, com a condició per arribar a la sensibilitat, l'equitat, i la justa proporció en relacions i intercanvis entre humans, i en harmoniosa comunió amb la mare natura. Són pràctiques producte de la necessitat i de l'esforç, així com l'amor i de la generositat. Reaprenem a Bertolt Brecht, que va saber combinar recreació amb educació i amb anàlisi sociopolítics; actualitzem la seva tècnica del distanciament, per tal de suspendre el embadaliment, i després d'un rescat de l'atenció, augmentar la consciència

Traduït de l'original castellà

Juan Carlos Anselmi Elissalde

Declaració del Consens de Barcelona

Alternatives interculturals a la globalització neoliberal
Presentada al Foro Social Mundial de Dakar el 8 de febrer de 2011
Compromís i objectius
per un món habitable per a tothom
(Versió completa)

Presentació:

La humanitat s'enfronta avui a **una situació inacceptable de pobresa** i destrucció, aguditzada per la falta de visió i de compromisos amb el bé comú per part dels que dirigeixen i controlen els governs i les corporacions del món. A causa d'això impera la política sense ètica, la riquesa sense equitat, el consum sense responsabilitat i el coneixement sense valors, els negocis sense moralitat i la ciència sense consciència, la religió sense compassió i els drets sense coresponsabilitat, la tecnologia sense el ben viure i la informació sense saviesa, el poder sense límits i el desenvolupament sense sostenibilitat, la justícia sense llibertat i la llibertat sense justícia.

La crisi que tenim actualment és de caràcter múltiple i complex, no es limita als desequilibris del sistema financer, hi ha una estesa crisi de legitimitat governamental, crisi educativa i de valors, crisi energètica, ambiental i poblacional.

El Consens de Washington ha fracassat amb l'aplicació durant 30 anys de les seves receptes i de la seva estructuració financera neoliberal. No ha aconseguit cobrir les necessitats sostenibles de la població mundial i ens ha portat a aquesta crisi, que ha agreujat gairebé tots els problemes preexistents, com la pobresa i la desigualtat, i ha produït una nova i accentuada concentració de poder i de diners. Ha demostrat estar més orientat a garantir el lucre de les grans empreses que a distribuir equitativament els beneficis entre totes les persones.

Aquesta recerca insaciable del lucre per sobre de tot, promoguda per grans empreses, per governs i institucions, està destruint la diversitat cultural i ecològica, que són la base de la nostra espècie i de la vida e la Terra, ha violat el patrimoni cultural i la saviesa indígena, ha expropiat terres ancestrals i recursos dels febles i marginats.

La majoria dels governs incompleixen les seves promeses de representar i protegir els seus pobles i satisfer les seves necessitats legítimes; s'han convertit en esclaus de les empreses. Han protegit negocis no ètics i han legalitzat pràctiques econòmiques deslleials i irresponsables, mentre que reprimeixen i criminalitzen els manifestants cívics que exigeixen justícia i rendició de comptes. La submissió dels estats a les "forces del mercat", no pot ni ha de seguir determinant el destí del món.

Amb la crisi, que ha estat propiciada per aquest consens governant, s'han incrementat encara més els milions de persones que passen gana i s'està posant en perill el futur dels habitants del planeta. Iniquitat i malbaratament, abús dels ecosistemes, pèrdua d'espècies, contaminació i esgotament de recursos, delinqüència i violència, són el resultat de formes de govern, de producció i de comerç, nocives per la majoria de la població.

No obstant les enormes diferències existents entre països i estrats socials, a tots ens afecta d'una o altra manera aquesta situació i tots som còmplices d'aquest "genocidi involuntari" per acció o per omissió. Tenim part de responsabilitat en aquesta crisi, però també

tenim el compromís ineludible, les fonts creatives i la possibilitat, amb la nostra acció, per convertir-la en una oportunitat de profunda transformació. Estem davant del repte històric d'emprendre una refundació de la societat humana.

Davant la ineficàcia del Consens de Washington per promoure el desenvolupament, davant l'incompliment dels compromisos assumits en el Protocol de Kyoto i en diverses cimeres mundials intergovernamentals, com la dels Objectius del Mil·lenni, la societat civil, les comunitats i el conjunt d'habitants del món tenen l'opció d'assumir un paper protagonista en la transformació de l'ordre vigent o de deixar que la situació segueixi agreujant-se.

Més enllà de dogmes i receptes, el Consens de Barcelona (CB) és una resposta cívica col·lectiva, que busca contribuir a la generació d'acords per impulsar aquesta transformació. El CB és resultat d'un procés participatiu extret de les propostes que durant 2010 van formular i valorar homes i dones de totes les regions del món, de diverses cultures i professions. El seu compendi final planteja objectius i propostes sobre el món que volem, i possibles camins per construir-lo.

Aquest nou Consens pretén activar la reflexió, la voluntat i l'acció enfortint una incipient comunitat intercultural, transversal, emergent i oberta, formada per persones, grups, associacions, federacions, etc, que té la indestructible convicció que ara és el moment d'una gran mobilització cívica per aconseguir aquesta transformació. Aquesta comunitat rebutja la força coercitiva de les armes i dels diners, busca l'empoderament dels pobles, de les comunitats i de les persones que avantposen a qualsevol altre objectiu l'assoliment d'una vida digna per a cada persona, en harmonia amb la Terra.

El CB es planteja com a una base inicial per generar nous consensos més amplis: sobre propostes i accions, sobre nous i renovats models de gestió socioeconòmica, alimentats amb les aportacions i experiències de la societat civil mundial. Ens proposem treballar junts per crear un futur inclusiu renovador i d'afirmació de la vida. No tenim altra opció. Ara és el moment d'actuar més en comú.

Per això prenem el compromís d'avançar cap a objectius compartits.
Compromís per impulsar transicions

La raó convincent que ens mou a plantejar un consens intercultural al voltant de la transformació dels sistemes socials vigents, és la recerca del benestar i del desenvolupament integral dels éssers humans, tant a nivell individual i familiar, com comunitari i social, en totes les regions del món i amb ple respecte a les cultures, als ecosistemes i a la resta dels éssers amb els quals cohabitarem la Terra.

L'objectiu prioritari, l'únic, que ha de guiar totes les decisions, és aconseguir que el 100% de la població mundial disposi dels recursos adequats per a la cobertura sostenible de les seves necessitats, començant per les més bàsiques, i tenint en compte que habitem un món viu i finit.

No podem viure tranquils ni sentir-nos satisfets mentre no puguem dir que totes les persones disposen dels mitjans materials i culturals per viure decentment i dignament, per nodrir-se bé, per educar-se, per prevenir i curar les malalties, per sentir-se respectades, per obtenir i generar informació rellevant, per garantir la vida i el medi natural per a les generacions futures, i per prendre part, com a iguals, en les decisions col·lectives, etc.

Si acordem que aquest és l'objectiu mobilitzador, necessitem planejar i acordar les transicions per promoure tots aquells valors, pràctiques, lleis i institucions que l'afavoreixin. És inajornable posar remei al patiment evitable de les persones i a la destrucció de les condicions per a la vida al planeta; les mesures han de començar per beneficiar els més pobres i els exclosos de tots els pobles. Els recursos públics han de servir per salvar les persones i la naturalesa i no per salvar als bancs i les empreses que han propiciat la crisi i que s'han beneficiat d'ella.

Per desfer impediments i facilitar recursos sostenibles cal derogar les lleis i concessions que privilegien als molt rics, a les grans empreses, a les grans explotacions i monocultius, cal aturar l'expropiació de les terres a les comunitats indígenes i camperoles;

cal fer reformes agràries profundes que garanteixin la sobirania alimentària dels pobles; s'ha d'acabar amb les patents sobre les llavors i amb les pràctiques que arrasen els mars, etc.

Ja existeixen les condicions materials, els suports tecnològics i de comunicació que possibiliten la reorganització de la societat en tots els seus nivells. Ja hi ha milers de persones i col·lectius que amb les seves accions i experiències són embrió d'una altra societat. Els actes i esforços de cadascú poden aconseguir grans canvis, però només quan s'articulen amb altres esforços, poden potenciar una gran transició, que redundi en la millora gradual i visible de les condicions de vida, de les formes de convivència i dels llaços d'integració social, donant-li un nou sentit comunitari a l'esdevenir individual.

El Compromís per un món habitable per a tothom ens convida a la concertació d'un nou contracte social entre societat civil, governs i empreses. Un nou contracte per concertar la transició: amb acords vinculants, dotats dels recursos necessaris i amb agendes d'acció ben definides, que serveixin per incentivar relacions locals, nacionals i internacionals més justes, estables i favorables per a la població mundial i per al planeta mateix. Per això:

**ENS COMPROMETEM A EMPRENDRE O PARTICIPAR EN
UN PLA DE TRANSICIÓ PER UN MÓN HABITABLE PER A
TOTHOM,
AL PROPER DECENNI.**

Fem una crida a cada persona i a cada comunitat de cada país, a assumir lliure i conscientment aquest compromís de posar en marxa o participar en un Pla de Transició en el seu àmbit (barri, poble, organització, sector), indicant els objectius, els mitjans i els terminis de realització. Cada persona o agrupació expressa, amb el seu Pla de transició per un món habitable per a tothom, el grau d'implicació a què es compromet, a través d'una plataforma d'objectius compartits (veure annex) i d'unes actuacions per dur-los a terme.

Actuacions

1. Revisar la sostenibilitat de les nostres necessitats i accions personals i col·lectives, valorant si les decisions que prenem només busquen els nostres propis interessos i tenen una perspectiva de curt termini o si busquen també:

- Que produeixin beneficis comuns.
- Que afavoreixin especialment a les persones més empobrides de les nostres comunitats i de la Terra.
- Que respectin els éssers vius i les condicions de vida a la Terra.
- Que siguin universalitzables a tots els habitants actuals de la Terra, i
- Que evitin perjudicar les generacions futures.

2. Concretar transicions cap a un món habitable per a tothom i trobar formes de no cooperar, en la mesura del possible, amb tot el que les dificulten:

- Donar suport al redisseny integrat i a la regeneració de tots els processos (vitals, productius, urbanístics, constructius, tecnològics, etc.) perquè siguin sostenibles, equitatius, equilibradors i perquè no interfereixin en la capacitat inherent de la naturalesa per sostenir la vida.

Per tant, volem deixar de cooperar -no contribuir, no comprar, no invertir, no investigar, etc.- amb els governs, bancs, empreses i universitats que promouen el creixement il·limitat i el lucre com un objectiu en si mateix.

- Apostar per una economia regenerativa, rendible socialment, en la qual els diners siguin un mitjà per a la producció i distribució de béns i serveis que busquin la cobertura sostenible de les necessitats reals de tota la població, i no només d'una part privilegiada, per una

democratització de l'economia des de les empreses a les decisions macroeconòmiques, i sobre la distribució del treball i de la riquesa.

Per tant, volem deixar de cooperar -no comprar, no treballar, no invertir, etc.- amb les empreses i els governs que consideren els diners com un instrument al servei dels seus accionistes o de les seves ambicions, que no democratitzen les organitzacions ni la presa de decisions sobre assumptes col·lectius.

- Actuar políticament, com a ciutadania activa que participa en tots els àmbits per construir comunitats habitables, participatives, equitatives, sostenibles i pacífiques.

Per tant, volem deixar de cooperar -no votar, no participar, no obeir, etc amb les forces polítiques i els governs que no donen suport a aquesta urgent transició i que continuen creant desigualtats i activitats no sostenibles i bèl·liques.

- Afirmar el dret a la informació veraç i a la comunicació de les persones, i per això donar suport o crear mitjans de comunicació lliures i accessibles que difonguin informació contrastada, independent i rellevant per a la població, i els sistemes que permetin compartir el coneixement que necessitem per afrontar els urgents canvis.

Per tant, volem deixar de cooperar -deixar de comprar, de veure o de sentir, etc.- amb els mitjans de comunicació utilitzats per manipular i adormir la població.

- Com ciutadania activa no només reivindicuem els drets humans i les llibertats civils enfront del estat i enfront de les empreses, sinó que exigim la seva transparència i exercim control sobre ambdós. Assumim les nostres responsabilitats, enfortim l'organització per exercir i fer complir els drets i creem o reforcem les pròpies organitzacions i xarxes polítiques i econòmiques per fer avançar un bon govern i una bona economia, sostenibles, equitatius i pacífics.

Per tant, volem deixar de cooperar -no votar, no fer el joc, no comprar, etc.- amb els governs, les institucions intergovernamentals

o les empreses que violen els nostres drets i llibertats, i ens neguen la distribució equitativa dels recursos, dels beneficis i del poder.

3. Participar en diversos fronts del canvi, tot actuant en processos de transformació complementaris i sinèrgics:

- Pel canvi de consciència individual, revisant i modificant els nostres comportaments individuals i col·lectius insostenibles i facilitant la transició cap a hàbits i estil de vida coherents, fonts de felicitat i equilibri.
- Pel canvi de consciència col·lectiu, construint espais i comunitats amb aquests nous valors i pràctiques sostenibles, que permetin la pràctica social d'uns hàbits i un estil de vida coherent.
- Pel canvi de consciència polític-institucional, exercint la nostra acció ciutadana persistent per modificar les institucions, les lleis i la seva aplicació en aquesta situació d'emergència planetària.

Els Estats i les institucions internacionals han de recuperar l'autoritat, la legitimitat, la confiança pública, els recursos creatius i materials, el compromís i les competències per assolir aquests objectius comuns, però amb la ciutadania activa i les comunitats com a protagonistes de les transicions.

4. Implementar de forma generalitzada en totes les relacions socials i institucions polítiques, socials i culturals la nova visió i pràctica de la igualtat i equitat de gènere. L'equitat de gènere i la inclusió social són la condició sine qua non i el fonament de totes les relacions, institucions, lleis, decisions i pràctiques.

5. Revaloritzar l'acció col·lectiva com a font de riquesa i de solidaritat que generen prosperitat, reiterar els valors de la iniciativa personal, de la intel·ligència i de la creativitat com a fonts d'evolució humana.

6. Elaborar i participar en la definició d'estratègies concretes, que cada persona i cada comunitat puguin posar en marxa, per avançar

en els objectius compartits que consideri més assumibles o prioritaris:

- Convocar processos constituents locals, sectorials i globals per donar suport i entrellaçar les transicions cap a alternatives emergents, per repensar la realitat i generar noves regles de joc.
- Participar en consultes socials que proposin i donin suport a accions comunes transformadores i participar en les propostes més compartides.
- Participar en l'elaboració, valoració o articulació de models socioeconòmics globals alternatius.
- Proposar i executar altres estratègies que aconseguixin incidir en la consecució d'un món habitable per a tothom.

7. Difondre aquest Compromís per un món habitable per a tothom, per tal que sigui assumit per més persones i organitzacions, i impulsar un diàleg, a les nostres comunitats o organitzacions, sobre la idoneïtat i viabilitat de les propostes per avançar en els objectius compartits.

Annex

Plataforma d'objectius compartits per un món habitable per a tothom

Aquesta plataforma d'objectius compartits constitueix una base perquè cada persona i col·lectivitat, esculli aquells que consideri més adequats per elaborar i executar els seus propis Plans de transició, per tal que conflueixin progressivament en la consecució d'un món habitable per a tothom.

Els objectius es presenten agrupats en 9 apartats:

- A. Objectius de supervivència per a la situació d'emergència
- B. Transició a una democràcia participativa

- C. Transició a la sostenibilitat ambiental
- D. Transició a una economia social i sostenible
- E. Transició a un sistema financer no especulatiu
- F. Transició a una societat del coneixement compartit
- G. Transició a un món sense guerres ni violència
- H. Transició a una mundialització equitativa
- I. Transició a una governança democràtica mundial

* * *

A. Objectius de supervivència per a la situació d'emergència

1. Procedir a la integració de fons massius de reserves alimentàries i prohibir l'especulació amb els aliments.
2. Destinar fons i recursos de suport immediat per fer front als efectes de les catàstrofes naturals i dels fenòmens climàtics.
3. Llançar una acció coordinada de xoc per acabar a nivell mundial amb la fam i la mala alimentació que pateixen milions de persones.
4. Llançar una actuació especial per dotar d'aigua potable a totes les poblacions del món.
5. Reconèixer el dret a la sobirania alimentària de la ciutadania de cada país per decidir les seves pròpies polítiques d'agricultura sostenible i d'alimentació.
6. Posar en marxa estratègies per a l'impuls de la salut integral preventiva i per a l'avaluació i ajust de les pràctiques mèdiques i farmacològiques actuals.
7. Assegurar reservoris regionals de llavors, germoplasma i mostraris genètics de totes les espècies animals i vegetals del planeta.
8. Aconseguir el reconeixement polític global de la gravetat de la crisi climàtica, a través de canvis radicals en les polítiques per revisar dràsticament l'estil de vida a nivells sostenibles, suficients i equitatius.

9. Construir democràcies més equitatives, participatives, deliberatives i transparents en tots els països del món.
10. Avançar en la representativitat efectiva dels parlaments i revaloritzar els conceptes de servei i responsabilitat social dels governants i funcionaris públics.
11. Impulsar pressupostos participatius i consensuats en tots els governs locals, regionals, nacionals, etc.
12. Impulsar sistemes d'informació i d'administració públics responsabilitzadors, que garanteixin estructuralment el dret d'accés a la informació, la transparència i la rendició de comptes dels governs, per tal d'evitar la corrupció i millorar la gestió pública.
13. Instrumentar lleis i mecanismes que propiciïn l'aplicació de justícia expedita, transparent i equitativa.

C. Transició a la sostenibilitat ambiental

14. Recuperar la visió de la vida humana com a interdependent, intrínsecament vinculada a la natura, al sol, l'aire, l'aigua i a la terra.
15. Generar una nova cultura de l'energia, amb reducció dràstica de la dependència de fonts d'energies fòssils i no renovables, i amb la generalització de fonts d'energia renovables disponibles.
16. Modificar radicalment els hàbits i estils de vida, amb reducció de consum, de producció i de creixement material, i amb nivells sostenibles de població, tot potenciant el creixement immaterial cultural.
17. Impulsar dissenys integrats de regeneració dels assentaments humans com a sistemes harmònics i sostenibles, d'acord als components culturals i ambientals de cada població.

18. Promoure les eco-tecnologies tradicionals i innovadores en totes les branques de la producció.

19. Crear un fons de regeneració ambiental per part dels països industrialitzats, i en vies de ser-ho, perquè assumeixin les seves respectives responsabilitats com a principals causants del canvi climàtic, i per ara, com els grans consumidors de recursos no renovables.

20. Implantar i aplicar de forma més estricta polítiques fiscals nacionals i globals per a la sostenibilitat, amb impostos i incentius ecològics basats en el principi de "Qui més contamina o destrueix més recursos, més paga".

D. Transició a una economia real (no especulativa) i sostenible

21. Reformular profundament o substituir les nocions de desenvolupament i creixement.

Reconeixement del fracàs dels 60 anys d'ajuda al desenvolupament i de les polítiques per reduir la pobresa i el sofriment humà.

22. Denunciar la total falta de rendició de comptes dels organismes donants i institucions financeres internacionals i les desastroses conseqüències humanes de les seves prescripcions de polítiques "defectuoses".

23. Substituir els indicadors econòmics quantitius (ex: PIB i renda per càpita) per sistemes de mesura qualitius referents al benestar, la prosperitat i la sostenibilitat, que tinguin com a macro indicador la cobertura sostenible de les necessitats bàsiques del 100% de la població mundial.

24. Regular legalment i homologar progressivament, a nivell nacional i internacional, els salaris mínims, perquè permetin una vida decent a les persones que treballen i a aquelles al seu càrrec.

25. Regular legalment i homologar progressivament a nivell nacional i internacional els nivells màxims d'ingressos, rendes i bonus per evitar la concentració de riquesa i d'influència, i acabar amb l'ofensa als milions de persones que viuen amb 1 dòlar al dia.

26. Implantar una renda bàsica com a dret de ciutadania, per a cada membre de ple dret o resident de la societat.

27. Aplicar taxes al transport de mercaderies en funció de la seva distància, de manera que no sigui rendible la producció transnacional de béns, tot evitant el consegüent cost energètic i ambiental, i afavorint la producció local i el consum de proximitat.

28. Promoure l'economia social i solidària, amb el reconeixement legal i el suport polític de les propietats, la gestió i les iniciatives econòmiques ciutadanes, comunitàries i/o cooperatives, no lucratives.

29. Promoure sistemes fiscals i morals que incentivin les decisions individuals o empresarials orientades a complir la resta d'objectius i que penalitzin les contràries.

30. Implantar i aplicar més estrictament sistemes fiscals nacionals i globals equitatius que eliminin els privilegis dels que gaudeixen les corporacions globals i les grans fortunes, de manera que "Qui més té o més guanya, pagui més".

31. Simplificar el pagament de les contribucions i l'aplicació equitativa i transparent de les béns.

E. Transició a un sistema financer no especulatiu

32. Regular jurídicament i instrumentalment els diners perquè deixin de ser un mitjà de "el lucre pel lucre" i es converteixin en un servei per garantir mitjans de vida decent per a tots els éssers humans.

33. Frenar i perseguir legalment les activitats financeres especulatives per constituir un crim contra la humanitat i contra la naturalesa. Replantejar completament el sistema financer perquè sigui ètic, responsable i beneficiós per als ciutadans, especialment per als empobrits.

34. Exigir responsabilitats penals i la inhabilitació als banquers i financers, causants de la crisi, amb compensacions per danys als ciutadans (desocupats, contribuents, desnonats, famolencs, etc.).

35. Exigir als bancs la transparència de les seves inversions econòmiques, per assegurar que no inverteixen en empreses i projectes que impliquin un atemptat contra la vida i la dignitat de les persones, els pobles i la natura. Impulsar la banca i les finances ètiques i responsables.

36. Implantar taxes tributàries sobre grans transaccions financeres i operacions de canvi de divises.

37. Promoure la sobirania financera, per afavorir socialment crèdits o inversions sense interessos només per a projectes d'economia real, bàsica, responsable i sostenible, i no per a operacions especulatives o insostenibles.

38. Suprimir legalment els paradisos fiscals i perseguir les transaccions amb empreses en paradisos fiscals, fins a aconseguir abolir-les.

39. Recuperar la capacitat pública i transparent de creació monetària, limitant la creació bancària

40. Introduir gradualment sistemes de moneda informativa i nominativa, amb base telemàtica, per facilitar la transparència pública i poder lluitar estructuralment contra la corrupció, la mala gestió pública i el crim organitzat.

41. Reconèixer i donar suport a les formes d'intercanvi no monetàries i als sistemes comunitaris de compravenda de béns.

F. Transició a una societat del coneixement compartit

42. Considerar i valorar el coneixement i la capacitat de generar-lo com un patrimoni comú de la humanitat a tenir cura i impulsar.

43. Protegir i valorar la diversitat cultural i el patrimoni cultural, especialment de les comunitats indígenes, que permet la recerca de solucions sostenibles per a les crisis, gràcies a la riquesa de la saviesa cultural.

44. Assegurar el dret d'accés a la qualitat d'una educació bàsica i gratuïta, així com al saber científic i cultural, amb un enfocament en el foment de la creativitat, la investigació crítica, els valors humans i els coneixements en la prevenció i transformació de conflictes.

45. Aturar i invertir la tendència a la concentració i monopoli dels mitjans de comunicació i de les indústries culturals que són una amenaça per a la democràcia.

46. Reconèixer i fer efectiu el dret dels pobles a rebre informació veraç, contrastada, independent i rellevant per part dels mitjans de comunicació públics, privats i del tercer sector.

47. Reconèixer i fer efectiu el dret a la comunicació de totes les persones a comunicar-se pels mitjans de la seva elecció i amb les infraestructures bàsiques adequades.

48. Reconèixer i fer efectiu el dret al lliure accés universal a Internet i a les tecnologies de la informació, així com a la neutralitat de la xarxa.

49. Reconèixer el dret a una publicitat acotada, que sigui veraç i no promogui el consumisme, i a un entreteniment no alienant. Limitar la publicitat i la dependència financera de la mateixa en els mitjans públics i comunitaris.

50. Promoure models més oberts de creació, investigació i divulgació científica, que impulsin la producció i la lliure circulació del coneixement.

G. Transició a un món sense guerres ni violència

51. Reduir progressivament i controladament, però de forma dràstica, els recursos dedicats a despeses militars i a la producció d'armament, i incrementar paral·lelament les forces i sistemes civils i noviolents de pau. Canalitzar sobiranament aquests recursos cap a programes de desenvolupament econòmic i social.

52. Implantar mesures per imposar la responsabilitat penal i eliminar estructuralment, la impunitat a nivell supranacional del tràfic d'armes, de capitals d'origen criminal, de drogues i, sobretot, de persones.

53. Invertir en cultura de pau, en ètica, en el respecte a la diversitat cultural, i en un esforç generalitzat i compartit per redirigir l'educació cap a la formació de valors humanistes i la promoció de formes pacífiques de convivència.

54. Treballar per la pau buscant l'eliminació de les causes estructurals de la guerra i de la violència: les desigualtats agudes, l'explotació, la discriminació, la corrupció, l'economia política i les polítiques i les accions corporatives que priven els ciutadans del poder sobre els seus recursos.

55. Propiciar en tots els àmbits la tolerància i el respecte a la diversitat sexual, religiosa, ètnica i cultural.

H. Transició a una mundialització equitativa

56. Alliberar totalment de la servitud del deute extern als països empobrits, via negociació, via condonació o via impagament unilateral.

57. Aconseguir urgentment l'1% del PIB dels països més industrialitzats, per construir un fons de reparació dels danys causats en els països empobrits i recuperar d'impagament de les quotes acordades en 1947 (la mitjana d'aportacions només és del 0,35%).

58. Crear un Tribunal Internacional de Justícia Climàtica i Ambiental per protegir els drets de les generacions presents i futures, o ampliar les competències ambientals de la Cort Penal Internacional.

59. Crear un Comitè de Fiscalitat a les NNUU, que segueixi i informi dels moviments financers i els fraus fiscals del món.

60. Ampliar les competències del Tribunal Penal Internacional per tal que pugui entendre de delictes econòmics, que interfereixen en la vida i la salut de les persones i dels pobles, i pugui inculpar aquells governants corruptes productors de la pobresa dels països.

61. Crear un nou sistema financer internacional i de reserva global de divises, diverses a les actuals, amb democratització de les institucions financeres internacionals, o la seva substitució per unes institucions alternatives.

62. Establir un Acord Internacional sobre Inversions, que contempli les condicions laborals, el respecte mediambiental, el comerç just i els beneficis comunitaris.

63. Establir un acord internacional per a l'obertura gradual als fluxos migratoris i per a la protecció dels migrants.

I. Transició a una governança democràtica mundial

64. Avançar en la integració d'un govern mundial, a partir de la integració regional multinacional, i amb respecte ple a la sobirania de cada país.

65. Reafirmar i aplicar efectivament els drets i les responsabilitats humanes, amb la interpretació consensuada i actualitzada de la

Declaració Universal dels Drets Humans i de la resta d'instruments del dret internacional, ampliant-los amb els Drets anomenats de nova generació.

66. Consolidar un sistema més fort i participatiu de governança democràtica global, amb la refundació del sistema de les Nacions Unides, amb revisió de la Carta perquè sigui més inclusiva, democràtica i legítima, i representi genuïnament, inclogui i protegeixi els diversos pobles del món.

67. Renegociar els tractats econòmics i polítics vigents entre les nacions i adequar les instàncies de regulació internacionals, per tal que responguin als nous objectius i condicions de desenvolupament social i humà.

68. Finançar tots aquests objectius, inclòs el finançament alternatiu del Sistema de Nacions Unides, gràcies a: la reducció de despeses (en armament) o costos (corrupció, paradisos fiscals, tràfics il·legals), a l'increment de recursos (crèdit social, creació monetària pública, taxa sobre transaccions financeres, impostos per la sostenibilitat o sobre les grans fortunes) o la recaptació de taxes procedents de les transaccions electròniques, del transport aeri, etc.

Primera versió del document.

Fins el 3 d'abril indica quins són per a tu els objectius clau que tu triaries per avançar cap a un món habitable per a tothom. El 3 de maig s'aprovarà la Declaració final tenint en compte els suggeriments rebuts.

Què és i qui participa en el Consens de Barcelona

Barcelona Consensus es proposa repensar el món en què vivim i actuar per transformar-lo: quin món volem, quin món tenim, com hem de decidir, com ens hem d'administrar, com ens volem comunicar...

Gairebé tres-cents pensadors i líders de moviments socials, actuen conjuntament proposant noves respostes als reptes que avui

afrontem. Aquests experts, meitat homes i meitat dones, seleccionats per la seva capacitat propositiva i en nombre proporcional a la població de les diferents regions del món, han fet les seves propostes i han deliberat en xarxa durant tot l'any 2010. El 8 de febrer de 2011 es presenta una versió preliminar de la Declaració del Consens de Barcelona a Dakar, durant la celebració del Fòrum Social Mundial. Fins el 3 d'abril els participants acabaran de valorar les accions i objectius proposats i el 30 d'abril s'aprovarà en Barcelona. La Declaració serà un incentiu per promoure plans de transició cap a un món habitable per a tothom.

Consell Assessor Internacional

El Consell Assessor Internacional està format per persones reconegudes per la seva trajectòria crítica i propositiva. Avui compta amb 31 experts, 15 homes i 16 dones, d'una gran diversitat geocultural: Adolfo Pérez Esquivel (Argentina), Ahmed Rahmani (França - Marroc), Aminata Touré Barry (Mali), Anwarul Chowdhury (Bangladesh), Ana Esther Ceceña (Mèxic), Aung San Suu Kyi (Birmània), Boaventura de Sousa Santos (Portugal), Cândido Grzybowski (Brasil), Cynthia McKinney (EUA), Fatma Alloo (Tanzània), Federico Mayor Zaragoza (Espanya), François Houtart (Bèlgica), Gertrude Mongella (Tanzània), Hazel Henderson (EUA), Ibrahim Coulibaly (Mali), Ioanna Kuçuradi (Turquia), Lau Kin Chi (Xina), Luisa Morgantini (Itàlia), Mustafa Barghouti (Palestina), Pa Guang (Xina), Pierre Beaudet (Canadà), Ruth Bamela Engo-Tjega (Camerun), P. V. Rajagopal (Índia), Samir Amin (Egipte - Senegal), Shirin Ebadi (Iran), Sultan Bakarar (Regne Unit - Jordània), Susan George (EUA - França), Vandana Shiva (Índia), Victoire Ingabire Umuhoya (Rwanda), Virginia Vargas (Perú) i Walden Bello (Filipines).

Organitzacions col·laboradores

La Xarxa d'Organitzacions Col·laboradores del Barcelona Consensus està formada per 15 entitats que es van comprometre a: facilitar noms de possibles participants en el procés i fer o facilitar aportacions econòmiques per contribuir a la independència del

procés: Alliance for Freedom and Dignity, IDHC - Institut de Drets Humans de Catalunya, Ubuntu - Fòrum Mundial de Xarxes de la Societat Civil, Fundació Alfons Comín, Centre d'Estudis sobre Moviments Socials-UPF, Fundació Cultura de Pau, Xarxa d'Economia Solidària (Catalunya-Espanya); Patrir - Peace Action, Training and Research Institute of Romania (Romania), CRID - Centre de Recherche et d'Information pour le Developpement (França), Association européenne pour la Défense des Droits de l'Homme (Bèlgica), Alope - Associació Llatinoamericana de Orgs. de Promoció al Desenvolupament (Mèxic), IBASE - Instituto Brasileiro de analistes Socials i Econòmiques (Brasil), CAD - Coalition des Alternatives Africaines Dette et Developpement (Mali), Palestinian Medical Relief Society (Palestina) i CETRI - Centre Tricontinental (Bèlgica).

Participants de totes les regions del món

Amèrica del Nord	16	Nord d'Àfrica	11	Sud-est Asiàtic	05
Amèrica Central	07	Oest d'Àfrica	15	Pacífic	30
Su-Amèrica	23	Est d'Àfrica	06	Dones	120
Nort d'Europa	04	Sud-àfrica	11	Homes	130
Oest d'Europa	10	Orient Mitjà	19		
Sud d'Europa	08	Subcontinent	54		
Est d'Europa	09	Indi	17		
		China			